

ŽENY A MUŽI V KRAJI VYSOČINA

2018

Lidé a společnost

Jihlava, 31. 10. 2019

Kód publikace: 330234-19

Č. j.: CSU-00016/2019-81

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Jihlavě

Ředitel odboru: Jitka Číhalová

Kontaktní osoba: Vlastislav Valda, e-mail: vlastislav.valda@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

HL. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	6
Shrnutí hlavních poznatků	7
1. Demografické charakteristiky	9
Vývoj počtu obyvatel podle pohlaví, změny věkové struktury, index stáří.....	9
Narození a jejich struktura	12
Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití	15
Sňatky, rozvody	16
Stěhování, dlouhodobá migrace, cizinci	20
Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra).....	24
Projekce obyvatelstva do roku 2050.....	26
2. Vzdělání a vzdělávání	27
Vzdělanost podle nejvyššího stupně ukončeného vzdělání	27
Mateřské, základní a střední školy	27
Vyšší odborné a vysoké školy	30
3. Ekonomická aktivita.....	33
Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku	33
Zaměstnaní podle pohlaví, postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání....	34
Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)	36
Mzdová úroveň podle pohlaví.....	39
Nezaměstnaní podle pohlaví, věku a délky nezaměstnanosti.....	40
4. Zdravotní péče.....	44
Zdravotní stav	44
Dočasná pracovní neschopnost	47
5. Sociální zabezpečení	50
Důchodci, důchody	50
Držitelé průkazů zdravotně postižených.....	54
6. Domácnosti a bydlení.....	55
Struktura domácností.....	55
Rodinné domácnosti	56
Domácnosti jednotlivců	60
Bydlení domácností	61
7. Volnočasové aktivity	64
Využívání informačních technologií.....	64
Základní umělecké školy	66
Sport	67
8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody	69
Kriminalita	69
Závislosti	70
Dopravní nehody.....	72
9. Volby.....	75
10. Dokumenty zaměřené na genderovou problematiku	81
Seznam přílohových tabulek	4
Kartogramy	4

Seznam přílohových tabulek

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2018

Vybrané ukazatele podle okresů Kraje Vysočina v roce 2018

Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2011 a 2018

Vybrané ukazatele podle správních obvodů ORP Kraje Vysočina v roce 2018

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina

Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví a jednotek věku k 31. 12. 2011 a 2018

Stěhování obyvatelstva mezi kraji podle pohlaví v letech 2013–2018 (roční průměr)

Kartogramy

Demografické charakteristiky

Počet žen na 100 mužů podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2018

Index stáří podle pohlaví a SO ORP k 31. 12. 2018

Generační plodnost žen podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Naděje dožití při narození podle pohlaví a SO ORP v období 2014–2018

Průměrný věk při prvním rozvodu podle pohlaví a krajů v roce 2018

Podíl žen mezi cizinci podle okresů a krajů k 31. 12. 2018

Rodáci podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Věřící obyvatelstvo podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011

Vzdělání a vzdělávání

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let se vzděláním středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským podle pohlaví a krajů v roce 2018

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví, vzdělání a krajů v roce 2018

Žáci středních škol studujících obory zakončené maturitní zkouškou podle pohlaví ve školním roce 2018/19

Studenti veřejných a soukromých vysokých škol se státním občanstvím ČR podle pohlaví a okresu trvalého bydliště k 31. 12. 2018

Ekonomická aktivita

Zaměstnanost osob podle pohlaví a krajů v roce 2018

Zaměstnaní podle pohlaví, sektorů a krajů v roce 2018

Podnikatelé podle pohlaví a krajů v roce 2018

Gender Pay Gap (rozdíl mezi mediánem mezd mužů a žen vztažený k mediánu mezd mužů) podle krajů

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a krajů ke konci roku 2018

Podíl uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením v evidenci úřadu práce podle krajů ke konci roku 2018

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a SO ORP ke konci roku 2018

Zdravotní péče

Návštěvy (kontakty) v ordinacích praktických lékařů pro dospělé podle pohlaví a krajů (průměr let 2016–2018)

Návštěvy (kontakty) v ordinacích praktických zubních lékařů podle pohlaví a krajů (průměr let 2016–2018)

Incidence zhoubných novotvarů podle pohlaví a okresů (průměr let 2012–2016)

Incidence zhoubného novotvaru průdušek, průdušnice a plic podle pohlaví a okresů (průměr let 2012–2016)

Incidence zhoubného novotvaru tlustého střeva a konečníku podle pohlaví a okresů (průměr let 2012–2016)

Incidence zhoubného novotvaru prostaty u mužů a zhoubného novotvaru prsu u žen podle okresů (průměr let 2012–2016)

Léčení diabetici podle pohlaví a okresů (průměr let 2014–2017)

Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti podle pohlaví a okresů v roce 2018

Sociální zabezpečení

Příspěvek na péči podle pohlaví a krajů v roce 2018

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví a okresů v prosinci 2018

Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle pohlaví, typu průkazu a krajů v prosinci 2018

Domácnosti a bydlení

Faktická manželství podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Neúplné rodiny v čele se ženou se závislými dětmi podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 15 a více let podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011

Volnočasové aktivity

Každodenní uživatelé internetu ve věku 16 a více let podle pohlaví a krajů v roce 2017

(průměr let 2016–2018)

Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví, základních oborů a krajů ve školním roce 2018/19

Podíl žen na členské základně České unie sportu podle okresů a krajů k 31. 12. 2018

Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Kriminalita podle pohlaví a krajů v letech 2016–2018 (roční průměr)

Dopravní nehody zaviněné osobou podle pohlaví a krajů v letech 2013–2018 (roční průměr)

Bodové hodnocení řidičů podle pohlaví v krajích k 31. 12. 2018

Volby

Ženy mezi kandidáty podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

Podíl žen mezi kandidáty a zvolenými zastupiteli podle SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

Kandidáti podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

Kandidáti s příslušností k politické straně podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

Kandidáti bez politické příslušnosti podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

Úspěšnost kandidátů podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

Úspěšnost kandidátů celkem a rozdíl v pohlaví podle SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

Ženy mezi zvolenými zastupiteli podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 10. 2019. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Úvod

Zpracovaná publikace je dalším příspěvkem krajského pracoviště Českého statistického úřadu k pohledům na vývoj obyvatelstva kraje. Po analýzách vývoje seniorů a mladé generace jsme se tentokrát podrobněji zaměřili na problematiku žen a mužů, zejména na zobrazení charakteristik obou pohlaví a rozdílů mezi ženami a muži v nejrůznějších oblastech života společnosti.

Na celostátní úrovni je požadavek na vytváření rovných příležitostí všem občanům k uskutečnění jejich životních představ, a to bez ohledu na pohlaví, zakotven ve schválené a postupně realizované „Vládní strategii pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020“. Statistické údaje mohou sloužit jednak jako podklad pro navrhování příslušných opatření a jednak k posouzení toho, jak se daří princip rovných příležitostí obou pohlaví v praxi naplňovat. Proto i tato publikace může být dalším příspěvkem pro hlubší poznání genderové problematiky, zejména v regionálním pohledu. Naším cílem bylo zmapovat některé vývojové tendence a vazby na základě dostupných statistických informací.

Předkládaný materiál se snaží komplexnějším statistickým obrazem popsat postavení žen a mužů v Kraji Vysočina a jeho vývoj v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klade důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie, vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností, zdravotní stav, zdravotní a sociální péči. Zabývali jsme se však také aktivitami žen a mužů ve volbách, a to v postavení kandidátů a členů obecních nebo krajských zastupitelstev. Z genderového pohledu jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií, nevyhnuli jsme se ani zobrazení některých sociálně-patologických jevů.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor srovnatelných statistických údajů o ženách a mužích a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2018, proto můžeme v některých oblastech vývoj zatím zobrazit pouze do roku 2017. Poměrně podrobným a bezesporu důležitým zdrojem dat jak z obsahového, tak z územního hlediska, je Sčítání lidu, domů a bytů, i když tyto údaje jsou k dispozici jen jednou za 10 let. Minulé sčítání se uskutečnilo v březnu 2011, další sčítání připravujeme na rok 2021. Využity však také byly další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo Výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ zde také najdete poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České správy sociálního zabezpečení, Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví nebo Policejního prezidia České republiky.

Obdobný materiál byl zpracován ve všech krajích České republiky, společně bylo v rámci tabulkové přílohy připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Kraje Vysočina v rámci České republiky v roce 2018. Pro snazší srovnání vývoje v jednotlivých krajích má tabulková část sjednocený obsah, v jednotlivých krajských publikacích v ní najdete srovnání okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností na území příslušného kraje nebo podrobnou strukturu obyvatelstva kraje a okresů podle pohlaví a věku. Také textová část těchto publikací má ve všech krajích podobnou strukturu, ale samozřejmě jsme se v ní zaměřili především na oblasti, které vývoj v našem kraji významněji ovlivňují.

Shrnutí hlavních poznatků

Obyvatelstva na Vysočině ubývalo vlivem snižujícího se počtu žen. Z pěti okresů kraje zaznamenal přírůstek počtu obyvatel jedině okres Jihlava. Podíl žen na celkovém počtu obyvatel roste s velikostní skupinou obcí, nejvyšší je ve čtyřech největších městech kraje. Ženy převažují ve vyšších věkových skupinách obyvatelstva (nad šedesát let) a tvoří 50,3 % populace Vysočiny, mezi kraji se jedná o nejnižší podíl.

Populace Vysočiny stárne, zmenšuje se dětská složka obyvatelstva a zejména ubývá mužů i žen v produktivním věku. Naopak roste počet žen a zvláště mužů ve věku 65 a více let.

Po minimu kolem roku 2000 se v Kraji Vysočina zvýšil počet narozených dětí. Postupně rostl podíl dětí narozených mimo manželství, i když stále patří v regionálním srovnání k nejnižším.

Dále roste průměrný věk matky při narození dítěte, zvyšovala se ale i úhrnná plodnost. Současně na Vysočině ubývalo potratů, počet potratů na sto narozených byl v mezikrajském srovnání jeden z nejnižších.

Ročně na Vysočině umírá kolem pěti tisíc osob, mezi kterými mírně převažují muži. Počet zemřelých na tisíc obyvatel je v kraji v regionálním srovnání podprůměrný. Muži i ženy na Vysočině nejčastěji umírají na nemoci oběhové soustavy a na novotvary, přičemž prvně jmenované nemoci jsou relativně častější u žen, ty druhé se relativně častěji vyskytují u mužů. Naděje dožití u žen v Kraji Vysočina postupně stoupá, ale naděje dožití u mužů v posledních letech stagnuje. V mezikrajském srovnání je naděje dožití u obou pohlaví nadprůměrná.

Počet uzavíraných sňatků na Vysočině v posledních letech stoupal, uzavírají je však podstatně starší snoubenci než tomu bylo v minulosti, ve srovnání s celorepublikovou úrovní jsou však stále ještě relativně mladí. Počet ženichů i nevěst s cizím občanstvím je na Vysočině ve srovnání s ostatními kraji velmi nízký.

Počet rozvodů v kraji rok od roku kolísá, rozvodovost je však na Vysočině v regionálním srovnání stabilně podprůměrná. V kraji rostl podíl manželství rozvádějících se po dlouhém soužití, s tím korespondoval i snižující se podíl rozváděných manželství s nezletilými dětmi.

Vysočina patří k řadě krajů ČR s dlouhodobě záporným migračním saldem, zvláště u žen. Vysočina sice není příliš zajímavá pro cizince, kteří tvoří jen asi dvě procenta populace kraje, přesto však právě migrace ze zahraničí pomohla Vysočině předejít ještě většímu úbytku obyvatel.

Vysočina, kraj malých obcí, je už ze své podstaty spíše konzervativní. Tudíž v něm stále ještě převládají muži i ženy žijící v manželství a má po Zlínském kraji druhý nejvyšší podíl věřících osob.

Podle dosud platné projekce obyvatel do roku 2050 by se měl dále snižovat počet obyvatel kraje. Dále by se měl zvyšovat podíl obyvatel pětadesátiletých a starších na úkor dětí do 15 let a zejména obyvatel v produktivním věku.

Na Vysočině postupně ubývá obyvatel se základním vzděláním a přibývá mužů a žen s vysokoškolským vzděláním, nejrozšířenějším stupněm vzdělání však stále zůstává střední bez maturit u mužů a střední s maturitou u žen.

V počtech žáků a studentů na školách se odráží populační vývoj předchozích let. V minulých letech se tak postupně zvyšoval počet žáků základních škol, zatímco střední a vyšší školy v kraji se potýkaly s úbytkem žáků. Snižoval se i počet studentů vysokých škol, kteří navíc stále musí z velké většiny při cestě za vzděláním opouštět kraj. Zastoupení dívek mezi studenty středních i vysokých škol bylo nejvyšší ze všech krajů ČR.

V posledních letech rostl na Vysočině počet zaměstnaných osob až na maximum v roce 2018, úměrně tomu ubývalo nezaměstnaných. Snižoval se počet ekonomicky neaktivních osob, zejména žen. Míra ekonomické aktivity dosáhla maxima též v roce 2018. Zvláště přibývalo zaměstnanců, zejména žen. Ve srovnání s celou ČR je na Vysočině relativně méně zaměstnavatelů i osob pracujících na vlastní účet.

Muži i ženy jsou v kraji nejčastěji zaměstnáni ve zpracovatelském průmyslu, dalším významným odvětvím je u mužů stavebnictví a zemědělství, u žen velkoobchod a maloobchod, zdravotnictví a sociální péče, totéž platí pro vzdělávání.

V roce 2011 na Vysočině vyjíždělo za prací téměř 65 tisíc osob, převážně mužů. Nejčastěji vyjížděli v rámci svého správního obvodu ORP, nejrozšířenějším dopravním prostředkem byl automobil.

V úrovni mezd v podnikatelské i nepodnikatelské sféře na Vysočině stále přetrvávají rozdíly mezi muži a ženami, stejně tak zůstává realitou zaostávání mzdové úrovně v kraji za republikovým průměrem.

Ve vývoji registrované nezaměstnanosti se dá vysledovat značná sezónnost, patrná zvláště u mužů. V rámci kraje jsou též patrné regionální rozdíly – tradičně nejnižší nezaměstnanost na Pelhřimovsku a nejvyšší na Třebíčsku. Též je možno pozorovat, že dlouhodobou nezaměstnaností trpí více ženy, které se ale na Vysočině na rozdíl od většiny krajů podílejí na celkovém počtu nezaměstnaných méně než 50 %.

Rozsah ambulantní lékařské péče sice roste u obou pohlaví, celkově však stále platí, že lékaře navštěvují častěji ženy než muži. Naopak klesal počet hospitalizovaných v nemocnicích na území kraje, což však neplatilo pro seniory obou pohlaví.

Celkový nárůst počtu důchodců na Vysočině ovlivnilo především zvýšení počtu starobních důchodců. Pro Vysočinu je charakteristický především mimořádně vysoký podíl předčasných starobních důchodů, u mužů i žen v mezikrajském srovnání nejvyšší. Průměrná výše starobních důchodů v kraji stále zaostává za celorepublikovým průměrem (u mužů třetí nejnižší, u žen čtvrtá nejnižší mezi kraji ČR).

Nejčastějším typem domácnosti na Vysočině jsou stále úplné rodinné domácnosti, v drtivé většině manželské páry. Neúplné rodiny mají v čele nejčastěji ženu. Mezi domácnostmi jednotlivců převládají v mladším věku muži, v pokročilejším věku naopak ženy.

Využívání informačních technologií je v kraji o něco méně rozšířené než v celé České republice a obecně jsou těmito technologiím na Vysočině o něco otevřenější muži než ženy.

Základní umělecké školy jsou na Vysočině jednoznačně dívčí doménou, naopak sportu holdují mnohem častěji muži a chlapci. Nejmasovější členskou základnu má v kraji kopaná.

Ženy na Vysočině se na kriminalitě podílely mnohem méně než muži, častěji se ale objevovaly mezi oběťmi násilných trestných činů. Relativně více se podílely na hospodářské kriminalitě.

Ze závislosti na opiátech i z poruch příjmu potravy se na Vysočině léčí relativně málo osob, v prvním případě jde častěji o muže, ve druhém o ženy. V mezikrajském srovnání patří Vysočina k regionům s nejnižším počtem osob léčených ze závislostí.

Ženy se v Kraji Vysočina méně často objevovaly též mezi viníky dopravních nehod, relativně častěji však trpěly jejich následky, zvláště jako spolujezdkyně v motorových vozidlech.

Ve volbách do krajského zastupitelstva se postupně zvyšoval počet kandidujících žen i zvolených zastupitelek, snížila se však úspěšnost kandidujících žen.

Ve volbách do obecních zastupitelstev na Vysočině rostl počet kandidujících žen i jejich podíl na celkovém počtu kandidátů. Rostl i počet zvolených zastupitelek a jejich podíl na celkovém počtu zastupitelů, avšak vzhledem k rychlejšímu růstu počtu kandidátek jejich úspěšnost ve volbách stagnovala. Obecně platí, že největší šanci na zvolení měli kandidáti i kandidátky v nejmenších obcích, nejmenší pak ve velkých městech kraje.

Krajský úřad Kraje Vysočina jako zaměstnavatel věnuje velkou pozornost genderové problematice a uplatňování principu rovných příležitostí.

1. Demografické charakteristiky

Počet obyvatel Kraje Vysočina se mezi roky 2001 a 2018 snížil téměř o dva tisíce osob, v relativním vyjádření o 0,4 %. Populační vývoj u obou pohlaví však probíhal výrazně odlišně. Počet žen na Vysočině se mezi uvedenými roky snížil o 2 572 osob, tj. o 1,0 %. Naproti tomu počet mužů se v kraji mírně zvýšil, absolutně o 579 osob, relativně o 0,2 %. V souvislosti s tím se podíl žen na celkové populaci kraje snížil z 50,6 % na 50,3 %, což v mezikrajském srovnání představuje relativně nejrovnoměrnější zastoupení mužů a žen.

Vývoj počtu obyvatel podle pohlaví, změny věkové struktury, index stáří

Vývoj populace na Vysočině se výrazně liší od situace v celé České republice, jejíž populace se ve stejném období zvýšila o 4,3 % a vzrostl i počet žen, i když méně výrazně (o 3,2 %). Podíl žen na celkovém počtu obyvatel České republiky se mezi roky 2001 a 2018 snížil na 50,8 %, přesto zůstává o 0,5 procentního bodu vyšší než v Kraji Vysočina.

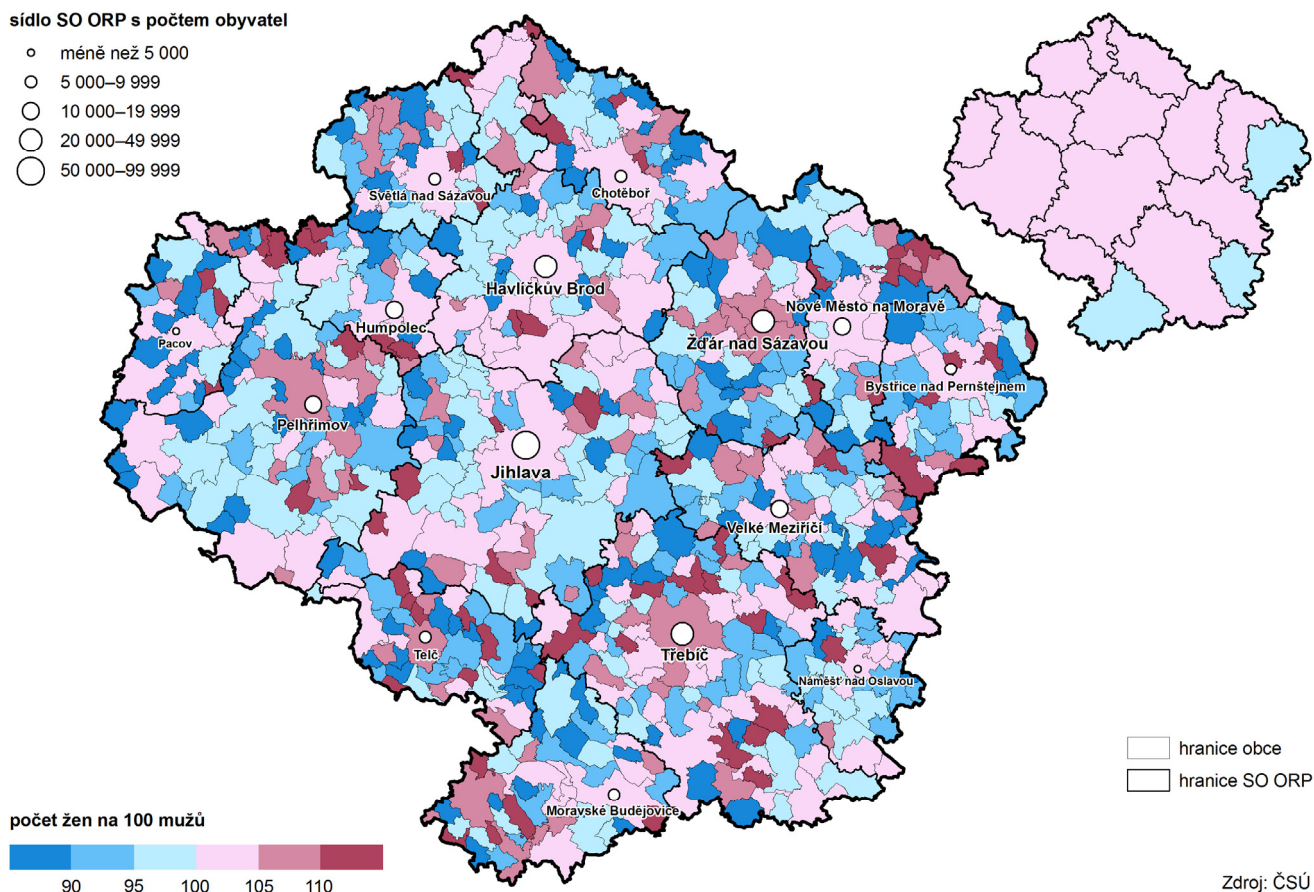
V mezikrajském srovnání populačního vývoje výrazně vyniká odlišnost Prahy a Středočeského kraje od zbytku republiky. V Praze v uvedeném období přibýlo 12,8 % a ve Středočeském kraji dokonce 21,8 % obyvatel. Třetí nejvyšší přírůstek byl zaznamenán v Plzeňském kraji (6,4 %). Na opačném pólu stojí regiony postižené úbytkem obyvatel, vedle Vysočiny to byly ještě kraje Karlovarský, Olomoucký, Zlínský a zejména Moravskoslezský (-4,6 %).

Stejně jako na Vysočině se i v ostatních krajích projevovat pronikavější úbytek, respektive pomalejší přírůstek počtu žen. Výraznější přírůstek žen byl zaznamenán pouze ve Středočeském kraji (o 20,7 %) a Praze (9,9 %), což souvisí s celkovým nárůstem počtu obyvatel. Úbytek žen byl zaznamenán v sedmi regionech, nejhlubší byl v Moravskoslezském kraji (-5,1 %).

Počet žen na 100 mužů podle obcí a SO ORP Kraje Vysočina k 31. 12. 2018

sídlo SO ORP s počtem obyvatel

- méně než 5 000
- 5 000–9 999
- 10 000–19 999
- 20 000–49 999
- 50 000–99 999

Ve všech krajích se snížil podíl žen na celkovém počtu obyvatel, nejnižší byl v roce 2018 právě na Vysočině, naopak nejvyšší zůstával v hlavním městě (51,2 %), vzdor v mezikrajském srovnání nejvyššímu poklesu – o 1,4 bodu.

Uvnitř Kraje Vysočina se v populačním vývoji projevovaly značné regionální rozdíly. Jediným okresem, v němž došlo mezi roky 2001 a 2018 k nárůstu počtu obyvatel, bylo Jihlavsko (přírůstek 3,1 %). Ve zbývajících čtyřech okresech se počet obyvatel snížil, když úbytek většinou dosahoval méně než jedno procento. Výjimkou byl třebský okres, který v uvedených letech ztratil přes 3 500 obyvatel (-3,1 %).

Stejně jako v případě celé České republiky i krajů se v okresech Vysočiny projevoval hlubší úbytek (respektive nižší přírůstek) počtu žen. V jihlavském okrese byl přírůstek počtu žen o 0,8 procentního bodu menší než zvýšení celkového počtu obyvatel. Na Třebíčsku pak byl úbytek počtu žen o 0,5 bodu hlubší než celkový pokles populace. To se promítlo i v nižším zastoupení žen v celkovém počtu obyvatel jednotlivých okresů. Podíl žen na celkové populaci se mezi roky 2001 a 2018 v okresech Kraje Vysočina snížil nejméně v okresech Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou (o 0,2 procentního bodu) a nejvíce na Pelhřimovsku (o 0,5 bodu).

Při pohledu na podíl žen na celkové populaci Kraje Vysočina vidíme, že v menších obcích (až do dvou tisíc obyvatel) převládají muži, když jejich podíl je nejvyšší v nejmenších obcích do dvou set obyvatel (50,8 %). Ženy mají převahu v populaci obcí a měst od dvou tisíc obyvatel, nejvyšší zastoupení mají ve čtyřech největších městech kraje - Jihlava, Třebíč, Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou (51,2 % až 51,6 %).

Počet chlapců i dívek v předproduktivním věku (0 až 14 let) se na Vysočině mezi roky 2001 a 2018 snížil, když o něco hlubší byl úbytek u chlapců -9,9 % oproti -8,4 % u děvčat. Podíl chlapců mladších patnácti let na celkovém počtu mužů poklesl o 1,8 bodu na 15,9 % v roce 2018. U dívek též došlo k poklesu, a to o 1,2 bodu na 15,0 %.

Mužů ve věku 15 až 64 let bylo v Kraji Vysočina v roce 2018 o 5,9 % méně než v roce 2001, žen této věkové skupiny v uvedeném období ubylo v kraji ještě více, a to 8,4 %. Podíl mužů v produktivním věku se mezi roky 2001 až 2018 snížil o 4,3 bodu na 66,8 %. U žen došlo ve stejném období k poklesu podílu žen v produktivním věku na celkovém počtu žen z 67,3 % na 62,1 %.

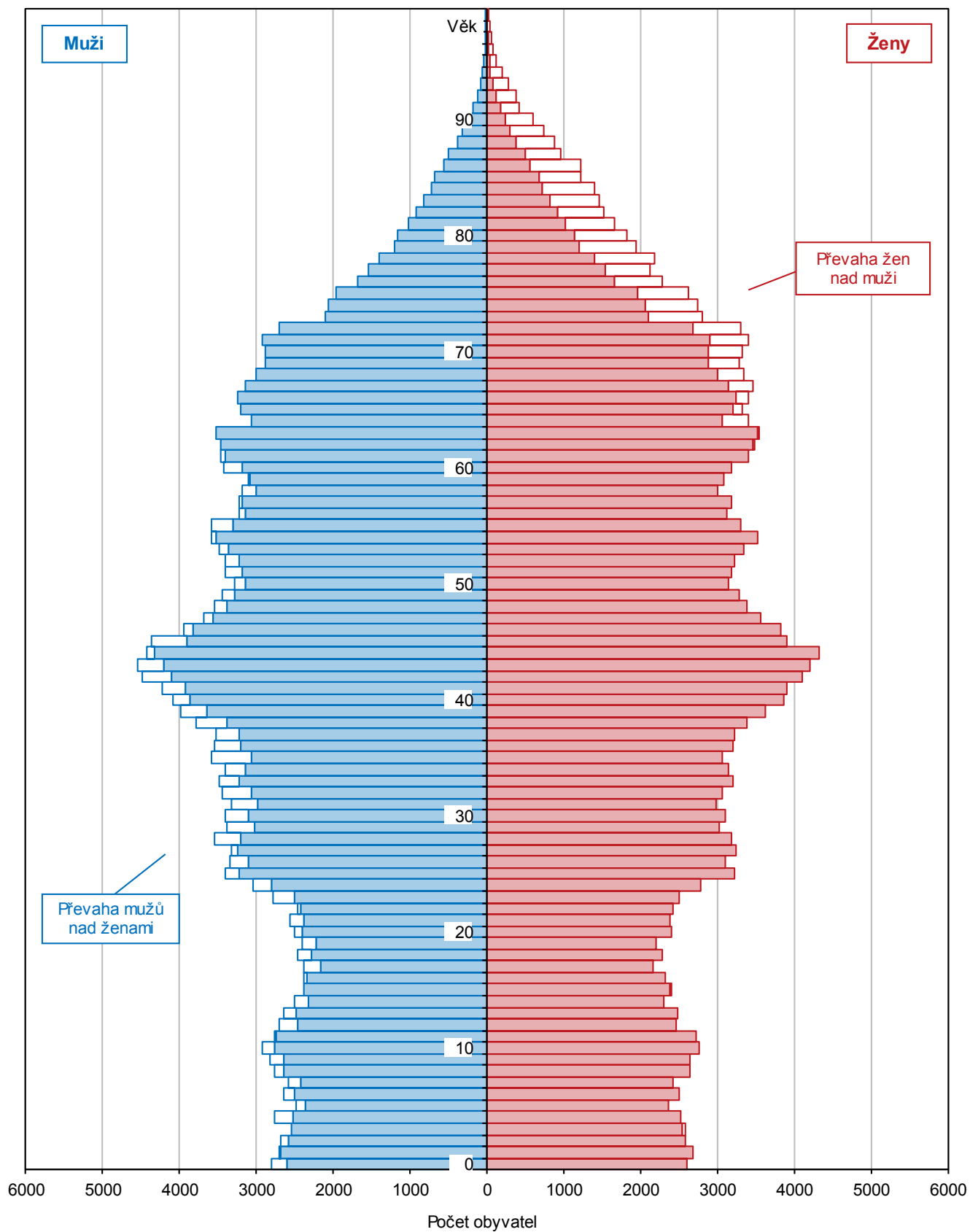
Na rozdíl od předchozích věkových skupin se na Vysočině u obou pohlaví zvýšil počet osob v poproduktivním věku a výrazně vzrostl jeho podíl na celkovém počtu obyvatel. V případě mužů pětadesátiletých a starších se jejich počet zvýšil více než o polovinu na 43 772 v roce 2018, žen této věkové skupiny bylo v tomto roce v kraji 58 741 (o 37,7 procentního bodu více než v roce 2001). Podíl mužů a žen v poproduktivním věku na celkovém počtu osob svého pohlaví vzrostl v kraji na 17,3 % u mužů a na 22,9 % u žen.

Ve srovnání s celou Českou republikou se na Vysočině v roce 2018 u obou pohlaví projevoval nižší podíl dětské složky obyvatelstva a naopak vyšší podíl mužů i žen pětadesátiletých a starších. U obyvatel v produktivním věku jsou rozdíly mezi krajem a republikou minimální – podíl mužů této věkové skupiny je na Vysočině o 0,1 procentního bodu vyšší, podíl žen naopak o 0,3 bodu nižší.

Složení obyvatelstva je možno zkoumat i z hlediska počtu žen na sto mužů – celkově a v jednotlivých věkových skupinách. U osob v předproduktivním i produktivním věku v Kraji Vysočina připadá na sto mužů méně než sto žen, i když u obou věkových kategorií se projevuje odlišný trend. U dětí mladších patnácti let se tento ukazatel zvýšil z 93,5 v roce 2001 na 95,0 v roce 2018 (což dále dokládá mírný nárůst zastoupení dívek v dětské populaci). U populace ve věku 15 až 64 let se naopak na Vysočině podíl žen mírně snížil – počet žen na sto mužů se z 97,0 v roce 2001 snížil na 94,2 v roce 2018.

Počet žen na sto mužů dané věkové skupiny se v kraji snižoval i u obyvatel v poproduktivním věku, a to velice výrazně. V roce 2001 činil 151,5 a v roce 2018 to bylo již jen 134,2 žen na sto mužů. Stejně jako u obou předchozích věkových skupin jde o trend, který zhruba odpovídá celorepublikovému vývoji.

Graf 1.1 Věkové složení obyvatelstva Kraje Vysočina k 31. 12. 2018

I v Kraji Vysočina se v uplynulých letech projevovalo výrazné stárnutí obyvatelstva, jak dokládají rostoucí průměrný věk obyvatelstva i zvyšující se index stáří (počet obyvatel ve věku 65 a více let na sto dětí mladších patnácti let).

Průměrný věk u mužů na Vysočině vzrostl z 36,8 roku v roce 2001 na 41,4 roku v roce 2018. U žen došlo ve stejném období ke zvýšení z 39,8 na 44,1 roku. Průměrný věk mužů i žen v Kraji Vysočina byl v roce 2001 nižší než v celé České republice, v následujících letech však ve srovnání s republikou populace kraje stárla rychleji - u mužů i u žen činil rozdíl 1,1 roku. V důsledku toho byl v roce 2018 průměrný věk mužů na Vysočině o 0,5 roku vyšší než v celé České republice, průměrný věk žen v kraji byl ve srovnání s republikou vyšší o 0,4 roku.

V rámci kraje nejvíce vzrostl průměrný věk mužů i u žen v okrese Třebíč (o 5,1, respektive o 4,9 roku), dlouhodobě je však nejstarší populace Pelhřimovska, v roce 2018 činil průměrný věk mužů v tomto okrese 42,3 roku, průměrný věk žen 45,0 roků. Díky pomalejšímu růstu průměrného věku mužů i žen se na pozici nejmladšího okresu posunula populace Jihlavska, těsně následovaná muži a ženami okresu Žďár nad Sázavou.

Obdobně je tomu u indexu stáří (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0-14 let), který u mužů na Vysočině vzrostl z 63,0 v roce 2001 na 108,6 roku 2018, u žen byl zaznamenán růst z 102,0 na 153,3. Pro srovnání můžeme uvést, že index stáří za celou Českou republiku činil v roce 2018 u mužů 101,1 a u žen 146,6. V mezikrajském srovnání se Vysočina tímto ukazatelem řadí ke skupině regionů se starší populací (vedle Vysočiny ještě Karlovarský, Královéhradecký, Zlínský a též Olomoucký kraj). Na opačném pólu stojí Středočeský kraj s nejnižším indexem stáří u mužů i žen. Zajímavá je situace v hlavním městě – velmi nízký index stáří u mužů a téměř průměrná hodnota u žen.

Dlouhodobou pozici Pelhřimovska jako nejstaršího okresu Vysočiny potvrzoval též index stáří – 124,0 u mužů a 172,5 u žen (v roce 2018). Naproti tomu v jihlavském okrese si ještě i v roce 2018 udržovala u chlapců dětská složka mírnou převahu nad seniory (index stáří 98,3). Též u žen byl index stáří v rámci kraje nejnižší (142,2 v roce 2018).

Narození a jejich struktura

V letech 2001 až 2018 se v Kraji Vysočina živě narodilo téměř 93 tisíc dětí, mezi nimiž mírně převládali chlapci (51,3 %). Nejnižší počet dětí (4 509) se v kraji narodil hned na počátku sledovaného období, hned v následujících letech se vyhoupl přes hranici pět tisíc živě narozených dětí, pod kterou mírně poklesl už jenom jednou (v roce 2013). V následujících letech se stabilně pohyboval mezi 5 300 až 5 500 narozenými dětmi.

Počet živě narozených na tisíc obyvatel středního stavu byl v kraji nejnižší v roce 2001, v následujících letech poměrně kolísal, když maxima dosáhl v roce 2008 (10,98). Pohyboval se kolem celorepublikové úrovně, většinou však zůstával pod její hodnotou.

Dlouhodobě se v rámci kraje rodilo nejvíce dětí na tisíc obyvatel středního stavu v okrese Žďár nad Sázavou a též na Jihlavsku, naopak nejméně v pelhřimovském okrese, i když postupně se v některých letech na jeho nebo i nižší úroveň dostával i okres Třebíč.

V posledních letech se značná část dětí rodí mimo manželství a tento trend se s jistým zpožděním projevuje i v Kraji Vysočina. V roce 2001 se na Vysočině mimo manželství narodilo 12,6 % dětí (o 10,8 procentního bodu méně než v celé České republice), tento ukazatel ale v následujících letech neustále rostl až na 44,4 % v roce 2017 (republiková hodnota byla v tomto roce 49,0 %). V roce 2018 došlo v kraji i na celorepublikové úrovni k poklesu podílu mimo manželství narozených dětí, ale až čas ukáže, zda jde o nový trend nebo o pouhý kratší výkyv.

Vysočina spolu se Zlínským krajem tvoří dvojici regionů s nejnižším podílem mimo manželství narozených dětí. Na opačném pólu stojí Karlovarský a Ústecký kraj, v nichž se podíl mimomanželských dětí v posledních letech již blíží dvěma třetinám.

V rámci kraje zaznamenáváme dlouhodobě nejnižší podíl mimo manželství narozených dětí v okrese Žďár nad Sázavou (39,4 % v roce 2018). Naopak vysokým podílem takto narozených dětí vynikají zvláště v posledních letech okresy Havlíčkův Brod a Pelhřimov.

Poněkud jiný vývoj má další ukazatel – počet předmanželských koncepcí, tj. počet v manželství narozených dětí prvního pořadí, které byly počaty před sňatkem a narodily se do sedmi měsíců trvání manželství. V jejich absolutním počtu i podílu se na Vysočině projevuje klesající tendence. Jejich podíl byl v roce 2018 mírně vyšší (o 0,7 procentního bodu) než v celé České republice.

Stále roste průměrný věk matky při narození dítěte. V roce 2001 v Kraji Vysočina činil 27,1 roku a postupně se zvýšil až na 30,6 roku v roce 2018. Rostl i průměrný věk matky při narození prvního dítěte, ten se na Vysočině mezi roky 2001 a 2018 zvýšil o 3,6 roku na 28,6 roku. Přesto matky v Kraji Vysočina ve srovnání s celou Českou republikou i většinou krajů zůstávají o něco mladší, v roce 2018 byl průměrný věk matky při narození dítěte na Vysočině ve srovnání s celou Českou republikou nižší o 0,2 roku, při narození prvního dítěte byl rozdíl ještě větší – 0,5 roku. V mezikrajském srovnání byly v roce 2018 nestarší matky v hlavním městě, naopak nejmladší v Ústeckém a Karlovarském kraji.

Úhrnná plodnost, tj. průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) beze změny, se v Kraji Vysočina od roku 2001 postupně zvyšovala z hodnoty 1,135 až na 1,750 v roce 2018. Ve srovnání s většinou krajů to byl příznivější vývoj, takže se Vysočina v regionálním srovnání v roce 2018 zařadila na druhé místo za Jihomoravský kraj a úhrnná plodnost na Vysočině se dostala i nad celorepublikovou úroveň.

Od roku 2001 se na Vysočině snižuje počet potratů, v roce 2018 jich bylo zaznamenáno 1 335, což bylo ve srovnání s prvně jmenovaným rokem více než o čtvrtinu méně. Ještě výraznější byl pokles počtu umělých přerušování těhotenství - 676 v roce 2018, což představovalo snížení o 44,3 %. U obou ukazatelů je úbytek o málo vyšší než v celé České republice. V přepočtu na tisíc obyvatel středního stavu se počet potratů v Kraji Vysočina v uvedených letech snížil z 3,58 na 2,62, v celé České republice došlo k poklesu z hodnoty 4,41 na 3,10.

Potratový index (potraty na sto narozených) činil v roce 2001 na Vysočině 40,5 – nejméně ze všech regionů České republiky. Republiková hodnota tehdy byla podstatně vyšší - 49,5, stále však podstatně nižší než v Karlovarském a Ústeckém kraji (62,1 a 61,8). Do roku 2018 potratový index obecně výrazně poklesl, na Vysočině na 24,52, což byla v mezikrajském srovnání třetí nejnižší hodnota za Jihomoravským a Pardubickým krajem. Na opačném pólu zůstal Ústecký kraj (40,80), republikový potratový index dosáhl hodnoty 28,80.

Plodnost žen je možno studovat i na základě výstupů z posledního sčítání lidu, které se konalo v roce 2011. Podle jeho výsledků v Kraji Vysočina pětina žen neporodila žádné dítě, šlo zejména o ženy z mladších věkových skupin. Nejvíce, více než čtyři pětiny, jich bylo ve věkové skupině 20 až 24 let, ale i mezi ženami ve věku 25 až 29 let jich byla více než polovina a ve věkové skupině 30 až 34 let se jejich podíl blížil jedné pětině. Ve vyšších věkových skupinách bylo bezdětných žen podstatně méně.

Ženy s jedním živě narozeným dítětem, kterých bylo na Vysočině téměř třináct procent, měly nejvyšší zastoupení ve věkových skupinách mezi pětadvacátým a čtyřiatřicátým rokem věku, u vyšších věkových skupin byl jejich podíl výrazně nižší. Naopak ženy, kterým se narodily dvě děti (na Vysočině více než dvě pětiny patnáctiletých a starších žen), dominovaly u starších žen, zvláště to platilo pro ženy pětaticetileté

a starší, v těchto věkových skupinách ženy se dvěma živě narozenými dětmi zpravidla měly nadpoloviční většinu.

Tab 1.1 Ženy ve věku 15 a více let podle věku a počtu živě narozených dětí v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Ženy ve věku 15 a více let	v tom s počtem všech živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4 a více	nezjištěno	
Celkem	219 448	20,6	12,8	42,3	16,2	4,9	3,2	1 731
z toho ve věku								
15–19 let	14 939	80,9	0,9	0,1	-	-	18,0	15
20–24 let	15 968	83,2	8,1	1,7	0,2	0,1	6,7	133
25–29 let	15 626	54,9	23,9	14,4	1,9	0,4	4,6	628
30–34 let	18 500	18,8	25,4	44,1	7,7	1,6	2,4	1 473
35–39 let	19 947	8,1	16,6	56,2	14,4	3,3	1,5	1 896
40–44 let	16 413	5,7	13,9	57,9	16,5	4,8	1,2	2 032
45–49 let	16 671	4,9	11,7	57,5	19,6	5,2	1,1	2 110
50–59 let	34 109	4,2	9,5	55,2	24,2	1,3	0,9	2 184
60–69 let	32 381	4,0	9,5	51,9	26,3	1,8	1,0	2 242
70–79 let	21 411	4,1	12,3	49,6	24,2	2,5	1,0	2 238
80 a více let	12 919	6,4	13,8	43,2	22,8	4,8	1,0	2 301

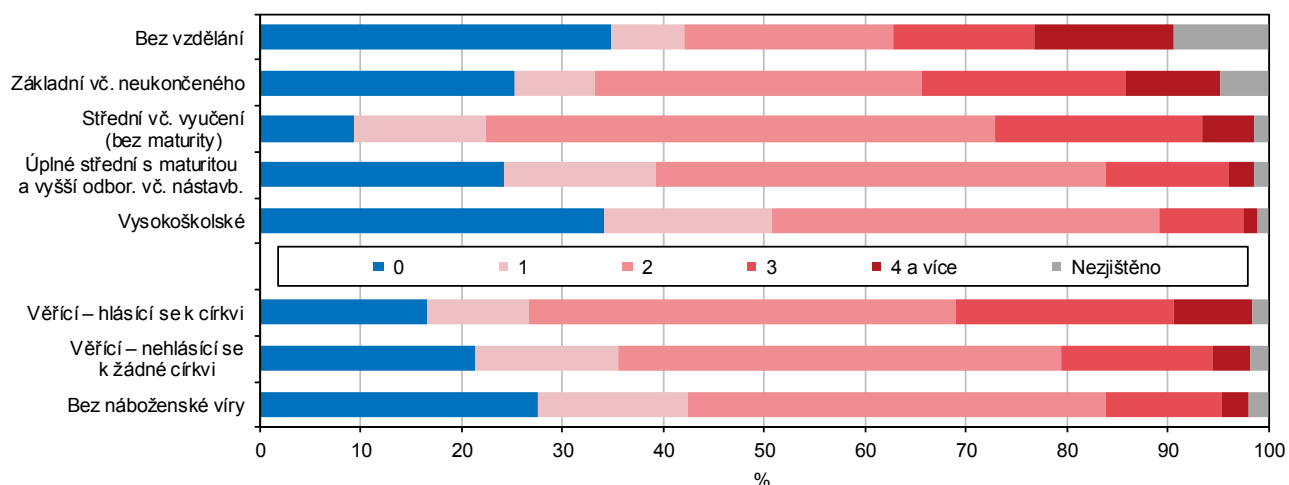
Žen se třemi živě narozenými dětmi bylo na Vysočině více než šestnáct procent, nejčastěji se vyskytovaly u nejvyšších věkových skupin. Podíl žen se čtyřmi a více narozenými dětmi nepřesáhl v kraji pět procent.

Počet živě narozených dětí na tisíc žen činil podle SLDB 2011 v Kraji Vysočina 1 731. Jednoznačně stoupal s věkem, takže nejvyšší hodnoty dosáhl u žen ve věkové skupině osmdesát a více let.

Je to sice hodnota, která ani zdaleka nezajišťuje bytí i jen prostou reprodukci obyvatelstva kraje, přesto však byla v regionálním srovnání nejvyšší ze všech krajů a výrazně vyšší než celorepublikový údaj (1 577).

Graf 1.2 Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí, nejvyššího ukončeného vzdělání a náboženské víry v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

Projevuje se dosti výrazná souvislost mezi nejvyšším dokončeným vzděláním, náboženskou vírou a počtem živě narozených dětí. Podle výsledků SLDB 2011 měla v Kraji Vysočina téměř desetina žen se základním vzděláním čtyři a více dětí a pětina žen tři děti. Z žen s vyučením nebo středním vzděláním bez maturity měla

polovina dvě děti a pětina tři děti. Naproti tomu více než třetina žen s dokončeným vysokoškolským vzděláním byla bezdětná, u žen se středním vzděláním s maturitou to byla téměř čtvrtina. Tři děti neměla ani desetina žen s vysokoškolským vzděláním, u žen se středním vzděláním s maturitou to bylo jen asi dvanáct procent.

Z hlediska náboženské víry vyniká rozdíl zejména u podílu bezdětných žen a u žen se třemi a čtyřmi a více narozenými dětmi. Z žen bez náboženské víry bylo podle SLDB 2011 na Vysočině více než 27 % bezdětných, naproti tomu tři děti jich mělo pouze 11,5 % a čtyři a více dětí 2,6 %. Z věřících žen bylo v kraji bezdětných jen necelých 18 %, ale tři děti jich měla více než pětina a čtyři a více dětí porodilo 6,8 % věřících žen.

Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití

Počet zemřelých se v Kraji Vysočina od počátku nového tisíciletí pohyboval kolem pěti tisíc ročně, přičemž častěji byl nad touto hranicí. Mezi zemřelými na Vysočině v tomto období mírně převažovali muži, jejichž podíl na celkovém počtu zemřelých nikdy neklesl pod padesát procent, nejvyšší byl v roce 2014 (52,9 %).

Úmrtnost (počet zemřelých na tisíc obyvatel středního stavu) se na Vysočině pohybovala kolem deseti promile, v posledních letech nejčastěji mírně nad touto hranicí. Stabilně se nachází pod úmrtností v celé České republice a i z regionálního srovnání vychází příznivě – např. v roce 2018 byla v mezikrajském srovnání třetí nejnižší za Hlavním městem Prahou a Středočeským krajem. Naopak nejvyšších hodnot dosahuje v Karlovarském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji. V rámci kraje se dlouhodobě nejvyšší úmrtnost projevuje v pelhřimovském okrese, nejnižší v okresech Žďár nad Sázavou a Jihlava.

Muži na Vysočině v uplynulém desetiletí (2009 až 2018) umírali nejčastěji mezi pětasedesátým a devětaosmdesátým rokem života (téměř 70 % z celkového počtu zemřelých mužů v kraji). Vůbec nejčastěji k úmrtí došlo ve věku 80 až 84 let. Vzdor rostoucímu věku dožití tak muži na Vysočině stále odcházejí ze života o něco dříve než ženy, u kterých ve stejném období docházelo k úmrtí nejčastěji mezi pětasedmdesátým a čtyřnadesátým rokem věku (70 % z celkového počtu zemřelých žen). Nejčastěji docházelo k úmrtí žen ve věku 85 až 89 let.

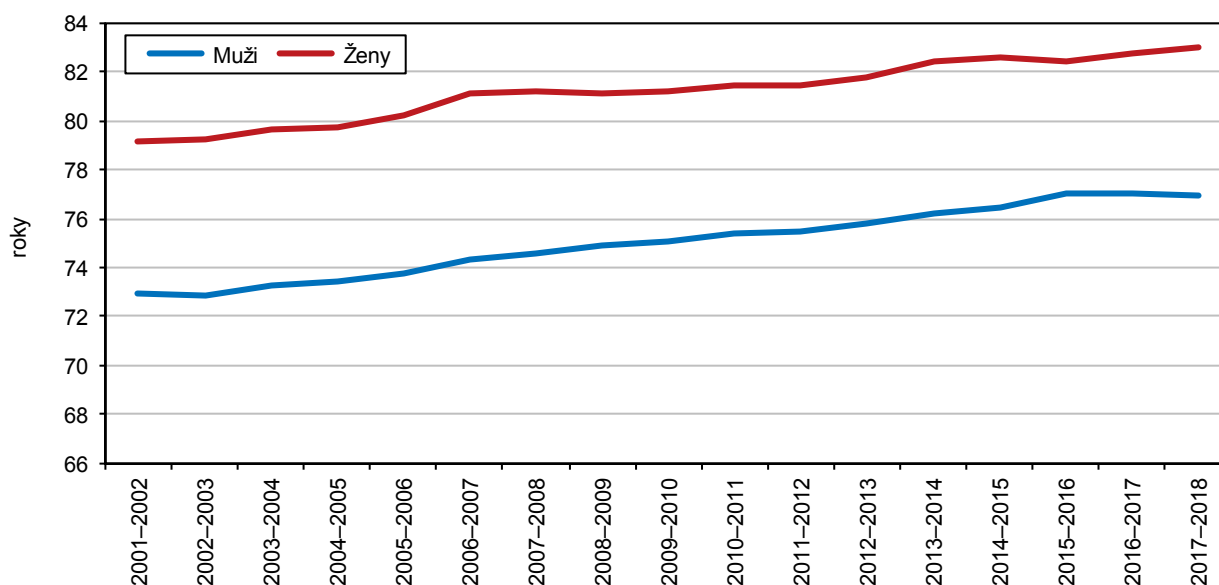
Tab 1.2 Zemřelí muži a ženy podle věku a vybraných příčin smrti v roce 2018

	Celkem	z toho podle vybraných příčin smrti (%)				
		novotvary	nemoci oběhové soustavy	nemoci dýchací soustavy	nemoci trávicí soustavy	vnější příčiny
Zemřelí muži	2 736	27,8	41,0	8,1	4,5	5,8
v tom podle věku						
do 49 let	155	18,1	19,4	4,5	11,6	33,5
50–59	200	32,5	29,5	6,5	9,0	10,5
60–69	519	38,3	31,0	10,2	6,9	5,2
70–79	867	34,6	39,1	7,7	3,1	2,7
80–89	779	18,9	51,1	8,7	2,2	3,7
90 a více let	216	9,7	62,5	6,5	3,7	3,2
Zemřelé ženy	2 541	20,8	49,6	5,8	3,1	3,5
v tom podle věku						
do 49 let	67	35,8	14,9	4,5	4,5	19,4
50–59	84	46,4	23,8	6,0	9,5	4,8
60–69	236	46,6	24,2	7,6	8,9	2,1
70–79	546	31,0	39,4	6,0	2,2	4,4
80–89	1 054	14,5	55,3	5,3	2,6	2,7
90 a více let	554	6,1	67,7	6,0	1,4	2,7

Hlavní příčinou úmrtí mužů i žen v Kraji Vysočina jsou nemoci oběhové soustavy následované novotvarami. Mezi oběma pohlavími však samozřejmě existují rozdíly. Na celkovém počtu úmrtí mužů na Vysočině se v letech 2009 až 2018 podílely nemoci oběhové soustavy 43,5 %, u žen byl podíl nemocí oběhové soustavy na počtu úmrtí o 9,6 procentního bodu vyšší. Naproti tomu muži na Vysočině častěji umírali na novotvary (27,8 % oproti 21,9 % u žen), na nemoci dýchací a trávicí soustavy a též z vnějších příčin (6,8 % u mužů, 3,4 % u žen). Bližší pohled na vnější příčiny úmrtí je zajímavý – na Vysočině se na nich u mužů z více než 45 % podílely dopravní nehody a sebevraždy, u žen to bylo jen necelých 21 %. Příčiny úmrtí u mužů se na Vysočině v posledním desetiletí příliš nelišily od situace v celé České republice, u žen se však projevila o něco nižší váha hlavních příčin úmrtí – nemocí oběhové soustavy a novotvarů.

Naděje dožití (střední délka života) žen na Vysočině neustále stoupá, a to při narození, ve věku 45 let i 65 let. Naděje dožití žen při narození v Kraji Vysočina v letech 2017-2018 dosáhla 83,0 roku, což bylo spolu s Hlavním městem Prahou nejvíce ze všech regionů České republiky. Naděje dožití mužů při narození v posledních letech na Vysočině stagnuje (v letech 2017-2018 to bylo 76,9 roku), přesto se však mezi kraji České republiky stále řadí na třetí místo za Prahu a Královéhradecký kraj. Podobně je tomu u obou pohlaví i u naděje dožití ve věku 45 a 65 let.

Graf 1.3 Naděje dožití při narození podle pohlaví v Kraji Vysočina (dvouleté průměry)

Sňatky, rozvody

Po předchozím úbytku počet uzavřených sňatků v Kraji Vysočina od roku 2014 stoupal, takže v roce 2018 překonal stav ze začátku období. Sňatky v přepočtu na tisíc obyvatel středního stavu na Vysočině poklesly ze 4,92 v roce 2001 až na 4,00 v roce 2013 a poté se opět zvýšily na 5,28 v roce 2018. V absolutním i relativním vyjádření se tak vývoj počtu sňatků na Vysočině příliš neliší od vývoje v celé České republice. Na republikové úrovni v roce 2001 připadalo na tisíc obyvatel 5,12 sňatku, na minimum se tento ukazatel dostal v roce 2013 (4,14) a do roku 2018 vystoupal na 5,13.

Tab 1.3 První sňatky podle věkových skupin ženichů a nevěst v Kraji Vysočina

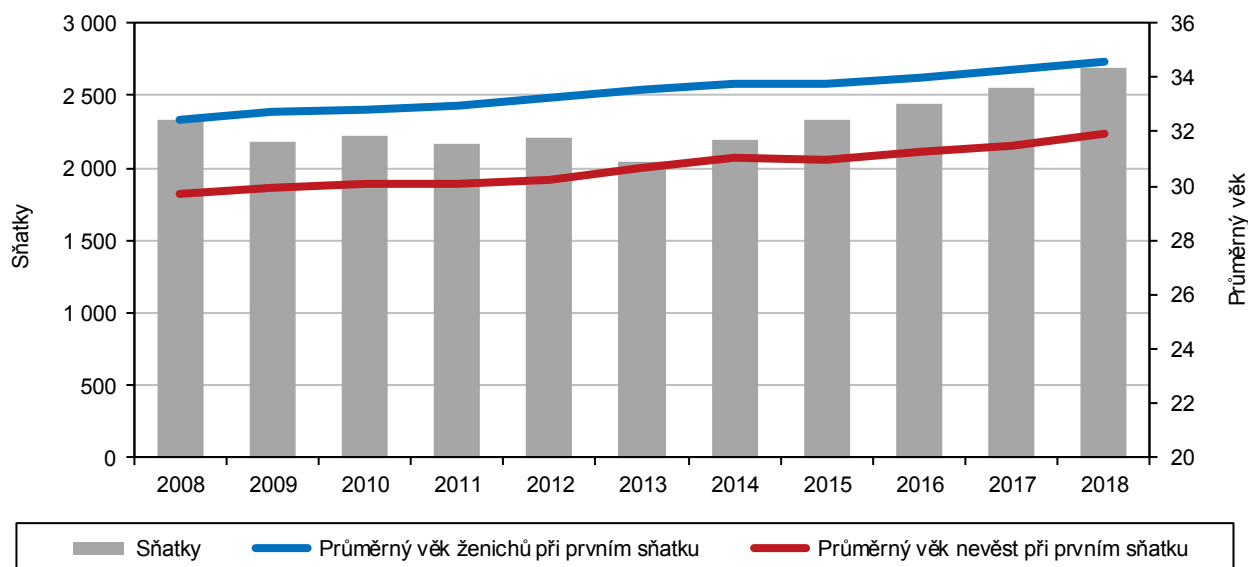
	2002		2006		2010		2014		2018	
	ženich	nevěsta	ženich	nevěsta	ženich	nevěsta	ženich	nevěsta	ženich	nevěsta
Celkem	2 122	2 114	1 941	1 902	1 809	1 754	1 793	1 777	2 166	2 141
v tom ve věku (%)										
do 19 let	1,1	5,5	0,6	2,9	0,2	1,9	0,2	0,8	0,2	1,1
20–24	28,7	53,0	16,1	35,9	10,9	26,1	8,5	21,3	9,0	20,5
25–29	52,6	35,7	50,0	48,3	42,6	49,3	39,0	48,5	38,6	45,9
30–34	12,5	4,4	25,1	10,6	33,8	17,8	35,0	21,9	30,0	21,8
35–39	3,2	1,1	5,7	1,6	8,8	3,6	12,3	5,9	13,9	7,8
40 a více let	1,9	0,2	2,6	0,7	3,6	1,3	5,0	1,6	8,3	3,0

Tab 1.4 Opakované sňatky podle věkových skupin ženichů a nevěst v Kraji Vysočina

	2002		2006		2010		2014		2018	
	ženich	nevěsta	ženich	nevěsta	ženich	nevěsta	ženich	nevěsta	ženich	nevěsta
Celkem	443	493	408	491	378	467	375	415	528	551
v tom ve věku (%)										
do 29 let	21,0	33,7	6,4	17,7	5,8	10,9	2,1	8,0	1,3	2,9
30–34	19,2	22,7	24,3	27,3	18,0	24,0	12,0	15,9	5,5	12,5
35–39	24,2	14,4	20,6	17,1	21,7	23,1	16,8	20,2	14,4	21,8
40–44	5,4	9,9	7,8	16,7	8,2	12,2	16,5	19,5	23,9	20,3
45–49	10,4	9,1	14,7	6,5	16,7	14,6	12,8	14,0	18,6	18,5
50–54	8,8	5,9	14,2	8,6	13,5	8,1	14,7	8,7	13,8	8,5
55 a více let	11,1	4,3	12,0	6,1	16,1	7,1	25,1	13,7	22,5	15,4

V rámci kraje byla od roku 2001 sňatečnost (počet sňatků na tisíc obyvatel) zpočátku nejvyšší v jihlavském okrese (5,43 v roce 2001, 5,64 v roce 2007), později se před něj posunul okres Žďár nad Sázavou (5,61 v roce 2017, 5,68 v roce 2018).

I na Vysočině do stavu manželského páry moc nespěchají a svatbu odkládají do vyššího věku. Průměrný věk ženicha při uzavření prvního sňatku činil v roce 2001 v kraji Vysočina 27,0 let, nevěsty 24,3 roku, v dalších letech výrazně rostl až na 31,4 roku u mužů a 28,7 roku u žen.

Graf 1.4 Sňatky a průměrný věk snoubenců při prvním sňatku v Kraji Vysočina

V roce 2002 více než polovina ženichů uzavírala první sňatek ve věku 25 až 29 let a více než polovina nevěst uzavírajících první sňatek připadala na věkovou skupinu 20 až 24 let. Celkově v tomto roce byla na Vysočině velká většina ženichů i nevěst při uzavření prvního sňatku mladší třiceti let (u ženichů to bylo přes osmdesát procent, u nevěst téměř pětadevadesát procent). Do roku 2018 podíl ženichů mladších třiceti let při prvním sňatku v kraji klesl pod padesát procent a podíl stejně starých nevěst na dvě třetiny.

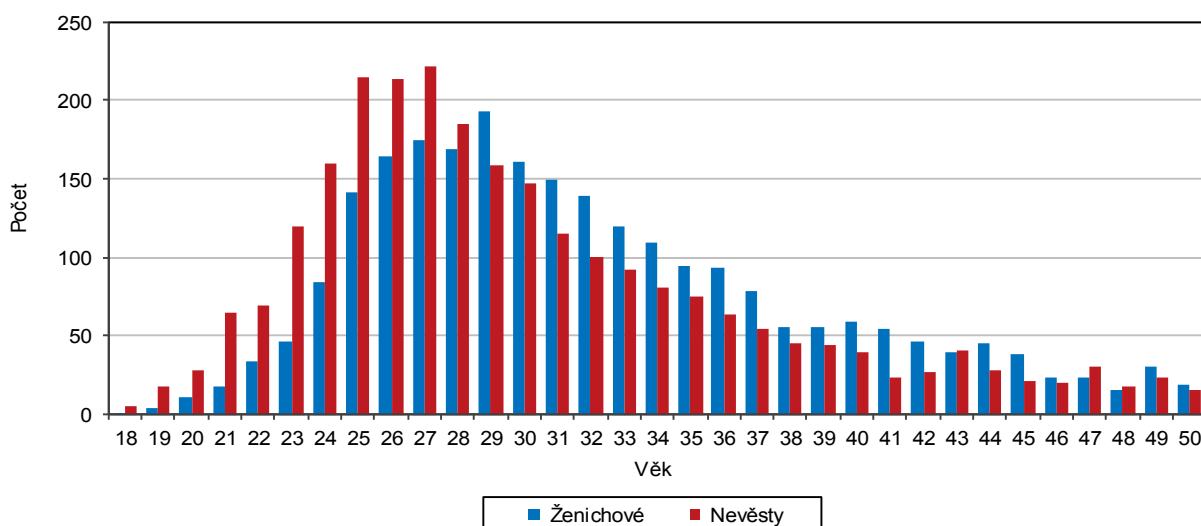
Při uzavírání opakovaných sňatků jsou partneři samozřejmě starší, ale i u tohoto typu sňatků v roce 2002 na Vysočině tvořili ženiši mladší čtyřiceti let téměř dvě třetiny a stejně staré nevěsty více než sedmdesát procent celkového počtu. Naproti tomu v roce 2018 už jednoznačně převládali ženiši a nevěsty ve věku čtyřicet a více let – u ženichů se jejich podíl blížil osmdesáti procentům a u nevěst dvěma třetinám.

Ve srovnání s celou Českou republikou i ostatními kraji jsou však na Vysočině snoubenci v okamžiku vstupu do manželství stále ještě relativně mladí. Průměrný věk ženicha při uzavření prvního manželství byl na Vysočině o 1,1 roku nižší než v celé České republice, u nevěst činil stejný rozdíl 1,2 roku. V obou případech šlo v mezikrajském srovnání o nejnižší hodnoty, naopak nejvyšší věk při uzavření prvního manželství byl zaznamenán u ženichů a nevěst v Praze.

Tab 1.5 Sňatky v Kraji Vysočina podle věku snoubenců v roce 2018

	Celkem	v tom nevěsta ve věku							
		do 19 let	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50 a více let
Sňatky	2 689	24	442	995	535	283	159	112	139
v tom ženich ve věku									
do 19 let	5	1	2	2	-	-	-	-	-
20–24	194	7	131	45	5	4	2	-	-
25–29	843	14	217	505	90	14	3	-	-
30–34	679	-	68	322	225	48	11	4	1
35–39	378	1	19	85	136	102	27	8	-
40–44	245	1	5	28	53	75	55	24	4
45–49	131	-	-	6	19	28	32	36	10
50 a více let	214	-	-	2	7	12	29	40	124

Graf 1.5 Sňatky podle pohlaví a věku v Kraji Vysočina v roce 2018

Podíl ženichů cizího státního občanství na Vysočině od roku 2001 kolísá, když maxima dosáhl v letech 2002, 2014 a 2015 (4,1 % a 4,6 %), minima v roce 2006 (2,3 %). U nevěst cizího státního občanství tomu bylo v kraji podobně, i jejich podíl na celkovém počtu nevěst v průběhu let kolísá mezi 2,0 % (např. v letech 2001 a 2002) a 3,3 % v roce 2018. Ve srovnání s ostatními kraji České republiky byl podíl ženichů a nevěst cizího státního

občanství v roce 2018 na Vysočině nejnižší a výrazně zaostával i za celorepublikovou úrovní. Zdaleka nejvyšší byl v hlavním městě, kde cizí státní příslušnost měla více než desetina ženichů i nevěst.

V Kraji Vysočina bylo mezi roky 2001 a 2018 rozvedeno téměř jedenadvacet tisíc manželství. Počet rozvodů v jednotlivých letech často značně kolísal, i když zpočátku se dal pozorovat spíše rostoucí trend až k maximu v roce 2008 (1 343 rozvodů), následovaný v dalších letech poklesem, kdy počet rozvedených manželství na Vysočině většinou nepřekročil jedenáct set. Dokládá to i hrubá míra rozvodovosti (počet rozvodů v daném roce na tisíc obyvatel středního stavu), která byla na Vysočině počínaje rokem 2011 v každém roce nižší než ve všech letech první dekády nového tisíciletí – maxima v kraji dosáhla v roce 2008 (2,61), minima v roce 2016 (1,86).

Pokles rozvodovosti se projevoval i ve zbývajících krajích a tím též i v celé České republice, přesto však rozvodovost na Vysočině po celé období zůstávala pod úrovní celé republiky i ostatních krajů. Nejvyšší rozvodovost byla zpravidla evidována v Ústeckém kraji, který jen v některých letech předstihl Karlovarský kraj.

V rámci kraje byla největší rozvodovost nejčastěji zaznamenána v jihlavském okrese, nejnižší bývala zpravidla ve žďárském nebo pelhřimovském okrese.

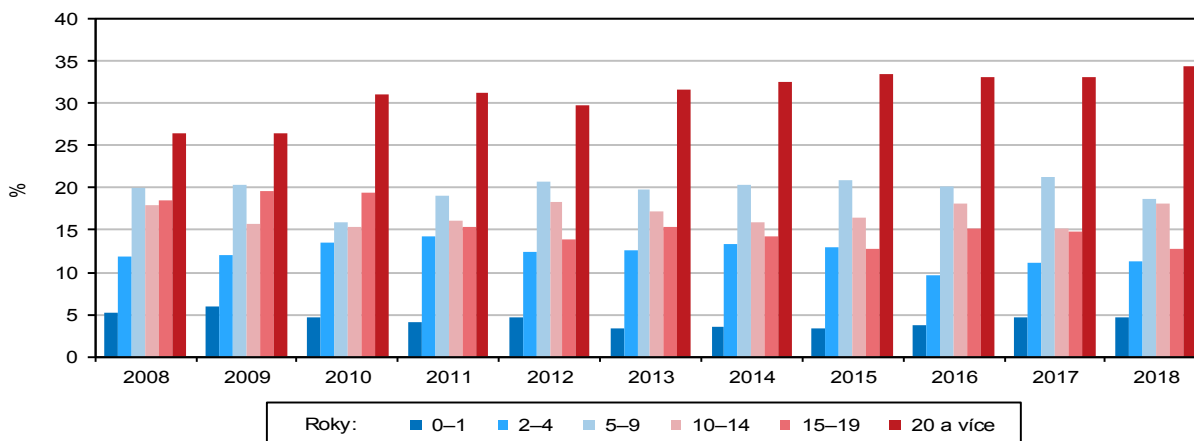
Podobně pro kraj vyznívá příznivě i další ukazatel, počet rozvodů na sto sňatků. I on na celorepublikové úrovni klesal rychleji než na Vysočině, přesto však i v roce 2018 dosahoval v kraji hodnoty 39,57 a v celé České republice 44,64 (v roce 2001 to bylo v kraji 46,98 a v ČR 60,31). Meziokresní srovnání u tohoto ukazatele vyznívá velice proměnlivě. Nejvyšší nebo jednu z nejvyšších hodnot je možno v průběhu let pozorovat u okresu Třebíč, který se však v posledních letech řadí spíše do pozadí a nejvyšší počet rozvodů na sto sňatků bývá v kraji spíše v okresech Jihlava a Havlíčkův Brod. Naopak nejnižší hodnoty tohoto ukazatele byly zaznamenávány nejčastěji na Žďársku.

Velká většina rozvodů (více než osmdesát procent) na Vysočině byla po celé období pro zúčastněné muže i ženy prvním rozvodem, na druhé a další rozvody připadalo u obou pohlaví jen kolem patnácti procent. Jako nejčastější důvod rozvratu manželství bývá u mužů i u žen stabilně uváděn rozdíl povah, názorů a zájmů.

Tab 1.6 Rozvody podle délky trvání manželství v Kraji Vysočina

	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Rozvody celkem	1170	1206	1224	1343	1328	995	1107	945	1064
v tom podle délky trvání manželství (%)									
do 5 let	19,4	19,3	18,2	17,1	18,1	17,1	16,9	13,4	16,0
5–9	23,9	19,5	21,6	20,0	15,9	20,8	20,3	20,2	18,7
10–14	22,6	21,2	17,6	18,0	15,4	18,4	16,0	18,1	18,1
15–19	12,6	16,3	18,3	18,5	19,5	14,0	14,2	15,1	12,8
20 a více let	21,4	23,7	24,3	26,4	31,0	29,7	32,6	33,1	34,4

Graf 1.6 Rozvody podle délky trvání manželství v Kraji Vysočina

Kolem roku 2000 se v Kraji Vysočina nejčastěji rozváděla manželství trvající pět až devět a deset až čtrnáct let, brzy však začala dominovat manželství trvající dvacet a více let, která v kraji v posledních letech tvoří zhruba třetinu rozvedených manželských svazků. Připočteme-li k tomu ještě manželství rozvedená po patnácti až devatenácti letech, dostaneme téměř poloviční podíl všech rozvedených manželství, což je o několik procentních bodů více než v celé České republice.

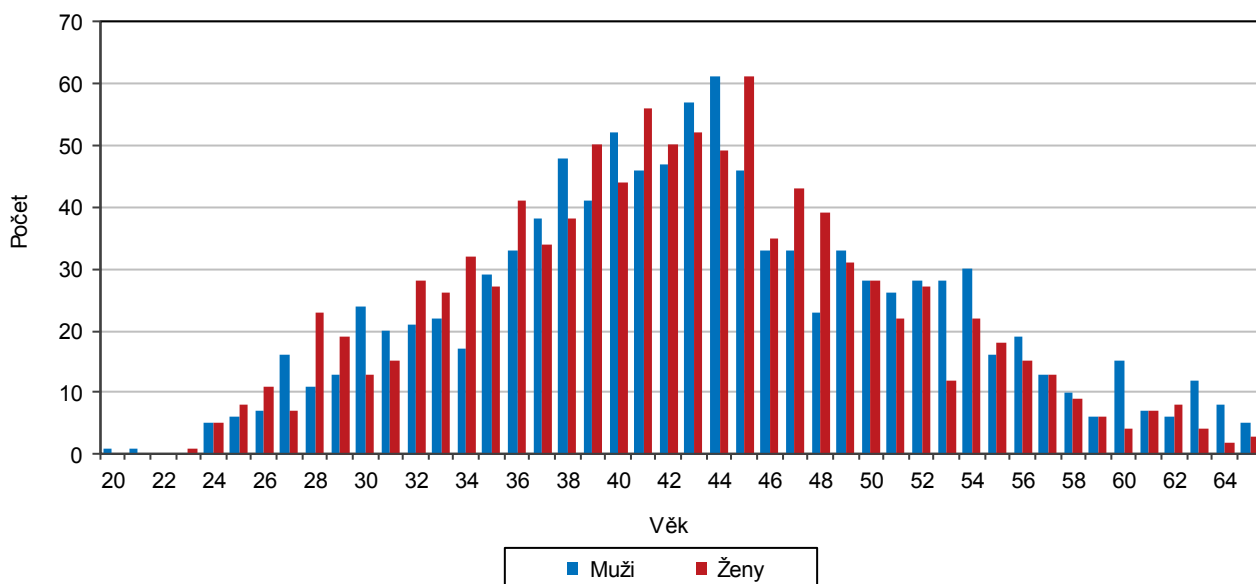
Tab 1.7 Rozvody podle počtu nezletilých dětí v Kraji Vysočina

	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Rozvody celkem	1170	1206	1224	1343	1328	995	1107	945	1064
v tom podle počtu nezletilých dětí (%)									
0	32,3	34,5	35,0	36,8	39,3	35,9	41,4	36,7	41,0
1	35,3	32,8	33,8	30,8	30,1	30,3	27,0	29,5	25,7
2	27,4	28,4	27,5	28,2	27,3	30,4	27,8	29,6	28,9
3 a více	5,0	4,3	3,6	4,2	3,2	3,5	3,8	4,1	4,4

Na Vysočině postupně stoupal podíl rozvedených manželství bez nezletilých dětí, který mezi roky 2002 a 2018 vzrostl o 8,7 procentního bodu na 41,0 %. Kraj se tak dostal zhruba na celorepublikovou úroveň. Úměrně tomu se snížil podíl manželství s nezletilými dětmi, která sice i na konci období na Vysočině převládají, ale už ne tak výrazně, jako na počátku období – zejména to platí pro manželství s jedním nezletilým dítětem.

Průměrný věk mužů i žen při prvním rozvodu v Kraji Vysočina výrazně vzrostl – u mužů o 7,2 roku a u žen o 7,3 roku. V mezikrajském srovnání jde o nevyšší růst, ve srovnání s celou Českou republikou je u obou pohlaví více než o rok vyšší.

Graf 1.7 Rozvody podle pohlaví a věku v Kraji Vysočina v roce 2018

Stěhování, dlouhodobá migrace, cizinci

Vedle přirozené změny obyvatelstva ovlivňovala populační vývoj v kraji stejně výrazně – a možná i výrazněji – migrace obyvatel. Do Kraje Vysočina se mezi roky 2001 a 2018 přistěhovalo více než 36 600 mužů a přes 35 000 žen. Ve stejné době se z kraje vystěhovalo bezmála 36 000 mužů a 37 500 žen. Vysočina tak v letech 2001 až 2018 stěhováním získala 667 mužů, ale ztratila 1 664 žen. Ovšem kdyby nebylo zahraničního stěhování, byla by výsledná bilance ještě podstatně horší, protože saldo zahraniční migrace vykazuje na

Vysočině v daném období u obou pohlaví podstatně příznivější bilanci – u mužů přírůstek 7 500 osob a u žen přírůstek 4 391 osob.

Ve stěhování s ostatními kraji měla Vysočina výrazně negativní bilanci. Např. v letech 2013 až 2018 mezikrajskou migrací ztrácela ročně v průměru 446 mužů a 480 žen. Muži i ženy se v těchto letech z Vysočiny nejčastěji stěhovali do Jihomoravského kraje a Hlavního města Prahy, naopak na Vysočinu nejvíce přicházeli z Jihomoravského kraje. Stále se tak projevuje těsná vazba východních okresů Vysočiny se sousedním jihomoravským regionem.

Tab 1.8 Přistěhovalí do Kraje Vysočina podle pohlaví, věku a rodinného stavu v roce 2018

	Celkem	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní/svobodné	ženatí/vdané	rozvedení/rozvedené	ovdovělí/ovdovělé
Přistěhovalí muži	2 362	52,2	34,9	11,2	1,2
v tom podle věku					
do 29 let	1 048	86,1	13,1	0,5	0,1
30–39	570	39,3	48,9	10,2	0,7
40–49	382	20,2	56,8	22,5	0,5
50–59	191	12,0	50,8	33,5	2,6
60–69	115	4,3	52,2	35,7	7,8
70 a více let	56	5,4	60,7	19,6	14,3
Přistěhovalé ženy	2 098	48,1	33,4	12,5	5,5
v tom podle věku					
do 29 let	1 010	78,4	19,8	1,5	0,0
30–39	455	32,1	52,1	14,9	0,2
40–49	279	19,0	44,8	30,8	4,7
50–59	138	6,5	46,4	39,1	8,0
60–69	94	7,4	54,3	24,5	13,8
70 a více let	122	2,5	19,7	13,9	63,9

Tab 1.9 Vystěhovalí z Kraje Vysočina podle pohlaví, věku a rodinného stavu v roce 2018

	Celkem	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní/svobodné	ženatí/vdané	rozvedení/rozvedené	ovdovělí/ovdovělé
Vystěhovalí muži	2 077	58,2	31,1	9,2	1,2
v tom podle věku					
do 29 let	942	86,0	13,8	0,2	-
30–39	583	50,8	42,4	6,3	-
40–49	273	26,7	48,4	24,2	0,4
50–59	135	15,6	46,7	36,3	1,5
60–69	91	4,4	53,8	34,1	6,6
70 a více let	53	7,5	45,3	13,2	30,2
Vystěhovalé ženy	2 178	55,8	29,9	9,8	4,2
v tom podle věku					
do 29 let	1 122	78,1	21,2	0,4	0,1
30–39	583	49,1	41,0	9,6	-
40–49	208	21,2	40,9	36,1	1,9
50–59	105	3,8	43,8	45,7	6,7
60–69	66	4,5	40,9	25,8	27,3
70 a více let	94	3,2	18,1	13,8	64,9

Vysočina patří k většině krajů České republiky, které dlouhodobě migrací ztrácejí. Téměř veškerý migrační přírůstek se soustřeďuje převážně do Prahy a zvláště Středočeského kraje, kde se v některých letech počítal až na desítky tisíc osob. Kladné migrační saldo dalších regionů bylo ve většině let řádově nižší – platilo to např. pro Jihočeský, Plzeňský či Jihomoravský kraj. Naproti tomu Moravskoslezský kraj od roku 2001 přišel migrací o více než 35 000 obyvatel.

Nejčastěji se stěhují lidé mladí a svobodní. V roce 2018 na Vysočině představovali svobodní muži a svobodné ženy mladší třiceti let zhruba čtyřicet procent celkového počtu přistěhovalých i vystěhovalých z kraje. Celkově v této věkové skupině Vysočina migrací získala 106 mužů a ztratila 112 žen. Naproti tomu u osob padesátiletých a starších měl v roce 2018 kraj kladné migrační saldo u mužů i u žen.

Z hlediska migračního salda se okresy Vysočiny rozdělují na dvě skupiny – u jednotlivých okresů se ovšem projevuje i meziokresní stěhování v rámci kraje. Dva okresy – Žďár nad Sázavou a zejména Třebíč (za roky 2001 až 2018 úbytek 3 296 osob) mají dlouhodobě záporné migrační saldo, zbývající tři naopak migrací získávají, zvláště to platí pro okres Jihlava. Ten v uvedeném období zaznamenal dvanáctkrát kladné a šestkrát záporné migrační saldo a celkově stěhování získal přes dva tisíce obyvatel.

Dlouhodobou migraci obyvatel umožňuje sledovat zjišťování bydliště matky v době narození ve sčítání lidu, domů a bytů. Podle výsledků SLDB 2011 se v obci současného obvyklého bydliště narodilo téměř 140 tisíc mužů a přes 118 tisíc žen, z jiné obce okresu pocházelo asi 48 tisíc mužů a více než 63 tisíc žen a z jiného okresu kraje téměř 12 tisíc mužů a přes 16 tisíc žen. Celkově tak z území Vysočiny v roce 2011 pocházelo bezmála 80 procent mužů a přes 77 procent žen s obvyklým bydlištěm v kraji.

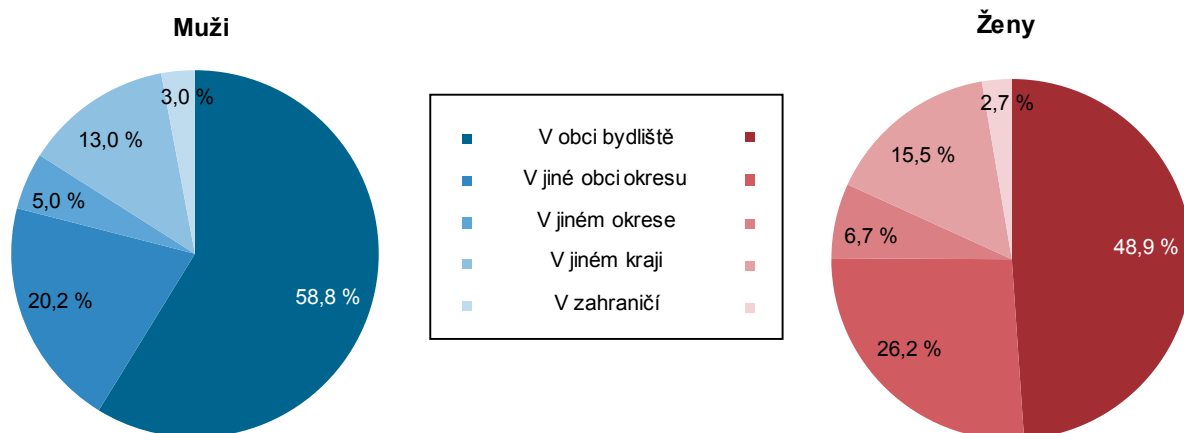
Tab 1.10 Obyvatelstvo podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho věková skupina			Ženy celkem	z toho věková skupina		
		0–14	15–64	65 a více		0–14	15–64	65 a více
Počet obyvatel	250 196	37 877	177 681	33 839	255 369	35 921	169 982	48 902
v tom (%)								
narození v České republice	96,9	99,4	98,1	89,0	97,3	99,4	99,5	88,5
z toho:								
v obci bydliště	55,8	83,2	53,1	39,5	46,4	83,0	43,2	30,5
v jiné obci okresu	19,2	8,9	20,5	24,1	24,8	8,9	26,9	29,7
v jiném okrese kraje	4,7	2,0	4,6	8,6	6,4	1,9	6,1	10,6
v jiném kraji	12,4	4,4	13,3	16,7	14,7	4,7	16,0	17,8
narození v zahraničí	2,8	0,5	1,8	10,9	2,5	0,5	0,4	11,3
z toho ve Slovenské republice	1,3	0,1	1,4	2,2	1,3	0,1	1,3	2,0
nezjištěno	0,3	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1

Graf 1.8 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví a místa narození (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

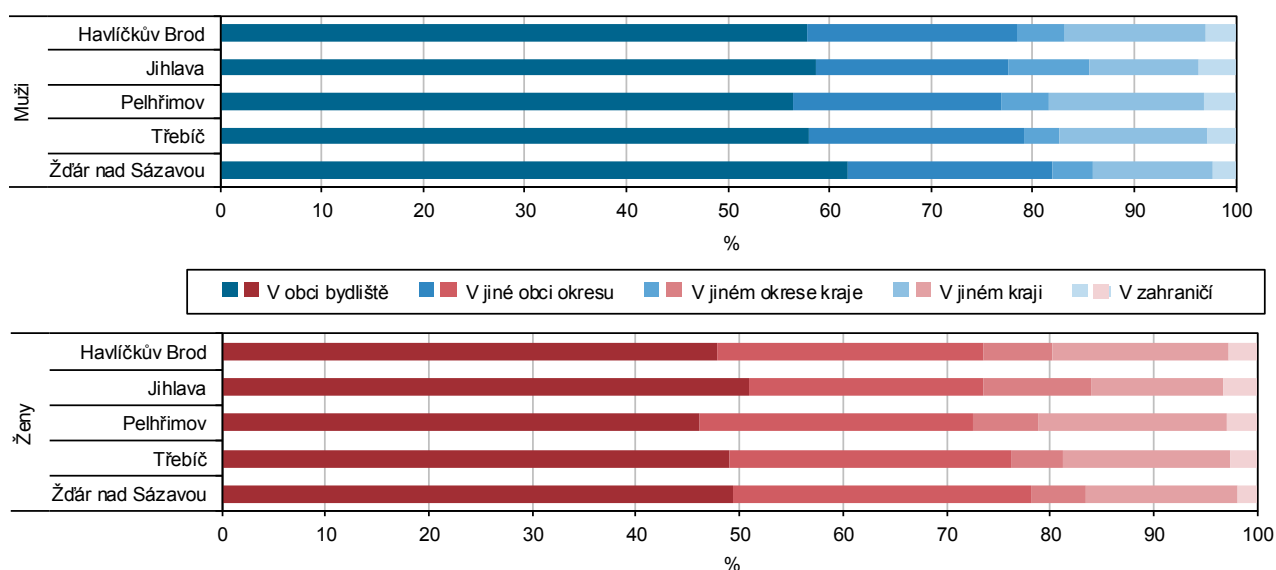
V ostatních krajích České republiky se narodilo přes 12 procent mužů a téměř patnáct procent žen, z ciziny (nejčastěji ze Slovenska) pocházelo 2,8 % mužů a 2,5 % žen.

Podíl rodáků, tj. osob narozených v obci obvyklého bydliště, převyšoval na Vysočině téměř o 4 procentní body republikový průměr a mezi kraji byl čtvrtý nejvyšší. Na vysokém zastoupení rodáků v Kraji Vysočina se podílejí převážně moravské okresy Žďár nad Sázavou, Jihlava a Třebíč, naopak v českých okresech Pelhřimov a Havlíčkův Brod zůstal podíl rodáků pod hranicí 50 %.

Vazba mužů na místo narození převyšuje stejný vztah u žen, které tradičně častěji následují manžela či partnera. U narozených v jiné obci okresu se naopak projevoval vyšší podíl žen než mužů. Ženy měly vyšší podíl též mezi rodáky z ostatních okresů kraje a z jiných krajů České republiky. U osob narozených v zahraničí převažovali muži, což odpovídá jejich vyššímu podílu u obyvatel přistěhovaných z ciziny.

Graf 1.9 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví a místa narození (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

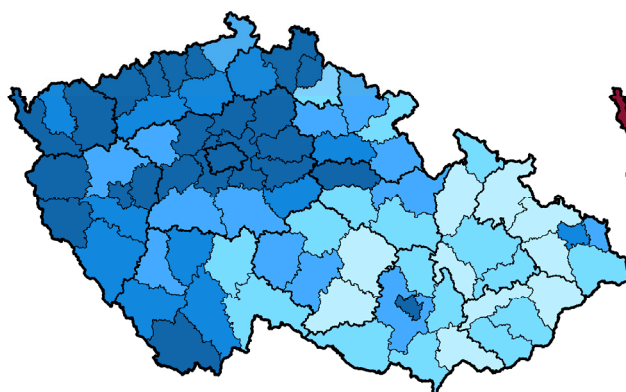

Kraj Vysočina není pro cizince tak zajímavý jako jiné oblasti České republiky, takže patří k regionům s nižším podílem cizinců na celkové populaci. V roce 2018 tvořili cizinci 2,1 % obyvatel kraje, což byla po Olomouckém a Zlínském kraji třetí nejnižší hodnota, o 3,2 procentního bodu nižší než celorepublikový údaj. Přesto i na Vysočině cizinců dlouhodobě přibývá – ovšem s výkyvy, protože se dá říci, že jejich počet kopíruje průběh hospodářského cyklu. Po roce 2001 jejich počet stoupal až na vrchol v roce 2008 před propuknutím poslední hospodářské krize – tehdy v kraji žilo téměř 9 800 cizinců (z 59 % šlo o muže), kteří představovali 1,9 % populace kraje. Cizinců na Vysočině poté až do roku 2012 ubývalo, následně začal jejich počet opět růst až na nové maximum v roce 2018, kdy jich v kraji bylo poprvé více než deset tisíc, konkrétně 10 648 osob. Stejně jako v minulosti mezi nimi převládali muži, kterých bylo přes 58 %, podíl žen dosáhl 41,8 %.

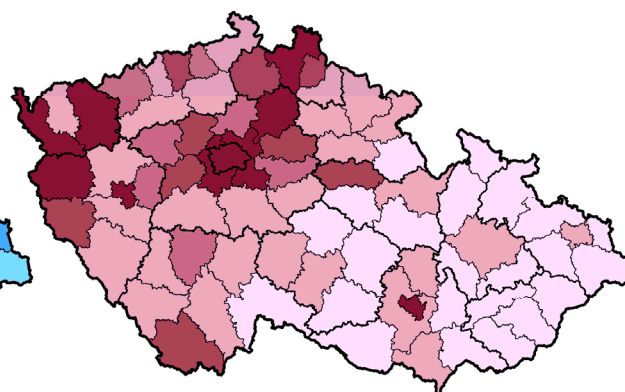
Cizinci podle pohlaví a okresů k 31. 12. 2018

Muži

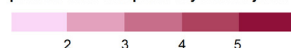
Ženy

podíl na celkovém počtu obyvatel stejného pohlaví (%)

podíl na celkovém počtu obyvatel stejného pohlaví (%)

Pramen: Ředitelství služeb cizinecké policie

Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra)

Z výsledků sčítání lidu, domů a bytů se dají zjistit i informace o dalších charakteristikách kraje. Jednou z nich je struktura mužů a žen podle pohlaví, rodinného stavu a věku.

Též výsledky sčítání z roku 2011 dokládaly u mužů i žen další posun věku vstupu do manželství. U mužů z věkové skupiny 25 až 29 let bylo přes osmdesát procent svobodných a ještě ve věku 30 až 34 let mírně převládali svobodní nad ženatými. Více ženatých než svobodných mužů bylo až ve věkové skupině 35 až 39 let (přes čtvrtinu svobodných, více než šedesát procent ženatých). Podíl rozvedených mužů s věkem postupně stoupá, ve skupině 35 až 39 let již byla více než jedna desetina mužů rozvedených a nejvyšší zastoupení měli ve věku 40 až 49 let (16,4 %).

Tab 1.11 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle rodinného stavu, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho podle rodinného stavu (%)				Ženy celkem	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Celkem	250 196	44,2	46,0	7,1	2,5	255 369	34,0	45,0	8,5	12,4
z toho ve věku										
0–14 let	37 877	100,0	x	x	x	35 921	100,0	x	x	x
15–19 let	15 759	99,8	0,1	0,0	-	14 939	99,7	0,2	0,0	-
20–24 let	17 133	97,9	1,9	0,1	0,0	15 968	92,7	6,8	0,4	0,0
25–29 let	17 115	81,0	17,4	1,4	0,0	15 626	60,2	36,0	3,6	0,1
30–34 let	19 920	47,5	46,7	5,6	0,1	18 500	25,5	64,8	9,4	0,3
35–39 let	21 028	26,0	62,5	11,3	0,1	19 947	11,6	71,4	16,0	0,9
40–49 let	34 764	14,7	68,2	16,4	0,6	33 084	5,4	73,0	19,4	2,2
50–59 let	35 086	9,7	74,5	14,2	1,5	34 109	3,2	74,5	14,8	7,5
60–69 let	29 189	5,9	80,3	9,0	4,8	32 381	2,7	66,6	9,4	21,2
70–79 let	15 099	3,9	79,3	4,2	12,6	21 411	2,2	41,8	5,3	50,7
80 a více let	6 427	3,7	61,5	2,4	32,3	12 919	2,9	12,7	4,0	80,3

I výsledky posledního sčítání dokládají, že ženy vstupují do manželství dříve než muži (klasický model rodiny: starší muž, mladší žena), také u nich se ale projevuje posun sňatku do vyššího věku. Ještě ve skupině 25 až 29 let bylo šedesát procent svobodných a jen přes třetinu vdaných žen. Teprve v následující věkové skupině 30 až 34 let poklesl podíl svobodných žen zhruba na jednu čtvrtinu a podíl vdaných žen se přiblížil dvěma třetinám. O něco časnější vstup žen do manželství dokládá též fakt, že podíl rozvedených žen je v mladších věkových skupinách výrazně vyšší než u mužů (ve skupině 30 až 34 let bylo rozvedených necelých šest

procent mužů a téměř desetina žen, ve věku 35 až 39 let více než jedenáct mužů a šestnáct procent žen). Po padesátém roce života se naopak podíly rozvedených mužů a žen vyrovnávají.

Mezi muži a ženami měly v roce 2011 na Vysočině stále nejvyšší podíl osoby žijící v manželství (u obou pohlaví kolem pětačtyřiceti procent). U mužů se však počet svobodných významně přibližuje počtu ženatých mužů (v celé ČR již počet svobodných mužů převažuje nad počtem ženatých). U mužů byl podstatně vyšší podíl svobodných než u žen ve všech věkových skupinách, naopak vdovců bylo výrazně méně. U žen je procento vdov pronikavě vyšší v nejvyšších věkových skupinách. Počet ovdovělých žen v populaci je, vzhledem k jejich vyšší naději dožití, pětikrát vyšší než počet ovdovělých mužů. Rovněž u rozvedených osob měly ženy absolutně i relativně převahu nad muži.

Národnostní složení obyvatelstva Kraje Vysočina se nedá označit za příliš pestré. Velká většina obyvatelstva se hlásí k české, respektive k moravské národnosti. V roce 2011 deklarovalo českou národnost přibližně 331 tisíc obyvatel kraje, tedy necelé dvě třetiny celkové populace. Je však nutné zdůraznit, že asi jedna čtvrtina obyvatelstva využila zákonem dané možnosti na otázku národnosti neodpovědět.

Tab 1.12 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle národnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho věková skupina (%)			Ženy celkem	z toho věková skupina (%)		
		0–14	15–64	65 a více		0–14	15–64	65 a více
Počet obyvatel	250 196	15,1	71,0	13,5	255 369	14,1	66,6	19,1
z toho národnost:								
česká	159 909	15,0	69,9	14,9	187 230	13,4	65,8	20,6
moravská	18 871	11,4	72,2	16,2	1 956	11,6	66,8	21,4
slovenská	1 592	3,0	78,6	18,2	2 537	3,1	77,2	19,4
polská	62	0,0	98,4	1,6	428	0,0	90,9	9,1
německá	123	8,9	61,0	30,1	126	9,9	44,4	45,7
romská	82	19,5	78,0	1,2	77	18,4	73,5	6,1
maďarská	98	-	73,5	26,5	114	0,0	79,7	20,3
mongolská	135	24,4	74,8	-	138	20,6	17,2	-
ruská	52	5,8	90,4	3,8	128	5,6	83,3	11,1
ukrajinská	542	6,5	92,3	0,7	755	7,0	90,2	2,3
vietnamská	311	14,5	83,9	0,0	314	23,7	74,6	-
neuvedeno	63 607	17,0	72,9	9,3	63 493	16,7	68,2	14,7

Národnost moravskou uvedlo na Vysočině při sčítání 2011 necelých 36 tisíc osob. Nejvíce lidí se přihlásilo k moravské národnosti tradičně na Třebíčsku a Žďársku. To koresponduje s faktem, že trebičský okres leží výhradně a žďárský okres z podstatné části na moravské půdě. Navíc se východní, respektive jihovýchodní části obou okresů již svažují k Brnu, kde je moravské cítění tradičně silnější. Naopak v okresech Havlíčkův Brod a Pelhřimov byl podíl obyvatel moravské národnosti zanedbatelný.

Zastoupení osob, které se přihlásily k moravské národnosti, bylo čtvrté nejvyšší v mezikrajském srovnání (po Jihomoravském, Zlínském a Olomouckém kraji). Příslušnost k moravské národnosti deklarovali častěji muži – ti tvořili více než 53 % všech osob hlásících se k moravské národnosti.

Slovenská národnost byla uvedena do formulářů u necelých 3 tisíc obyvatel kraje. Počty osob deklarujících jiné národnosti byly zanedbatelné. Ve srovnání s ostatními regiony bylo na Vysočině sečteno nejméně osob, které se hlásily ke slovenské, polské a romské národnosti, druhý nejnižší byl počet osob německé národnosti. Ke dvěma různým národnostem se v kraji přihlásilo zhruba 8 tisíc osob.

Složení národností podle pohlaví většinou odpovídalo poměru počtu mužů a žen – cizinců z daných zemí, kteří žili na území kraje. Muži převažovali u osob, které se hlásily ke slovenské, německé, maďarské, moldavské nebo vietnamské národnosti. Více žen se naopak hlásilo k polské, mongolské či ruské národnosti.

Struktura obyvatelstva podle náboženské víry byla značně ovlivněna vysokou mírou non-response - tuto otázku ponechalo bez odpovědi zhruba 45 procent mužů i žen. Bez náboženské víry bylo přes 27 % mužů a 24 % žen. Zhruba 52 tisíc mužů a 63 tisíc žen, hlásících se k některé konkrétní církvi či náboženské společnosti představovalo v roce 2011 asi 23 % populace kraje. Novým zjištěním bylo, že poměrně významná část obyvatel – asi patnáct tisíc mužů a přes sedmnáct tisíc žen (6,5 % populace kraje) označila sama sebe jako věřící, ale nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti.

Tab 1.13 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle náboženské víry, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho věková skupina			Ženy celkem	z toho věková skupina		
		0–14	15–64	65 a více		0–14	15–64	65 a více
Počet obyvatel	250 196	37 877	177 916	33 839	255 369	35 921	170 546	48 902
z toho (%):								
věřící – nehlásící se k církvi	6,1	3,5	6,7	6,0	6,8	3,5	7,7	6,0
věřící – hlásící se k církvi	20,9	18,1	18,3	38,1	24,7	18,4	20,9	42,7
z toho:								
Církev československá husitská	0,2	0,1	0,1	0,5	0,2	0,0	0,2	0,7
Církev římskokatolická	17,6	15,7	15,1	33,1	21,0	16,1	17,5	36,6
Českobratrská církev evangelická	0,8	0,7	0,7	1,7	1,0	0,6	0,8	1,9
bez náboženské víry	27,4	29,3	29,7	13,4	24,0	29,0	26,9	9,9
neuvedeno	45,6	49,1	45,3	42,5	44,5	49,0	44,4	41,4

Kraj Vysočina má druhý nejvyšší podíl věřících obyvatel mezi regiony po Zlínském kraji; v souladu s tím je na Vysočině také druhý nejnižší podíl osob bez vyznání. Nejvyšší počty věřících se stejně jako v minulosti přihlásily k Církvi římskokatolické, za kterou s velkým odstupem následovaly další tradiční církve - Českobratrská církev evangelická a Církev československá husitská. Obyvatelé Vysočiny se vedle tradičních církví přihlásili k více než čtyřiceti typům různých církví či náboženské víry. V některých případech (např. hinduismus, judaismus) se ovšem jednalo pouze o jednotlivce. V rámci kraje zůstával nejvyšší stupeň religiozity na Žďársku a Třebíčsku, nejnižší podíl věřících mělo Jihlavsko a Havlíčkovobrodsko.

Mezi věřícími jsou i na Vysočině tradičně více zastoupeny ženy (54,4 % věřících) než muži (45,6 %). Vedle obecně vlažnějšího postoje mužů k náboženským otázkám se v tom promítá skutečnost, že ženy mají vzhledem k vyššímu věku dožití silnější zastoupení v nejstarších věkových skupinách, kde je podíl věřících nejvyšší. Ve věkové skupině 65 a více let činil podíl věřících osob (hlásících i nehlásících se k nějaké církvi) přes 44 % u mužů a téměř 50 % u žen, podíl osob bez náboženské víry přesahoval u mužů této věkové skupiny 13 %, u žen dosahoval jedné desetiny.

Projekce obyvatelstva do roku 2050

Jistý náhled do populační budoucnosti nám v současnosti umožňuje projekce obyvatel Kraje Vysočina do roku 2050, ta však bude zanedlouho nahrazena novou projekcí do roku 2070, kterou Český statistický úřad zveřejní 28. listopadu 2019. Podle stávající projekce by se měl počet obyvatel kraje dále snižovat, takže by mezi roky 2020 a 2050 ztratil zhruba desetinu mužů a téměř jedenáct procent žen. U obou pohlaví by se podle projekce měla výrazně proměnit věková struktura. U mužů i žen se předpokládá další pokles podílu dětské složky, zejména však osob v produktivním věku (u obou pohlaví zhruba o deset procentních bodů. Naproti tomu by měl dále výrazně vzrůst podíl obyvatelstva pětadesátiletého a staršího, u mužů na 32 procent a u žen na 36 procent.

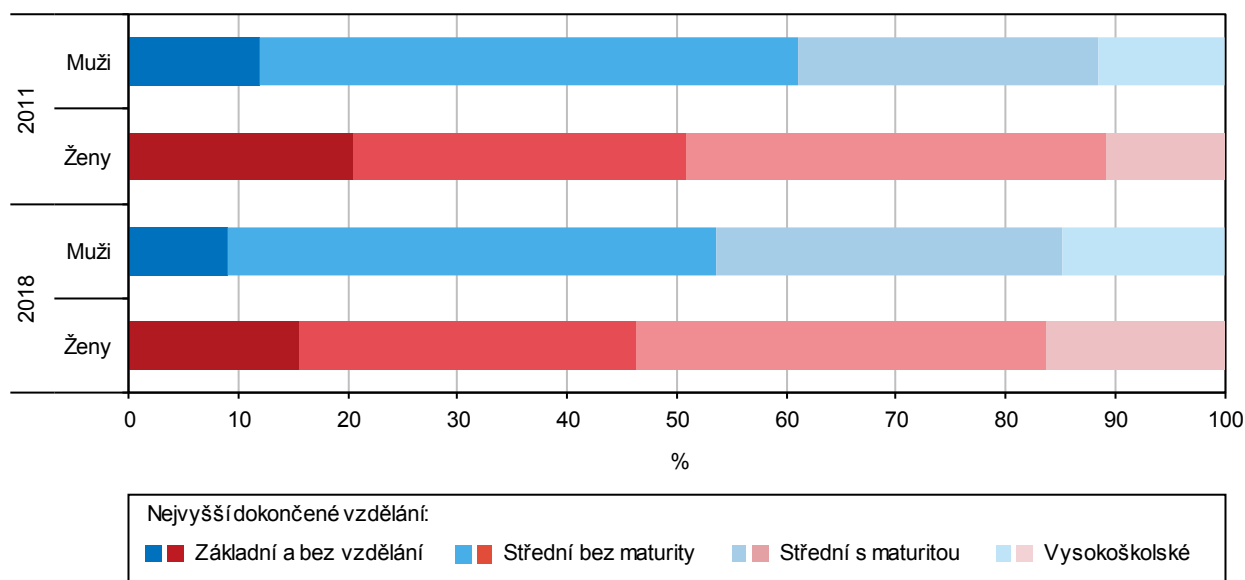
2. Vzdělání a vzdělávání

Vzdělanost podle nejvyššího stupně ukončeného vzdělání

Informace o stávající vzdělanostní struktuře obyvatelstva Kraje Vysočina je možno získat z výsledků Výběrového šetření pracovních sil. Z jeho výsledků vyplývá, že u obyvatelstva patnáctiletého a staršího na Vysočině postupně klesá počet osob se základním vzděláním, mezi roky 2011 a 2018 podíl mužů s tímto stupněm vzdělání poklesl pod jednu desetinu, žen se základním vzděláním byla v roce 2011 jedna pětina, v roce 2018 jejich podíl klesl na necelých 16 %. Nejrozšířenějším stupněm vzdělání mužů na Vysočině zůstává střední vzdělání bez maturity, ale i jeho podíl poklesl z necelé poloviny v roce 2011 na 44,5 % v roce 2018. Naopak dále vzrostl podíl mužů se středním vzděláním s maturitou (na více než třicet procent) a s vysokoškolským vzděláním (patnáct procent). U žen v kraji je stále nejčastější střední vzdělání s maturitou (necelých 38 %), stabilních zhruba třicet procent tvoří ženy se středním vzděláním bez maturity a dále vzrostl podíl žen s dokončeným vysokoškolským vzděláním (více než 16 %). Ženy s dokončeným vysokoškolským vzděláním měly v roce 2018 na patnáctiletém a starším obyvatelstvu vyšší podíl než muži – vysokoškoláci.

Graf 2.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a vzdělání v Kraji Vysočina

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Mateřské, základní a střední školy

Demografická situace výrazně poznamenala i působení více než 260 základních škol v Kraji Vysočina. V počtu škol a tříd se odrážel vývoj počtu žáků základních škol, který postupně klesal až na 41 tisíc žáků ve školním roce 2011/2012. V dalších letech na Vysočině následovalo postupné zvyšování počtu žáků až na téměř 45 tisíc ve školním roce 2018/2019. I tak ale v tomto roce usedlo na Vysočině do školních lavic téměř o pětinu žáků méně než ve školním roce 2001/2002. Podíl dívek na celkovém počtu žáků je poměrně stabilní a mírně přesahuje 48 procent.

Počet žáků nově přijatých do základních škol se v Kraji Vysočina od školního roku 2012/2013 drží nad hranicí pěti tisíc žáků a je vyšší než počet žáků končících povinnou školní docházkou. To však nejsou jediní žáci, kteří základní školu opouštějí. K nim nutno připočítat i žáky, kteří odcházejí na víceletá gymnázia a v povinné školní docházce pokračují na nich. Těchto žáků bylo na Vysočině počínaje školním rokem 2012/2013 vždy více než čtyři sta. Ale ani po jejich zahrnutí počet žáků opouštějící základní školy na Vysočině nepřevýšil přírůstky v podobě žáků zahajujících povinnou školní docházkou.

Mezi žáky, kteří ukončili povinnou školní docházku na základní škole, měli na Vysočině mírnou převahu chlapci, naproti tomu mezi žáky, kteří přešli na střední školy a v povinné školní docházce pokračovali na nich, převažovaly dívky, v některých letech dosti výrazně.

Tab 2.1 Základní školy v Kraji Vysočina

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Žáci celkem	41 009	41 167	41 568	42 428	43 109	43 876	44 319	44 729
z toho dívky (%)	48,3	48,3	48,4	48,3	48,3	48,5	48,5	48,4
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku na ZŠ	4 359	4 325	4 219	4 205	4 043	4 211	4 289	.
z toho dívky (%)	48,0	47,4	47,9	47,6	46,8	49,0	49,5	.
Žáci, kteří přešli do středních škol ¹⁾	392	412	466	416	408	435	453	.
z toho dívky (%)	50,0	54,1	57,5	58,4	53,4	52,0	56,1	.
Učitelé²⁾	3 048	3 001	2 999	3 030	3 070	3 093	3 159	3 196
z toho ženy (%)	82,4	82,3	82,5	82,4	82,9	82,8	82,8	82,9

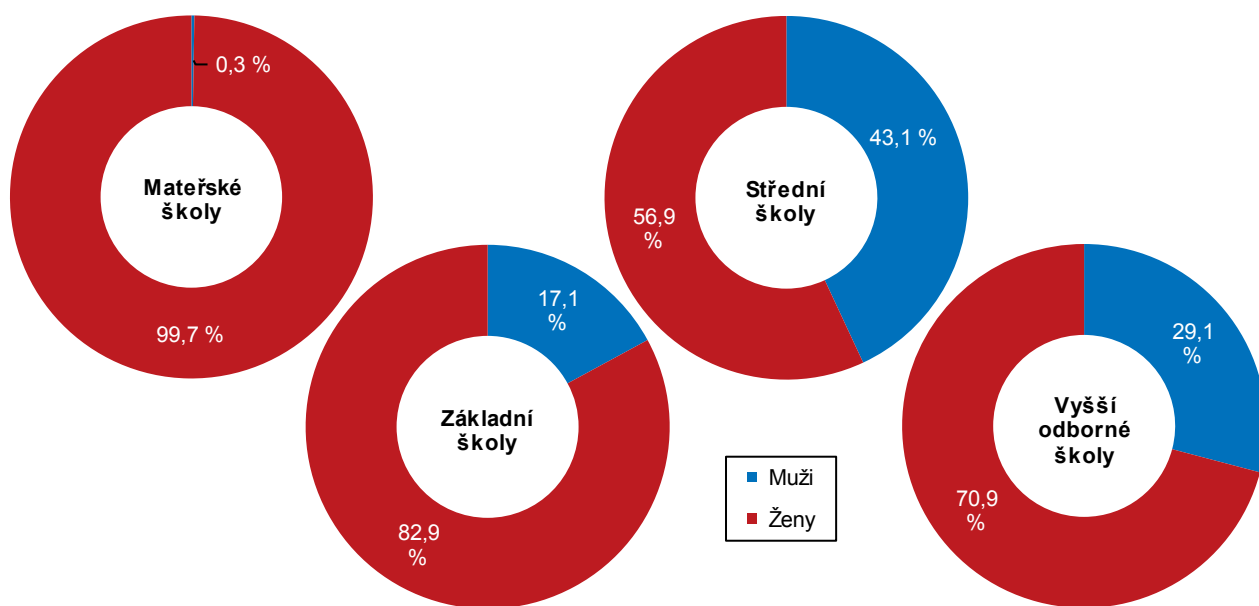
¹⁾ v plnění povinné školní docházky pokračují v nižších ročnících oborů víceletých gymnázií a oboru tanec 8letých konzervatoří

²⁾ přepočtení na plně zaměstnané

V pedagogickém sboru základních škol v Kraji Vysočina mají drtivou převahu ženy - učitelky, které se na celkovém počtu učitelů základních škol v kraji stabilně podílely více než osmdesát procenty. Ovšem i tento vysoký podíl bledne ve srovnání s mateřskými školami, v nichž na Vysočině učitele prakticky nenajdeme. V tomto ohledu se situace v kraji nijak neliší od stavu v celé České republice.

Graf 2.2 Učitelé podle pohlaví a druhu školy v Kraji Vysočina ve školním roce 2018/19

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ve středním školství se po roce 2006 plně projevil pokles porodnosti začínající před polovinou devadesátých let. Počet žáků středních škol v Kraji Vysočina v důsledku toho vytrvale klesal, respektive v posledních letech stagnoval. Celkově byl počet studentů středních škol na Vysočině ve školním roce 2018/2019 více než o čtvrtinu (- 25,9 %) nižší než ve školním roce 2006/2007. Pokles počtu žákyň byl ve srovnání s celkovým úbytkem žáků středních škol na Vysočině mírnější o 1,7 procentního bodu, takže se podíl dívek na celkovém počtu žáků středních škol v kraji zvýšil na 51,5 %, i když ještě ve školním roce 2013/2014 nedosahoval ani poloviny. Zastoupení dívek mezi studenty středních škol tak je na konci období nejvyšší ze všech krajů České republiky a o dva body převyšuje celorepublikovou hodnotu.

Tab 2.2 Střední školy v Kraji Vysočina

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

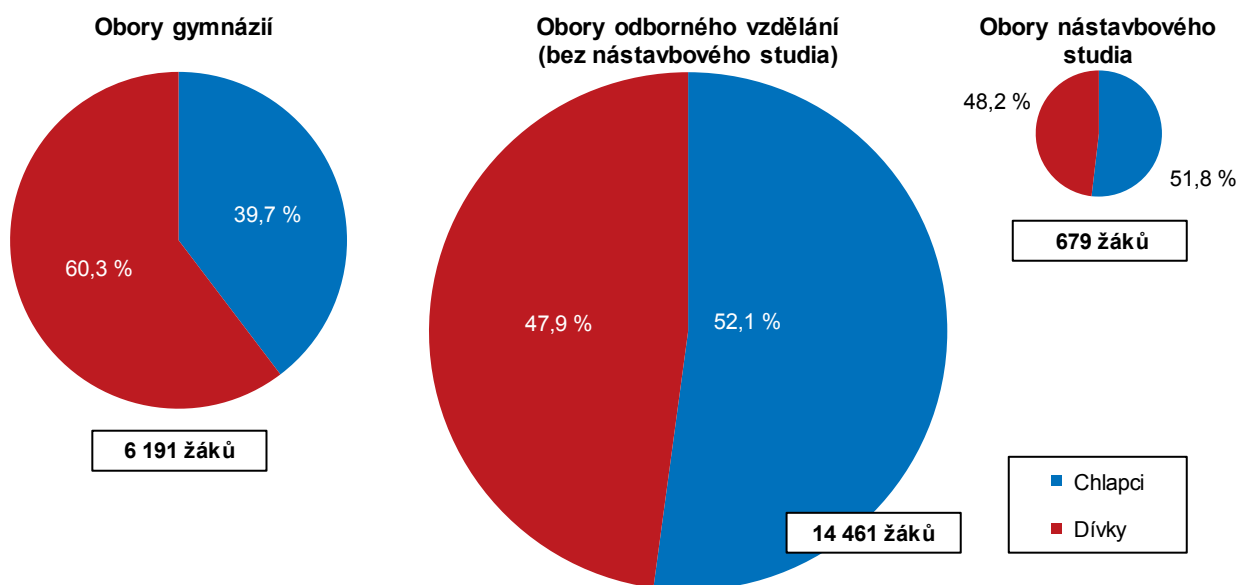
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Žáci celkem	25 394	23 933	22 858	22 360	21 976	21 545	21 274	21 331
z toho dívky (%)	49,7	49,5	49,5	51,2	51,2	51,1	51,1	51,5
Podíl dívek na počtu žáků podle druhu vzdělávání (%)								
střední vzdělávání	59,3	63,0	57,0	57,0	54,4	48,6	52,0	55,8
střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	33,5	34,0	32,9	34,2	34,5	35,0	34,5	34,2
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	61,6	60,8	60,4	60,8	60,9	60,8	60,2	60,3
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	52,1	52,0	52,4	54,3	53,9	53,6	54,1	54,6
nástavbové studium	43,3	42,5	42,8	45,8	46,2	44,5	43,5	48,2
Absolventi	5 903	5 643	4 988	4 843	4 846	4 675	4 631	.
z toho dívky (%)	49,3	49,8	48,1	51,8	52,6	54,2	53,6	.
Učitelé²⁾	2 258	2 149	2 041	1 979	1 920	1 897	1 896	1 924
z toho ženy (%)	56,8	57,3	57,1	56,9	57,5	56,9	57,4	56,9

¹⁾ včetně zkráceného studia²⁾ přepočtení na plně zaměstnané

Ve srovnání s celkovým úbytkem středoškoláků byl pokles počtu studentů středních všeobecně vzdělávacích škol (gymnází) na Vysočině mírnější, jejich počet se v průběhu sledovaných let v kraji snížil více než o desetinu, ale jejich podíl na celkovém počtu žáků středních škol se zvýšil o 4,9 procentního bodu na 29,0 % ve školním roce 2018/2019. Mezi žáky gymnází v kraji převládají dívky, jejichž podíl na celkovém počtu žáků se drží nad hranicí šedesáti procent. Jejich podíl je v mezikrajském srovnání jednoznačně nejvyšší a výrazně překračuje celorepublikovou úroveň.

Graf 2.3 Žáci středních škol podle pohlaví a oboru vzdělání v Kraji Vysočina ve školním roce 2018/19

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Nejsilnější složkou středního školství na Vysočině byly a jsou střední odborné školy s maturitou, jejichž studenti v posledních letech tvoří téměř 45 % středoškoláků v kraji. I na těchto školách mají v Kraji Vysočina většinový a mírně rostoucí podíl dívky – ve školním roce 2018/2019 dosáhl 54,6 %. V mezikrajském srovnání jde o třetí nejvyšší hodnotu, o tři procentní body nad republikovou hodnotou.

Žáci učebních oborů vzdor absolutnímu poklesu tvoří neustále více než pětinu celkového počtu žáků a studentů středních škol v kraji. Ve srovnání s celou Českou republikou byl pokles jejich počtu ve srovnání

se školním rokem 2005/2006 mírnější (Vysočina o 30,3 %, republika o 38 %) a jejich podíl na celkovém počtu žáků středních škol vyšší – 22,4 % ve školním roce 2018/2019, ve srovnání s celou Českou republikou o 1,8 procentního bodu více. Tyto obory jsou celkově doménou chlapců, podíl dívek na nich se na Vysočině pohybuje těsně nad jednou třetinou. Ve školním roce 2018/2019 činil 34,2 %, stejně jako na celorepublikové úrovni.

Pokles počtu žáků středních škol s sebou nesl i pokles počtu absolventů, kterých bylo na Vysočině ve školním roce 2017/2018 ve srovnání s rokem 2011/2012 více než o pětinu méně (-21,6 %). Úbytek dívek mezi absolventy byl mírnější než u chlapců (-14,8 % oproti 28,1 %), takže dívky mezi absolventy středních škol v kraji získaly ve školním roce 2014/2015 většinu a v dalších letech ji ještě prohloubily.

V uplynulých letech na středních školách v Kraji Vysočina ubývalo i učitelů, jejichž počet se snížil téměř o patnáct procent. Počet učitelek, jejichž podíl na pedagogickém sboru se na Vysočině pohyboval mezi 56 a 58 procenty, se snížil prakticky stejnou měrou. Ve srovnání s celou Českou republikou byl na Vysočině úbytek učitelů a zejména učitelek o něco hlubší (u učitelů celkem o 1,9 a u učitelek o 3,3 procentního bodu). Na republikové úrovni můžeme též pozorovat vyšší, více než šedesátiprocentní podíl žen na učitelském sboru středních škol.

Vyšší odborné a vysoké školy

Postupným odlivem studentů trpí na Vysočině v posledních letech i vyšší odborné školy. Vrcholem pro ně byl školní rok 2012/2013, kdy se mohly pochlubit bezmála šestnácti sty studentů, v následujících letech ale začalo studentů ubývat. Výrazným zlomem pro ně byl školní rok 2016/2017, kdy meziročně přišly téměř o pětinu studentů a nakonec ve školním roce 2018/2019 následoval pokles pod tisíc studentů.

Tab 2.3 Vyšší odborné školy v Kraji Vysočina

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Studenti celkem	1 500	1 597	1 508	1 445	1 442	1 194	1 080	930
z toho ženy (%)	70,4	72,3	75,6	74,7	78,4	80,8	80,5	81,8
Absolventi	368	315	326	331	337	310	277	.
z toho ženy (%)	71,7	80,6	78,5	72,2	79,5	79,4	90,3	.
Podíl žen na absolventech vybraných skupin oborů vzdělání KKO V (%)								
26 elektronika, telekomunikační a výpočetní technika	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	.	.
39 speciální a interdisciplinární obory	83,3	57,7	61,1	68,6	73,9	50,0	.	.
53 zdravotnictví	96,7	94,4	88,1	87,4	91,4	90,7	.	.
63 ekonomika a administrativa	78,3	73,5	77,1	65,7	67,4	72,5	.	.
75 pedagogika, učitelství a sociální péče	85,4	94,0	95,4	93,9	93,9	100,0	.	.
Učitelé¹⁾	113	111	76	79	78	66	56	51
z toho ženy (%)	54,3	53,7	65,5	69,0	57,8	63,7	72,8	70,9

¹⁾ přepočtení na plně zaměstnané

Pro vyšší odborné školy v Kraji Vysočina je charakteristický vysoký podíl dívek mezi studenty, vždy více než dvoutřetinový, který se v posledních třech letech zvýšil až na čtyři pětiny. Ve školním roce 2018/2019 dosáhl na Vysočině podíl dívek mezi studenty vyšších odborných škol 81,8 %, což bylo o 8,8 procentního bodu více než na celorepublikové úrovni, v mezikrajském srovnání šlo po Pardubickém kraji o druhou nejvyšší hodnotu.

Ještě větší převahu měly dívky na vyšších školách v kraji mezi absolventy. Nejvyšší byla v posledním školním roce, za který jsou k dispozici data o počtu absolventů (2017/2018), kdy bylo zastoupení dívek mezi absolventy o 9,8 procentního bodu vyšší než jejich podíl mezi studenty.

Dívky na vyšších odborných školách převažují i ve většině skupin oborů vzdělání, které jsou pro Vysočinu významné, zvláště to platí pro zdravotnictví a pedagogiku, učitelství a sociální péči. Naopak se téměř nevyskytují v elektronice, telekomunikační a výpočetní technice.

Zajímavé se v Kraji Vysočina vyvíjel podíl žen na učitelském sboru vyšších odborných škol. Dlouhou dobu se – podobně jako u středních škol – pohyboval většinou pod hranicí šedesáti procent, v posledních letech se ale zvýšil nad úroveň sedmdesáti procent. Ve školním roce 2018/2019 přesahoval o 4,9 bodu celorepublikovou úroveň, v regionálním srovnání byl spolu s Moravskoslezským krajem pátý nejvyšší.

Ve školním roce 2018/2019 studovalo na veřejných i soukromých vysokých školách něco přes třináct tisíc studentů s českým státním občanstvím a s bydlištěm na území Kraje Vysočina. Též počet studentů vysokých škol odráží poslední demografický vývoj a kopíruje úbytek osob v mladších věkových skupinách. Maximální počet studentů byl na Vysočině zaznamenán v roce 2011, od té doby nepřetržitě klesá, v roce 2018 byl ve srovnání s rokem 2011 nižší o 29,6 %. Vzhledem k vývoji porodnosti v devadesátých letech je třeba předpokládat, že pokles počtu vysokoškolských studentů bude pokračovat i v nejbližších letech.

Tab 2.4 Veřejné a soukromé vysoké školy – studenti a absolventi státního občanství ČR*)

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Studenti se státním občanstvím ČR	18 780	18 152	17 515	16 393	15 268	14 457	13 802	13 224
v tom podle typu studijního programu								
bakalářský	12 220	11 735	11 272	10 215	9 408	8 752	8 371	8 071
magisterský	1 687	1 525	1 426	1 400	1 330	1 245	1 226	1 228
magisterský navazující	4 252	4 249	4 158	4 125	3 916	3 829	3 612	3 351
doktorský	901	847	856	842	794	765	701	689
v tom podle formy studia								
prezenční	14 407	14 121	13 769	12 920	12 118	11 411	10 808	10 337
distanční a kombinované	4 584	4 197	3 937	3 646	3 304	3 201	3 114	3 013
Absolventi se státním občanstvím ČR	4 416	4 724	4 653	4 526	4 166	3 977	3 625	3 504
z toho ženy (%)								
Studentky se státním občanstvím ČR	58,0	58,6	58,6	58,2	57,8	57,9	57,9	57,8
v tom podle typu studijního programu								
bakalářský	57,5	58,6	59,2	58,3	57,8	57,5	57,5	57,0
magisterský	71,3	70,0	70,1	69,6	68,2	68,9	70,0	71,7
magisterský navazující	57,8	58,2	57,2	57,8	58,5	58,9	58,2	57,8
doktorský	41,1	40,7	41,6	41,8	40,2	40,9	42,4	41,7
v tom podle formy studia								
prezenční	57,3	57,7	58,0	57,5	57,4	57,1	57,3	57,1
distanční a kombinované	60,3	61,9	61,3	61,1	59,9	61,5	60,7	60,4
Absolventky se státním občanstvím ČR	61,7	61,9	62,2	62,3	61,4	62,5	61,9	60,9

*) s místem trvalého bydliště v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý je uveden jen jednou, celkový počet tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů nebo formy studia

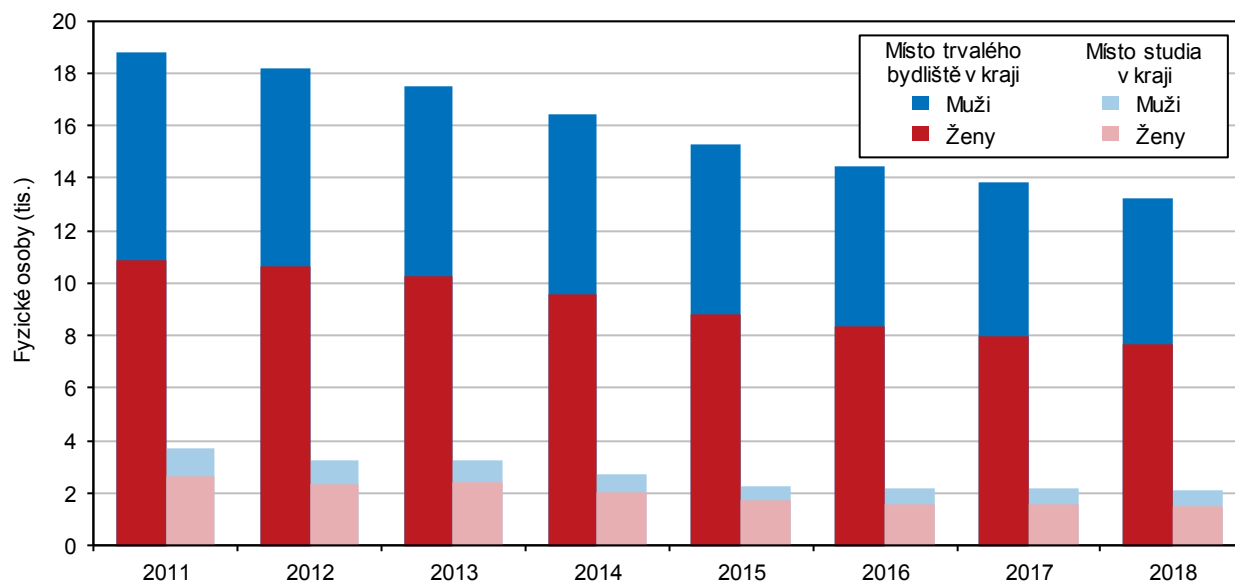
Mezi vysokoškolskými studenty z Vysočiny poměrně jasně převládají ženy, jejichž podíl od roku 2003 neklesl pod 55 procent a v posledních letech se pohybuje kolem 58 procent. Ve školním roce 2018/2019 dosáhl 57,8 % a v mezikrajském srovnání byl těsně nejvyšší. Ve srovnání s celou Českou republikou byl o 1,9 procentního bodu vyšší.

Zvlášť vysoký byl podíl žen mezi studenty magisterského studia, kolem sedmdesáti procent. Méně než polovinu studentů tvořily studentky z Vysočiny pouze v doktorských studijních programech. Ženy mezi studenty s trvalým bydlištěm na území kraje převládají jak u prezenčního studia (přes 57 %), tak u distančního a kombinovaného studia (přes 60 %).

Snižuje se též počet absolventů vysokých škol s trvalým bydlištěm v Kraji Vysočina – mezi roky 2018 a 2011 jich ubylo pětina. Úbytek počtu absolventek byl ještě nepatrně vyšší (zhruba o jeden procentní bod). Ženy se na celkovém počtu absolventů vysokých škol z Vysočiny podílejí dlouhodobě více než třemi pětinami.

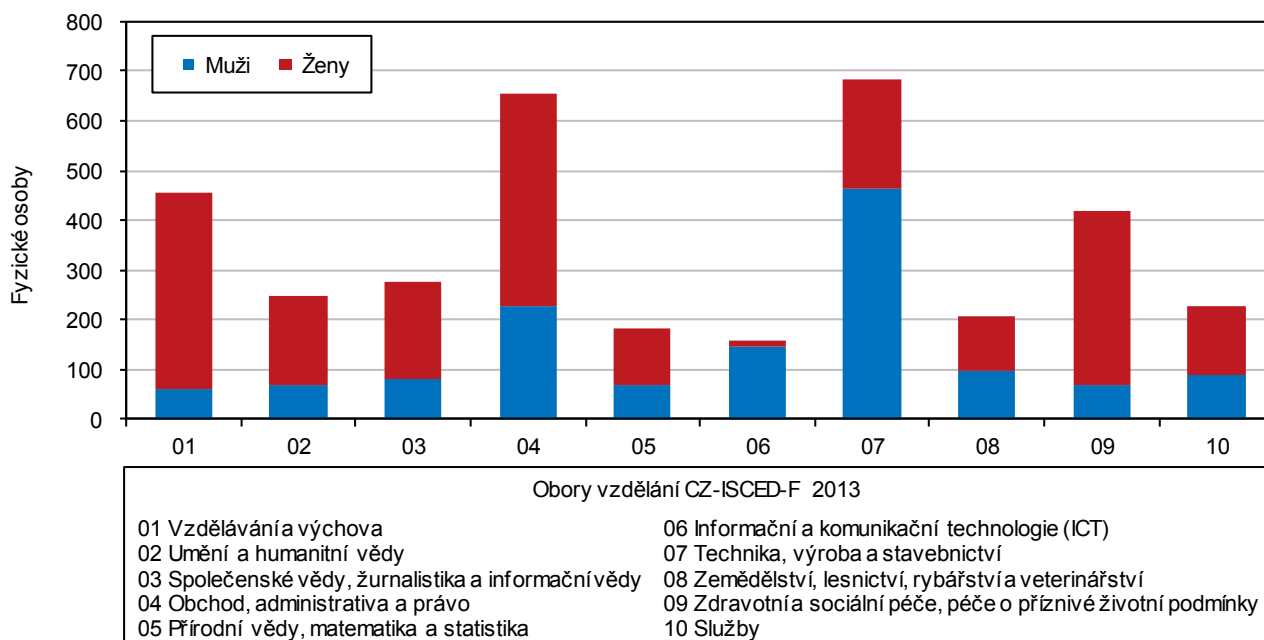
Graf 2.4 Studenti veřejných a soukromých vysokých škol se státním občanstvím ČR podle pohlaví – Kraj Vysočina

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Graf 2.5 Absolventi se státním občanstvím ČR veřejných a soukromých vysokých škol podle pohlaví a oborů vzdělání s trvalým bydlištěm v Kraji Vysočina v roce 2018

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

3. Ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku

Jedním ze zdrojů informací o ekonomické aktivitě obyvatelstva jsou výsledky Výběrového šetření pracovních sil, které provádí Český statistický úřad u náhodně vybraného souboru domácností. Při práci s jeho výsledky je ale samozřejmě třeba pamatovat na skutečnost, že byly zpracovány na základě dat získaných od pouze nevelkého vzorku populace, mezi jednotlivými roky tedy může docházet i ke značným výkyvům.

Tab 3.1 Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

v tis. osob

	2008			2013			2018		
	Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Populace 15 a více let celkem	439,6	216,5	223,1	435,1	214,6	220,5	430,8	212,8	218,0
v tom podle ekonomické aktivity									
pracovní síla	256,2	147,3	108,9	253,5	145,0	108,5	256,3	144,5	111,8
v tom:									
zaměstnaní	247,8	143,9	103,9	236,4	136,6	99,8	251,9	142,9	108,9
nezaměstnaní	8,4	3,4	5,0	17,1	7,4	9,7	4,4	1,6	2,8
ekonomicky neaktivní	183,4	69,3	114,1	181,6	69,6	112,0	174,5	68,2	106,3

Počet zaměstnaných¹ měl v Kraji Vysočina v posledním desetiletí zprvu klesající tendenci, od roku 2013 však začal znovu růst až na maximum v roce 2018, kdy byl oproti roku 2008 vyšší o čtyři tisíce osob (relativně o 1,3 %). O tento nárůst se zasloužily výhradně zaměstnané ženy, kterých v tomto období na Vysočině přibýlo pět tisíc (4,8 %), naproti tomu počet zaměstnaných mužů se snížil o tisíc (-0,7 %). Podíl žen na celkovém počtu zaměstnaných se tak v kraji zvýšil o 1,9 procentního bodu na 43,2 %.

Vývoj počtu nezaměstnaných odrážel průběh hospodářského cyklu. Po prudkém nárůstu po roce 2008 až na maximum v roce 2010 (téměř osmnáct tisíc osob) se několik let držel na velmi vysokých počtech a až po roce 2013 začal klesat až na minimální hodnotu v roce 2018, kterou na Vysočině představovaly 2,8 tisíce nezaměstnaných (šestnáct procent maximální hodnoty z roku 2010).

V době konjunktury a nízké nezaměstnanosti měly na Vysočině mezi nezaměstnanými převahu ženy (v roce 2008 se na jejich celkovém počtu podílely 59,5 %, v roce 2018 to bylo 63,6 %), ale v době vrcholící nezaměstnanosti roku 2010 pouze 48,6 %.

Počet ekonomicky neaktivních² osob se v Kraji Vysočina mezi roky 2008 a 2018 snížil o devět tisíc, relativně o 4,8 %. Podstatně hlubší byl úbytek ekonomicky neaktivních žen (o 6,8 %), počet ekonomicky neaktivních mužů v kraji poklesl pouze o 1,6 %.

U míry ekonomické aktivity (podíl ekonomicky aktivních osob na celkové populaci vyjádřený tříletými průměry) se v Kraji Vysočina u obou pohlaví projevil po poklesu kolem roku 2010 opětový postupný růst až na maximální hodnoty v roce 2018 (u mužů 67,9 %, u žen 51,3 %). Ve srovnání s celorepublikovou úrovní míra ekonomické aktivity na Vysočině dosahuje u obou pohlaví o něco nižší hodnoty. Ve srovnání s ostatními regiony České republiky byla u mužů osmá nejvyšší a u žen se zařadila dokonce až na desáté místo.

¹ Za zaměstnané se považují všechny osoby patnáctileté a starší, obvykle bydlící na sledovaném území, které v průběhu referenčního týdne pracovaly alespoň jednu hodinu za mzdu, plat nebo jinou odměnu; nebo sice nebyly v práci, ale formální vztah k zaměstnání.

² Ekonomicky neaktivní jsou všechny osoby patnáctileté a starší, obvykle bydlící na sledovaném území, které v referenčním období nepatřily do kategorie „pracovních sil“, tj. nemohou být klasifikovány jako osoby zaměstnané nebo nezaměstnané.

Na Vysočině v uplynulých letech zaznamenáváme nejvyšší míru ekonomické aktivity u mužů mezi třicátým až devětapadesátým rokem života. U věkových skupin v tomto rozmezí zpravidla neklesala pod 95 % a nejednou přesahovala i 98 %. U žen na Vysočině byla ve stejném období nejvyšší míra ekonomické aktivity (často též nad devadesát procent) u věkových skupin 40 až 44 let, 45 až 49 a 50 až 54 let.

U mužů i u žen roste míra ekonomické aktivity se vzděláním – nejvyšší je u osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním. Odráží to skutečnost, že u mladších věkových skupin s nejvyšší ekonomickou aktivitou je též vyšší vzdělanostní úroveň.

Ke konci roku 2018 bylo v Kraji Vysočina na úřadech práce evidováno 12 232 cizinců, v tom 8 535 mužů a 3 697 žen. V rámci kraje bylo nejvíce cizinců – mužů i žen – evidováno v pelhřimovském okrese (u mužů téměř třicet procent u žen dokonce více než třicet procent), jen s malým odstupem je následovaly okresy Havlíčkův Brod a Jihlava. Naopak na okres Žďár nad Sázavou u obou pohlaví připadalo jen málo přes desetinu evidovaných cizinců a na třebský okres dokonce jen méně než deset procent.

U mužů i u žen k 31. prosinci 2018 mezi cizinci převládali občané EU/EHP plus Švýcarska, u mužů jejich podíl činil 67,9 %, u žen 55,6 %. Podstatně nižší byl podíl ostatních kategorií cizinců, zejména cizinců s platným povolením k zaměstnání (u obou pohlaví). Jako jistou kuriozitu můžeme uvést jednoho muže-držitele modré karty³ v jihlavském okrese.

Ve srovnání s celou Českou republikou byli mezi cizinci na Vysočině o málo více zastoupeni muži z EU/EHP, naopak podíl žen z EU/EHP byl v kraji o něco nižší. U obou pohlaví bylo méně cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, naproti tomu vyšší byl podíl cizinců s povolením a zejména držitelů zaměstnaneckých karet.

Tab 3.2 Cizinci evidovaní na úřadech práce v Kraji Vysočina a jeho okresech k 31. 12. 2018

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Kraj, okresy	Cizinci evidovaní na úřadech práce celkem		v tom									
			občané EU/ EHP a Švýcarska v postavení zaměstnanců		cizinci, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání		cizinci s platným povolením k zaměstnání		držitelé zaměstnan. karet		držitelé modrých karet	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Kraj Vysočina	8 535	3 697	5 798	2 054	1 275	938	519	283	942	422	1	-
Havlíčkův Brod	2 291	782	1 842	534	170	113	30	6	249	129	-	-
Jihlava	2 066	1 081	1 127	450	327	381	244	99	367	151	1	-
Pelhřimov	2 443	1 138	1 587	623	476	283	207	144	173	88	-	-
Třebíč	728	326	484	225	182	75	10	2	52	24	-	-
Žďár nad Sázavou	1 007	370	758	222	120	86	28	32	101	30	-	-

Zaměstnaní podle pohlaví, postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil v Kraji Vysočině vzrostl mezi roky 2013 a 2018 počet zaměstnanců o patnáct tisíc (o 7,5 %). Ve srovnání s celou Českou republikou byl nárůst počtu zaměstnanců o 0,9 procentního bodu nižší. Zaměstnavatelů na Vysočině mezi roky 2013 a 2018 ubylo zhruba tři sta, což představovalo úbytek o 4,4 %. Ve stejné době se počet zaměstnavatelů na celorepublikové úrovni téměř

³ Modrá karta je dlouhodobý pobyt za účelem výkonu zaměstnání vyžadující vysokou kvalifikaci. Modrá karta opravňuje cizince k pobytu a zároveň výkonu zaměstnání, tj. cizinec nepotřebuje zvlášť pracovní povolení.

nezměnil (pokles o 0,3 %). Rovněž přírůstek počtu osob pracujících na vlastní účet (o 5,1 %) zaostal za Českou republikou o 0,4 procentního bodu.

Tab 3.3 Zaměstnaní dle klasifikace postavení v zaměstnání v Kraji Vysočina

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

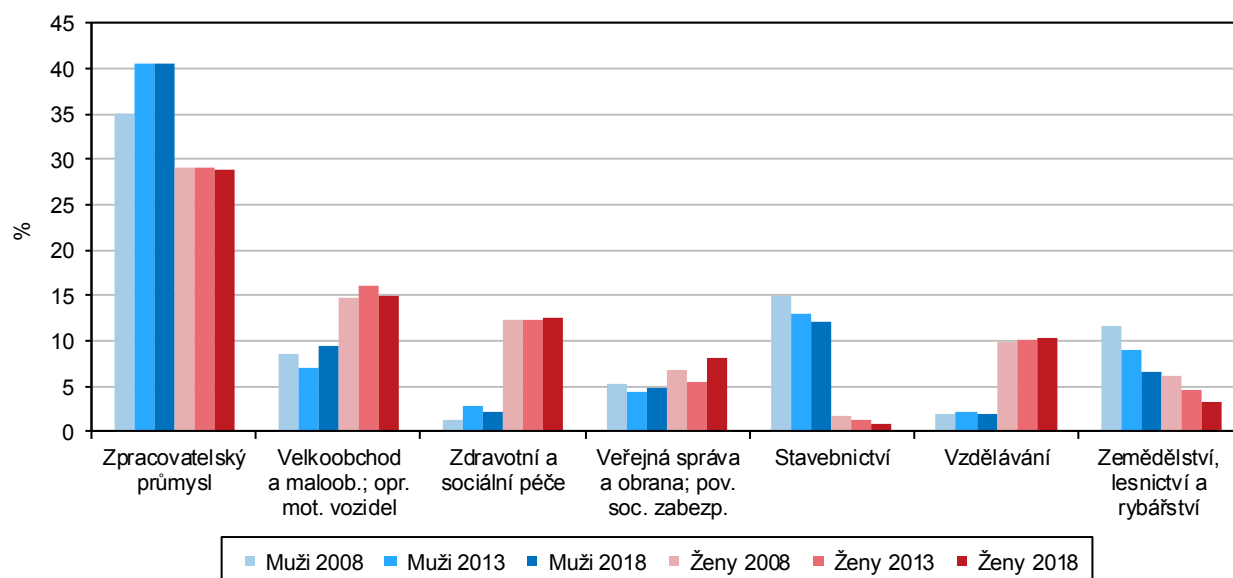
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	200,8	198,9	203,0	207,0	210,2	215,9
z toho (%)						
muži	55,5	54,8	54,6	54,7	54,6	54,8
ženy	44,5	45,2	45,4	45,4	45,4	45,2
Zaměstnavatelé	6,9	5,6	4,8	4,6	5,7	6,6
z toho (%)						
muži	82,6	71,4	66,7	80,4	71,9	65,2
ženy	17,4	28,6	33,3	19,6	28,1	34,8
Pracující na vlastní účet	27,5	32,9	27,9	29,9	31,5	28,9
z toho (%)						
muži	73,5	70,5	72,4	71,2	70,8	69,2
ženy	26,5	29,5	27,6	28,8	29,2	31,1

V kategorii zaměstnanců se na Vysočině v uvedených letech počet mužů zvýšil o 2,5 %, podstatně rychleji (více než o devět procent) vzrostl počet žen, jejichž podíl na celkovém počtu zaměstnanců se zvýšil o 0,7 bodu na 45,2 %. Údaje o zastoupení mužů a žen mezi zaměstnavateli v jednotlivých letech výrazně kolísaly, přesto se však dá vysledovat rostoucí podíl žen v této kategorii až na více než třetinu v roce 2018. U osob pracujících na vlastní účet můžeme mezi roky 2013 a 2018 pozorovat stagnaci počtu mužů a růst počtu žen, jejichž podíl na celkovém počtu pracujících na vlastní účet na konci období přesáhl třicet procent.

Z hlediska odvětví činnosti jsou v Kraji Vysočina tradičně hlavní doménou mužů zpracovatelský průmysl, na který připadalo v letech 2013 a 2018 až přes čtyřicet procent zaměstnaných mužů, podíl žen pracujících v tomto odvětví byl též vysoký a blížil se třiceti procentům. Naproti tomu v dalším „mužském“ odvětví, stavebnictví, byl podíl žen minimální. Ale jen minimum mužů je zaměstnáno ve dvou výrazně „ženských“ odvětvích – zdravotnictví a sociální péči a ve vzdělávání. Ženy též převažují v odvětví velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel a v menší míře i ve státní správě a obraně. Odvětvím na ústupu s převahou mužů je i na Vysočině primární sféra – zemědělství, lesnictví a rybářství.

Graf 3.1 Zaměstnaní v NH podle pohlaví a vybraných odvětví činnosti v Kraji Vysočina

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)

Údaje o dojíždce do zaměstnání jsou k dispozici pouze ze sčítání lidu. Jsou to velmi zajímavá data, která sice zastarávají rychleji než většina ostatních informací získávaných ze sčítání, už kvůli své unikátnosti však určitě stojí za zmínku.

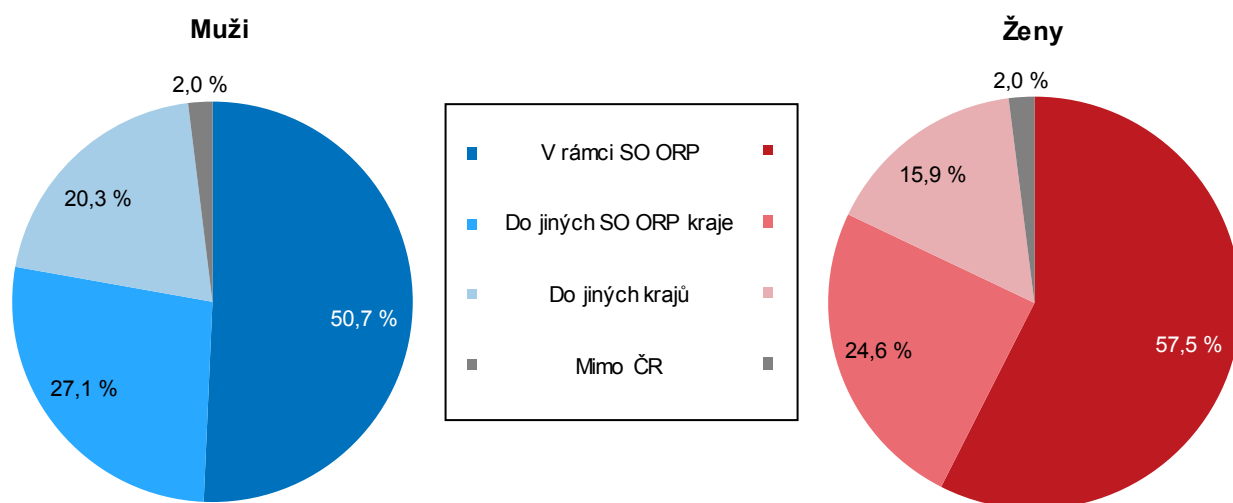
Tab 3.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu vyjížděky a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Zdroj: SLDB 2011

Kraj, SO ORP	Muži					Ženy				
	celkem	v tom (%)				celkem	v tom (%)			
		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR
Kraj Vysočina	37 097	50,7	27,1	20,3	2,0	27 726	57,5	24,6	15,9	2,0
Bystřice nad Pernštejnem	1 760	49,9	19,7	29,5	0,9	1 437	40,6	24,4	32,4	2,6
Havlíčkův Brod	3 937	41,1	35,9	21,4	1,5	2 810	55,6	28,0	14,9	1,4
Humpolec	1 257	43,0	39,4	15,5	2,1	959	49,3	35,5	12,9	2,3
Chotěboř	1 597	43,6	29,5	25,4	1,5	1 190	43,9	33,3	20,9	1,9
Jihlava	5 836	73,7	11,6	12,1	2,6	4 472	80,7	9,4	7,4	2,5
Moravské Budějovice	1 866	39,5	30,3	27,2	2,9	1 326	47,4	29,9	20,1	2,6
Náměšť nad Oslavou	1 168	27,4	34,8	35,7	2,1	980	28,3	33,5	36,6	1,6
Nové Město na Moravě	1 602	20,6	58,6	19,3	1,5	1 166	34,1	49,0	13,9	3,0
Pacov	562	41,6	27,8	29,5	1,1	462	41,6	37,2	20,8	0,4
Pelhřimov	3 040	54,5	22,1	21,7	1,7	2 296	63,5	17,3	17,2	2,1
Světlá nad Sázavou	1 563	39,0	32,1	27,8	1,1	1 310	37,4	40,1	21,4	1,1
Telč	1 046	27,6	46,2	22,4	3,8	776	35,2	45,1	17,8	1,9
Třebíč	6 245	57,2	25,0	15,8	2,1	4 171	67,1	19,5	11,4	2,0
Velké Meziříčí	2 871	56,1	21,0	21,5	1,5	2 151	64,9	15,7	17,9	1,4
Žďár nad Sázavou	2 747	51,5	27,6	18,8	2,1	2 220	57,3	28,4	12,3	2,0

Graf 3.2 Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví a typu vyjížděky v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Mezi téměř pětadesáti tisíci osobami, které v roce 2011 na Vysočině vyjížděly za prací mimo obec obvyklého pobytu, jednoznačně převažovali muži, ženy se na jejich počtu podílely necelými 43 %.

Z patnácti správních obvodů obcí s rozšířenou působností v Kraji Vysočina měl podle sčítání lidu 2011 pouze jeden – jihlavský – kladné saldo dojížděky do zaměstnání (2 141 u mužů a 1 141 u žen). Vedle toho měl ještě nevelké kladné saldo dojížděky u mužů ORP Žďár nad Sázavou (198 osob) a u žen (34 osob) ORP Humpolec, jinak ve všech správních obvodech převažovala vyjížděka nad dojížděkou, i když v některých případech šlo jen o nízká záporná salda v řádech desítek osob (muži ORP Humpolec, ženy ORP Velké Meziříčí a Žďár nad Sázavou). Nejvyšší záporná salda dojížděky za prací byla zaznamenána shodně u mužů, a to u ORP Třebíč (- 1 393 osob) a ORP Havlíčkův Brod (- 1 027 osob).

U mužů i u žen převažovala vyjížděka v rámci správního obvodu ORP, ovšem u žen byl podíl tohoto typu vyjížděky podstatně vyšší (o 6,8 procentního bodu). Muži tak častěji vyjížděli za prací na delší vzdálenosti, podíl vyjížděky do jiného správního obvodu ORP kraje byl u nich o 2,5 bodu vyšší než u žen, u vyjížděky mimo území kraje činil rozdíl 4,4 bodu.

Z jednotlivých správních obvodů kraje měl jednoznačně nejvyšší podíl „vnitroorpové“ vyjížděky jihlavský obvod, kde v jeho rámci vyjížděly za prací téměř tři čtvrtiny vyjíždějících mužů a více než čtyři pětiny žen. Podíl mužů vyjíždějících do jiných správních obvodů kraje nebo do jiných krajů jen o něco přesáhl hranici deseti procent, u žen zůstal pod ní. Zajímavý je nadprůměrný podíl vyjížděky do zahraničí u obou pohlaví.

Naproti tomu nejnižší vyjížděkou v rámci správního obvodu ORP se u mužů vyznačoval správní obvod Nové Město na Moravě, rovněž u žen byl na Novoměstsku tento typ vyjížděky velmi nízký, na druhé straně v tomto správním obvodu zaznamenáváme u obou pohlaví nejvyšší váhu vyjížděky do jiných ORP kraje. Správní obvod Náměšť nad Oslavou se zase vyznačuje v rámci kraje největším podílem pracovní vyjížděky do jiných krajů, což vyplývá z jeho polohy na hranicích kraje a tradičního spádu na Brno.

Tab 3.5 Dojíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu dojížděky a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Zdroj: SLDB 2011

Kraj, SO ORP	Muži				Ženy			
	celkem	v tom (%)			celkem	v tom (%)		
		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů
Kraj Vysočina	32 523	57,8	30,9	11,3	24 443	65,2	27,9	6,9
Bystřice nad Pernštejnem	1 315	66,8	19,5	13,6	740	78,8	13,2	8,0
Havlíčkův Brod	2 910	55,7	36,9	7,4	2 603	60,0	36,2	3,8
Humpolec	1 225	44,2	48,6	7,3	993	47,6	44,8	7,6
Chotěboř	1 181	59,0	25,7	15,3	723	72,2	19,1	8,7
Jihlava	7 977	53,9	38,7	7,4	5 613	64,3	32,1	3,6
Moravské Budějovice	1 172	63,0	18,3	18,8	927	67,7	16,4	15,9
Náměšť nad Oslavou	946	33,8	35,3	30,9	467	59,3	24,8	15,8
Nové Město na Moravě	729	45,3	44,9	9,9	983	40,5	54,4	5,1
Pacov	503	46,5	31,8	21,7	299	64,2	20,4	15,4
Pelhřimov	2 618	63,3	21,9	14,9	2 148	67,8	20,1	12,1
Světlá nad Sázavou	978	62,3	24,8	12,9	708	69,2	22,3	8,5
Telč	514	56,2	21,8	22,0	418	65,3	13,2	21,5
Třebíč	4 852	73,6	15,8	10,6	3 567	78,4	17,0	4,5
Velké Meziříčí	2 658	60,6	26,3	13,1	2 127	65,7	24,8	9,5
Žďár nad Sázavou	2 945	48,0	44,2	7,8	2 127	59,8	35,2	5,0

Do některé obce Kraje Vysočina dojíždělo podle výsledků sčítání lidu 2011 téměř 57 tisíc osob, opět z větší části mužů. Podíl žen je stejný, jako u vyjíždějících osob (43 %). Ženy tvoří většinu dojíždějících v jediném správním obvodu ORP Vysočiny, v ORP Nové Město na Moravě, což lze dát do souvislosti s tamní nemocnicí. Naopak nejnižší, třetinový, mají ženy na počtu dojíždějících do správního obvodu Náměšť nad Oslavou.

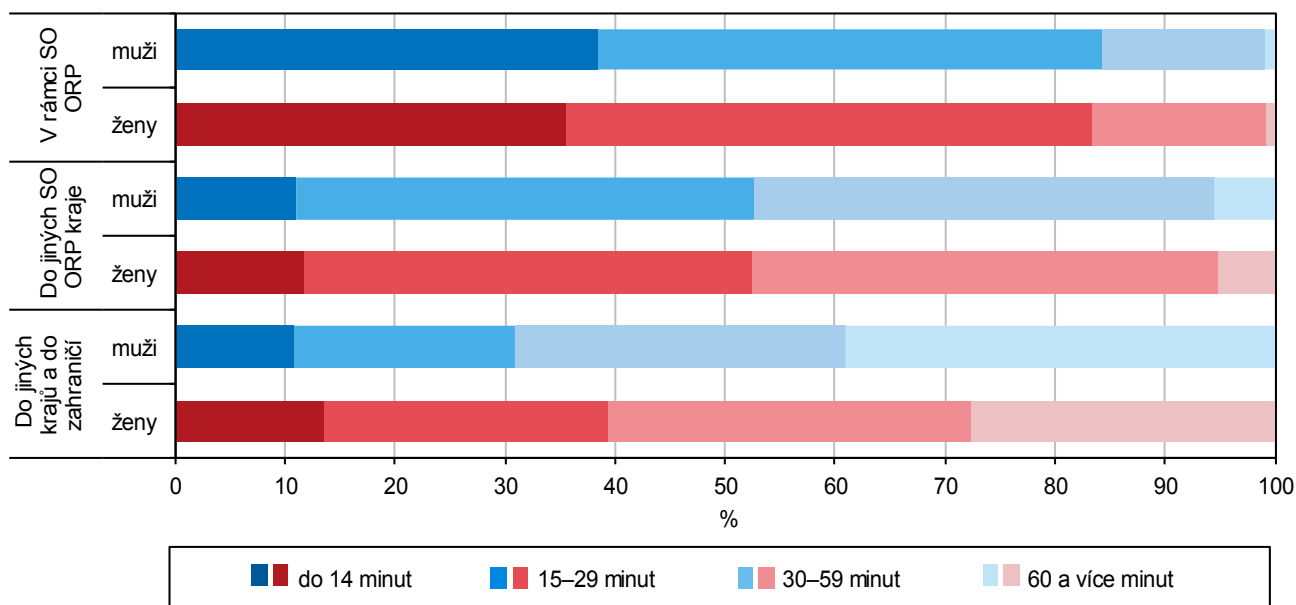
U obou pohlaví převažovala dojížděka v rámci správního obvodu ORP, u mužů byl podíl tohoto typu dojížděky zvláště vysoký v obvodu Třebíč, u žen v obvodu Bystřice nad Pernštejnem a opět Třebíč. U žen byl podíl

dojížděky z ostatních správních obvodů ORP více než poloviční v ORP Nové Město na Moravě (nemocnice), u mužů se podíl tohoto typu dojížděky blížil polovině na Humpolecku. Nejvyšší, téměř třetinový podíl dojížděky z jiných krajů byl zaznamenán u mužů v obvodu Náměšť nad Oslavou.

Za prací vyjíždějící muži i ženy na Vysočině tráví dojížděkou nejčastěji 15 až 29 minut, konkrétně to bylo téměř 39 % u mužů a přes 41 % u žen. Nejrozšířenějším dopravním prostředkem byl u mužů i u žen automobil (ať už se dotyčný přepravoval jako řidič nebo jako spolujezdec), pouze muži se častěji přepravovali jako řidiči a ženy jako spolucestující. Za automobil se u obou pohlaví shodně staví další dva dopravní prostředky – autobus (mimo městskou hromadnou dopravu) a vlak, přičemž ženy se oběma dopravními prostředky přepravovaly o něco častěji.

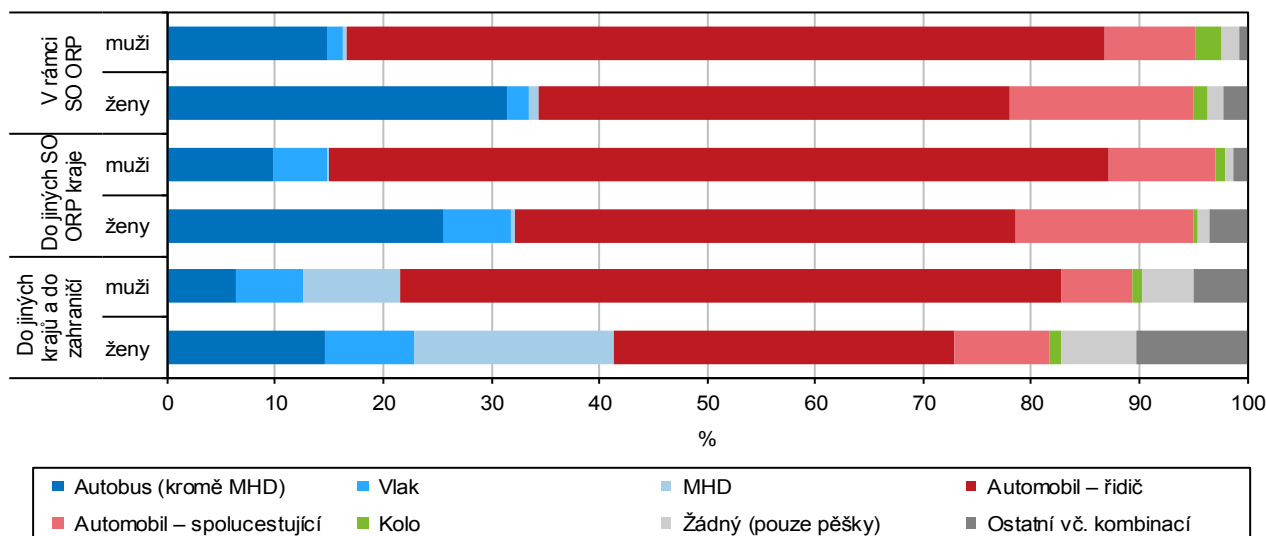
Graf 3.3 Vyjíždějící do zaměstnání podle typu vyjížděky, pohlaví a času stráveného dojížděkou v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 3.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle typu vyjížděky, pohlaví a použitého dopravního prostředku v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Mzdová úroveň podle pohlaví

Mzdová úroveň se obvykle hodnotí pomocí průměrného platu (u zaměstnanců státu, obcí nebo příspěvkových organizací) nebo mzdy (v podnikatelské sféře). Tento ukazatel však má přímo „v genech“ zabudované zkreslení, způsobené vysokými platy/mzdami části pracovníků. Proto je k zhodnocení mzdové úrovně vhodnější použít mzdový medián. Mzdový medián je střední hodnota mezd, která dělí zaměstnance na dvě stejně početné části s nižší a vyšší mzdou. Dá se tedy říci, že právě on je tím, co si většina lidí představí pod pojmem „průměrná mzda“.

Tab 3.6 Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců v Kraji Vysočina v roce 2018

Pramen: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře (Kč)			Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře (Kč)			Gender pay gap (GPG) ¹⁾ (%)	
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	v podnikatelské sféře	v nepodnikatelské sféře
Zaměstnanci celkem	27 299	30 025	23 019	31 761	35 151	30 440	23,3	13,4
v tom ve věku								
do 20 let	22 086	23 272	21 166	.	.	.	9,0	.
20–29 let	26 317	27 929	22 958	27 533	29 610	26 626	17,8	10,1
30–39 let	28 057	31 038	23 198	31 743	36 256	29 471	25,3	18,7
40–49 let	27 402	31 254	23 357	31 921	37 331	30 432	25,3	18,5
50–59 let	26 964	29 580	22 234	32 766	34 985	31 871	24,8	8,9
60 a více let	28 964	30 690	22 924	33 897	33 787	33 953	25,3	-0,5

¹⁾ rozdíl mediánu mzdy mužů a žen vztažený k mediánu mzdy mužů

Medián měsíční mzdy v podnikatelské sféře v Kraji Vysočina vzrostl mezi roky 2011 a 2018 u mužů o 36,4 % a poprvé přesáhl hranici třiceti tisíc korun (30 025 Kč). U žen v podnikatelské sféře byl nárůst mzdového mediánu ještě vyšší – o 43,6 % na 23 019 korun.

Medián měsíční platu v nepodnikatelské sféře rostl na Vysočině ve stejném období podobným tempem a u obou pohlaví prakticky stejně – u mužů se zvýšil o 38,9 % na 35 151 Kč a u žen o 39,1 % na 30 440 Kč.

U mužů i u žen na Vysočině medián měsíční mzdy v podnikatelské sféře stále zaostává za celorepublikovou úrovní, v roce 2018 činil rozdíl u mužů 624 korun (-2,4 %) a u žen dokonce 1 703 korun (6,9 %). V regionálním srovnání se medián měsíční mzdy u mužů zařadil na sedmé místo a uzavíral tak první polovinu krajů, u žen se ale nacházel podstatně níže – v mezikrajském srovnání byl pátý nejnižší.

Na rozdíl od podnikatelské sféry zaostával v roce 2018 na Vysočině v nepodnikatelské sféře za republikovou úrovní více medián měsíčního platu u mužů – absolutně o 1 544 korun, relativně o 4,2 %. U žen byly rozdíly o něco mírnější, absolutní o 1 121 korun, relativní o 3,6 %. Postavení kraje mezi ostatními regiony České republiky bylo podobné jako v podnikatelské sféře, medián měsíčního platu u mužů byl v mezikrajském srovnání osmý nejvyšší, medián měsíčního platu u žen pátý nejnižší.

Z hlediska věku muži i ženy v podnikatelské i nepodnikatelské sféře zpravidla dosahují nejvyššího mediánu mzdy/ platu ve věku čtyřicet až devětačtyřicet let, s vyšším věkem pak medián začíná klesat. Výjimkou je medián měsíčního platu u žen v nepodnikatelské sféře, který je nejvyšší až u věkové skupiny šedesát a více let.

Dalším pozornosti hodným ukazatelem je *Gender Pay Gap* (GPG). Jde o relativní v procentech vyjádřený rozdíl mediánu mzdy mužů a žen (vztažený k mediánu mzdy mužů). Vyšší GPG v některé z kategorií samozřejmě nemusí nutně znamenat existenci diskriminace. Rozdíl lze z větší části vysvětlit působením dalších faktorů s odlišnou strukturou u mužů a u žen (kromě vzdělání se jedná například o odvětví, zaměstnání, počet odpracovaných hodin atd.).

V Kraji Vysočina v roce 2018 existovala podstatně vyšší GPG v podnikatelské sféře, ve srovnání s nepodnikatelskou sférou byla bezmála o deset bodů vyšší. Z hlediska věku GPG v obou sférách prudce narostla u věkové skupiny třicet až devětatřicet let, v podnikatelské sféře se pak už více méně nemění

a zůstává na hodnotě kolem pětadvaceti procent. Jinak tomu bylo u mediánu měsíčního platu v nepodnikatelské sféře, kde se GPG u věkové skupiny 50 až 59 let podstatně snížila a u skupiny šedesát a více let se dokonce nepatrně zvrátila ve prospěch žen.

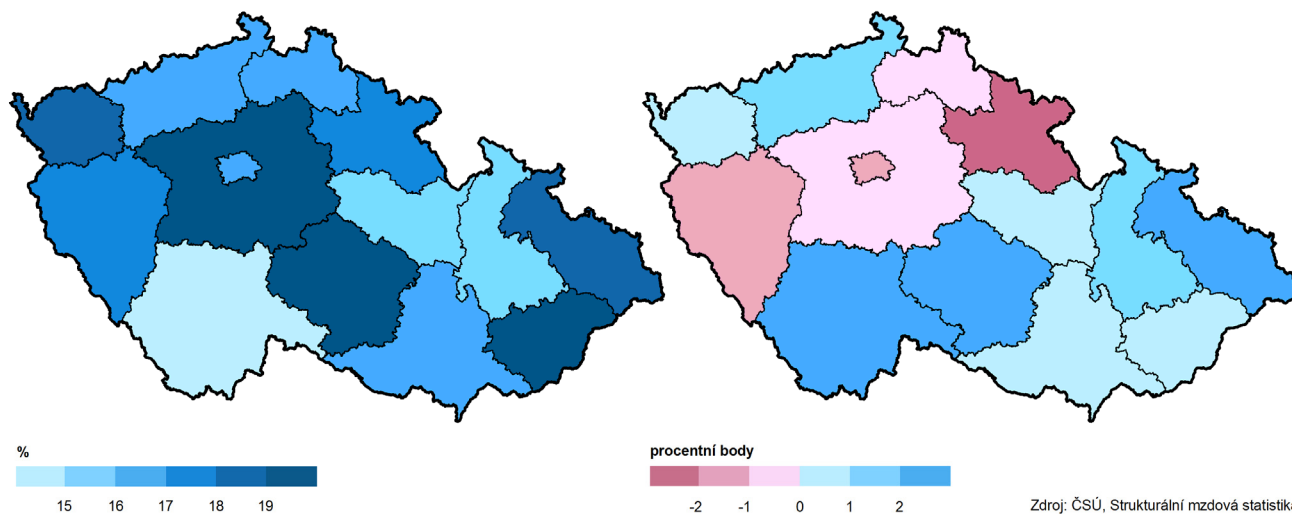
Ve srovnání s celou Českou republikou byla *Gender Pay Gap* v podnikatelské sféře na Vysočině výrazně vyšší (o 3,9 bodu) a v regionálním srovnání třetí nejvyšší (za Moravskoslezským a Zlínským krajem). Naopak v nepodnikatelské sféře byla o 0,6 bodu za republikovou úroveň a v mezikrajském srovnání se řadila k průměru.

Gender Pay Gap podle krajů

(rozdíl mezi mediánem mezd mužů a žen vztažený k mediánu mužů)

Rok 2018

Změna mezi 2013 a 2018

Zdroj: ČSÚ, Strukturální mzdová statistika

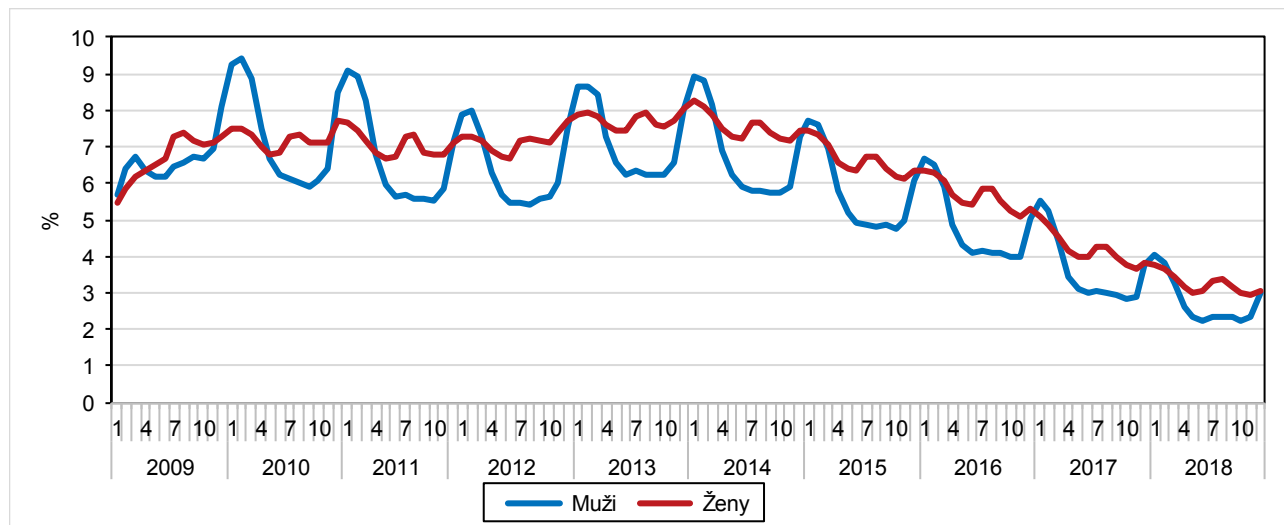
Nezaměstnaní podle pohlaví, věku a délky nezaměstnanosti

Data o registrované nezaměstnanosti ČSÚ přebírá od Ministerstva práce a sociálních věcí. Úroveň nezaměstnanosti se samozřejmě proměňuje v čase, projevují se v ní značné regionální rozdíly a též rozdíly mezi pohlavími a jednotlivými věkovými skupinami.

Vrcholu dosáhla nezaměstnanost na Vysočině ke konci roku 2010, kdy se počet registrovaných uchazečů o zaměstnání přiblížil třiceti tisícům, přičemž mezi nimi převažovali muži (53,5 %) nad ženami (46,5 %). I v následujících letech se nezaměstnanost držela na vysoké úrovni, počet uchazečů o práci klesl pod dvacet tisíc až v roce 2016. Současně se vyrovnával poměr nezaměstnaných mužů a žen, které se ke konci roku 2018 na počtu nezaměstnaných v kraji podílely 49,4 %. Na rozdíl od situace po roce 2000 však v žádném roce nepřekročil počet nezaměstnaných žen počet nezaměstnaných mužů. Tím se Vysočina lišila od situace v celé České republice i většině krajů – ke konci roku 2018 byl podíl žen na celkovém počtu uchazečů o práci na republikové úrovni o 1,5 procentního bodu vyšší než na Vysočině a ženy měly mezi nezaměstnanými většinu v devíti ze čtrnácti regionů ČR.

Graf 3.5 Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a jednotlivých měsíců v Kraji Vysočina

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

U nezaměstnanosti existuje dosti výrazná sezónnost, která se ale už s ohledem na škálu nabízených sezónních pracovních příležitostí projevuje podstatně výrazněji u mužů než u žen. V posledních letech vždy dosahoval podíl nezaměstnaných osob⁴ nejnižší úroveň v říjnu daného roku (např. v roce 2017 to bylo na Vysočině 3,74 % u žen a 2,83 % u mužů). Už v listopadu ale začíná nezaměstnanost opět růst a nejvyšších hodnot u obou pohlaví dosahuje ke konci prosince a ledna. Konkrétně v lednu 2018 dosáhl v Kraji Vysočina podíl nezaměstnaných osob 3,78 % u žen a 4,00 % u mužů. Poté ale následuje opět pokles nezaměstnanosti (březen 2018 – 3,45 % ženy, 3,26 % muži; červenec 2018 – 3,34 % ženy, 2,33 % muži) a celý roční cyklus končí opět s vrcholícím podzimem (říjen 2018 – 2,98 % ženy, 2,23 % muži). Vidíme, že podíl nezaměstnaných mužů se tak v důsledku míry zapojení do sezónních prací v průběhu roku mění mnohem výrazněji než podíl nezaměstnaných žen.

Tab 3.7 Uchazeči o zaměstnání podle věku, pohlaví a okresů k 31. 12. 2018

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Kraj, okresy	celkem		z toho (%)											
			do 19 let		20-24 let		25-29 let		50-54 let		55-59 let		60-64 let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Kraj Vysočina	5 383	5 245	2,8	2,8	9,7	8,2	9,8	9,4	10,8	13,1	19,9	18,6	6,7	5,4
Havlíčkův Brod	712	875	2,1	2,4	9,7	8,2	8,1	7,9	10,8	14,6	21,3	19,3	9,6	5,8
Jihlava	1 329	1 125	4,1	3,5	10,5	7,8	11,7	10,0	9,9	12,2	18,4	17,3	6,2	5,0
Pelhřimov	419	408	3,3	2,0	10,0	11,0	9,3	10,5	9,3	13,5	18,4	17,4	11,0	5,9
Třebíč	1 449	1 475	2,1	2,5	10,0	7,6	9,8	10,0	10,8	13,4	20,4	18,2	2,6	4,1
Žďár nad Sázavou	1 474	1 362	2,5	2,9	8,4	8,4	9,2	8,9	12,0	12,6	20,4	20,0	8,5	6,6

V úrovni nezaměstnanosti se v rámci kraje projevují dosti značné regionální rozdíly. Tradičně nejnižší nezaměstnanost má na Vysočině okres Pelhřimov, naopak nejvyšší nezaměstnanost je v posledních desetiletích sužován třebíčský okres. V době vrcholící nezaměstnanosti po roce 2010 přesahoval v okrese

⁴ Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let na celkovém počtu obyvatel stejného věku.

Třebíč v některých letech podíl nezaměstnaných ke konci roku u mužů a zejména u žen hranici deseti procent. Naproti tomu v okrese Pelhřimov byl u mužů pouze dvakrát vyšší než šest procent a u žen se k této hranici ani nepřiblížil.

Tab 3.8 Věková struktura uchazečů o zaměstnání v Kraji Vysočina k 31. 12. 2018

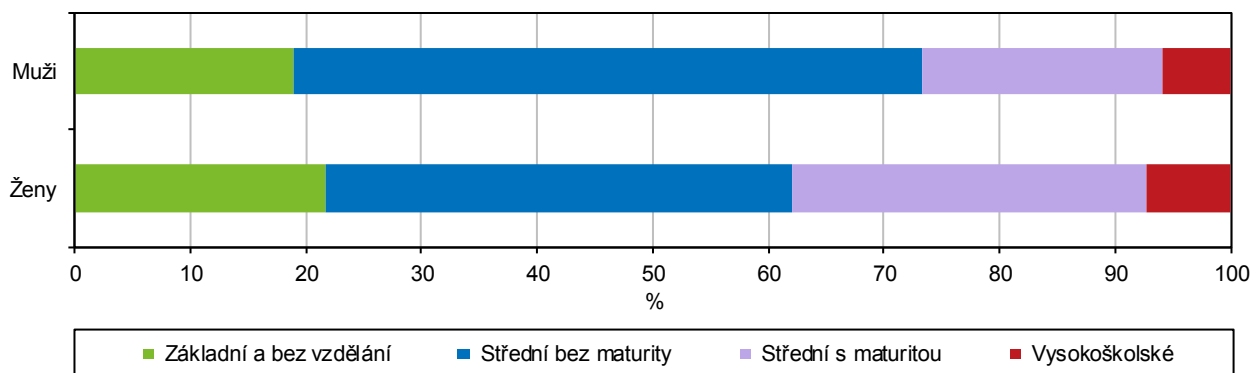
Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008		2013		2018	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Uchazeči o zaměstnání celkem	8 596	9 278	14 505	13 799	5 383	5 245
z toho (%)						
do 19 let	5,7	3,7	3,4	3,1	2,8	2,8
20-24 let	15,1	11,0	15,1	13,0	9,7	8,2
25-29 let	12,9	9,7	11,5	10,1	9,8	9,4
30-34 let	10,9	13,8	10,2	11,5	8,5	9,2
35-39 let	8,9	13,2	10,4	14,2	9,1	10,1
40-44 let	8,5	11,5	10,0	12,1	10,3	12,4
45-49 let	9,0	12,2	9,5	10,8	9,8	10,8
50-54 let	12,1	16,0	10,6	12,2	10,8	13,1
55-59 let	13,5	8,8	13,9	12,5	14,5	18,6
60-64 let	3,7	0,2	5,4	0,4	14,3	5,4

V době nastupující hospodářské krize (rok 2008) i vrcholící nezaměstnanosti (rok 2013) rostl na Vysočině mezi nezaměstnanými muži i ženami podíl mladších uchazečů o zaměstnání. Nezaměstnaní do čtyřiceti let tvořili v obou těchto letech a u obou pohlaví něco přes polovinu nezaměstnaných. Ale v roce historicky nejnižší nezaměstnanosti (rok 2018) převažovaly mezi nezaměstnanými z více než šedesáti procent osoby čtyřicetileté a starší, v tom nebylo mezi oběma pohlavími rozdílu. Při bližším pohledu se však u mužů a u žen dosti podstatně lišila podrobnější věková struktura, především u vyšších věkových skupin vlivem rozdílného důchodového věku. U mužů na konci roku 2018 připadalo na Vysočině nejvíce uchazečů o zaměstnání na věkové skupiny 55 až 59 let a 60 až 64 let, v obou případech přes čtrnáct procent. U žen se maximum nachází v o něco mladším věku, uchazečky o zaměstnání ve skupině 50 až 54 let představovaly třináct a ve skupině 55 až 59 let dokonce přes osmnáct procent celkového počtu nezaměstnaných žen. Podíl další věkové skupiny (60 až 64 let) už byl ve srovnání s tím minimální.

Graf 3.6 Struktura uchazečů o zaměstnání podle pohlaví a vzdělání v Kraji Vysočina k 31. 12. 2018

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Dlouhodobou nezaměstnaností trpí více ženy než muži. V Kraji Vysočina byl podíl uchazečů, kteří se v evidenci Úřadu práce nacházeli déle než dvanáct měsíců, ve všech letech vyšší u žen než u mužů. Častokrát byl vyšší než čtyřicet procent a v roce 2014 dosáhl dokonce hodnoty 46,0 %. V tomto roce byl o deset procentních bodů vyšší než u mužů. Podobný rozdíl mezi podílem dlouhodobě nezaměstnaných u obou pohlaví byl ve většině let, až v roce 2018 se výrazně snížil na 4,8 bodu.

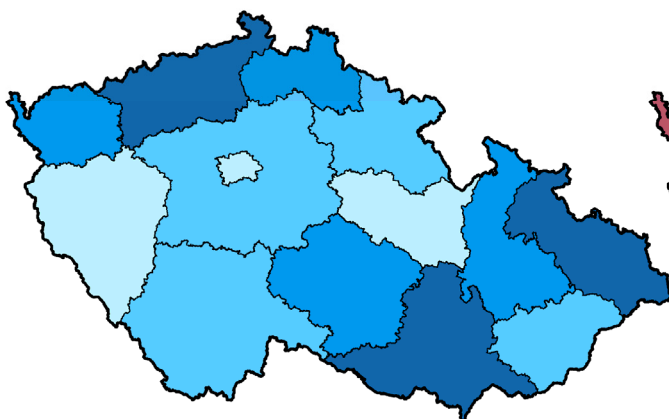
Vyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných znamená u žen také delší průměrnou dobu nezaměstnanosti. Na Vysočině byla u mužů nejdelší v roce 2016 (610 dnů), u žen největší délky dosáhla v roce 2015 (761 dnů). Po

většinu období byl takový rozdíl v kraji více méně normou, délka průměrné doby nezaměstnanosti se na Vysočině začala u obou pohlaví sblížovat až v poslední době (v roce 2018 činil rozdíl 47 dnů).

V rámci kraje v roce 2018 byli dlouhodobou nezaměstnaností nejvíce ohroženi muži i ženy ve žďárském okrese (v evidenci déle než dvanáct měsíců více než třetina nezaměstnaných žen). O něco málo lepší byla situace v okrese Třebíč a Havlíčkův Brod, naproti tomu v okrese Pelhřimov připadala na dlouhodobě nezaměstnané jen desetina uchazečů o zaměstnání.

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a krajů ke konci roku 2018
(dosažitelní uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce)

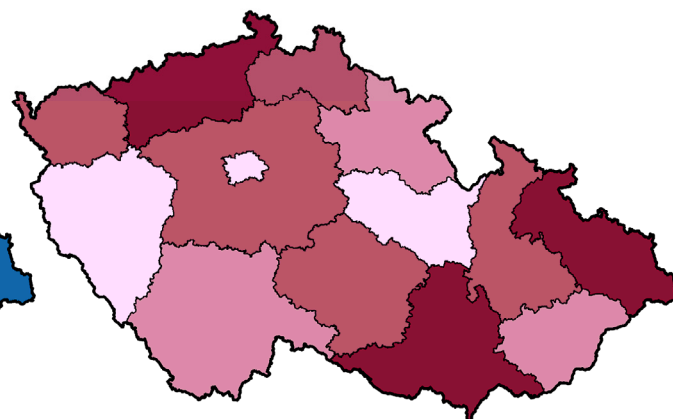
Muži

na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

2,30 2,90 3,50

Ženy

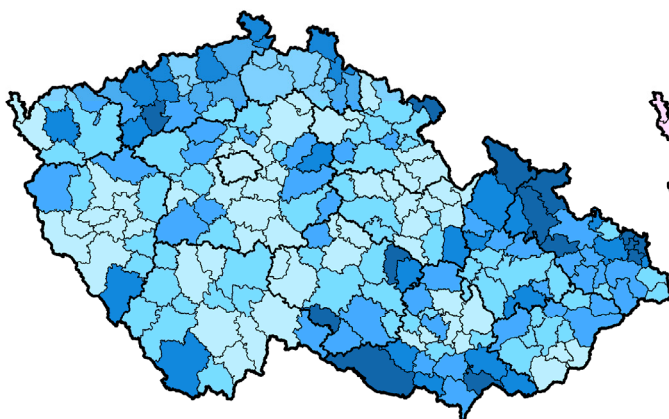
na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

2,30 2,90 3,50

Pramen: MPSV

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a SO ORP ke konci roku 2018
(dosažitelní uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce)

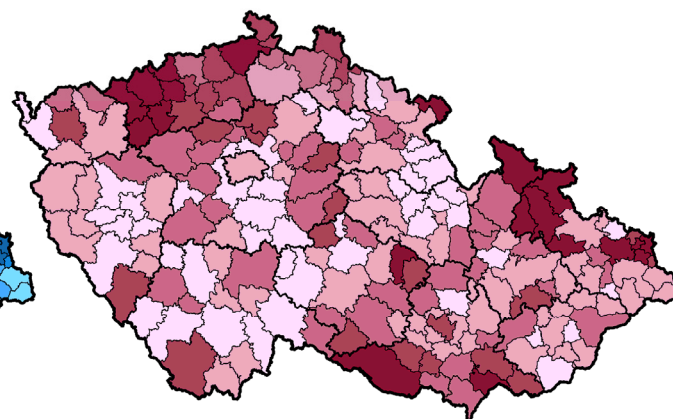
Muži

na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

2 3 4 5

Ženy

na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

2 3 4 5

Pramen: MPSV

4. Zdravotní péče

Zdravotní stav

Od roku 2010 můžeme na Vysočině u mužů i u žen pozorovat postupný nárůst rozsahu ambulantní lékařské péče, vyjádřený počtem návštěv (nebo kontaktů) na jednoho obyvatele. Zvýšení počtu návštěv bylo u obou pohlaví srovnatelné (1,35 u mužů, 1,48 u žen), dlouhodobě však platí, že lékaře mnohem častěji navštěvují ženy, což platí jak pro praktické lékaře (i pro dětské a dorostové), ambulantní specialisty i pro fyzioterapeuty.

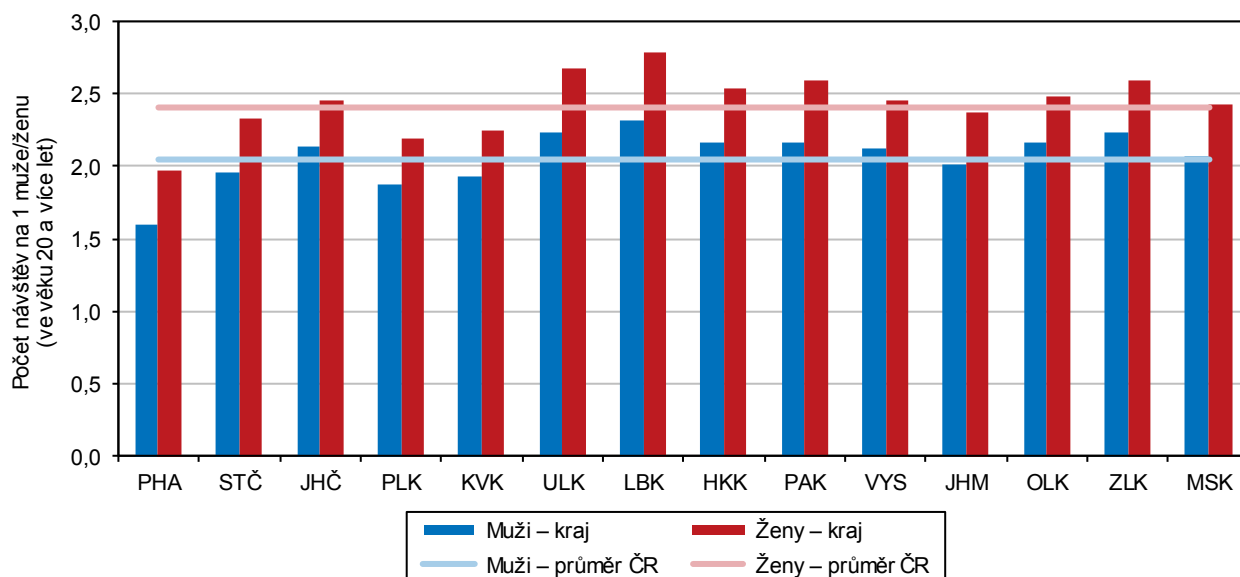
Tab 4.1 Ambulantní péče podle vybraných odborností a pohlaví v Kraji Vysočina

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

	Návštěvy (kontakty) v zařízeních ambulantní péče na 1 obyvatele				
	2010	2012	2014	2016	2018
Muži					
Celkem	7,30	7,59	7,75	8,48	8,65
z toho					
praktický lékař pro dospělé	1,18	1,41	1,27	2,00	2,13
praktický lékař pro děti a dorost	2,18	2,24	2,18	2,16	2,19
praktický zubní lékař	1,45	1,51	1,53	1,58	1,54
ambulantní specialisté celkem	4,04	4,04	4,29	4,40	4,49
rehabilitace (fyzioterapeut)	0,42	0,45	0,47	0,46	0,47
Ženy					
Celkem	10,24	10,61	10,71	11,49	11,72
z toho					
praktický lékař pro dospělé	1,36	1,76	1,51	2,34	2,45
praktický lékař pro děti a dorost	2,24	2,40	2,32	2,31	2,31
praktický zubní lékař	1,71	1,77	1,78	1,82	1,78
ambulantní specialisté celkem	6,46	6,37	6,64	6,70	6,81
rehabilitace (fyzioterapeut)	0,54	0,59	0,62	0,63	0,71

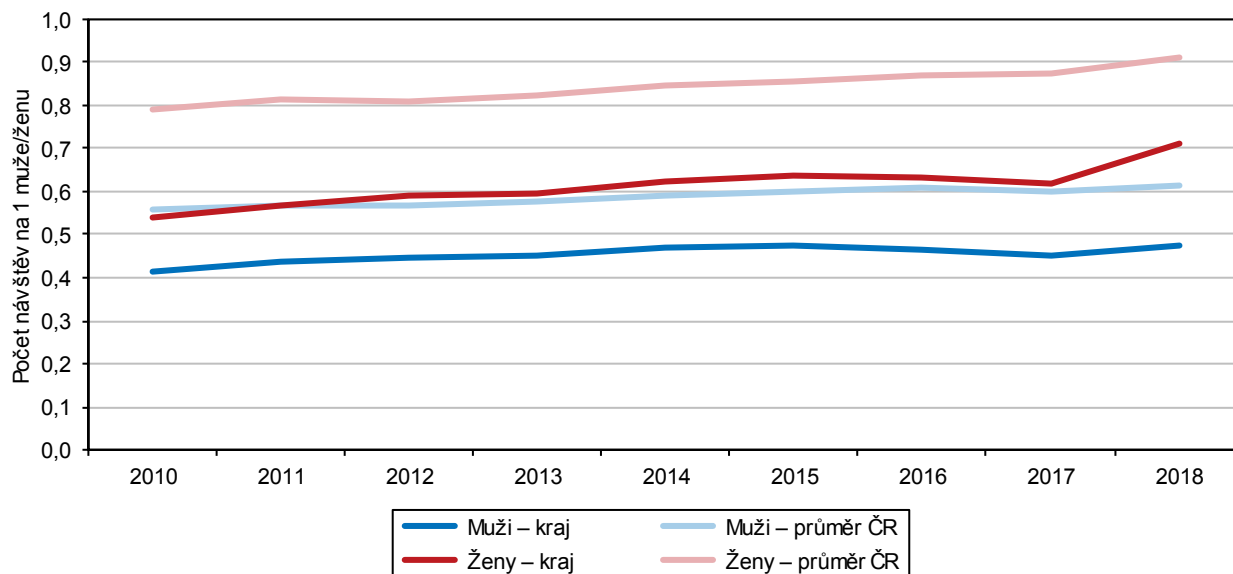
Graf 4.1 Návštěvy (kontakty) v ordinacích praktických lékařů pro dospělé na 1 obyvatele podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2018

Pramen: ÚZIS

Graf 4.2 Návštěvy (kontakty) v rehabilitačních (fyzioterapeutických) zařízeních na 1 obyvatele podle pohlaví v Kraji Vysočina a ČR

Pramen: ÚZIS

Tab 4.2 Pacienti s vybraným chronickým onemocněním Kraje Vysočina

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 obyvatel

	2014	2015	2016	2017	2018
Muži					
hypertenzní nemoci	173,7	202,7	209,3	211,3	212,7
ischemické nemoci srdeční	73,2	69,5	68,3	67,8	66,8
cévní nemoci mozku	23,0	23,6	23,3	23,4	22,7
Ženy					
hypertenzní nemoci	193,0	222,1	223,2	221,2	221,4
ischemické nemoci srdeční	66,9	67,2	64,3	62,8	60,3
cévní nemoci mozku	27,9	28,3	28,2	27,9	27,2

Počet mužů i žen hospitalizovaných v nemocnicích akutní péče na Vysočině od roku 2010 klesal, u mužů o 2,2 %, u žen o 4,6 %. Ve srovnání s celou Českou republikou je úbytek hlubší u mužů o 1,8 a u žen o 1,3 bodu. Pokles počtu hospitalizovaných se však neprojevil u všech věkových skupin, zatímco u mládeže (chlapci a dívky do osmnácti let) a u mužů a žen ve věku 19 až 64 let docházelo vesměs k poklesu počtu hospitalizovaných (nejvíce u mužů a žen ve věkové skupině 19 až 64 let, shodně přes 11 %), u seniorů pětadesátiletých a starších došlo k nárůstu hospitalizací, zejména to platilo pro muže (přírůstek 18,7 %).

Jiný byl vývoj hospitalizovaných v ostatních lůžkových zařízeních.⁵ V těch se na Vysočině počet hospitalizovaných zvýšil, u mužů o 7,5 %, u žen o 4,1 %. Tím se kraj výrazně odlišoval od celé České republiky, kde došlo k poklesu hospitalizovaných (1,5 % u mužů, 5,2 % u žen).

Průměrná ošetrovací doba osob hospitalizovaných v nemocnicích akutní péče se v Kraji Vysočina mezi roky 2010 a 2018 výrazně zkrátila, u mužů na 8,2 dne (o 17,6 %) a u žen na 7,4 dne (o 19,0 %). Bylo to ještě o něco vyšší zkrácení ošetrovací doby než na celorepublikové úrovni (u mužů o 1,3 bodu více, u žen o 0,8 bodu).

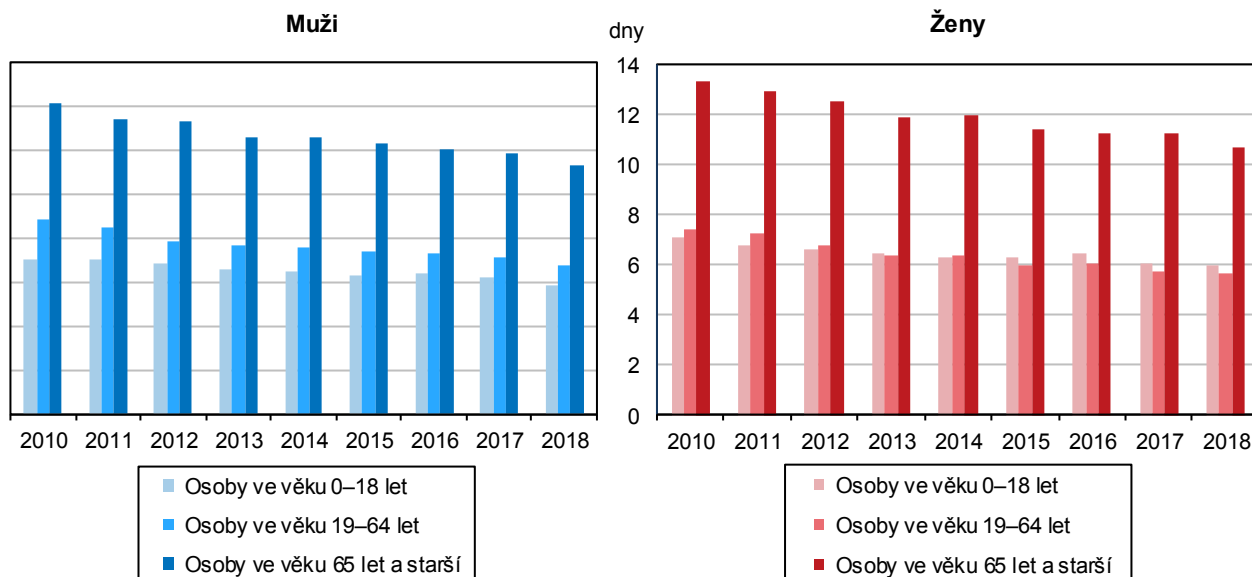
⁵ Jde např. o léčebny dlouhodobě nemocných, zařízení poskytující péči na ošetrovatelských lůžkách, samostatná lůžková zařízení s péčí DIP, NIOP, NIP, nemocnice následné péče, lůžková zařízení hospicového typu.

Logicky nejdelší je průměrná ošetrovací doba u osob pětadesátiletých a starších. Na Vysočině v roce 2018 činila u mužských pacientů z této věkové skupiny průměrná ošetrovací doba v nemocniční akutní péči 11,3 dne, u žen to bylo 10,7 dne. Ve srovnání s celou Českou republikou to bylo u obou pohlaví zhruba o půl dne více.

Pacienti z Vysočiny z věkové skupiny 0 až 18 let trávili v akutní nemocniční péči průměrně 5,8 dne (chlapci) a 5,9 dne (dívky), pacienti ve věku 19 až 64 let 6,8 dne a stejně staré pacientky 5,6 dne.

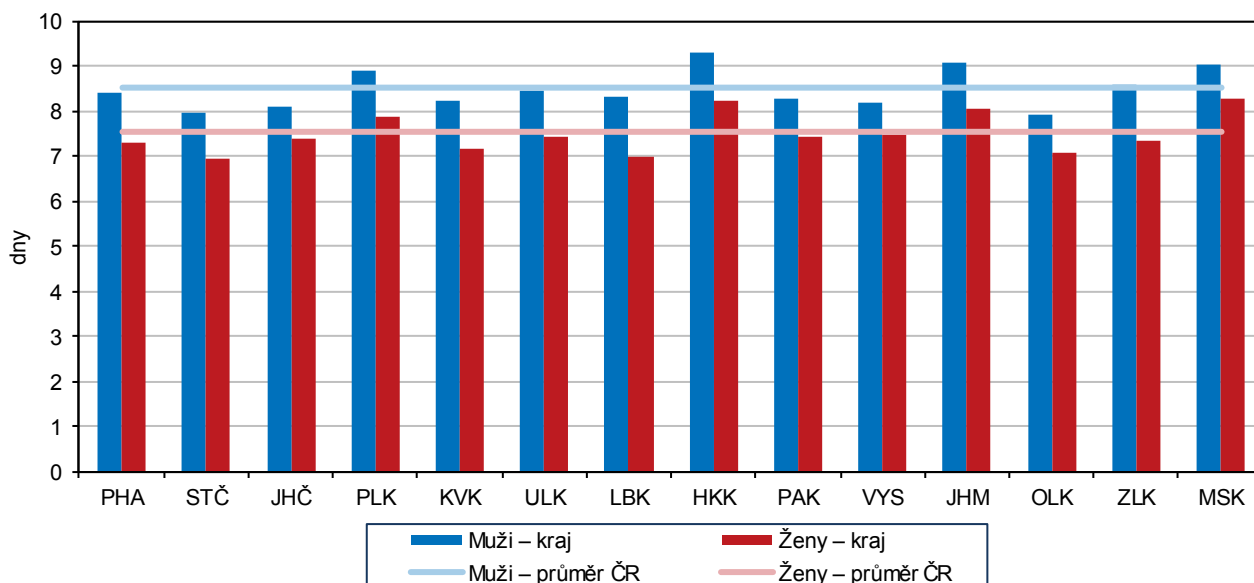
Graf 4.2 Průměrná ošetrovací doba osob hospitalizovaných v nemocnicích akutní péče podle pohlaví v Kraji Vysočina

Pramen: ÚZIS

Graf 4.3 Průměrná ošetrovací doba osob hospitalizovaných v nemocnicích akutní péče podle pohlaví v Kraji Vysočina

Pramen: ÚZIS

Druhým nejčastějším „zabijákem“ na Vysočině (stejně jako v celé republice) jsou dlouhodobě novotvary. Incidence⁶ novotvarů na sto tisíc obyvatel v kraji činila v letech 2012 až 2016 u mužů 602,9 nových případů, u žen podstatně méně 488,7. Incidence u mužů byla prakticky na celorepublikové úrovni, u žen byla ve srovnání s republikou o něco nižší. Rozdíl v incidenci mezi pohlavími koresponduje se skutečností, že novotvary jsou obecně častější příčinou úmrtí u mužů než u žen. V rámci kraje byla incidence novotvarů ve srovnání se zbylými okresy podstatně vyšší na Třebíčsku a Žďársku, u žen byla nejvyšší v okrese Havlíčkův Brod.

Nejčastěji indikovanými zhoubnými novotvary byly na Vysočině v letech 2012 až 2016 u mužů zhoubné novotvary prostaty (133,8 případů na sto tisíc obyvatel), u žen zhoubné nádory prsu (125,4). Na další místo se u mužů i žen řadí zhoubné nádory tlustého střeva a konečníku a zhoubné průdušky, průdušnice a plíce, u obou byla incidence podstatně vyšší u mužů než u žen.

Jestliže druhou nejčastější příčinou úmrtí na Vysočině i v celé České republice jsou novotvary, pak na prvním místě stojí bezkonkurenčně nemoci srdce a oběhové soustavy. Na Vysočině od roku 2014 rostl u mužů i u žen počet chronických pacientů s hypertenzními nemocemi (v roce 2018 u obou pohlaví přes dvě stě pacientů na tisíc obyvatel). U mužů se zvýšil o 22,4 % u žen o 14,7 %. Naopak se u mužů i žen o více než desetinu snížil počet pacientů s ischemickými nemocemi srdečními a ubylo i pacientů s cévními nemocemi mozku.

Stejně jako v celé České republice i v Kraji Vysočina dále rostl počet léčených diabetiků. V roce 2018 to bylo 25 751 mužů a 25 736 žen. Ve srovnání s rokem 2014 se jejich počet zvýšil u žen o 4,7 % a u mužů dokonce o více než desetinu (o 10,5 %). Nárůst počtu léčených diabetiků byl na Vysočině srovnatelný, respektive o málo mírnější než na celorepublikové úrovni. V absolutních počtech se v rámci kraje v roce 2018 nejvíce diabetiků léčilo v okrese Žďár nad Sázavou (bezmála šest tisíc mužů i žen), jen těsně za něj se ale řadil třebíčský okres (5 782 mužů, 5 697 žen), ve kterém ale byl zaznamenán u obou pohlaví zdaleka nejvyšší nárůst počtu léčených diabetiků oproti roku 2014, u mužů o 19,6 %, u žen o 14,1 %.

Dočasná pracovní neschopnost

Zdrojem údajů o dočasné pracovní neschopnosti byla publikace „Dočasná pracovní neschopnost pro nemoc a úraz“, vydávaná Českým statistickým úřadem na základě dat z administrativních zdrojů ČSSZ. V roce 2018 činil v Kraji Vysočina průměrný počet nemocensky pojištěných osob 95 060 mužů a 106 025 žen. Průměrné procento pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz činilo u mužů 4,61 (o 0,57 bodu více než v celé České republice) a u žen 5,67 (o 0,76 více než v celé republice). V rámci kraje bylo nejvyšší procento pracovní neschopnosti u obou pohlaví nejvyšší v okrese Žďár nad Sázavou, ve kterém byl i nejvyšší průměrný denní stav dočasně práce neschopných. Nejnižší procento pracovní neschopnosti u mužů i žen měl na Vysočině jihlavský okres, vzor vysokému dennímu stavu práce neschopných a velkému kalendářnímu počtu dnů pracovní neschopnosti. Tyto vysoké absolutní hodnoty kompenzoval v rámci kraje zdaleka nejvyšší počet nemocensky pojištěných osob.

⁶ **Incidence** je počet nových případů onemocnění za určité časové období (nejčastěji za rok) vztažený na populační jednotku (nejčastěji 100.000 obyvatel).

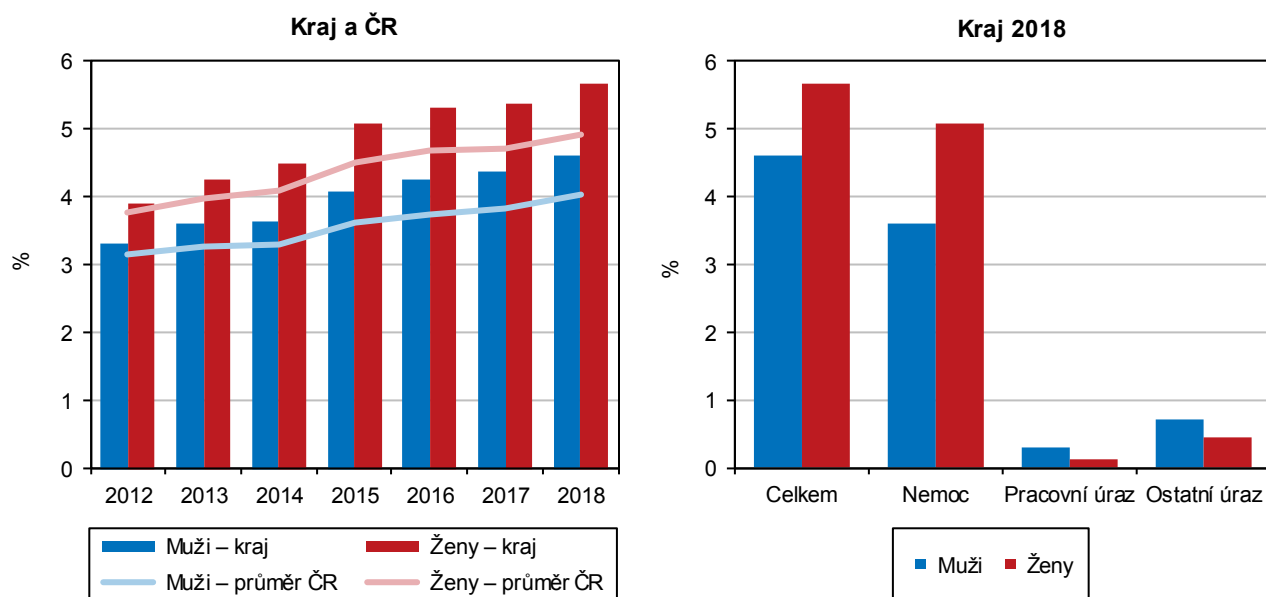
Tab 4.3 Dočasná pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle okresů v roce 2018

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

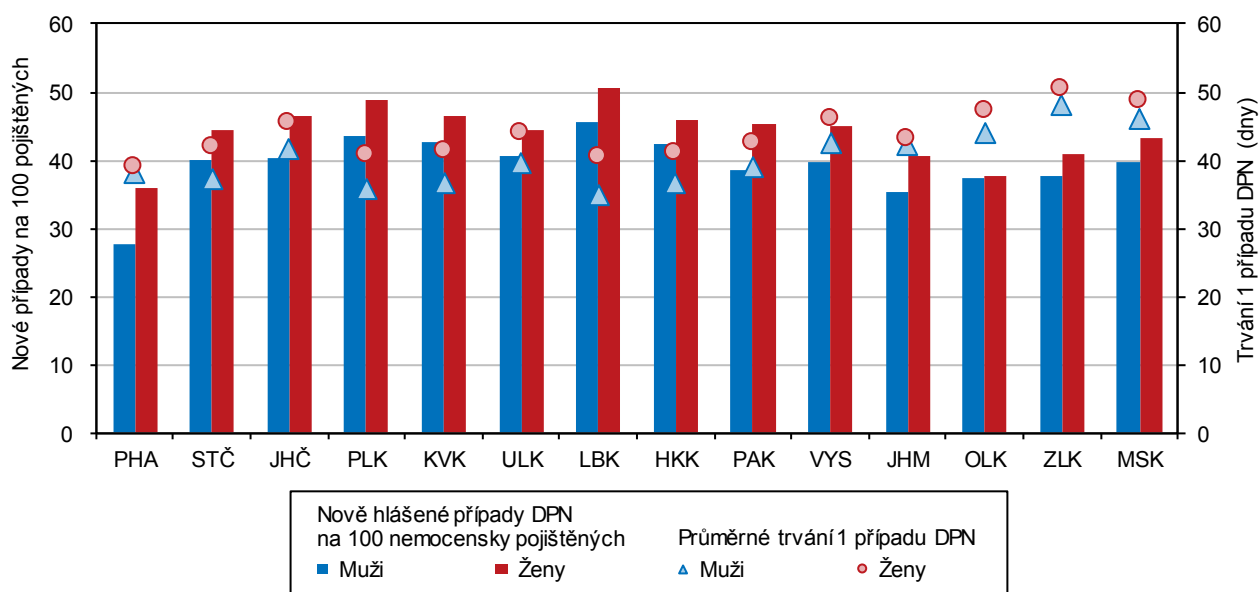
Kraj, okresy	Průměrný počet osob nemocensky pojištěných	Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti				Průměrný denní stav dočasně práce neschopných celkem v osobách	
		celkem	v tom pro				
			nemoc	pracovní úrazy	ostatní úrazy		
Kraj Vysočina	Muži						
	95 060	4,61	3,59	0,30	0,72	4 385	
	Havlíčkův Brod	15 339	4,70	3,70	0,33	0,67	721
	Jihlava	26 462	3,93	2,99	0,25	0,68	1 039
	Pelhřimov	14 936	4,82	3,73	0,37	0,72	720
	Třebíč	16 910	4,52	3,50	0,26	0,76	765
	Žďár nad Sázavou	21 414	5,33	4,24	0,31	0,78	1 140
	Ženy						
Kraj Vysočina	106 025	5,67	5,08	0,14	0,45	4 768	
	Havlíčkův Brod	18 681	5,63	5,05	0,16	0,42	851
	Jihlava	27 553	4,88	4,35	0,12	0,41	1 069
	Pelhřimov	15 980	5,91	5,31	0,14	0,46	744
	Třebíč	20 393	5,55	4,92	0,16	0,47	878
	Žďár nad Sázavou	23 418	6,55	5,93	0,12	0,51	1 226

Graf 4.4 Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti podle pohlaví a důvodu v Kraji Vysočina

Pramen: ČSSZ

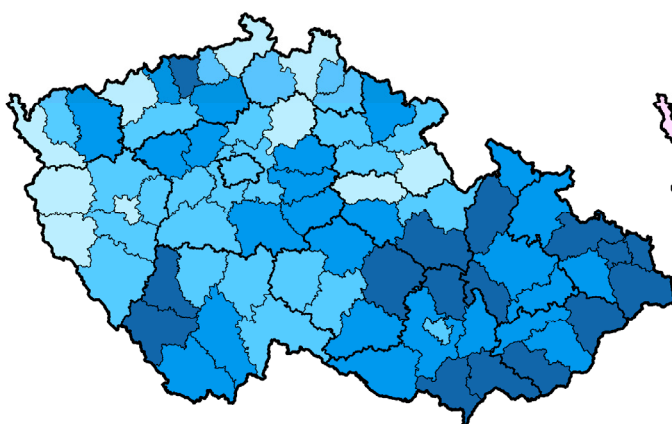
Graf 4.5 Dočasná pracovní ne schopnost (DPN) pro nemoc a úraz podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2018

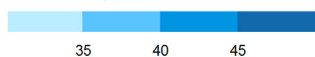
Pramen: ČSSZ

Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti podle pohlaví a okresů v roce 2018

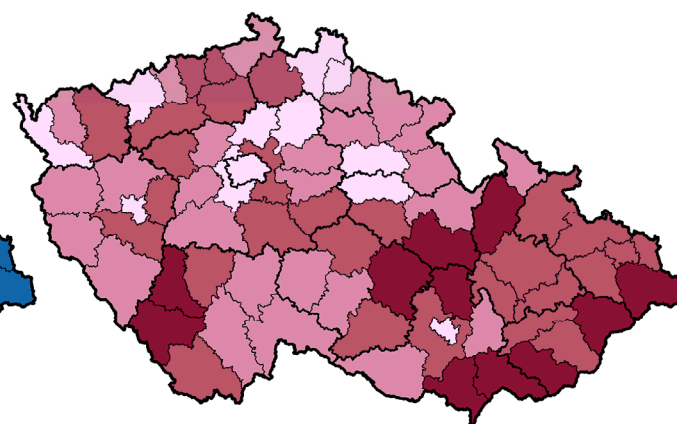
Muži

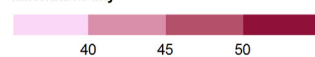
kalendářní dny

Ženy

kalendářní dny

Zdroj: ČSÚ

5. Sociální zabezpečení

Důchodci, důchody

Celkový počet příjemců důchodů se v Kraji Vysočina mezi roky 2010 a 2018 zvýšil o více než čtyři tisíce. Většinu tohoto přírůstku činili muži, kterých přibýlo 6,5 %, nárůst počtu příjemkyň důchodů byl podstatně mírnější (0,4 %).

Tab 5.1 Příjemci důchodů podle pohlaví a okresů v prosinci 2018

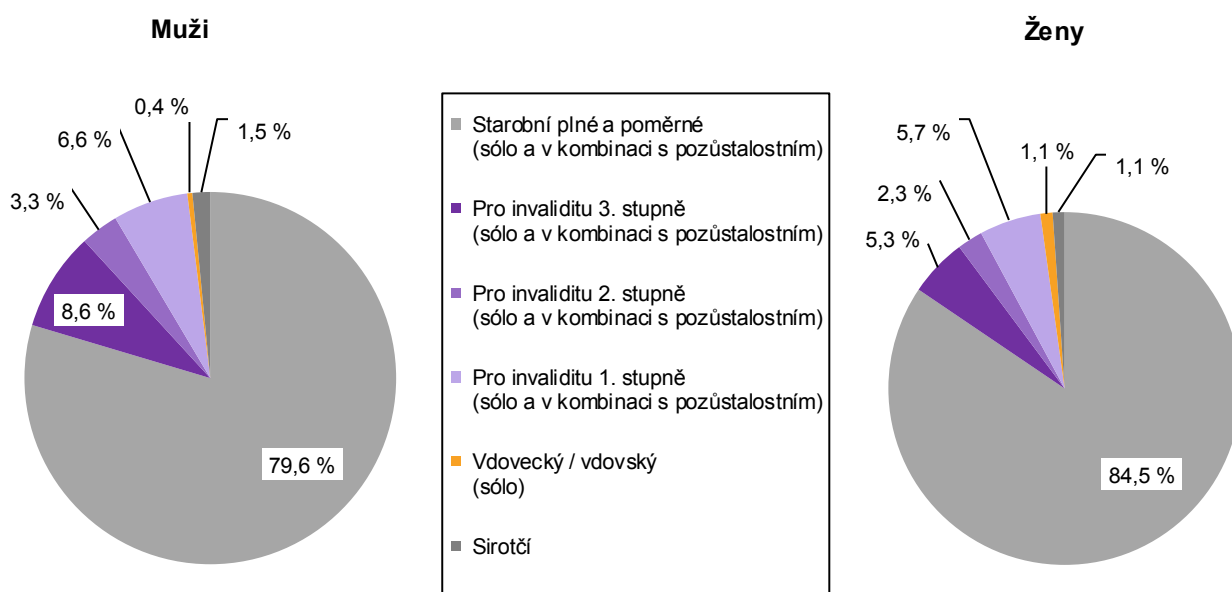
Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Kraj, okresy	Příjemci celkem	Druh důchodu							
		starobní sólo	invalidní pro invaliditu třetího stupně ¹⁾	invalidní pro invaliditu druhého stupně ¹⁾	invalidní pro invaliditu prvního stupně ¹⁾	vdovský/ vdovecký sólo	vdovský/ vdovecký kombin.	sirotčí	
Kraj Vysočina	Muži								
	61 826	44 617	5 198	2 053	4 106	263	4 758	831	
	Havlíčkův Brod	11 894	8 363	1 268	464	685	41	916	157
	Jihlava	12 376	9 273	896	293	717	51	970	176
	Pelhřimov	9 149	6 523	797	364	570	33	746	116
	Třebíč	12 937	9 717	904	335	728	76	1 003	174
	Žďár nad Sázavou	15 470	10 741	1 333	597	1 406	62	1 123	208
	Ženy								
Kraj Vysočina	86 060	46 801	3 839	1 870	4 577	930	27 184	859	
	Havlíčkův Brod	16 444	8 671	959	506	826	150	5 174	158
	Jihlava	18 168	10 216	752	326	960	190	5 536	188
	Pelhřimov	12 545	6 693	470	301	644	138	4 177	122
	Třebíč	18 295	10 365	636	275	805	209	5 838	167
	Žďár nad Sázavou	20 608	10 856	1 022	462	1 342	243	6 459	224

¹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým

Graf 5.1 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu v Kraji Vysočina v prosinci 2018

Pramen: ČSSZ

Pozn.: pozůstalostní důchod představuje důchod vdovský nebo vdovecký.

Vývoj celkového počtu příjemců důchodů zásadně ovlivňují starobní důchodci, kteří na Vysočině tvoří přes šedesát procent všech důchodců. Počet příjemců starobních důchodů (včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) se v Kraji Vysočina v posledních letech neustále zvyšoval, zejména u mužů, kterých bylo v roce 2018 o 13,1 % více než v roce 2010, v případě žen činil tento rozdíl pouze 3,0 %.

U žen je druhým nejpočetnějším druhem důchodu důchod vdovský (sólo i kombinovaný), který se v roce 2018 na Vysočině na celkovém počtu příjemkyň podílel více než 32 %. Třetím nejčetnějším důchodem jsou u žen tři stupně invalidních důchodů (na Vysočině bezmála dvanáct procent všech důchodů).

U mužů na Vysočině druhé místo zaujímají invalidní důchody (více než 18 % z celkového počtu důchodců), vdovecké důchody zaujímají až třetí pořadí. Počet příjemců sirotčích důchodů je u obou pohlaví nevelký, v roce přes osm set chlapců i dívek.

Tab 5.2 Průměrná měsíční výše sólo důchodů podle pohlaví a okresů v prosinci 2018

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

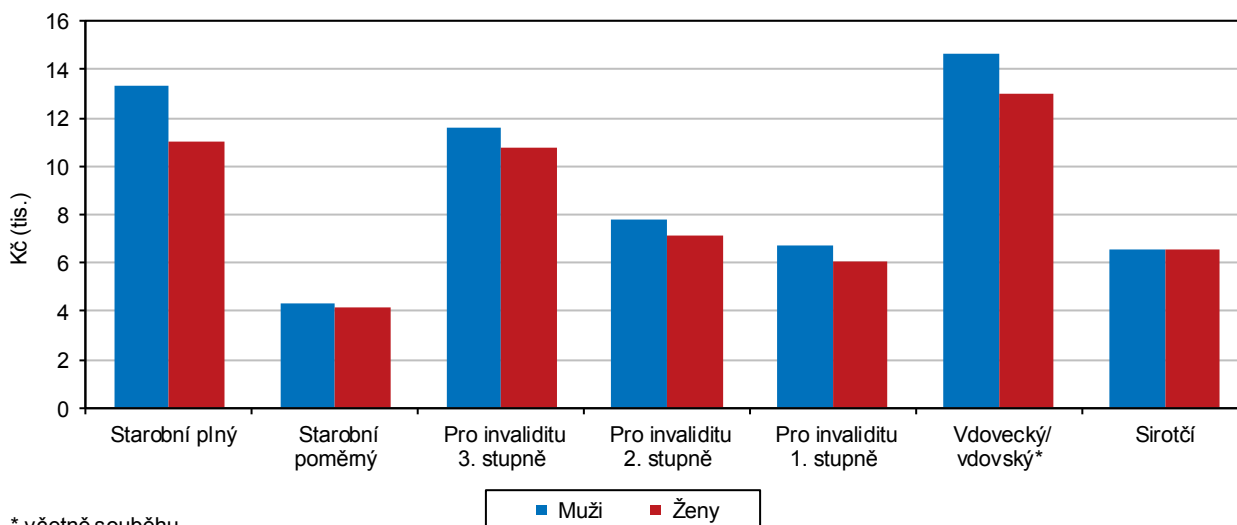
Kraj, okresy	Druh důchodu							
	starobní plný ¹⁾	starobní poměrný ^{1,2)}	invalidní pro invaliditu třetího stupně ¹⁾	invalidní pro invaliditu druhého stupně ¹⁾	invalidní pro invaliditu prvního stupně ¹⁾	vdovský/vdovecký sólo	vdovský/vdovecký kombin.	sirotčí
Muži								
Kraj Vysočina	13 351	4 290	11 564	7 761	6 682	7 200	14 655	6 535
Havlíčkův Brod	13 359	4 154	11 680	7 822	6 612	7 255	14 615	6 442
Jihlava	13 249	3 772	11 450	7 542	6 624	7 268	14 580	6 627
Pelhřimov	13 320	4 297	11 140	7 776	6 540	7 137	14 625	6 338
Třebíč	13 036	4 753	11 320	7 590	6 456	7 071	14 420	6 474
Žďár nad Sázavou	13 736	4 775	11 951	7 909	6 919	7 300	14 981	6 690
Ženy								
Kraj Vysočina	11 034	4 176	10 751	7 117	6 082	7 929	12 957	6 553
Havlíčkův Brod	11 190	4 298	10 850	7 193	6 054	7 640	13 017	6 383
Jihlava	11 025	3 928	10 965	7 158	6 151	7 937	12 922	6 770
Pelhřimov	11 279	4 401	10 795	7 152	6 120	7 883	13 069	6 415
Třebíč	10 664	3 973	10 318	6 832	5 860	7 867	12 773	6 349
Žďár nad Sázavou	11 121	4 338	10 749	7 152	6 166	8 182	13 033	6 718

¹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým

²⁾ po dosažení určené kratší doby pojištění

Graf 5.2 Průměrné důchody podle pohlaví a druhu důchodu v Kraji Vysočina v prosinci 2018

Pramen: ČSSZ

* včetně souběhu

Velmi výrazně v Kraji Vysočina vzrostl počet osob pobírajících předčasný důchod, není divu, že za situace, kdy je pro nezaměstnané vyššího věku často téměř nemožné najít novou práci, řeší mnozí z nich svou situaci předčasným odchodem do důchodu. V roce 2018 bylo na Vysočině 40 620 příjemců předčasného starobního důchodu. Mezi nimi převažovaly ženy (55,7 %), jejich počet však v kraji stoupal o něco pomaleji než množství mužských příjemců předčasných důchodů, kterých oproti roku 2010 přibýlo 46,4 % (u žen činil přírůstek 42,9 %).

Tab 5.3 Příjemci předčasných starobních důchodů v Kraji Vysočina podle pohlaví

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Muži								
Příjemci starobních důchodů¹⁾	43 574	45 732	45 826	45 937	46 484	47 168	48 015	48 644	49 274
z toho předčasných starobních důchodů	12 279	14 356	14 972	15 460	16 059	16 607	17 058	17 560	17 978
v %	28,2	31,4	32,7	33,7	34,5	35,2	35,5	36,1	36,5
	Ženy								
Příjemci starobních důchodů¹⁾	71 270	73 202	72 758	72 456	72 840	73 293	73 453	73 479	73 511
z toho předčasných starobních důchodů	15 842	17 905	18 580	19 223	20 118	20 895	21 552	22 169	22 642
v %	22,2	24,5	25,5	26,5	27,6	28,5	29,3	30,2	30,8

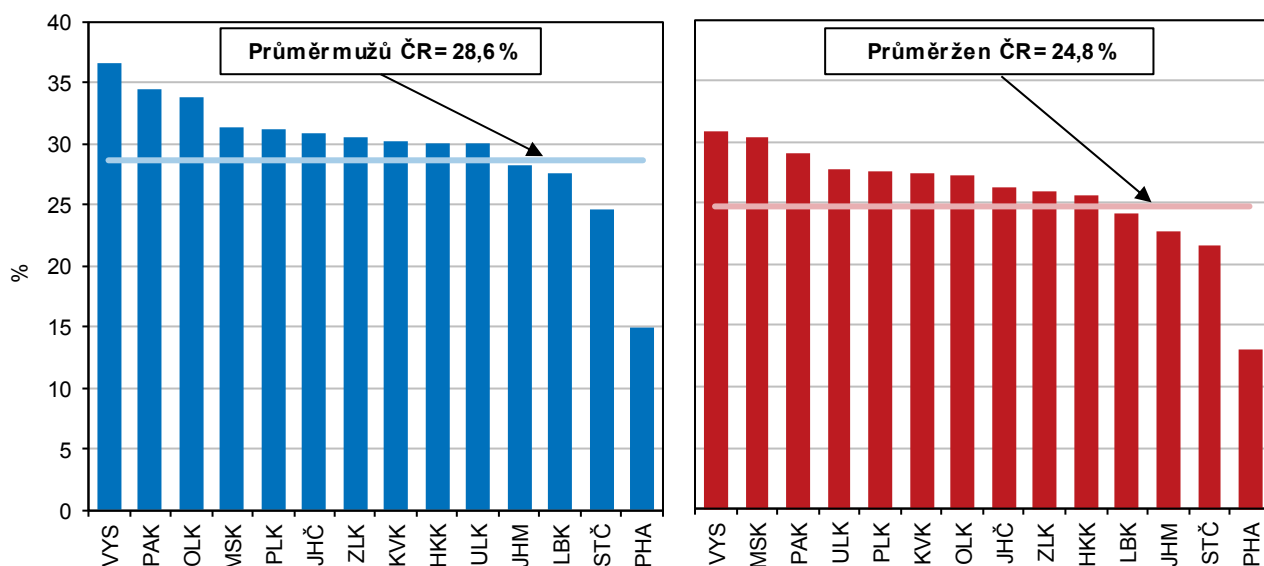
¹⁾ plných nebo poměrných, včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

V roce 2018 se na Vysočině předčasné důchody podílely na celkovém počtu vyplácených starobních důchodů u mužů 36,5 %, u žen 30,8 %. Ve srovnání s rokem 2010 je to u mužů o 8,3 procentního bodu více, u žen činil rozdíl 8,6 bodu.

Podíl předčasných důchodů na Vysočině u obou pohlaví výrazně převyšuje celorepublikovou hodnotu – u mužů o 7,9 procentního bodu, u žen o 6,0 bodů – a v mezikrajském srovnání je ze všech regionů České republiky nejvyšší.

Graf 5.3 Podíl příjemců předčasného starobního důchodu (na příjemcích starobních důchodů) podle pohlaví a krajů v prosinci 2018

Pramen: ČSSZ

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (sólo) vzrostla na Vysočině mezi roky 2010 a 2018 u obou pohlaví více než o pětinu na 13 351 Kč u mužů a 11 034 Kč u žen. U mužů činil přírůstek 2 520 korun, u žen 2 055 korun. V roce 2018 byl na Vysočině průměrný starobní důchod mužů o 2 317 Kč vyšší než důchod žen.

Starobní důchod na Vysočině v roce 2018 zaostával za celorepublikovou hodnotou o 352 Kč u mužů a o 262 Kč u žen. V regionálním srovnání byla průměrná výše starobního důchodu mužů na Vysočině ze čtrnácti krajů České republiky třetí nejnížší, průměrný starobní důchod žen byl čtvrtý nejnížší.

Ve výši starobních důchodů existují i značné vnitrokrajské rozdíly, poněkud hlubší u mužů než u žen. Průměrná výše starobních důchodů byla v roce 2018 v Kraji Vysočina u obou pohlaví nejvyšší v okrese Žďár nad Sázavou, nejnížší v okrese Třebíč. Rozdíl mezi průměrným starobním důchodem na Žďársku a Třebíčsku činil rovných sedm set korun, u žen byl rozdíl o něco mírnější (457 korun). Podobné rozdíly existují i u ostatních druhů důchodů.

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) vzrostla mezi roky 2010 a 2018 v jednotlivých okresech Vysočiny u mužů o 22,6 % (okres Jihlava) až 23,4 % (okres Pelhřimov) a u žen o 21,4 % (okres Třebíč) až 23,5 % (okresy Jihlava a Žďár nad Sázavou). U starobního důchodu včetně souběhu činilo rozpětí přírůstku u mužů 21,9 % (Žďár nad Sázavou) až 23,1 % (Pelhřimov) a u žen 19,0 % (Třebíč) až 20,6 % (Pelhřimov).

Tab 5.4 Průměrná měsíční výše starobních důchodů podle pohlaví a okresů

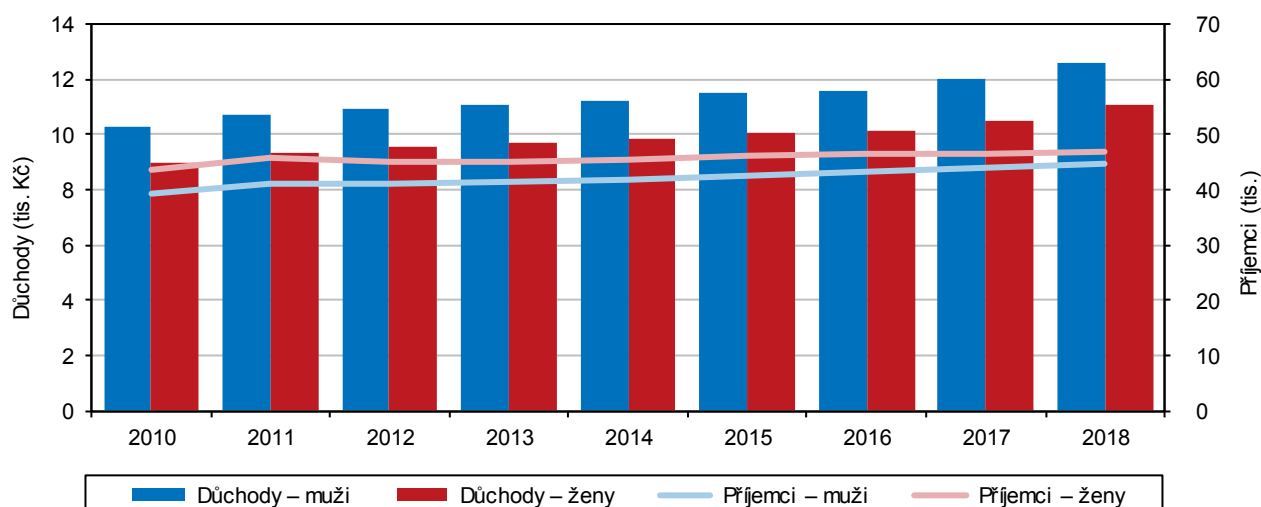
Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

Kraj, okresy	Muži					Ženy				
	2010	2012	2014	2016	2018	2010	2012	2014	2016	2018
bez souběhu s vdoveckým						bez souběhu s vdovským				
Kraj Vysočina	10 831	11 547	11 881	12 311	13 351	8 979	9 554	9 812	10 160	11 034
Havlíčkův Brod	10 843	11 549	11 888	12 316	13 359	9 104	9 688	9 946	10 309	11 190
Jihlava	10 261	10 892	11 172	11 567	12 579	8 929	9 514	9 785	10 141	11 025
Pelhřimov	10 798	11 517	11 854	12 283	13 320	9 137	9 745	10 012	10 380	11 279
Třebíč	10 580	11 265	11 591	11 994	13 036	8 787	9 298	9 520	9 843	10 664
Žďár nad Sázavou	11 140	11 906	12 245	12 696	13 736	9 008	9 608	9 887	10 224	11 121
v souběhu s vdoveckým						v souběhu s vdovským				
Kraj Vysočina	11 994	12 771	13 142	13 571	14 674	10 821	11 475	11 732	12 066	12 974
Havlíčkův Brod	11 963	12 753	13 126	13 526	14 644	10 810	11 473	11 745	12 086	13 026
Jihlava	11 901	12 677	12 991	13 468	14 569	10 832	11 471	11 707	12 036	12 937
Pelhřimov	11 921	12 725	13 060	13 492	14 674	10 856	11 522	11 811	12 159	13 092
Třebíč	11 819	12 583	13 027	13 435	14 419	10 751	11 389	11 631	11 938	12 795
Žďár nad Sázavou	12 315	13 062	13 437	13 869	15 017	10 865	11 528	11 785	12 131	13 049

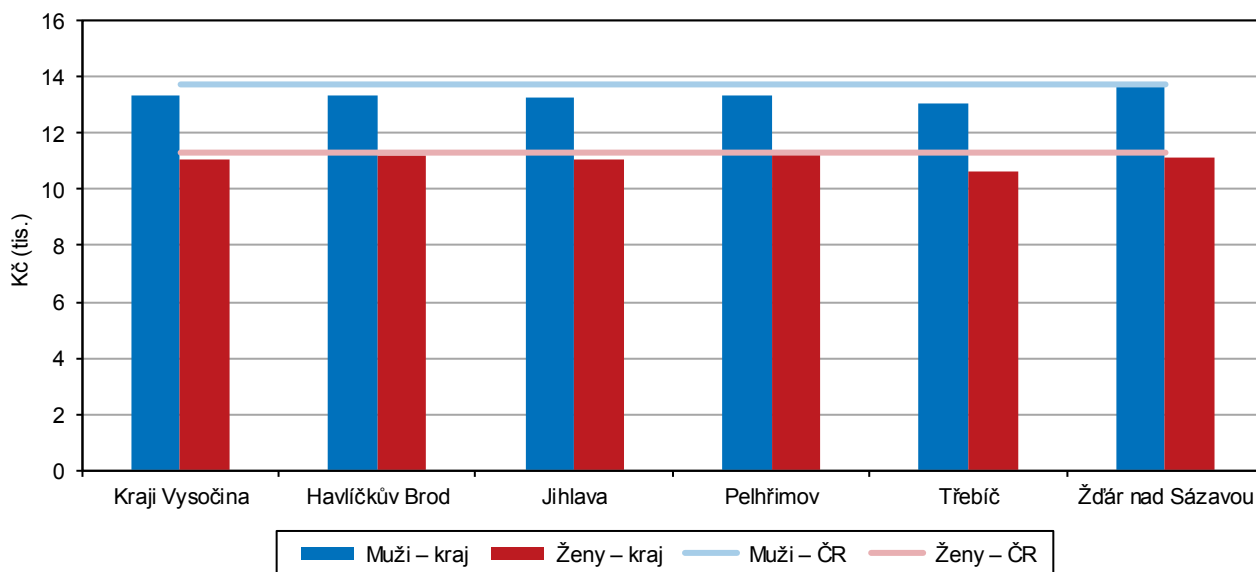
Graf 5.4 Počet příjemců a průměrná výše starobního důchodu sólo podle pohlaví v Kraji Vysočina (stav v prosinci)

Pramen: ČSSZ

Graf 5.5 Průměrná měsíční výše starobních důchodů plných sólo podle pohlaví a okresů Kraje Vysočina v prosinci 2018

Pramen: ČSSZ

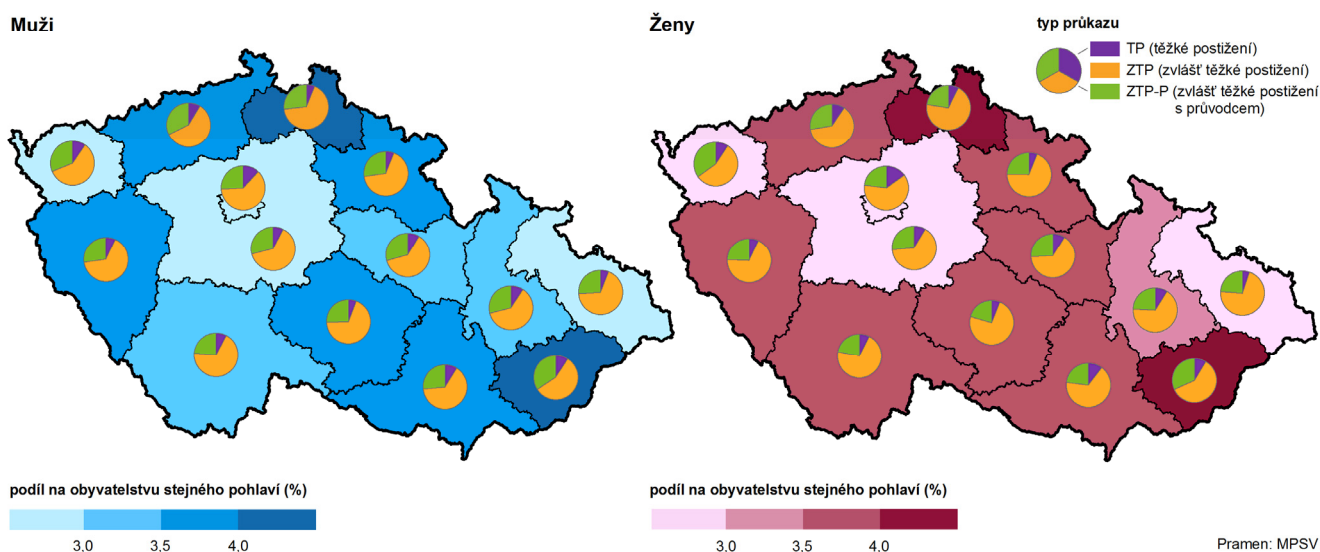

Držitelé průkazů zdravotně postižených

Počet držitelů průkazů osob se zdravotním postižením se v Kraji Vysočina v posledních letech zvyšoval. V prosinci 2018 bylo držitelem průkazu TP (těžké postižení) 548 mužů a 581 žen, což bylo ve srovnání s rokem 2016 u mužů téměř o 45 % více, u žen činil nárůst více než 60 %. Nejrozšířenějším typem průkazu byl na Vysočině průkaz ZTP (zvlášť těžké postižení), jehož držitelem bylo v prosinci 2018 v kraji 6 437 mužů a 7 004 žen, ve srovnání s rokem 2016 se zvýšení u obou pohlaví pohybovalo mezi 7 a 8 procenty. Držitelem průkazu ZTP-P (zvlášť těžké postižení s průvodcem) bylo v posledním měsíci roku 2018 na Vysočině 2 385 mužů a 1 957 žen. U mužů činil nárůst ve srovnání s prosincem 2016 pět a půl procenta, u žen přes čtyři procenta.

Držitelé průkazů TP a ZTP u mužů i žen pocházejí nejčastěji z vyšších věkových skupin, Průkazy ZTP-P jsou u obou pohlaví rozloženy více méně rovnoměrně u držitelů mladších, středního i vyššího věku.

Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle pohlaví, typu průkazu a krajů v prosinci 2018

Pramen: MPSV

6. Domácnosti a bydlení

Jedním z unikátních výstupů sčítání lidu, domů a bytů jsou údaje o domácnostech. Údaje o domácnostech byly zpracovány podle zápisů na Bytovém listu, kde osoby žijící v jednom bytě zaznamenaly příbuzenské a jiné vztahy v rámci jedné hospodářské domácnosti. Hospodářská domácnost tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají.

Struktura domácností

Nejrozšířenějším typem hospodářské domácnosti byla v roce 2011 v Kraji Vysočina úplná rodina bez závislých dětí, následovaná úplnou rodinou se závislými dětmi, oba tyto typy představovaly přes 54 % z celkového počtu téměř dvou set tisíc hospodářských domácností v kraji. Neúplné rodiny tvořily 11,7 % domácností, přičemž ženy stály v čele neúplných rodin čtyřikrát častěji než muži. Velmi významným typem domácností byly i na Vysočině domácnosti jednotlivců, celkově přes 28 % z celkového počtu hospodářských domácností. Mezi domácnostmi jednotlivců byly v kraji o něco četnější domácnosti žen, jejichž podíl na celkovém počtu domácností byl o 3,2 procentního bodu vyšší než podíl mužů.

Tab 6.1 Hospodářské domácnosti v Kraji Vysočina podle typu domácnosti a způsobu bydlení

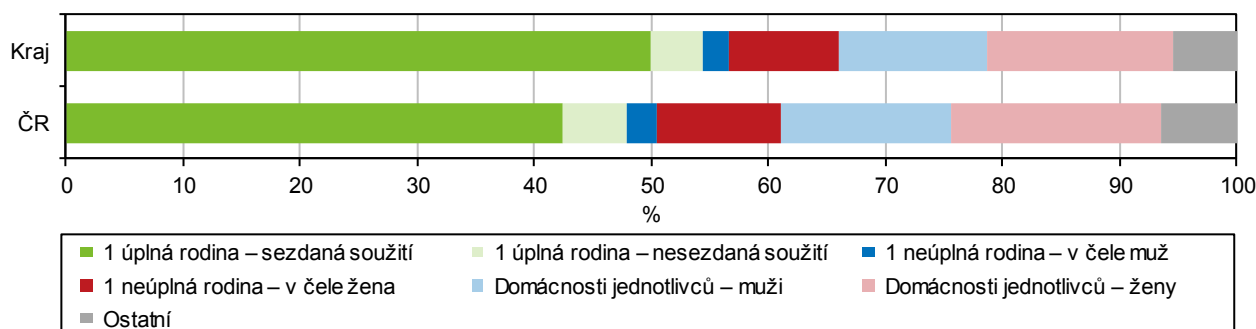
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	Tvořené 1 rodinou				Tvořené 2 a více rodinami	Domácnosti jednotlivců		Více-členné nerodinné domácnosti
		úplné rodiny		neúplné rodiny			muži	ženy	
		bez závislých dětí	se závislými dětmi	v čele muž	v čele žena				
Hospodářící domácnosti	198 504	62 067	45 833	4 559	18 649	4 425	25 141	31 547	6 283
v tom podle způsobu bydlení									
bydlící v bytech	196 872	61 851	45 715	4 529	18 535	4 424	24 457	31 194	6 167
bydlící mimo byty	1 532	161	114	27	77	1	684	353	115
bydlící v zařízeních ¹⁾	100	55	4	3	37	-	-	-	1
v %									
bydlící v bytech	100,0	31,4	23,2	2,3	9,4	2,2	12,4	15,8	3,1
bydlící mimo byty	100,0	10,5	7,4	1,8	5,0	0,1	44,6	23,0	7,5
bydlící v zařízeních ¹⁾	100,0	55,0	4,0	3,0	37,0	-	x	x	

¹⁾ jednotlivé osoby žijící v zařízeních nevyplňovaly Bytový list, proto za ně data nejsou k dispozici

Graf 6.1 Hospodářské domácnosti podle typu v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

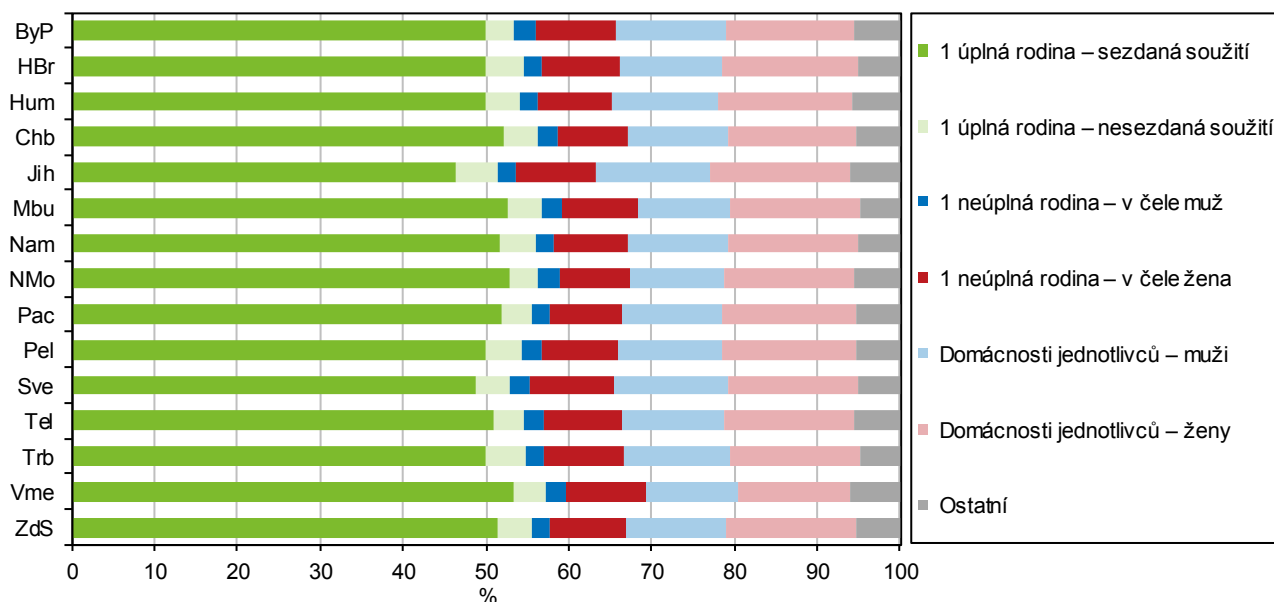
Pozn.: Ostatní = rodinné hospodářské domácnosti tvořené 2 a více rodinami a vícečlenné nerodinné

Ve srovnání s celorepublikovými hodnotami i ostatními kraji vychází najevo určitá konzervativnost Vysočiny. Podíl úplných rodin-sezdaných soužití na celkovém počtu hospodářských domácností dosáhl v kraji rovných padesáti procent a byl v mezikrajském srovnání nejvyšší o 1,6 procentního bodu před Zlínským krajem. Rozdíl

oproti celorepublikové hodnotě byl podstatně vyšší – 7,5 bodu a odstup od regionu s nejnižším podílem sezdáných soužití (Praha) se zdá být přímo propastný (17,1 bodu). Naproti tomu v regionálním srovnání se podíl ostatních typů domácností na Vysočině řadí na poslední místo – ať už jde o nesezdaná soužití, neúplné rodiny či domácnosti jednotlivců. Jedinou výjimkou byly domácnosti jednotlivců-mužů, které měly nejnižší podíl na celkovém počtu domácností ve Zlínském kraji a Vysočina se zařadila o 0,5 procentního bodu před něj na předposlední místo.

Graf 6.2 Hospodařící domácnosti podle typu a správních obvodů ORP Kraje Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

Pozn.: Ostatní = rodinné hospodařící domácnosti tvořené 2 a více rodinami a vícečlenné nerodinné domácnosti

Rodinné domácnosti

Mezi téměř 108 tisíci domácnostmi tvořenými jednou úplnou rodinou na Vysočině jednoznačně převládaly manželské páry, tvořící 92 % těchto domácností. Na faktická manželství připadalo necelých osm procent. Podíl registrovaných i faktických partnerství byl zanedbatelný. U manželských párů i faktických manželství na Vysočině převládají dvojčlenné domácnosti, které jsou o něco častější u faktických manželství (o 4,4 bodu). Druhé nejčastější byly u manželských párů čtyřčlenné domácnosti, u faktických manželství domácnosti tříčlenné.

S tím korespondovalo rozdělení domácností podle počtu závislých dětí. U faktických manželství a zejména u manželských párů jednoznačně dominovaly domácnosti bez závislých dětí, na druhé místo se u faktických manželství zařadily domácnosti s jedním závislým dítětem, jejichž podíl byl o 10,1 procentního bodu vyšší než u tradičních manželských párů, které se naproti tomu vyznačovaly vyšším podílem domácností se dvěma závislými dětmi. To koresponduje s postupně rostoucím podílem mimo manželství narozených dětí, které se často rodily právě nesezdaným párům a sourozence se dočkají až v budoucnu – nebo vůbec ne.

Domácnosti, tvořené jednou neúplnou rodinou, měly v čele nejčastěji ženu, ale pokud jde o jejich složení, nemělo na něj pohlaví osoby v čele domácnosti podstatný vliv. Určité rozdíly se projevily pouze u počtu závislých dětí – neúplné domácnosti mužů byly častěji bez závislých dětí, neúplné domácnosti žen naopak častěji se dvěma nebo třemi závislými dětmi.

Z hlediska věku mezi domácnostmi úplných rodin v Kraji Vysočina převažovaly ve vyšších věkových skupinách svazky manželských párů, u rodin se závislými dětmi to bylo zejména ve věkové skupině 35 až 44 let, u rodin

bez závislých dětí ve věku 55 až 64 let. U faktických manželství připadalo nejvíce svazků bez závislých dětí na věkovou skupinu 25 až 34 let, svazky se závislými dětmi připadaly nejčastěji na věk 35 až 44 let.

Tab 6.2 Hospodařící domácnosti v Kraji Vysočina podle typu domácnosti a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Rodinné domácnosti	v tom s počtem členů (%)				v tom s počtem závislých dětí (%)			
		2	3	4	5 a více	bez dětí	1	2	3 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou¹⁾	107 900	36,5	23,9	29,4	10,2	57,5	17,4	20,5	4,6
v tom									
manželské páry	99 210	36,2	23,4	30,0	10,3	57,8	16,6	20,9	4,7
faktická manželství	8 558	40,6	28,7	22,4	8,3	54,1	26,7	15,6	3,6
registrovaná partnerství	11	90,9	9,1	-	-	100,0	-	-	-
faktická partnerství	121	31,4	39,7	17,4	11,6	81,8	9,9	7,4	0,8
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	23 208	55,7	30,7	9,6	4,0	51,5	31,5	14,1	3,0
v tom									
v čele muž	4 559	54,6	29,4	10,7	5,3	56,7	31,0	10,5	1,8
v čele žena	18 649	56,0	31,0	9,4	3,6	50,2	31,6	15,0	3,3

¹⁾ faktická manželství = neformální soužití druhá a družky, faktická partnerství = neformální soužití osob stejného pohlaví

Tab 6.3 Úplné rodiny v Kraji Vysočina podle věku osoby v čele, typu hospodařící domácnosti a počtu závislých dětí

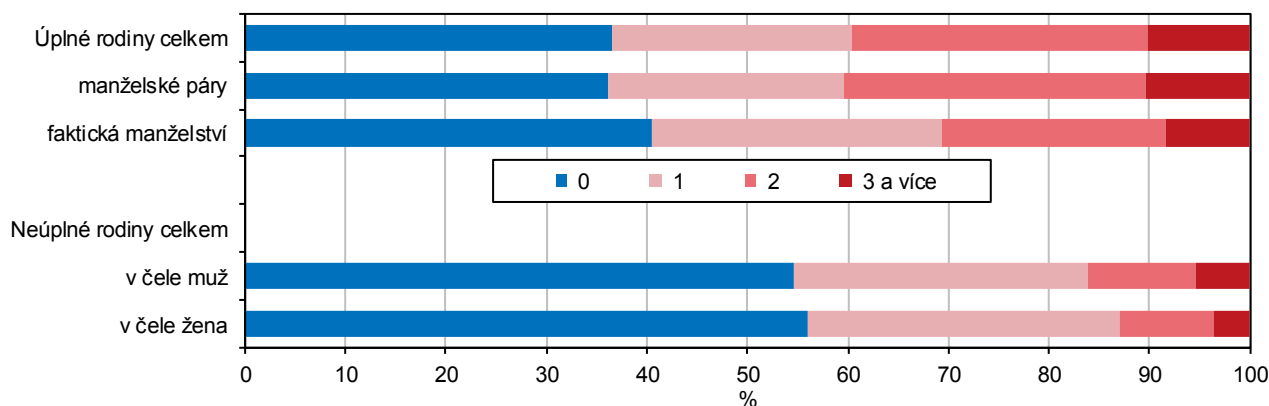
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle věku osoby v čele (%)						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	107 900	0,5	11,5	22,0	21,7	22,7	14,1	7,5
z toho								
manželské páry	99 210	0,2	9,6	21,5	22,1	23,6	15,0	7,9
bez závislých dětí	57 327	0,2	2,8	2,9	17,6	37,3	25,6	13,7
se závislými dětmi	41 883	0,3	19,0	47,1	28,3	4,9	0,4	0,1
faktická manželství	8 558	3,9	33,4	26,9	16,7	12,2	4,5	2,4
bez závislých dětí	4 630	4,9	30,3	14,5	18,2	19,7	8,1	4,3
se závislými dětmi	3 928	2,8	37,1	41,5	14,9	3,3	0,3	0,1

Muži, žijící v roce 2011 v Kraji Vysočina v manželských párech, patřili nejčastěji do věkové skupiny 50 až 59 let, za níž s nevelkým odstupem následovaly věkové skupiny 40 až 49 let a 30 až 39 let. U žen v manželských párech byla nejčetněji zastoupena věková skupina 30 až 39 let, následovaná věkovými skupinami 50 až 59 let a 40 až 49 let. Pokud jde o věk partnerů, muži i ženy si nejčastěji brali protějšky ze své věkové skupiny.

Graf 6.3 Rodinné domácnosti podle počtu závislých dětí v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Tab 6.4 Manželské páry v Kraji Vysočina podle věku partnerů

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho věk muže					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Manželské páry celkem	99 210	2 288	18 717	21 059	22 794	20 336	14 012
z toho věk ženy							
15–29	4 929	1 790	2 976	146	12	5	-
30–39	22 354	457	15 014	6 509	330	38	5
40–49	21 587	30	692	13 842	6 762	244	16
50–59	22 153	7	27	536	14 942	6 506	135
60–69	18 831	2	4	19	732	13 258	4 814
70 a více	9 356	2	4	7	16	285	9 042

Rovněž muži a ženy ve faktických manželstvích na Vysočině nejčastěji žili se svými věkovými vrstevníky. Mužům ve faktických manželstvích bylo nejčastěji 30 až 39 let, pak s velkým odstupem následovali muži z věkových skupin 40 až 49 let a 15 až 29 let. Ženy ve faktických manželstvích na Vysočině nejčastěji patřily do věkové skupiny 30 až 39 let, druhé nejpočetnější byly ženy ve věku 15 až 29 let. Vyšší věkové skupiny byly zastoupeny mnohem méně než v manželských párech.

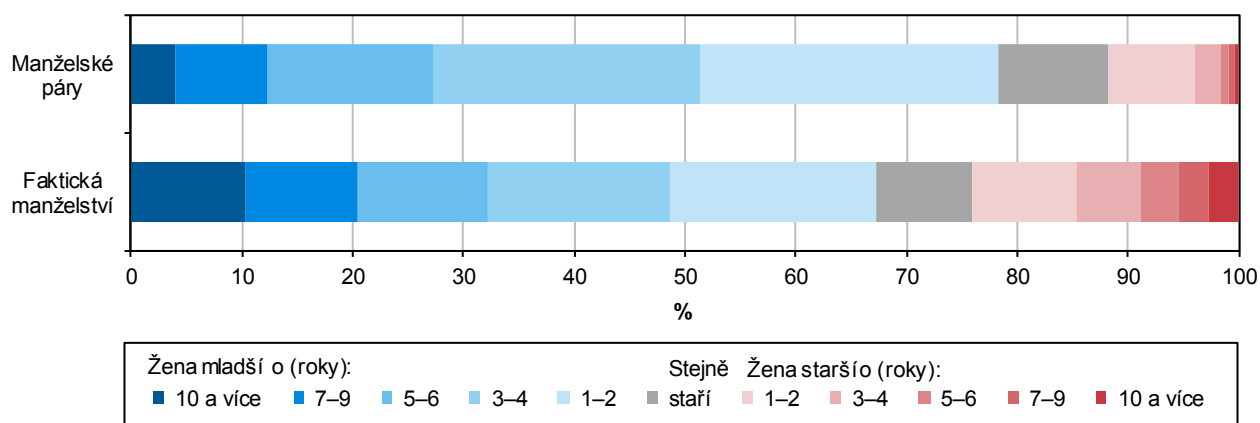
Tab 6.5 Faktická manželství v Kraji Vysočina podle věku partnerů

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho věk muže					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Faktická manželství celkem	8 558	1 535	3 091	1 630	1 249	726	327
z toho věk ženy							
15–29	2 340	1 251	979	90	19	1	-
30–39	2 855	260	1 847	627	105	14	2
40–49	1 501	23	237	742	443	54	2
50–59	1 034	1	25	153	576	263	16
60–69	592	-	3	16	104	359	110
70 a více	236	-	-	2	2	35	197

Graf 6.4 Manželské páry a faktická manželství (soužití druha a družky) podle rozdílu ve věku v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

V čele neúplné rodiny se závislými dětmi v Kraji Vysočina nejčastěji stál muž nebo žena ve věku 35 až 44 let, u mužů byli druhí nejčetnější příslušníci věkové skupiny 45 až 54 let, naopak u žen se na druhé místo řadily mladší ročníky, ženy ve věku 25 až 34 let. V čele neúplných rodin bez závislých dětí stály obecně osoby starší, nejčastěji to byli muži i ženy z věkové skupiny 55 až 64 let.

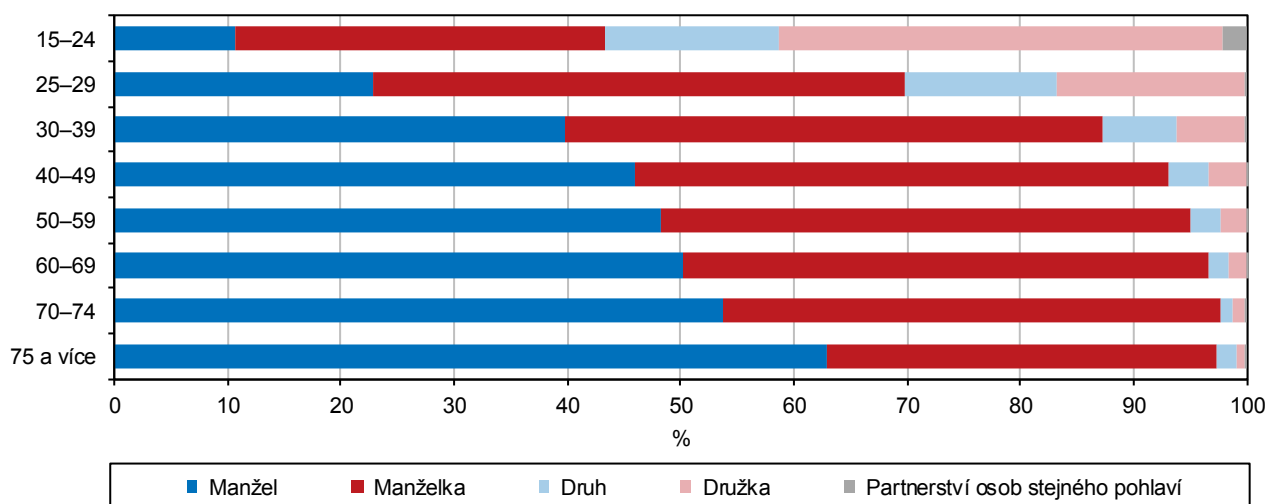
Tab 6.6 Neúplné rodiny v Kraji Vysočina podle věku osoby v čele, typu hospodařící domácnosti a počtu závislých dětí

Zdroj: SLDB 2011

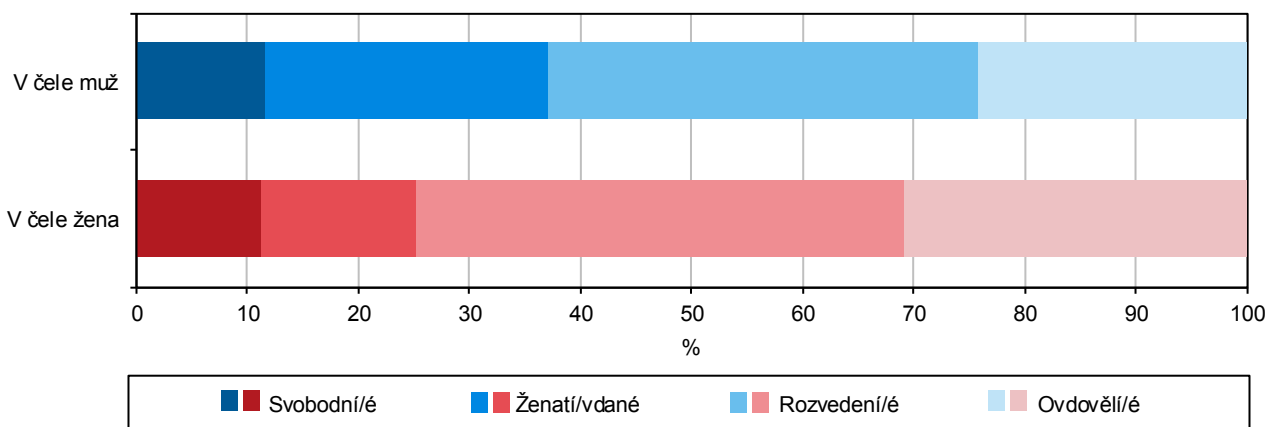
	Celkem	z toho podle věku osoby v čele (%)						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	23 208	2,0	12,5	26,0	23,1	15,2	10,1	10,8
v tom								
v čele muž	4 559	2,1	8,8	19,2	30,2	20,4	9,5	8,8
bez závislých dětí	2 587	1,0	2,4	5,6	28,6	30,5	16,4	15,3
se závislými dětmi	1 972	3,6	17,1	37,1	32,4	7,0	0,5	0,3
v čele žena	18 649	1,9	13,4	27,7	21,3	13,9	10,3	11,3
bez závislých dětí	9 361	0,4	0,4	6,9	24,3	25,3	20,3	22,4
se závislými dětmi	9 288	3,5	26,5	48,6	18,3	2,4	0,1	0,1

Graf 6.5 Osoby v bytech žijící v úplné rodině podle postavení v domácnosti a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

Graf 6.6 Neúplné rodiny podle pohlaví a rodinného stavu osoby v čele v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců

Domácnosti jednotlivců byly na Vysočině nejčastěji tvořeny muži ve věku 30 až 49 let a 50 až 69 let a ženami z věkových skupin 70 a více let a 50 až 69 let. Muži v domácnostech jednotlivců byli v roce 2011 nejčastěji svobodní, vysoký byl i podíl rozvedených, u žen jednoznačně převládaly vdovy, za kterými s velkým odstupem následoval nepříliš odlišný podíl svobodných a rozvedených žen. Zastoupení svobodných mužů i žen je logicky nejvyšší v nejmladší věkové skupině, s vyšším věkem klesá a naopak se zvyšuje zastoupení rozvedených a vdovců/vdov.

Domácnosti jednotlivců nejčastěji žily samostatně v bytě, soužití s jinou domácností bylo o něco častější u mužů (13 %), u žen jeho podíl nepřesáhl desetinu. Jen výjimečně se vyskytovaly domácnosti jednotlivců sečtené mimo byty.

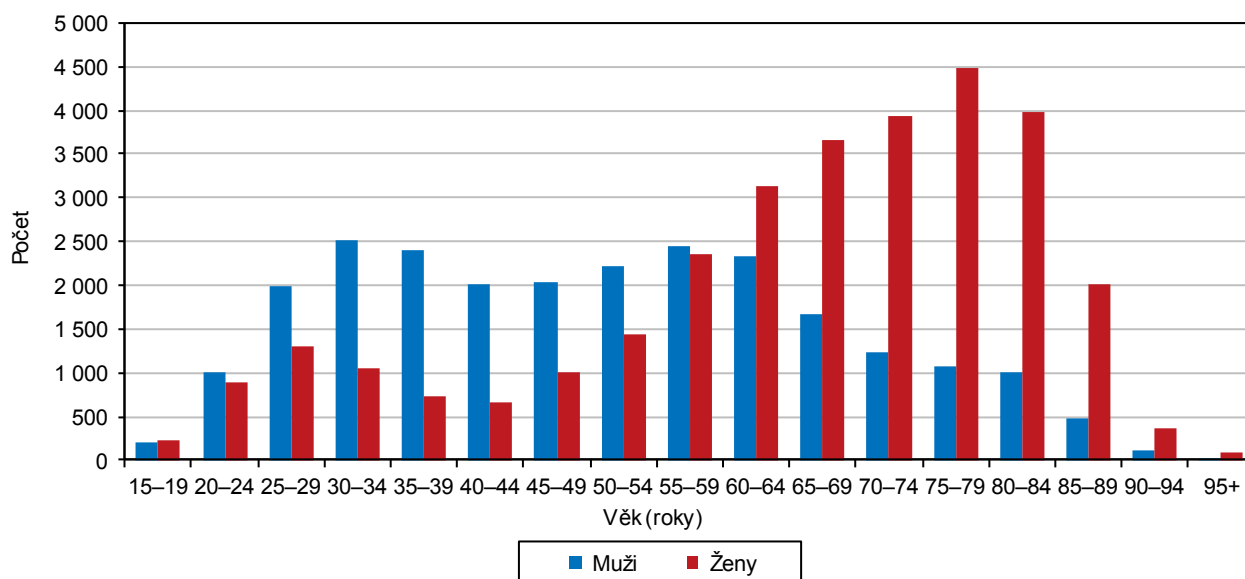
Tab 6.7 Hospodařící domácnosti jednotlivců v Kraji Vysočina podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Muži					Ženy				
	celkem	z toho ve věku				celkem	z toho ve věku			
		15–29	30–49	50–69	70 a více		15–29	30–49	50–69	70 a více
Domácnosti jednotlivců celkem	25 141	3 200	8 992	8 664	3 914	31 547	2 417	3 448	10 584	14 843
z toho rodinný stav (%)										
svobodný, svobodná	42,8	92,5	50,4	29,7	12,3	16,9	89,0	43,6	9,4	3,4
ženatý, vdaná	14,1	4,4	13,4	19,0	13,5	8,1	7,7	18,0	13,3	2,3
rozvedený, rozvedená	29,1	2,8	35,7	41,1	11,4	18,4	3,0	35,8	32,3	7,2
ovdovělý, ovdovělá	13,4	0,0	0,4	10,1	62,7	56,4	0,0	2,5	45,0	87,1
v tom způsob bydlení (%)										
samostatně v bytě	84,2	76,3	82,2	86,8	91,8	89,1	72,9	80,1	89,8	93,6
v bytě s další hospodařící domácností	13,0	20,0	14,1	11,2	7,7	9,8	23,5	16,5	9,5	6,2
mimo byty	2,7	3,7	3,6	1,9	0,5	1,1	3,6	3,4	0,7	0,2

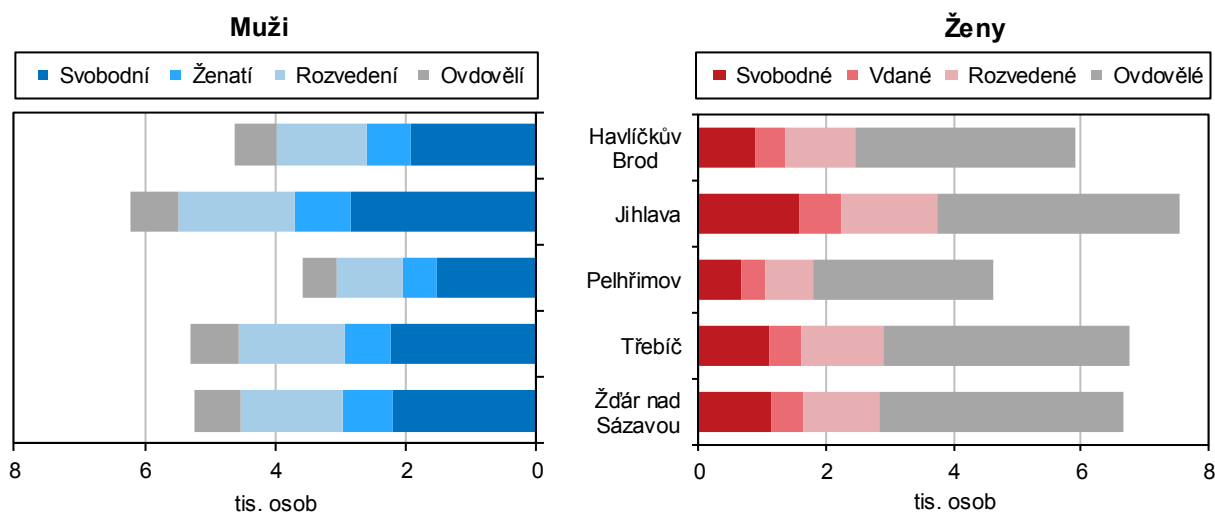
Graf 6.7 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 6.8 Domácnosti jednotlivců podle pohlaví, rodinného stavu a okresů Kraje Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Bydlení domácností

Manželské páry na Vysočině téměř ze dvou třetin žily v rodinných domech, na bytové domy připadala více než třetina manželských párů. V rodinných domech přebývala rovněž více než polovina neúplných rodin v čele s mužem a domácností jednotlivců-mužů. Naopak častěji v bytech v bytových domech žila nesezdaná soužití a neúplné domácnosti v čele s ženou. Byty domácností jednotlivců-žen se ve stejné míře nacházely v rodinných i bytových domech.

S tím koresponduje i rozložení právního důvodu užívání bytu u jednotlivých typů domácností. Více než poloviční podíl bytu ve vlastním domě byl zjištěn pouze u manželských párů a u neúplných domácností v čele s mužem. Zastoupení jednotlivých právních důvodů u ostatních typů domácností bylo mnohem rovnoměrnější.

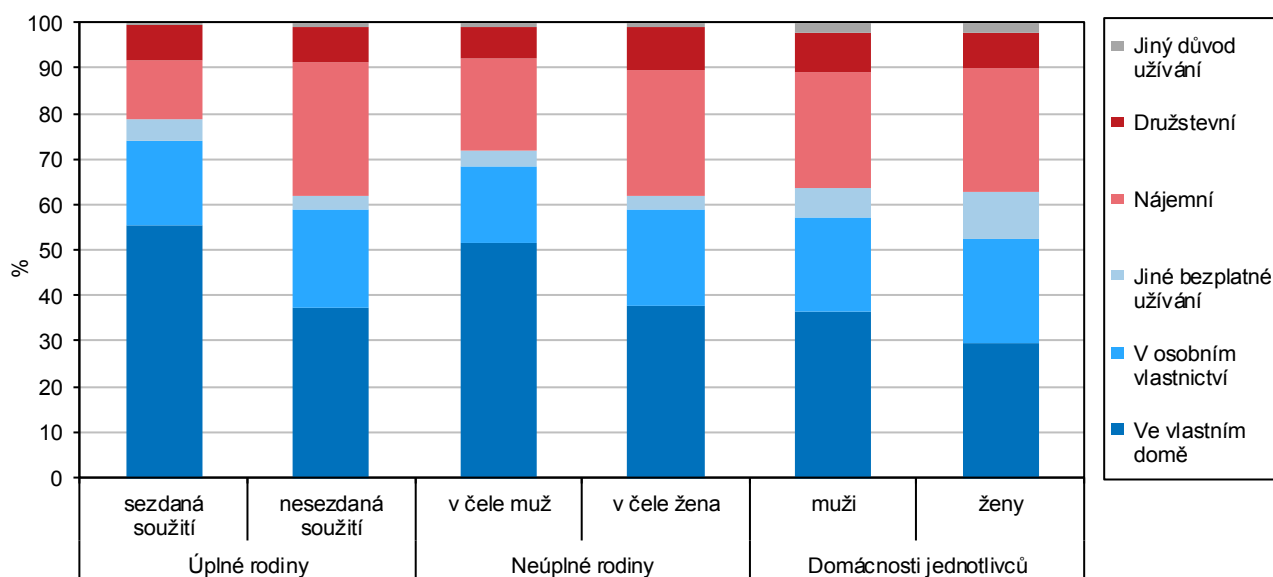
Tab 6.8 Domácnosti v Kraji Vysočina bydlicí samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu a právního důvodu užívání bytu

Zdroj: SLDB 2011

	Úplné rodiny		Neúplné rodiny		Domácnosti jednotlivců	
	sezdaná soužití	nesezdaná soužití	v čele muž	v čele žena	muži	ženy
Domácnosti bydlicí samostatně v bytě	67 897	6 426	2 989	14 112	21 181	28 102
z toho podle druhu domu (%)						
rodinné domy	63,8	43,6	58,5	46,0	51,7	48,4
bytové domy	35,5	55,3	40,2	52,9	45,6	48,6
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%)						
ve vlastním domě	55,5	37,7	50,7	38,3	36,6	31,8
v osobním vlastnictví	18,4	24,9	17,6	22,0	17,6	20,5
jiné bezplatné užívání bytu	5,1	2,8	2,4	2,9	5,8	10,7
nájemní	10,5	24,4	14,9	22,2	18,5	20,6
družstevní	7,7	8,5	8,5	9,3	6,3	6,6

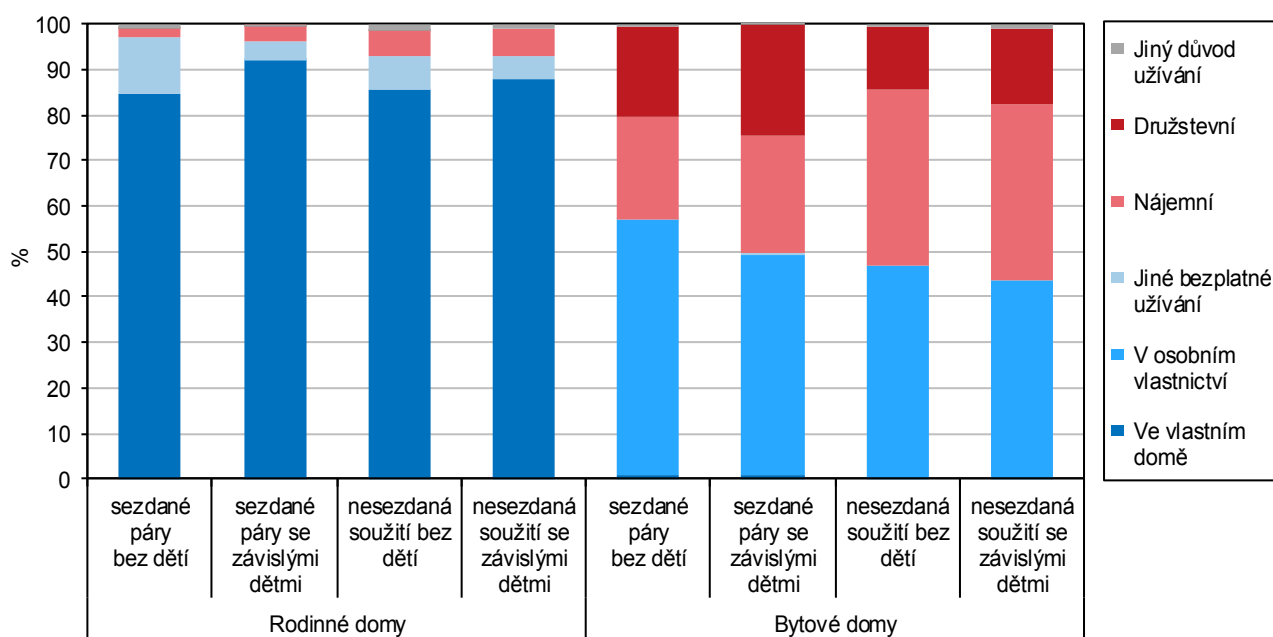
Graf 6.9 Domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

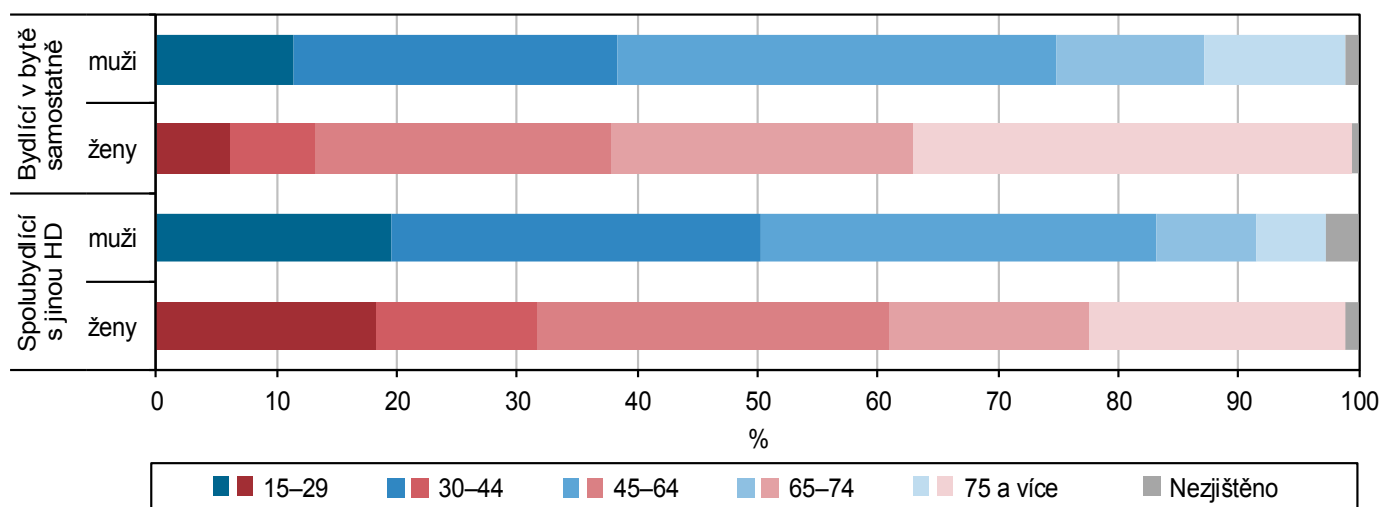
Graf 6.10 Úplné rodiny bydlící samostatně v bytě podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

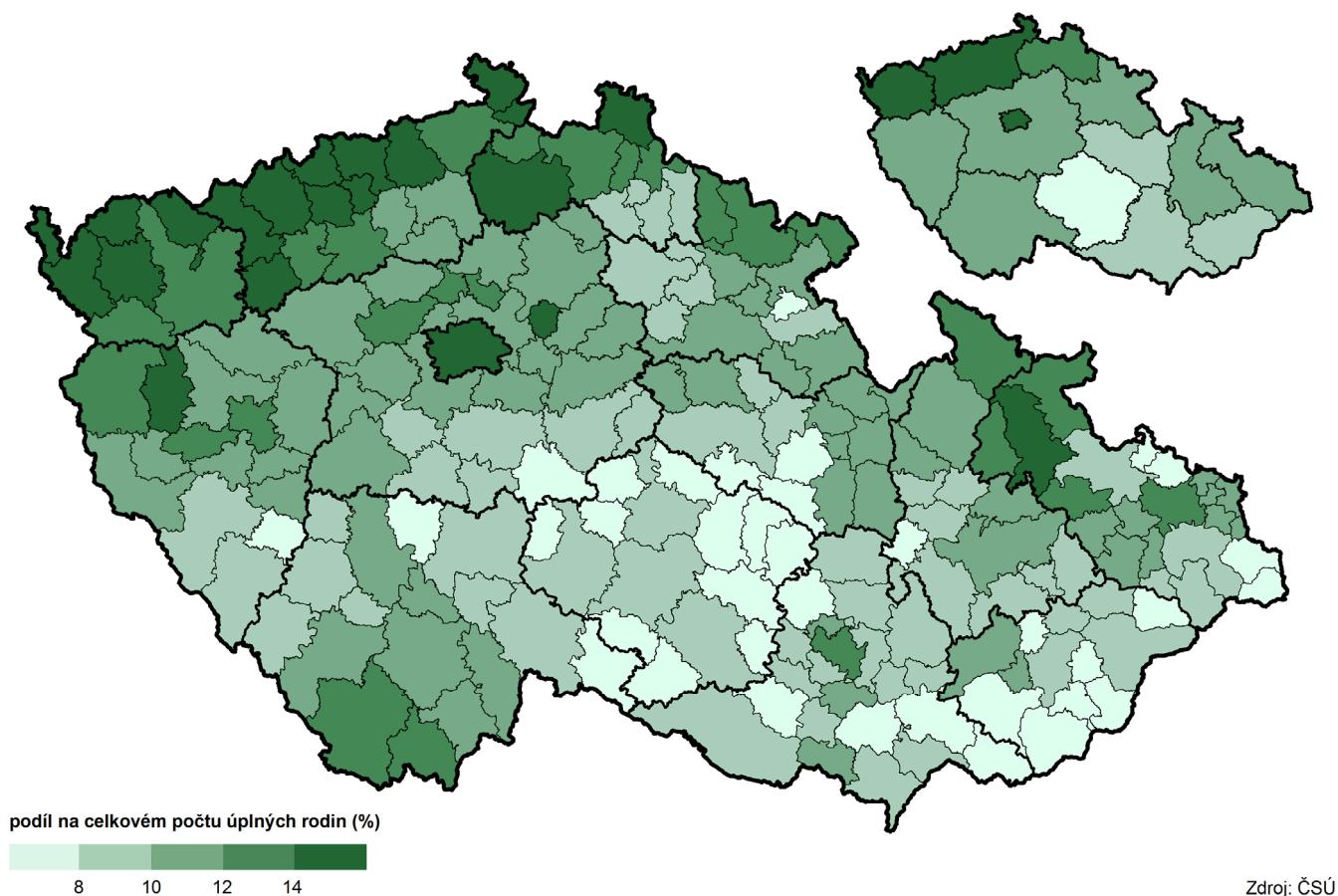

Graf 6.11 Domácnosti jednotlivců bydlící v bytě podle způsobu bydlení, pohlaví a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

Faktická manželství podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zdroj: ČSÚ

7. Volnočasové aktivity

Využívání informačních technologií

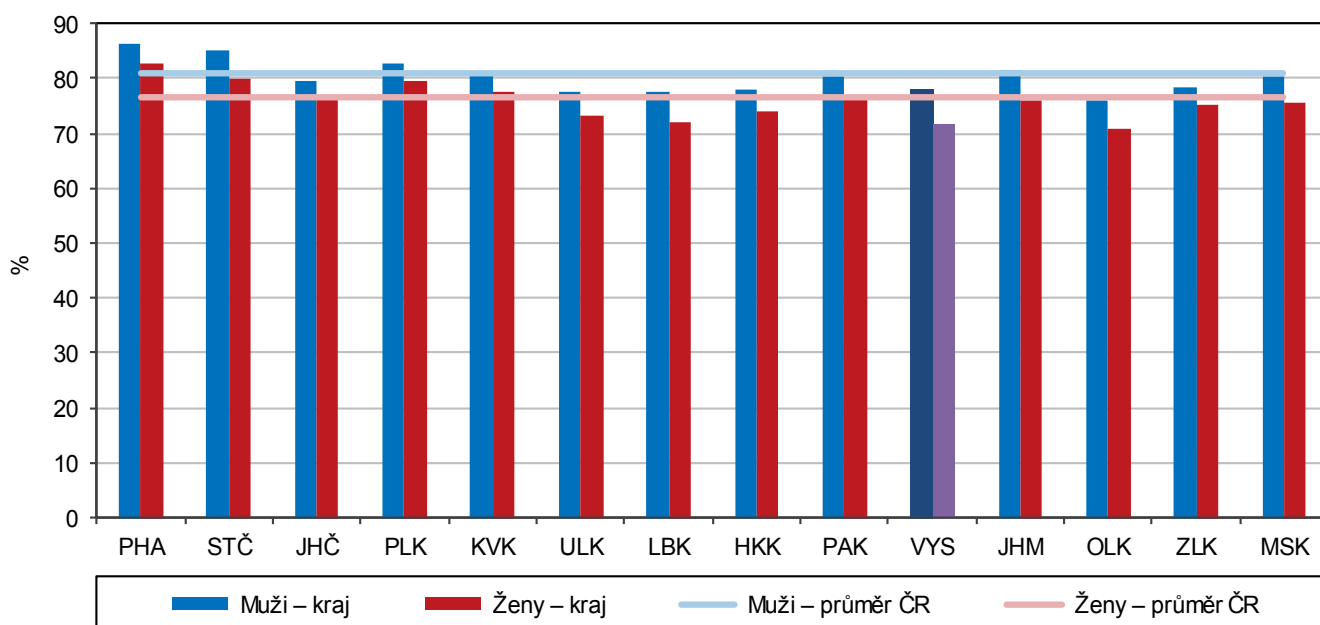
Internet v Kraji Vysočina (průměr let 2016 až 2018) používá 77,9 % mužů a 71,5 % žen. Ve srovnání s celou Českou republikou je to méně, u mužů o 3,1 procentního bodu, u žen o 5,0 bodů. I v regionálním srovnání se Vysočina zařadila mezi kraje s méně rozšířeným užíváním internetu, podíl mužů používajících internet byl regionálně pátý nejnižší, podíl žen dokonce druhý nejnižší.

Podobně je tomu i u dalších informačních technologií. Muži i ženy na Vysočině ve srovnání s celorepublikovou úrovní výrazně méně využívají internet na mobilním telefonu i internetové bankovníctví, méně často mají profil na sociálních sítích, méně hrají hry na internetu nebo na internetu hledají informace o zdraví. Jedinou výjimkou je nakupování na internetu, kde ženy z Vysočiny zaostávají za republikovou hodnotou jen o 3,0 procentní body a muži ji dokonce o jeden bod překonávají.

Pro muže z Kraje Vysočina platí, že jsou k informačním technologiím o něco otevřenější než ženy. Internet na Vysočině používá o 6,4 procentního bodu více mužů než žen, u internetu na mobilním telefonu činila převaha mužů dokonce 7,8 bodu. Muži na Vysočině dokonce častěji upřednostňovali internetové aktivity, které jsou na celorepublikové úrovni upřednostňované spíše ženami – nakupování na internetu (muži na Vysočině 50,4 %, ženy 46,7 %) a profil na sociálních sítích (muži na Vysočině 38,7 %, ženy 37,1 %).

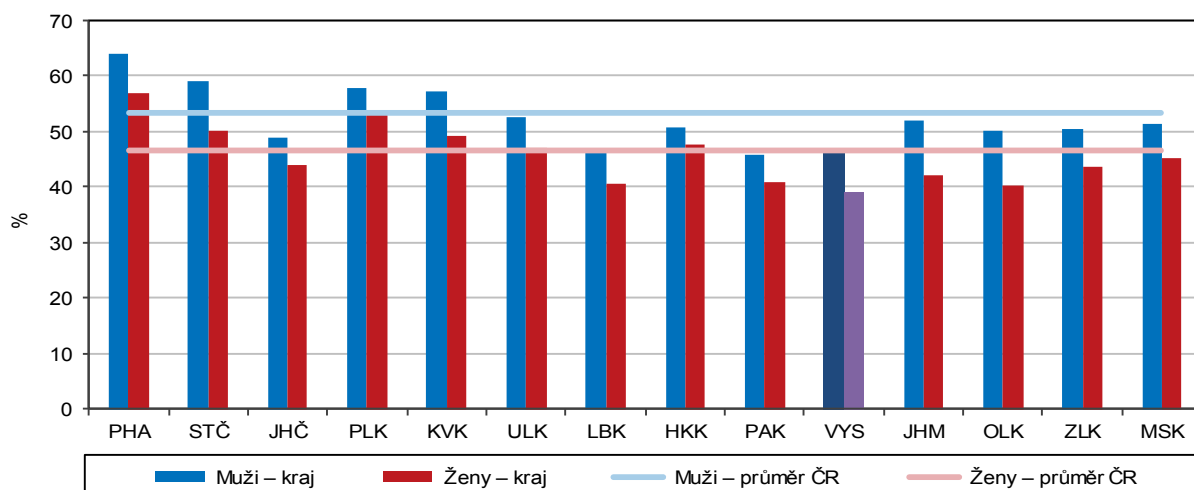
Graf 7.1 Uživatelé internetu podle pohlaví a krajů v roce 2017 (třiletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

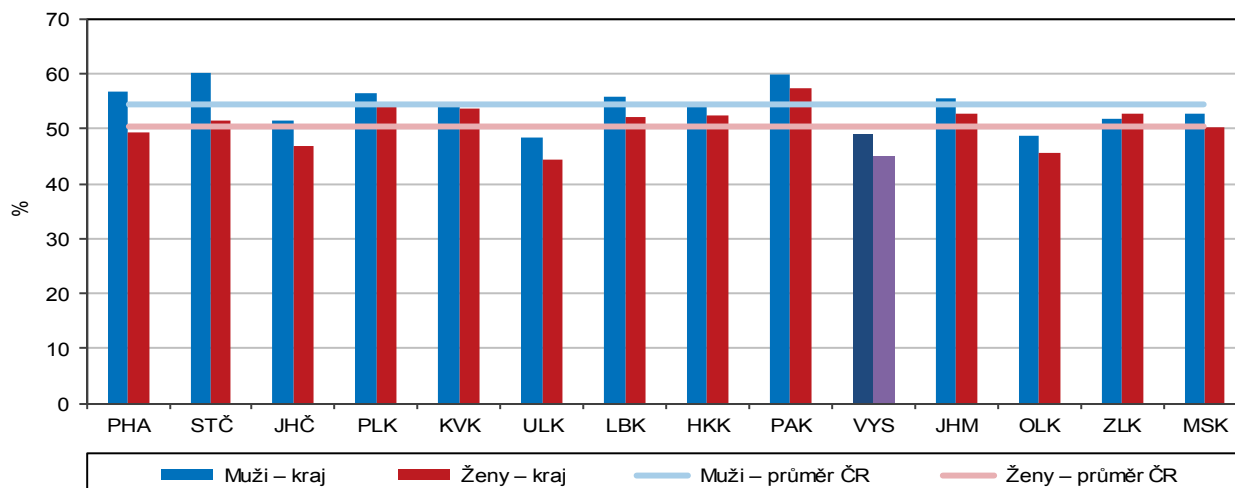
Graf 7.2 Uživatelé internetu na mobilním telefonu podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

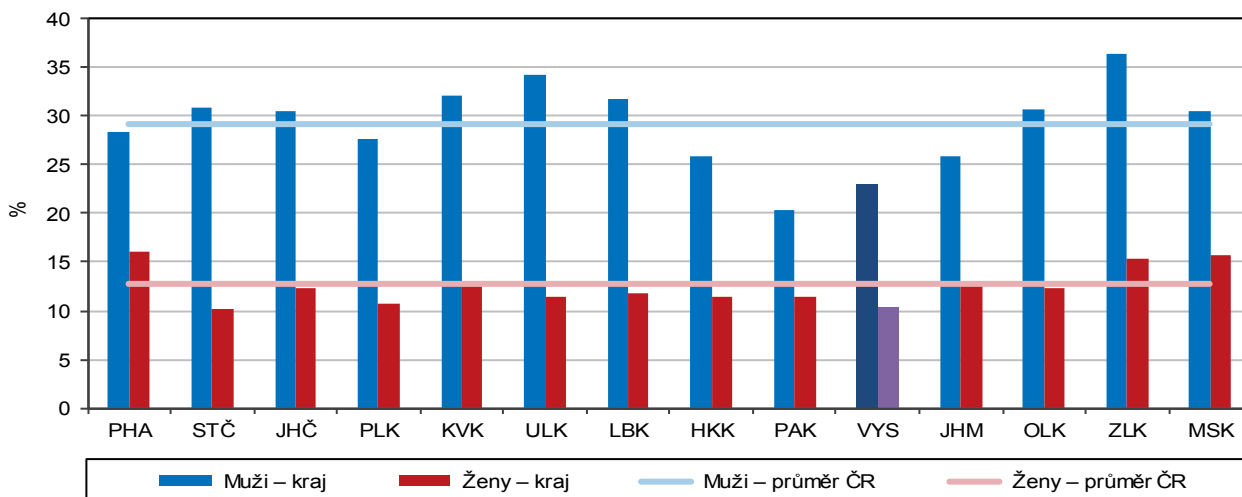
Graf 7.3 Uživatelé internetového bankovníctví podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

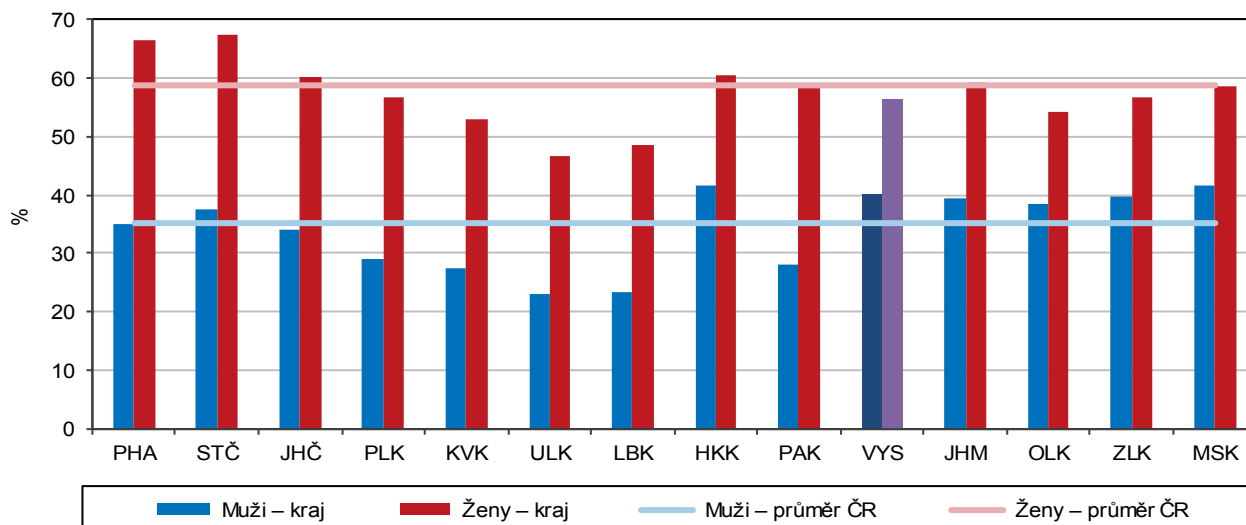
Graf 7.4 Uživatelé internetu hrající hry podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

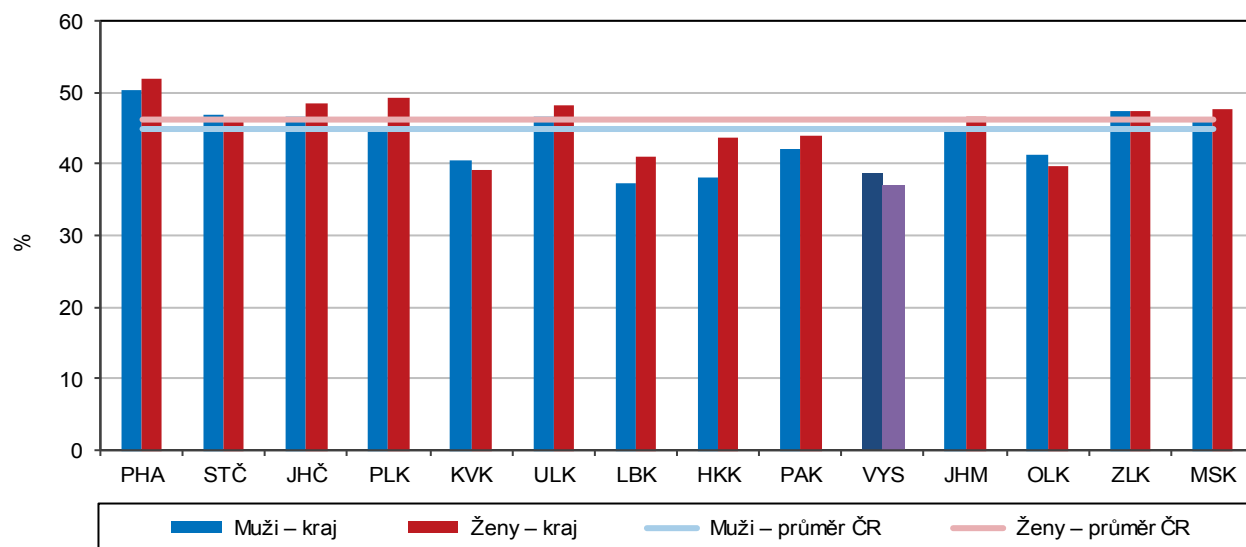
Graf 7.5 Uživatelé internetu vyhledávající informace o zdraví podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Graf 7.6 Uživatelé internetu s profilem na sociálních sítích podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Základní umělecké školy

Základní umělecké školy v Kraji Vysočina v posledních osmi školních letech navštěvovalo vždy více než jedenáct tisíc žáků, v jejichž počtu se projevovala mírně rostoucí tendence. Mezi žáky jednoznačně převažovaly dívky, jejichž podíl pouze v úvodním školním roce těsně klesl pod sedmdesát procent. Dívky na ZUŠ na Vysočině tvořily téměř všechny žáky tanečního oboru, nadprůměrně byly zastoupeny ve výtvarném oboru, naproti tomu chlapci byli relativně více zastoupeni v dalších dvou základních oborech – literárně-dramatickém a hudebním.

Na rozdíl od celkového počtu žáků se ve stejném období u počtu absolventů projevila spíše klesající tendence. Zastoupení dívek mezi absolventy bylo ještě o něco vyšší než mezi žáky a v průběhu let vzrostlo.

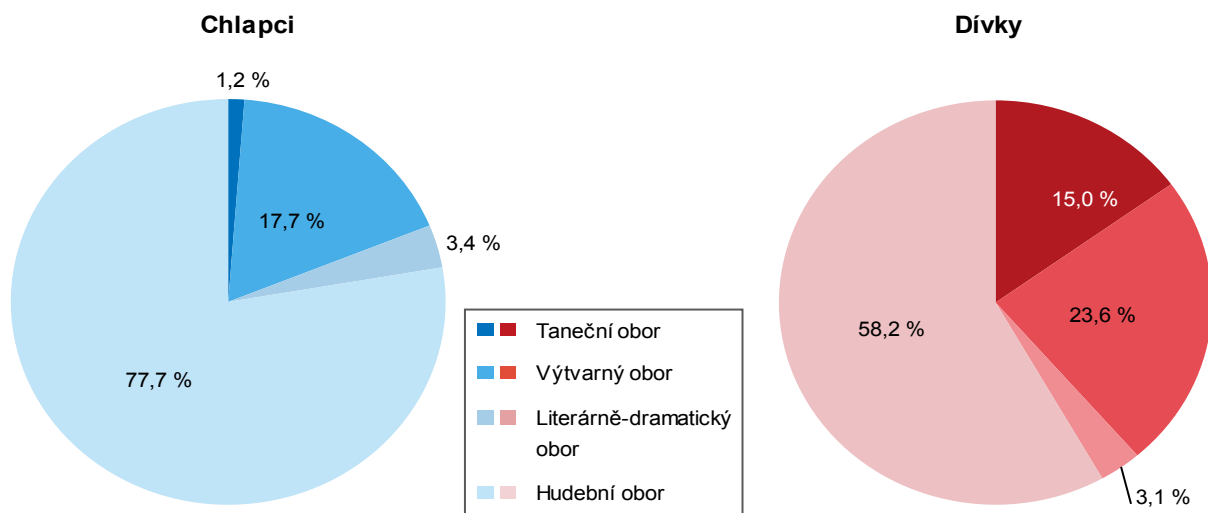
Tab 7.1 Základní umělecké školy v Kraji Vysočina

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Žáci celkem	11 321	11 278	11 383	11 442	11 486	11 593	11 625	11 608
z toho dívky (%)	69,6	70,1	70,2	70,6	70,9	71,3	71,1	71,2
Podíl dívek na žácích podle základních oborů (%)								
taneční	94,0	94,5	94,3	95,7	96,2	95,6	96,2	96,9
výtvarný	73,8	75,6	74,7	74,9	76,1	76,9	76,5	76,8
literárně-dramatický	63,9	63,3	63,4	62,5	64,4	64,2	67,3	69,5
hudební	63,8	63,9	64,4	64,9	64,8	65,4	65,0	65,0
Absolventi	999	982	964	917	832	811	896	.
z toho dívky (%)	73,6	71,2	73,8	71,3	72,5	77,4	76,0	.

Graf 7.7 Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů v Kraji Vysočina ve školním roce 2018/19

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Sport

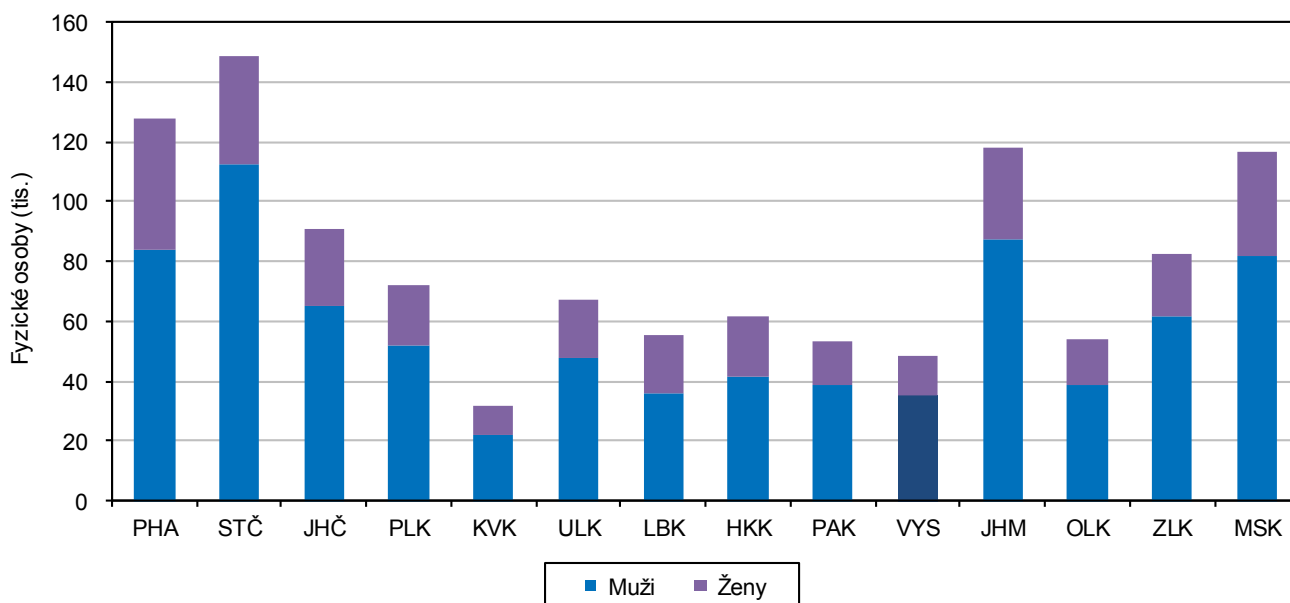
Jednou z nejmasovějších forem zábavy a trávení volného času stále představuje sport. Na Vysočině ke konci roku 2018 tvořilo členskou základnu České unie sportu (ČUS) přes 48 tisíc osob v 342 tělovýchovných jednotách nebo sportovních klubech. V členské základně výrazně převažovali muži, ženy se na ní podílely 26,1 % (o 2,5 procentního bodu méně než v celé České republice).

Podíl žen na členské základně ČUS klesá s rostoucím věkem. Mezi žáky tvořily na Vysočině dívky 35,0 % členstva, mezi dorostenci 29,0 %, ale mezi dospělými jen 20,3 % členů. V kraji působilo 64 sportovních odvětví, z nichž však pouze v jedenácti bylo registrováno více než tisíc členů. Ve většině sportovních odvětví převažovali muži, což platilo i pro v kraji nejrozšířenější sporty, v neposlední řadě pro sport číslo jedna – fotbal (muži na Vysočině tvořili 95,4 % z téměř osmnáctitisícové členské základny).

Zmíněný fotbal má v kraji nejmasovější základnu (více než 37 % z celkového počtu členů, z mužů a chlapců to byla téměř polovina), žádný z ostatních sportů v kraji se mu popularitou ani zdaleka neblíží. Na fotbal připadá též téměř čtvrtina celkového počtu tělovýchovných jednot a sportovních klubů na Vysočině. Druhým a třetím nejoblíbenějším sportem v kraji jsou lední hokej a sport pro všechny, členská základna obou přesahovala ke konci roku 2018 tři tisíce členů. Rovněž lední hokej je tradičně mužský sport, naopak sport pro všechny patří ke sportovním odvětvím s převahou žen a dívek. Dalšími takovými sporty jsou např. gymnastika (sportovní i moderní), aerobik, krasobruslení, mažoretky. Jako jistou kuriozitu můžeme uvést i golf, jehož členskou základnu na Vysočině tvoří jeden muž a tři ženy.

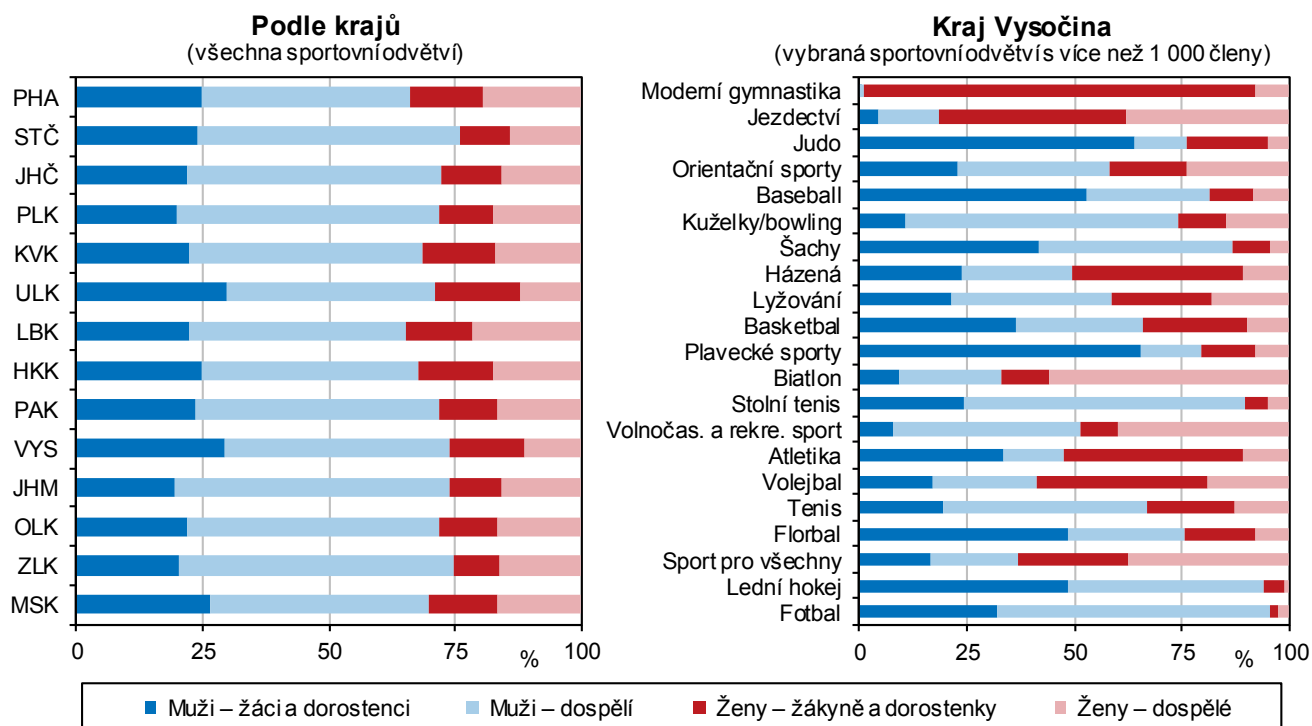
Graf 7.8 Členská základna České unie sportu podle pohlaví a krajů k 31. 12. 2018

Pramen: Česká unie sportu

Graf 7.9 Členská základna České unie sportu podle pohlaví, věku a sportovních odvětví k 31. 12. 2018

Pramen: Česká unie sportu

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Kriminalita

Počet stíhaných osob v Kraji Vysočina v posledních letech klesal, u mužů se mezi roky 2016 a 2018 snížil o 13,8 %, pokles počtu stíhaných žen byl o něco menší (-7,2 %), z čehož vyplynulo i mírné zvýšení podílu žen na celkovém počtu stíhaných osob, mezi kterými ovšem stále jednoznačně převládají muži.

Počet objasněných skutků spáchaných muži byl v roce 2018 o 13,6 % nižší než v roce 2016, objasněných skutků spáchaných ženami bylo o 17,9 % méně, tudíž poklesl i podíl žen na celkovém počtu objasněných skutků.

Struktura objasněných skutků u mužů a žen se dosti liší. U mužů byla výrazně více zastoupena násilná kriminalita (v roce 2018 tvořila na Vysočině 14,2 % objasněných skutků u mužů a jen 6,9 % u žen), u mužů měla též relativně vyšší váhu mravnostní kriminalita (v absolutních číslech ovšem nepočtená), naopak u žen tvořila téměř třetinu objasněných skutků hospodářská kriminalita, jejíž podíl u mužů jen těsně přesáhl hranici deseti procent.

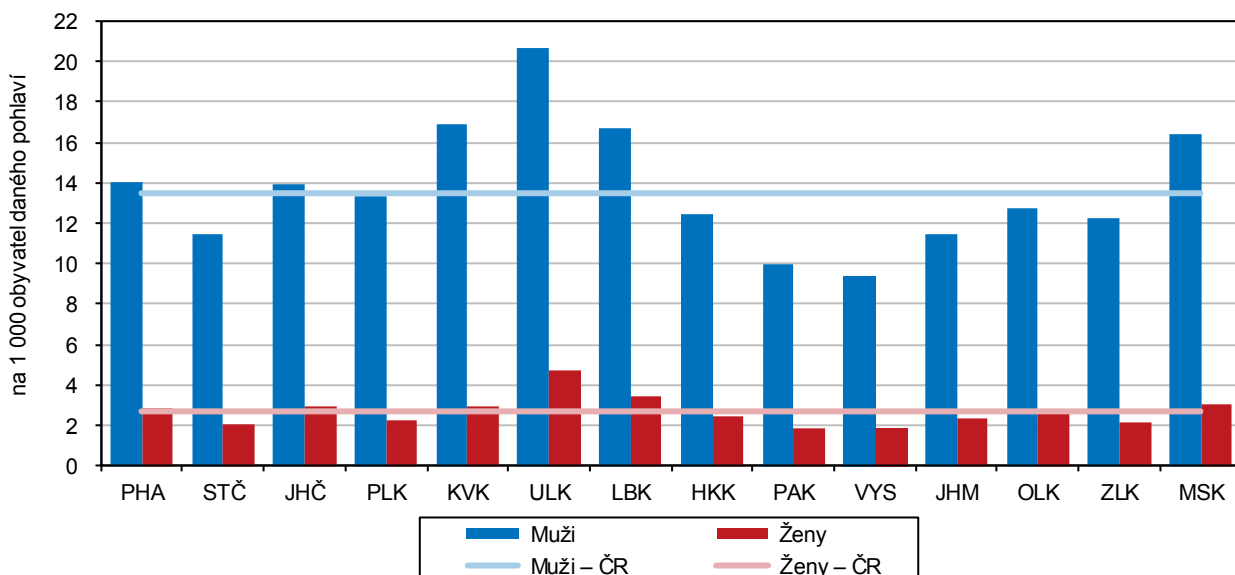
Tab 8.1 Kriminalita podle pohlaví v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

	Muži			Ženy			Podíl žen z celku (%)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Stíhané osoby	2 760	2 399	2 378	517	487	480	15,8	16,9	16,8
Objasněné skutky	3 014	2 708	2 603	669	634	549	18,2	19,0	17,4
z toho druh kriminality:									
násilná	368	354	371	41	39	38	10,0	9,9	9,3
mravnostní	59	52	74	8	5	6	11,9	8,8	7,5
majetková	657	600	529	202	138	100	23,5	18,7	15,9
hospodářská	387	309	288	205	214	166	34,6	40,9	36,6

Graf 8.1 Stíhané osoby podle pohlaví a krajů v roce 2018

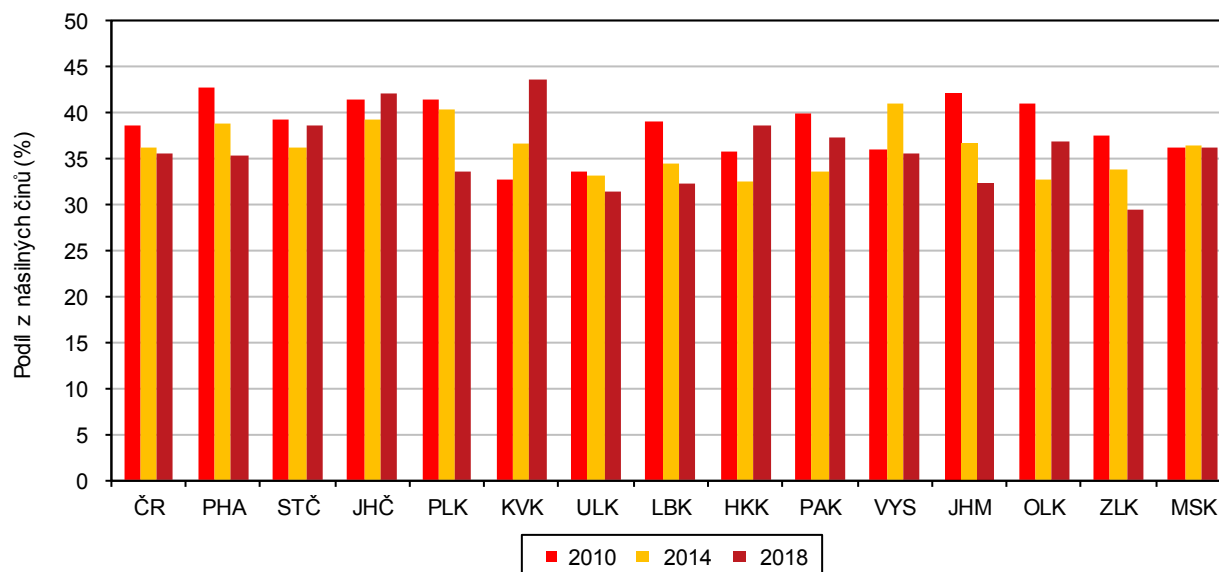
Pramen: Policejní prezidium ČR

Více než u třetiny registrovaných skutků násilné kriminality byla objektem napadení žena, v tomto směru se Kraj Vysočina příliš neodlišoval od celorepublikové úrovně ani od ostatních regionů. Např. v roce 2010 bylo na Vysočině registrováno 541 skutků násilné kriminality, z nichž ve 194 případech byla alespoň jednou z obětí napadení žena. V roce 2018 to bylo podobné – 530 skutků násilné kriminality, 188 násilných skutků, při kterých byla napadena žena.

Graf 8.2 Registrované skutky násilné kriminality, kde objektem napadení byla žena, podle krajů

Pramen: Policejní prezidium ČR

Závislosti

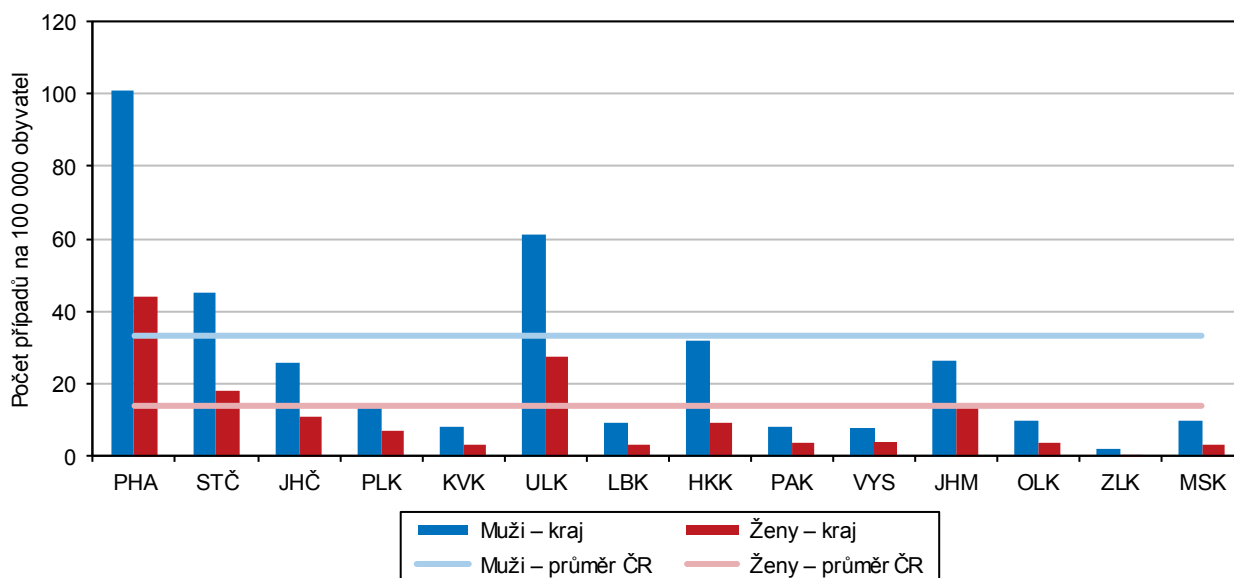
Počet osob léčících se ze závislosti na opiátech je na Vysočině absolutně i relativně velmi nízký, v roce 2017 to bylo 34 osob, v následujícím roce 21 osob, mezi kterými výrazně převažovali muži (stejně jako na celorepublikové úrovni). V roce 2018 na sto tisíc obyvatel připadlo na Vysočině 5,9 léčených mužů a 2,3 žen, za celou Českou republiku to bylo 30,3 mužů a 12,5 žen. V mezikrajském srovnání patří Kraj Vysočina k regionům s nejnižším počtem osob léčených ze závislostí, naopak nejvíce léčených je v Praze, Ústeckém a Středočeském kraji.

Klienti substituční léčby⁷ na opiátech na Vysočině patří v regionálním srovnání k nejmladším, i ve srovnání s celorepublikovým průměrem jsou u obou pohlaví mladší o dva až čtyři roky. Obecně platí, že léčbu podstupující mužští pacienti jsou o něco starší než léčené ženy (zhruba o dva roky).

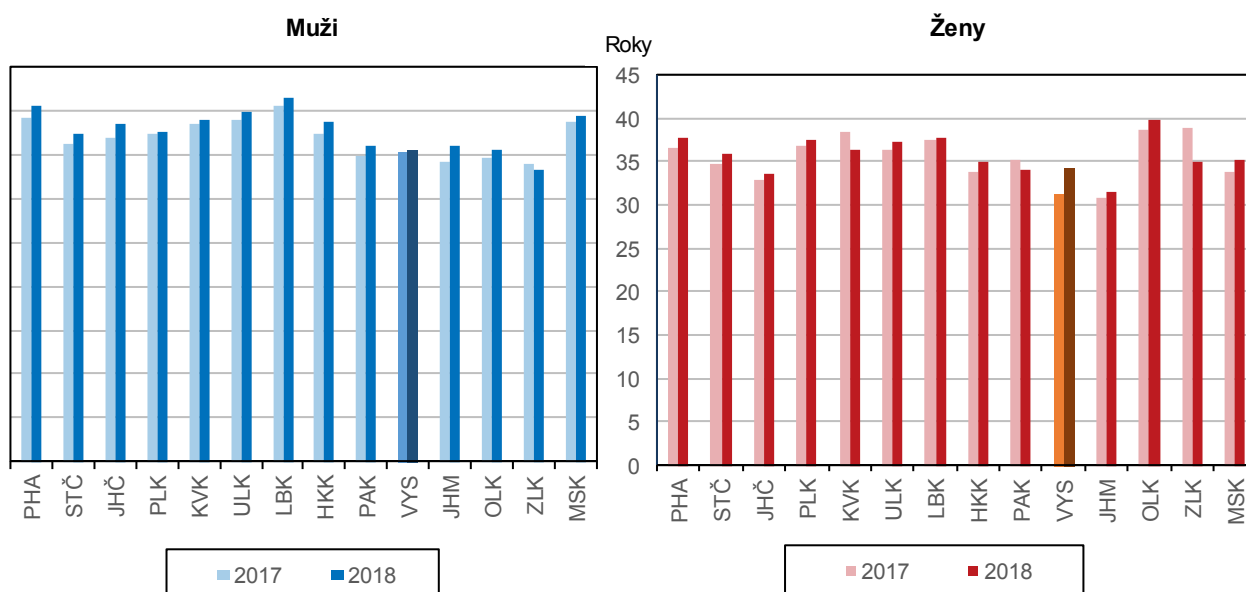
⁷ Substituční léčba je léčebným postupem určeným pacientům, kteří nemohou podstoupit léčbu bez opioidních agonistů, tedy látek, které působí na stejné receptory jako opiáty. Při substituční léčbě jsou místo drogy podávány jiné látky s podobnými účinky, které zabrání vzniku odvykacích příznaků.

Graf 8.3 Případy substituční léčby závislosti na opiátech/opioidech podle pohlaví kletů a kraje bydliště (průměr let 2017–2018)

Pramen: ÚZIS

Graf 8.4 Průměrný věk klientů substituční léčby závislosti na opiátech/opioidech podle pohlaví a kraje bydliště

Pramen: ÚZIS

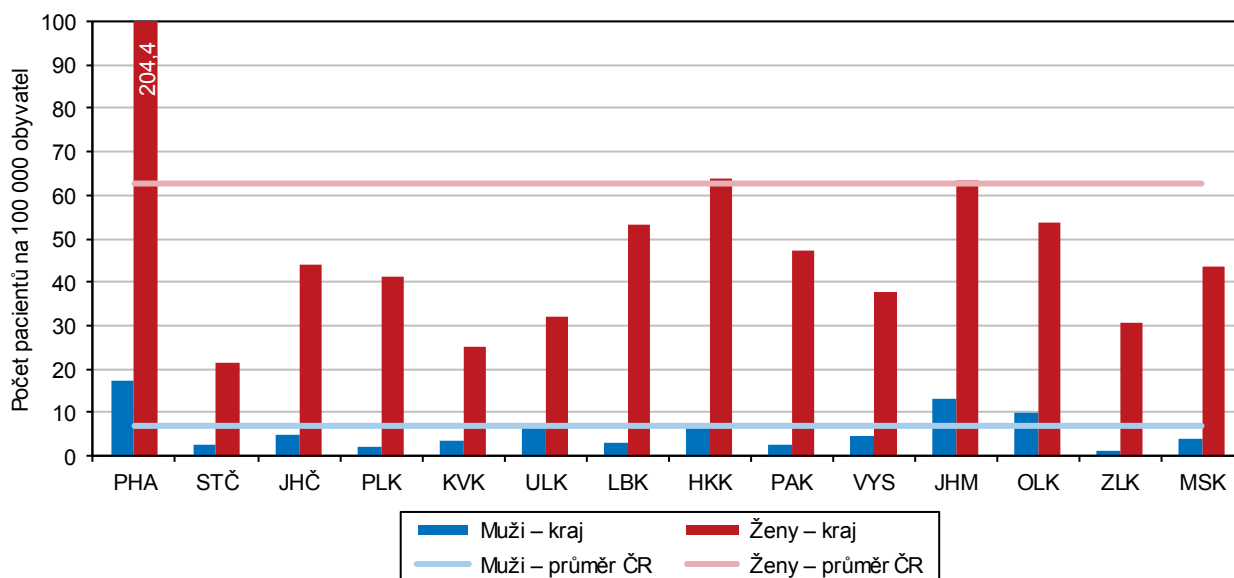

Rovněž léčených pacientů s diagnostikovanou poruchou příjmu potravy není v Kraji Vysočina mnoho. V roce 2017 se s touto diagnózou v kraji ambulantně léčilo jedenáct mužů a šestadevadesát žen, v přepočtu na sto tisíc obyvatel to bylo 4,4 mužů a 37,5 žen. Je to podstatně méně než na celorepublikové úrovni (6,9 a 62,7) a i v regionálním srovnání se tyto hodnoty řadí do středu (v případě mužů) nebo do druhé poloviny krajů (ženy). Na Vysočině se však s poruchou příjmu potravy relativně častěji léčí mladší pacienti. Na věkovou skupinu 0 až 14 let připadalo 16,8 % pacientů (o 4,9 procentního bodu více než v celé České republice) a na věkovou skupinu 15 až 19 let 35,5 % (o 3,8 bodu více než za celou republiku).

Počet pacientů hospitalizovaných pro poruchy příjmu potravy v psychiatrických zařízeních v Kraji Vysočina v minulých letech značně kolísal, zpravidla však šlo o jednotlivé muže (nejvíce v letech 2015 a 2016 – po osmi) a nejčastěji dvě až tři desítky žen. Nejvyšší počty pacientů byly zaznamenány v roce 2015, kdy na sto tisíc obyvatel připadalo na Vysočině 3,2 hospitalizovaných mužů a 13,3 hospitalizovaných žen. U obou pohlaví šlo o hodnoty výrazně převyšující celorepublikový průměr, což v menší míře platilo i pro roky 2013 a 2017.

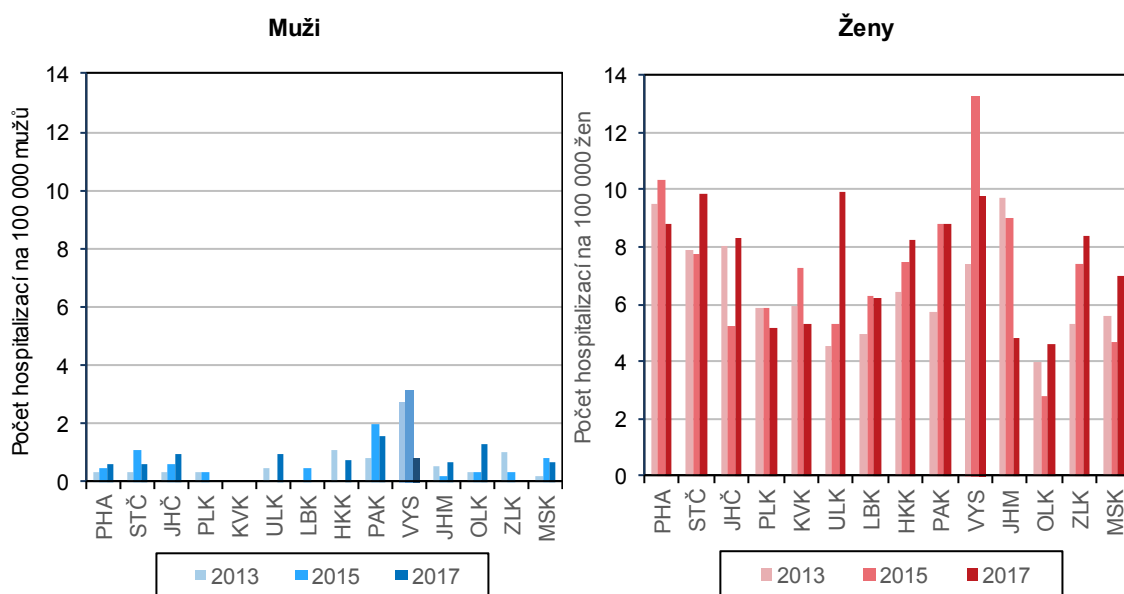
Graf 8.5 Ambulantní pacienti s diagnózou porucha příjmu potravy podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2017

Pramen: ÚZIS

Graf 8.6 Hospitalizace pro poruchy příjmu potravy v psychiatrických lůžkových zařízeních podle pohlaví a kraje bydliště

Pramen: ÚZIS

Dopravní nehody

Počet dopravních nehod se v Kraji Vysočina mezi roky 2010 a 2018 neustále zvyšoval, takže v roce 2018 byl o 86,1 % vyšší než na počátku období. Celkově, i když méně výrazně, vzrostl i počet dopravních nehod zaviněných osobou (o 49,3 %). O něco pomaleji rostl počet nehod zaviněných ženami (o 44,6 %), takže se o 0,6 procentního bodu snížil podíl žen na vinících nehod.

Ať už šlo o nehody zaviněné chodcem, řidičem motorového vozidla či řidičem nemotorového vozidla, byly ženy ve všech letech mezi viníky výraznou menšinou – relativně nejvíce se vyskytovaly mezi viníky nehod zaviněných řidiči nemotorových vozidel, kde navíc jejich podíl rostl.

Tab 8.2 Dopravní nehody podle viníka v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dopravní nehody celkem	2 390	2 594	3 295	3 696	3 709	4 114	4 151	4 423	4 448
z toho zaviněné osobou	2 051	2 134	2 793	3 027	2 907	3 017	3 018	3 142	3 063
z toho ženou (%)	17,6	19,3	15,9	15,9	16,1	16,5	17,5	16,2	17,0
v tom zaviněné									
chodcem	39	32	46	34	37	24	34	32	32
z toho ženou (%)	17,9	28,1	13,0	11,8	18,9	12,5	20,6	15,6	15,6
řidičem nemotorového vozidla	104	106	129	107	115	121	113	95	105
z toho ženou (%)	25,0	26,4	28,7	27,1	27,8	24,8	38,9	28,4	31,4
řidičem motorového vozidla	1 908	1 996	2 618	2 886	2 755	2 872	2 871	3 015	2 926
z toho ženou (%)	17,2	18,7	15,4	15,5	15,6	16,2	16,6	15,8	16,5

Hlavní příčinou dopravních nehod zaviněných řidičem motorového vozidla byl na Vysočině nesprávný způsob jízdy, který v letech 2010 a 2018 stál za více než polovinou nehod, zaviněných muži. Hlavní příčinou byl i u nehod zaviněných ženami, jeho podíl však byl podstatně nižší (42 %). O to více byly u nehod zaviněných řidičkami motorových vozidel zastoupeny další příčiny, nepřiměřená rychlost (bezmála 40 %, u mužů jen těsně přes 30 %) a nedání přednosti (16 %, u mužů 10 %).

Ženy nejsou ani zdaleka tak častým viníkem dopravních nehod jako muži, ale jejich následky trpí mnohem více než by odpovídalo míře jejich zapříčinění. Celkový počet osob usmrcených při dopravních nehodách v minulých letech na Vysočině naštěstí klesal, přesto i v roce 2018 na silnicích kraje přišlo o život pětatřicet osob, z toho sedm žen – většinou šlo o spolujezdkyně v motorových vozidlech (stejně jako v ostatních letech).

Počet těžce zraněných při dopravních nehodách v kraji kolísá, ale podíl žen na jejich počtu vzrostl až na třetinu v roce 2018. Nejčastěji šlo o spolujezdkyně, i když vysoký podíl těžce zraněných žen najdeme i mezi chodci. Rostl rovněž podíl žen na celkovém počtu lehce zraněných, který se od roku 2010 zvyšoval i v absolutních počtech. V tomto případě se nejvíce lehce zraněných žen na Vysočině řadilo do kategorie řidiček.

Tab 8.3 Dopravní nehody zaviněné řidiči motorových vozidel podle hlavních příčin v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem	1 908	1 996	2 618	2 886	2 755	2 872	2 871	3 015	2 926
z toho zaviněné ženou (%)	17,2	18,7	15,4	15,5	15,6	16,2	16,6	15,8	16,5
z toho hlavní příčina									
nesprávný způsob jízdy	894	925	1 349	1 569	1 573	1 647	1 664	1 886	1 742
z toho zaviněné ženou (%)	13,8	14,7	11,4	10,8	11,7	12,9	11,4	12,5	13,3
nepřiměřená rychlost	751	790	919	933	801	843	832	733	837
z toho zaviněné ženou (%)	20,2	21,6	19,4	21,2	18,9	19,2	24,3	19,8	21,1
nedání přednosti	214	229	273	291	295	295	284	295	290
z toho zaviněné ženou (%)	18,7	25,3	23,8	22,7	29,2	26,1	26,1	28,8	24,1
nesprávné předjíždění	49	52	77	93	86	87	91	101	57
z toho zaviněné ženou (%)	26,5	17,3	6,5	16,1	9,3	14,9	12,1	10,9	10,5

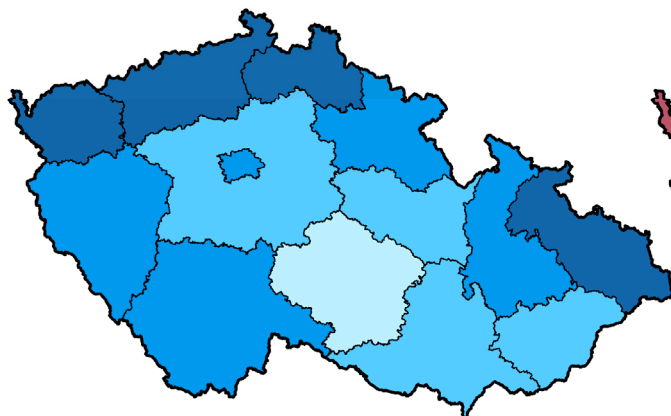
Tab 8.4 Následky dopravních nehod v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

	Usmrcené osoby			Těžké zranění			Lehké zranění		
	2010	2014	2018	2010	2014	2018	2010	2014	2018
Celkem	52	43	35	115	158	116	1 164	1 350	1 513
z toho ženy (%)	25,0	16,3	20,0	22,6	31,6	32,8	37,9	38,9	43,4
v tom kategorie účastníků silničního provozu:									
chodci	7	3	5	14	18	12	93	97	94
z toho ženy (%)	42,9	33,3	-	50,0	50,0	66,7	44,1	40,2	47,9
řidiči (mimo jízdního kola)	30	27	23	59	78	58	611	736	853
z toho ženy (%)	13,3	11,1	8,7	11,9	9,0	17,2	28,5	31,5	35,3
spolujezdcí	11	9	6	23	38	33	345	371	445
z toho ženy (%)	45,5	22,2	66,7	34,8	73,7	51,5	55,1	56,9	60,2
cyklisté	4	4	1	19	24	13	115	146	121
z toho ženy (%)	25,0	25,0	100,0	21,1	25,0	23,1	31,3	29,5	35,5

Kriminalita podle pohlaví a krajů v letech 2016–2018 (roční průměr)

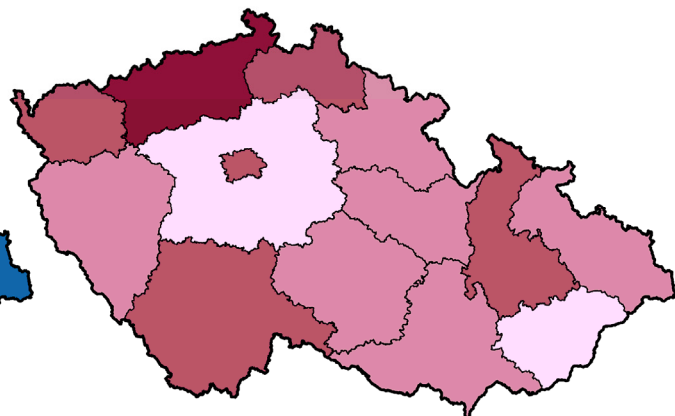
Muži

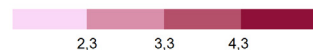
objasněné skutky na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

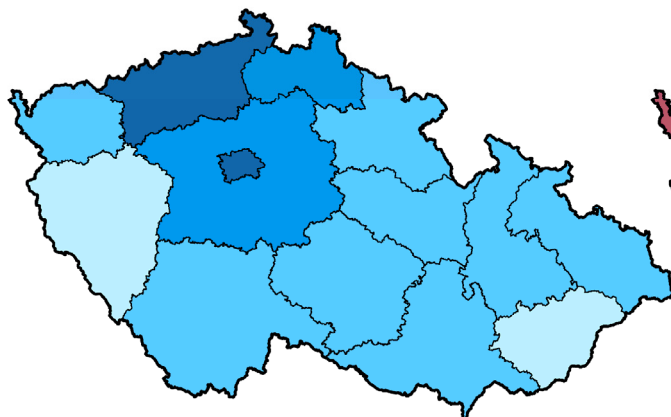
objasněné skutky na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Pramen: Policie ČR

Dopravní nehody zaviněné osobou podle pohlaví a krajů v letech 2013–2018 (roční průměr)

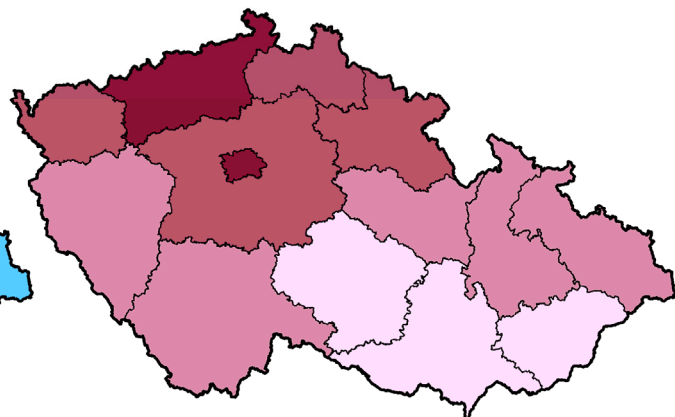
Muži

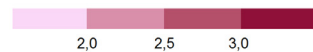
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Pramen: Policie ČR

9. Volby

V posledních letech se jen těžko hledá rok, ve kterém by se nekonaly alespoň jedny volby. Důležitost voleb do Poslanecké sněmovny je všeobecně známá, ale pro obyvatele obcí a měst Kraje Vysočina mají nemenší význam volby do zastupitelstev obcí a též – ač by se to podle výše volební účasti ani nezdálo – volby krajské.

První volby do krajského zastupitelstva se na Vysočině konaly v roce 2000 a o účast v pětáctyřicetiletém zastupitelstvu (tento počet zůstal nezměněn) se tehdy ucházelo 530 kandidátů, z toho 99 žen, z nichž uspělo pět. Úspěšnost kandidujících žen (poměr počtu kandidujících žen k počtu zvolených kandidátek) tak dosáhla 5,1 % z celkového počtu kandidátek (o 4,2 procentního bodu méně než byla úspěšnost u mužů).

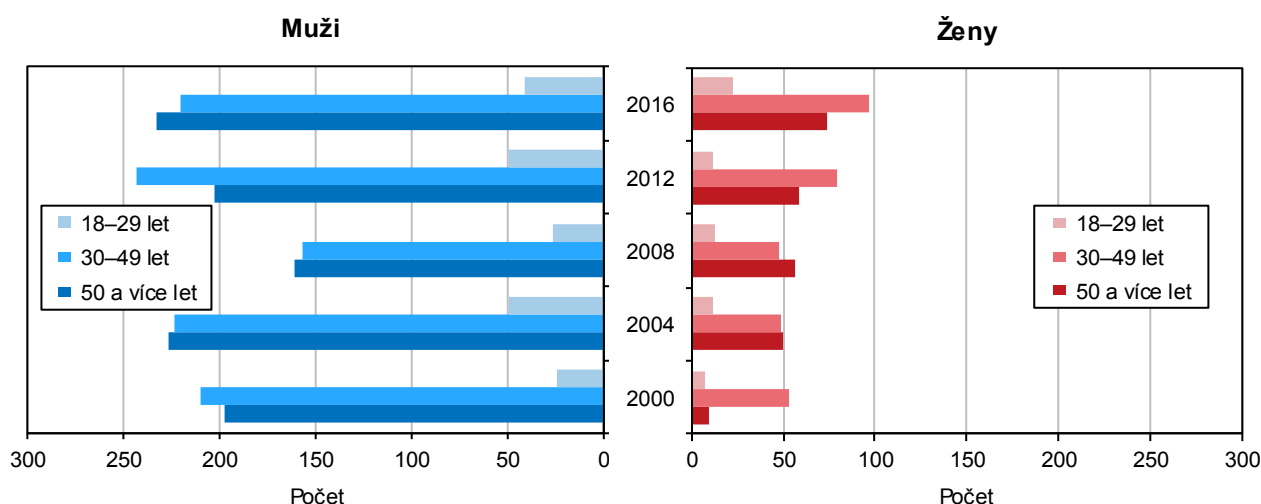
V dalších volbách počet kandidujících žen postupně rostl, počet zvolených zastupitelek, však na dlouho stagnoval na počtu šest, až v posledních krajských volbách roku 2016 vzrostl na osm, vzhledem k vyššímu počtu kandidujících žen však jejich úspěšnost poklesla pod úroveň voleb v roce 2000. Kandidující muži byli vždy úspěšnější, zvláště ve volbách 2004 a 2008 kdy došlo k poklesu počtu mužských kandidátů.

Ve většině krajských voleb tvoří nejsilnější věkovou skupinu u mužů kandidáti ve věku 50 a více let, těsně následovaní kandidáty z věkové skupiny 30 až 49 let, kandidáti mladší třiceti let nikdy netvořili ani desetinu celkového počtu. U žen naproti tomu ve většině krajských voleb převažovaly kandidátky z věkové skupiny 30 až 49 let, kandidátky padesátileté a starší byly druhé nejpočetnější a podíl nejmladších kandidátek ve věku 18 až 29 let v některých volbách překročil i hranici deseti procent.

Tab 9.1 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev krajů podle pohlaví v Kraji Vysočina

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
2016	688	194	28,2	45	8	17,8	6,5	7,5	4,1
2012	644	150	23,3	45	6	13,3	7,0	7,9	4,0
2008	460	117	25,4	45	6	13,3	9,8	11,4	5,1
2004	498	111	22,3	45	6	13,3	9,0	10,1	5,4
2000	530	99	18,7	45	5	11,1	8,5	9,3	5,1

Graf 9.1 Kandidáti podle pohlaví a věku ve volbách do zastupitelstev krajů v Kraji Vysočina

Novodobé obecní volby mají delší historii, zde se však budeme zabývat pouze volbami do zastupitelstev obcí v letech 2006, 2010, 2014 a zejména 2018. Kandidáti do obecních voleb představují vždy mohutnou masu, která se na Vysočině v roce 2006 těsně přiblížila k hranici patnácti tisíc, početního maxima dosáhla ve volbách 2014, kdy bylo v kraji více než šestnáct tisíc kandidátů, ale v posledních volbách na podzim 2018 poklesla k hranici patnácti tisíc. Počet žen mezi kandidáty se také zvyšoval a to rychleji než počet mužských kandidátů,

takže mírně rostl podíl žen na celkovém počtu. Navíc pokles počtu ženských kandidátek v roce 2018 byl mírnější, takže jejich podíl na celku v těchto volbách dosáhl maxima (téměř 29 %).

Počet volených zastupitelů byl v kraji poměrně stabilní a pohyboval se kolem počtu 6 100. Počet zvolených zastupitelek však setrvale stoupal (mezi volbami 2006 a 2018 téměř o pětinu) a tím rostl i podíl žen ve zvolených zastupitelstvech (ve stejném období o 3,8 bodu). Přesto však počet kandidátek rostl o něco rychleji než počet zvolených zastupitelek, takže se u úspěšnosti ženských kandidátek projevoval mírný sestup.

Tab 9.2 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví v Kraji Vysočina

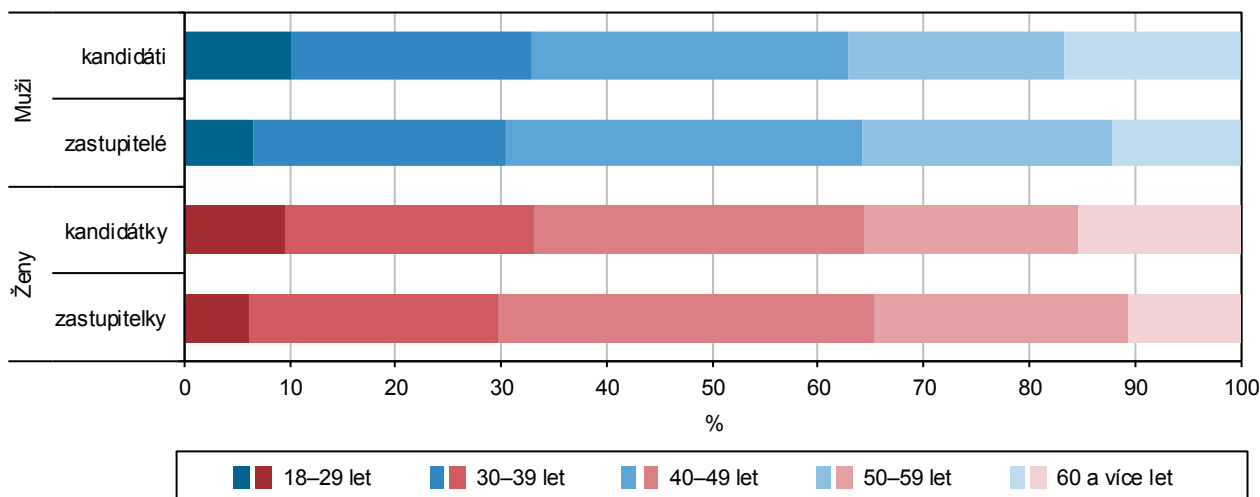
	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
2018	15 191	4 363	28,7	6 094	1 428	23,4	40,1	43,1	32,7
2014	16 046	4 471	27,9	6 088	1 360	22,3	37,9	40,8	30,4
2010	15 814	4 244	26,8	6 125	1 324	21,6	38,7	41,5	31,2
2006	14 763	3 582	24,3	6 115	1 198	19,6	41,4	44,0	33,4

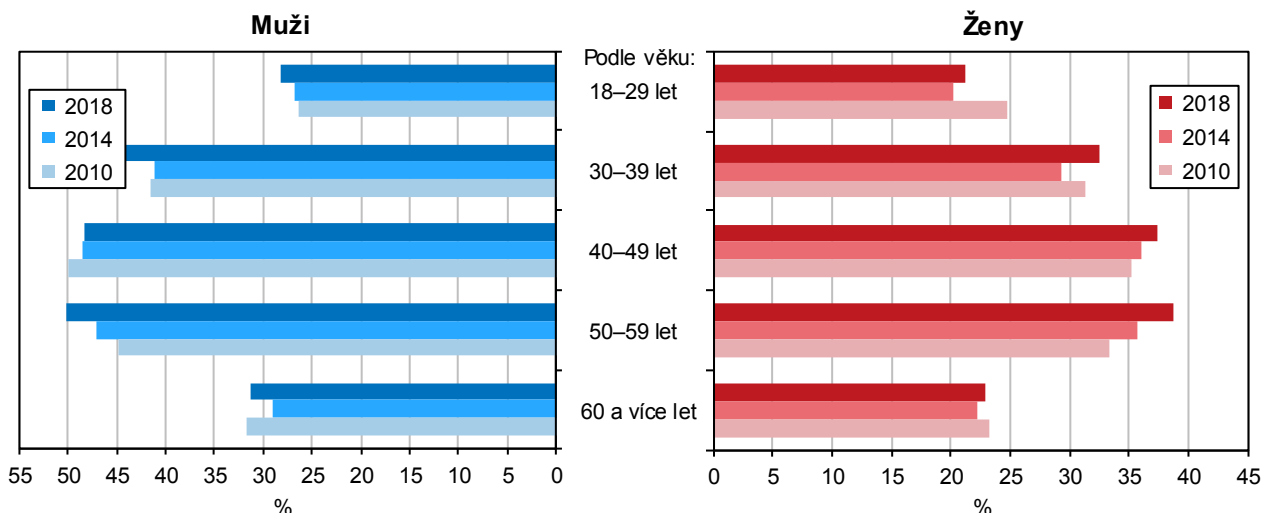
Mezi kandidáty v říjnových obecních volbách roku 2018 měly ženy největší početní zastoupení ve věkových skupinách 30 až 39 let a 40 až 49 let. V těchto věkových skupinách měly též nejvyšší podíl na celkovém počtu kandidátů. Nejvíce zvolených zastupitelů i zastupitelek bylo ve věku 40 až 49 let, nejméně jich u obou pohlaví patřilo do nejstarší a zejména do nejmladší věkové skupiny. V těchto věkových skupinách byla zaznamenána též nejnižší úspěšnost kandidujících mužů i žen. Ta byla u obou pohlaví nejvyšší u věkové skupiny 50 až 59 let, těsně následované skupinou 40 až 49 let.

Tab 9.3 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a věku v říjnu 2018 v Kraji Vysočina

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
Celkem	15 191	4 363	28,7	6 094	1 428	23,4	40,1	43,1	32,7
v tom ve věku									
18–29 let	1 507	416	27,6	397	88	22,2	26,3	28,3	21,2
30–39 let	3 498	1 031	29,5	1 449	336	23,2	41,4	45,1	32,6
40–49 let	4 614	1 364	29,6	2 077	509	24,5	45,0	48,2	37,3
50–59 let	3 101	884	28,5	1 455	342	23,5	46,9	50,2	38,7
60 a více let	2 471	668	27,0	716	153	21,4	29,0	31,2	22,9

Graf 9.2 Kandidáti a zvolení zastupitelé podle pohlaví a věku ve volbách do obecních zastupitelstev v Kraji Vysočina v říjnu 2018

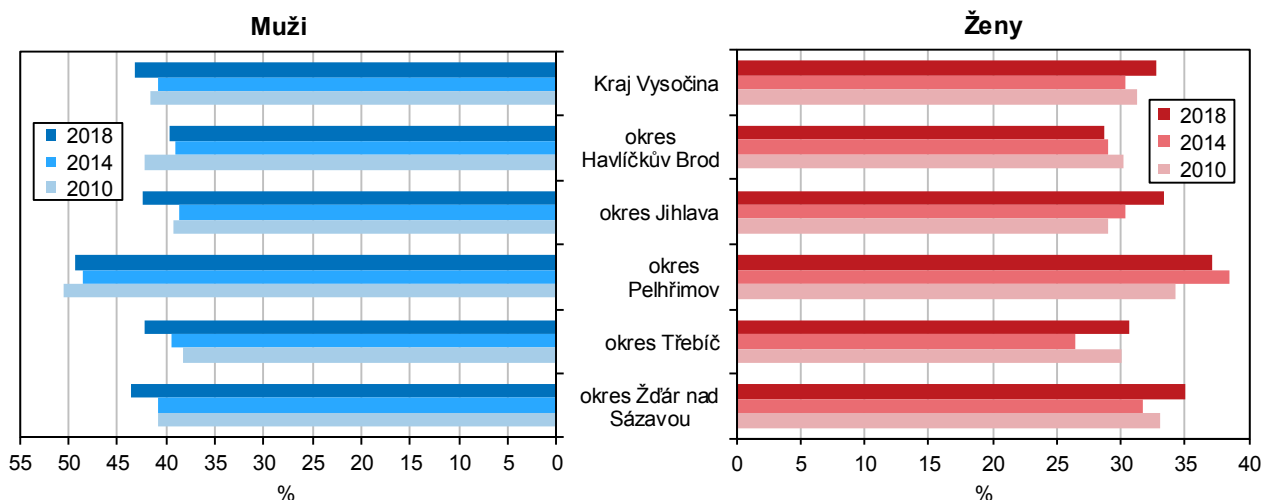

Graf 9.3 Zvolení zastupitelé na počtu kandidátů podle pohlaví a věku ve volbách do obecních zastupitelstev v Kraji Vysočina

Z hlediska regionálního byl v obecních volbách roku 2018 zaznamenán nejvyšší podíl kandidujících žen (přes třicet procent) v jihlavském okrese. V dalších třech okresech byl mírně pod hranicí třiceti procent (Havlíčkův Brod, Třebíč, Žďár nad Sázavou), jen pelhřimovský okres měl větší odstup. Podobně tomu bylo i u podílu žen na celkovém počtu zvolených zastupitelů. Nejúspěšnější byli kandidáti i kandidátky v pelhřimovském okrese, kde z kandidujících mužů byl zvolen prakticky každý druhý a podíl zvolených žen dosáhl sedmatřiceti procent.

Tab 9.4 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2018

Kraj, okresy	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
Kraj Vysočina	15 191	4 363	28,7	6 094	1 428	23,4	40,1	43,1	32,7
Havlíčkův Brod	2 820	824	29,2	1 027	237	23,1	36,4	39,6	28,8
Jihlava	2 688	819	30,5	1 064	273	25,7	39,6	42,3	33,3
Pelhřimov	2 140	561	26,2	986	208	21,1	46,1	49,3	37,1
Třebíč	3 694	1 076	29,1	1 433	330	23,0	38,8	42,1	30,7
Žďár nad Sázavou	3 849	1 083	28,1	1 584	380	24,0	41,2	43,5	35,1

Graf 9.4 Zvolení zastupitelé na počtu kandidátů podle pohlaví a věku ve volbách do obecních zastupitelstev v Kraji Vysočina

Podíl žen na celkovém počtu kandidátů v posledních obecních volbách se v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností Kraje Vysočina pohyboval mezi 24,7 % (Telč) a 33,4 % (Náměšť nad Oslavou). Telečsko bylo na Vysočině jediným správním obvodem, v němž podíl kandidujících žen nedosáhl alespoň jedné čtvrtiny.

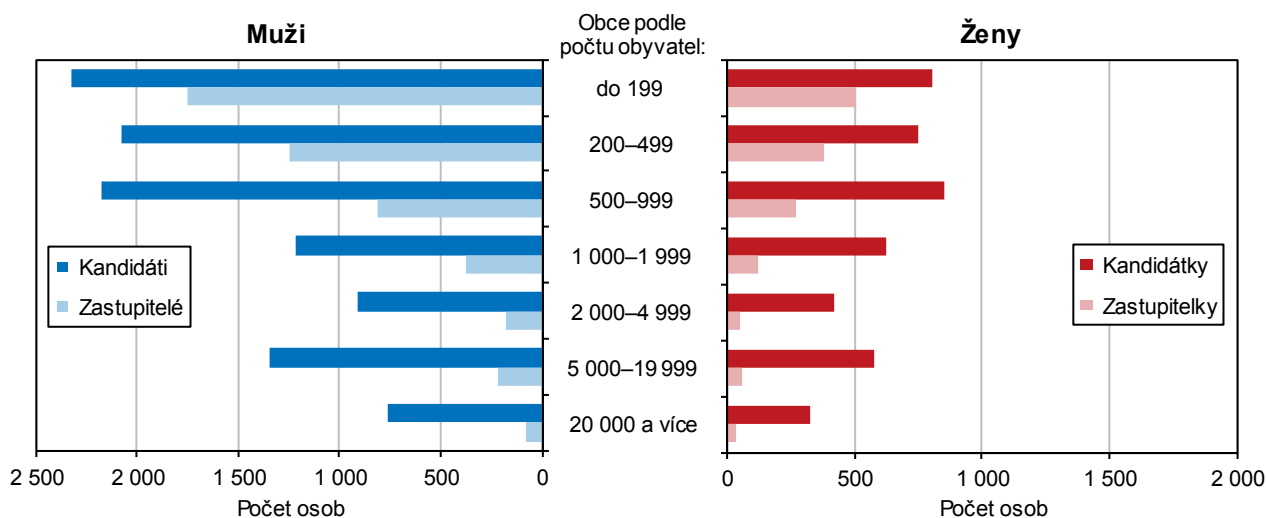
Podíl žen na nově zvolených obecních zastupitelstvech byl v kraji nejnižší ve správním obvodu Pelhřimov (19,5 %), nejvyšší v obvodu Jihlava (26,6 %). Ve většině správních obvodů se pohyboval mírně pod hranicí 25 procent, překročil ji pouze ve čtyřech obvodech.

Největší úspěšnost dosáhly kandidující ženy ve správních obvodech Telč a Pacov (poměr mezi zvolenými a kandidujícími ženami 49,1 % a 45,7 %). Naopak nejnižší byla zaznamenána v obvodu Havlíčkův Brod (24,1 %). Ve stejných obvodech dosáhli nejvyšší, respektive nejnižší úspěšnosti i kandidující muži a současně to byly obvody s nejvyšším/nejnižším počtem kandidátů, připadajících na jedno zastupitelské křeslo.

Tab 9.5 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a správních obvodů obcí s rozšířenou působností v říjnu 2018

Kraj, SO ORP	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé				Zvolení zastupitelé/ kandidáti (%)	
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		ženy/muži v %	celkem	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
Kraj Vysočina	15 191	4 363	28,7	6 094	1 428	23,4	30,6	40,1	32,7
Bystřice nad Pernštejnem	750	211	28,1	351	84	23,9	31,5	46,8	39,8
Havlíčkův Brod	1 488	452	30,4	490	109	22,2	28,6	32,9	24,1
Humpolec	510	140	27,5	199	49	24,6	32,7	39,0	35,0
Chotěboř	643	187	29,1	262	68	26,0	35,1	40,7	36,4
Jihlava	2 039	658	32,3	717	191	26,6	36,3	35,2	29,0
Moravské Budějovice	876	233	26,6	386	79	20,5	25,7	44,1	33,9
Náměšť nad Oslavou	575	192	33,4	225	56	24,9	33,1	39,1	29,2
Nové Město na Moravě	729	210	28,8	274	71	25,9	35,0	37,6	33,8
Pacov	372	94	25,3	192	43	22,4	28,9	51,6	45,7
Pelhřimov	1 258	327	26,0	595	116	19,5	24,2	47,3	35,5
Světlá nad Sázavou	662	179	27,0	266	60	22,6	29,1	40,2	33,5
Telč	676	167	24,7	356	82	23,0	29,9	52,7	49,1
Třebíč	2 243	651	29,0	822	195	23,7	31,1	36,6	30,0
Velké Meziříčí	1 218	345	28,3	493	125	25,4	34,0	40,5	36,2
Žďár nad Sázavou	1 152	317	27,5	466	100	21,5	27,3	40,5	31,5

Graf 9.5 Kandidáti a zvolení zastupitelé podle pohlaví a velikostních skupin obcí ve volbách do obecních zastupitelstev v Kraji Vysočina v říjnu 2018

Největší počty kandidátů i zvolených zastupitelů jsou v nejmenších obcích. O 2 250 mandátů v obcích s méně než dvěma sty obyvateli se v říjnu 2018 na Vysočině ucházelo 3 132 kandidátů (z toho 807 žen). Z nich bylo zvoleno 1 747 mužů a 503 žen. Naproti tomu o 116 mandátů ve čtyřech největších městech kraje zápolilo 1 094 kandidátů (z nich 328 žen), zvoleno bylo 84 mužů a 32 žen.

Zastoupení žen mezi kandidáty je obecně vyšší ve větších obcích a městech, počínaje sídly s 1 000 až 1 999 obyvateli a krajským městem konče. U zvolených zastupitelů podíl žen na nových zastupitelstvech kolísal více méně bez ohledu na velikostní skupinu obce. Tak nejvyšší podíl zvolených žen byl zaznamenán ve městech s 20 000 až 49 999 obyvateli a nejnižší v Jihlavě, jediném městě kraje s více než 50 000 obyvateli.

Naproti tomu jednoznačnou souvislost s velikostí obce můžeme pozorovat u úspěšnosti kandidátů. Kandidující muž či žena měli nejvyšší naději na zvolení v nejmenších obcích do 199 obyvatel, s rostoucí velikostí pak postupně klesala až na zhruba desetiprocentní šanci v největších městech kraje. Není divu – v malých obcích se nejednou jen s obtížemi sháněl alespoň minimální počet kandidátů k vytvoření zastupitelstva, kdežto ve velkých (na poměry kraje) městech kandidátní listiny, složené na jednu hromadu, připomínaly sebrané spisy Alexandra Dumase otce (můžeme-li si dovolit trochu humoru a nadsázky v jinak vážné publikaci).

Tab 9.6 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2018 v Kraji Vysočina

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
Kraj Vysočina	15 191	4 363	28,7	6 094	1 428	23,4	40,1	43,1	32,7
v tom podle velikosti obce									
do 199 obyvatel	3 132	807	25,8	2 250	503	22,4	71,8	75,1	62,3
200–499 obyvatel	2 829	747	26,4	1 632	385	23,6	57,7	59,9	51,5
500–999 obyvatel	3 028	852	28,1	1 087	272	25,0	35,9	37,5	31,9
1 000–1 999 obyvatel	1 849	628	34,0	506	126	24,9	27,4	31,1	20,1
2 000–4 999 obyvatel	1 333	420	31,5	230	52	22,6	17,3	19,5	12,4
5 000–19 999 obyvatel	1 926	581	30,2	273	58	21,2	14,2	16,0	10,0
20 000–49 999 obyvatel	751	225	30,0	79	26	32,9	10,5	10,1	11,6
50 000 a více obyvatel	343	103	30,0	37	6	16,2	10,8	12,9	5,8

V přepočtu na tisíc obyvatel daného pohlaví a dané věkové skupiny byli v Kraji Vysočina v obecních volbách 2018 nejpočetnější kandidáti a kandidátky ve věku 40 až 49 let, kteří také svou kandidaturu přetavili v nejvyšší počet zvolených zastupitelů na tisíc obyvatel. V přepočtu druhý nejvyšší počet kandidátů a kandidátek měla věková skupina 30 až 39 let, následovaná skupinou 50 až 59 let, u zvolených zastupitelů si však obě věkové skupiny pořadí prohodili – voliči dali přednost zkušenějším. Nejmladší a nejstarší muži a ženy kandidovali méně často, pokud se k tomu však odhodlali, byli muži šedesátiletí a starší o něco úspěšnější než „mladíci“ ve věku 18 až 29 let. Naopak mladé ženy si vedly o něco úspěšněji než jejich konkurentky ve věku šedesát a více let.

Tab 9.7 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a věku v říjnu 2018 v Kraji Vysočina

na 1 000 obyvatel daného pohlaví a věku

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Celkem 18+	36,4	52,7	20,6	14,6	22,7	6,8
v tom ve věku						
18–29 let	21,6	30,2	12,3	5,7	8,6	2,6
30–39 let	50,6	68,2	31,4	21,0	30,8	10,2
40–49 let	59,5	81,4	36,3	26,8	39,3	13,5
50–59 let	47,0	65,7	27,4	22,1	33,0	10,6
60 a více let	18,4	30,2	8,9	5,3	9,4	2,0

V říjnových obecních volbách se v Kraji Vysočina volilo v 702 obcích (ve zbylých dvou obcích nebyla v řádném termínu podána žádná kandidátní listina a dodatečné volby do jejich zastupitelstev proběhly v lednu 2019.) V 57 obcích bychom na hlasovacím lístku nenašli jediné ženské jméno, nejvíce takových obcí (16) bylo na Pelhřimovsku, nejméně (osm) ve žďárském okrese. Nejčastějším případem byly obce, v nichž ženy tvořily

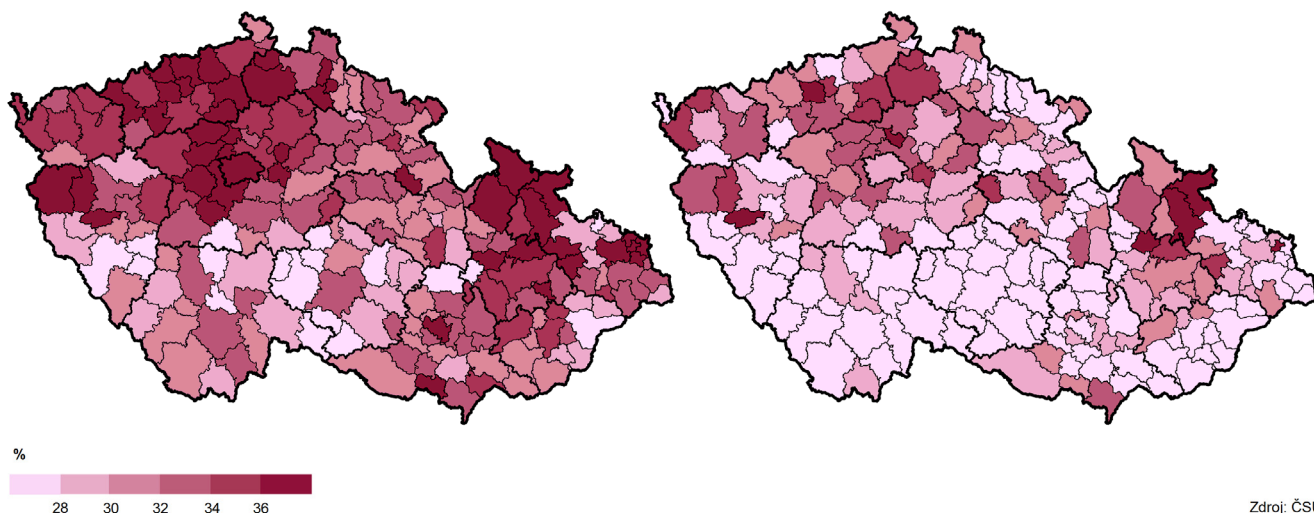
méně než třetinu kandidátů (60 %), naopak obce, v nichž ženy tvořily nejméně dvě třetiny kandidátů, by se v každém okrese kraje daly spočítat na prstech jedné ruky.

Mezi zvolenými zastupiteli byly ženy ještě vzácnějším „artiklem“. Do zastupitelstev 108 obcí kraje se nedostala ani jediná (kromě Žďárska bylo takových obcí v každém okrese více než dvacet), v dalších 422 obcích tvořily méně než třetinu zastupitelstva. Na opačném pólu stálo 11 obcí, v nichž byla nově zvolena zastupitelstva s dvoutřetinovým či vyšším podílem žen. A našli bychom i nejméně jednu obec, jejíž zastupitelstvo je dlouhodobě zcela nebo téměř zcela tvořeno ženami.

Podíl žen mezi kandidáty a zvolenými zastupiteli podle SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

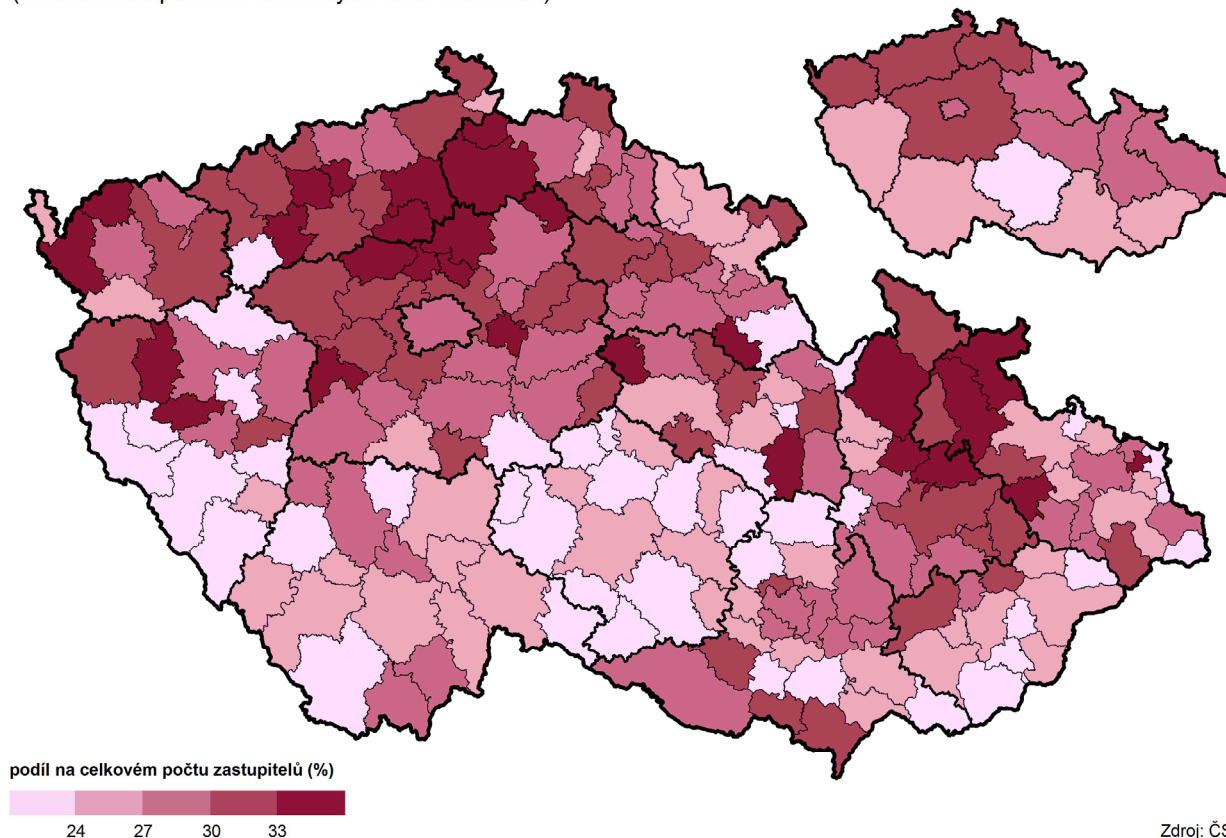
Kandidáti

Zastupitelé

Zdroj: ČSÚ

Ženy mezi zvolenými zastupiteli podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

Zdroj: ČSÚ

10. Dokumenty zaměřené na genderovou problematiku

V oblasti genderové problematiky byl na celostátní úrovni v roce 2014 schválen dokument Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020. V něm se mimo jiné uvádí, že na úrovni samosprávy (krajů i obcí) neexistuje pevně daná struktura, v jejímž rámci by byla politika rovnosti žen a mužů řešena. Na některých krajských úřadech je tak tato otázka řešena více, jinde je jí přikládán menší důraz. Krajský úřad Kraje Vysočina patří k těm prvně jmenovaným.

Stanovené principy rovných příležitostí a sladování osobního a pracovního života Kraj Vysočina uplatňuje v podmínkách krajského úřadu. Jejich východiska definoval v řadě dokumentů, např. „Etickém kodexu zaměstnanců Kraje Vysočina“, „Protikorupční strategii Kraje Vysočina“, ve vnitřních předpisech a v neposlední řadě v roce 2016 přijatém dokumentu „Strategie uplatňování principu rovnosti v podmínkách Krajského úřadu Kraje Vysočina“, ve kterém si stanovil následující vizi:

Kraj Vysočina chce být zaměstnavatelem plně respektujícím práva a zájmy všech svých zaměstnanců, tedy i těch znevýhodněných. Uplatňováním rovných příležitostí bude spoluvytvářet harmonickou společnost. Chce být dobrým místem pro práci i pro život, pro uplatnění a seberealizaci všech jedinců.

Strategie přináší několik zásadních principů, které se Kraj Vysočina jako zaměstnavatel při naplňování strategie a navržených aktivit snaží uplatňovat:

- ♣ princip vzájemného respektu a úcty,
- ♣ princip velmi uvážlivé, přiměřené, nenásilné a citlivé pozitivní diskriminace znevýhodněných zaměstnaneckých skupin,
- ♣ princip preference sladování osobního a pracovního života zaměstnanců v rámci akceptovatelnosti veřejností a v rámci provozních potřeb organizace,
- ♣ rovný přístup všech zaměstnaneckých skupin k vedoucím pozicím a k dalším atraktivním pracovním pozicím (ve smyslu rovné příležitosti),
- ♣ princip rovnosti při stanovování všech složek platu a v rámci mimořádného odměňování (ve smyslu rovnosti v příležitostech, ne rovnosti v absolutních částkách, odměňování dle náročnosti práce, dosažené praxe, dosažených výsledků bez ohledu na národnost, pohlaví, barvu pleti, etnický nebo sociální původ, jazyk, náboženství nebo víru, politické či jiné názory, majetek, rodinný původ, zdravotní stav, věk, vzhled, nebo sexuální orientaci),
- ♣ princip rovnosti při písemném i verbálním hodnocení zaměstnanců, výstupů jejich práce, pracovní aktivity a morálky (jedno stejné měřítko pro všechny zaměstnance),
- ♣ princip genderově korektního vyjadřování (hlavní cíl - důraz na vyvážené vyznění celého psaného nebo mluveného textu s nenásilným zdůrazněním pozitivní role a odborného přínosu znevýhodněných skupin), přiměřené užívání genderově korektního jazyka (obecně – oslovení, pracovní pozice, označení vedoucích a vysoce odborných pracovních pozic, uplatnění v podmínkách Krajského úřadu Kraje Vysočina) a korektní zobrazování.

Na každý rok uplatňování strategie je sestavována databáze realizovaných a vyhodnocovaných projektů. Z praktických opatření je možno uvést umožnění práce z domu či poskytnutí zkráceného pracovního úvazku, což v odůvodněných případech (zvláště kvůli péči o dítě) využívají hlavně ženy. Probíhají pravidelná setkání se zaměstnankyněmi na mateřské a rodičovské dovolené.

Ke konci roku 2018 bylo na vedoucích pozicích v Krajském úřadu Kraje Vysočina 45 % žen a 55 % mužů (na celkovém počtu zaměstnanců úřadu se ženy podílely 64 %). Převahu měly ženy mezi vedoucími odborů (57 %), na pozicích vedoucích oddělení jich bylo 43 %.

V roce 2018 se Krajský úřad Kraje Vysočina opět zapojil do soutěže „Úřad roku Půl na půl – respekt k rovným příležitostem“ a v kategorii krajské úřady se umístil na prvním místě – poosmé za sebou.

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2018

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	10 649 800	1 308 632	1 369 332	642 133	584 672	294 896	820 789	442 356
z toho ženy (%)	50,8	51,2	50,6	50,6	50,4	50,6	50,4	50,8
Muži celkem	5 244 194	638 009	676 696	317 268	290 226	145 674	407 395	217 791
ve věku (%):								
0–14 let	16,5	16,6	18,3	16,4	15,9	15,7	16,5	16,9
15–64 let	66,7	67,3	65,9	66,2	66,5	67,1	67,0	66,0
65 a více let	16,7	16,0	15,8	17,5	17,6	17,2	16,4	17,1
Ženy celkem	5 405 606	670 623	692 636	324 865	294 446	149 222	413 394	224 565
ve věku (%):								
0–14 let	15,3	15,0	17,0	15,2	15,0	14,5	15,6	15,6
15–64 let	62,4	63,4	62,4	62,3	62,5	62,8	62,4	61,8
65 a více let	22,4	21,6	20,6	22,5	22,5	22,7	22,0	22,6
Počet žen na 100 mužů	103,1	105,1	102,4	102,4	101,5	102,4	101,5	103,1
ve věku:								
0–14 let	95,1	94,9	95,0	94,9	95,7	94,8	95,5	95,2
15–64 let	96,3	99,0	96,9	96,4	95,3	95,9	94,4	96,5
65 a více let	138,0	141,5	133,7	132,1	130,0	134,9	136,2	136,3
80 a více let	197,4	187,9	196,9	193,2	183,9	190,1	201,5	201,4
Cizinci k 31. 12. (bez azylantů) ¹⁾	564 345	205 595	76 393	21 225	35 381	20 663	37 017	21 364
z toho ženy (%)	43,2	46,0	42,6	41,2	42,8	43,7	35,7	45,4
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8
Index stárí ²⁾	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6
muži	101,1	96,5	86,0	106,7	110,4	109,8	99,3	101,3
ženy	146,6	143,9	121,0	148,5	149,9	156,3	141,8	145,1
Průměrný věk k 31. 12.	42,3	41,9	41,2	42,7	42,7	42,9	42,0	42,1
muži	40,9	40,5	40,0	41,4	41,5	41,5	40,7	40,7
ženy	43,7	43,3	42,4	43,9	43,9	44,2	43,4	43,5
Živé narození	114 036	15 460	14 776	6 748	6 082	2 755	8 099	4 725
z toho dívky (%)	48,9	48,7	48,7	49,2	48,3	50,3	49,0	49,1
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,8	32,6	31,2	30,3	30,6	29,7	29,4	30,5
při narození prvního dítěte	29,1	31,3	29,2	28,6	28,8	27,8	27,5	28,5
Podíl předmanželských koncepcí ³⁾ (%)	23,9	21,4	24,5	24,6	24,8	28,3	28,7	25,8
Úhrnná plodnost ⁴⁾	1,708	1,563	1,742	1,742	1,696	1,593	1,688	1,749
Úhrnná potratovost ⁵⁾	0,492	0,434	0,490	0,550	0,462	0,558	0,675	0,623
Zemřelí	112 920	12 417	13 687	6 696	6 276	3 491	9 338	4 705
z toho ženy (%)	49,3	51,7	48,8	49,3	49,2	49,7	48,5	48,8
Zemřelí muži	57 273	5 996	7 013	3 398	3 188	1 756	4 813	2 409
z toho ve věku (%):								
60–69 let	22,0	17,9	22,1	21,7	23,6	26,5	25,3	23,7
70–79 let	30,7	29,7	31,7	30,7	31,0	30,6	32,2	30,1
80–89 let	25,5	29,6	25,2	26,5	25,6	21,7	21,2	24,3
90 a více let	7,2	10,6	6,6	7,4	5,9	5,4	4,5	7,4
z toho vybrané příčiny smrti (%):								
novotvary	27,2	27,4	28,2	27,7	28,9	27,2	28,6	27,8
nemoci oběhové soustavy	40,0	39,7	40,4	37,4	38,5	39,5	39,6	40,8
nemoci dýchací soustavy	7,8	7,8	7,1	9,4	6,2	9,0	6,9	7,3
nemoci trávicí soustavy	4,9	4,2	4,1	3,4	4,2	5,6	4,3	4,0
vnější příčiny	6,8	6,5	7,2	7,0	7,2	6,9	7,0	7,2
Zemřelé ženy	55 647	6 421	6 674	3 298	3 088	1 735	4 525	2 296
z toho ve věku (%):								
60–69 let	12,0	10,4	12,0	12,6	11,9	16,0	16,4	13,1
70–79 let	23,5	22,2	23,5	22,5	24,2	26,3	27,7	23,7
80–89 let	37,6	37,9	38,9	37,5	37,5	33,3	32,7	35,9
90 a více let	20,1	23,8	18,7	19,6	19,1	16,4	15,7	20,4
z toho vybrané příčiny smrti (%):								
novotvary	22,8	25,9	22,4	24,0	24,3	24,4	24,3	22,7
nemoci oběhové soustavy	46,5	44,0	47,6	41,7	41,9	41,7	44,9	47,7
nemoci dýchací soustavy	6,9	7,0	6,5	9,2	6,0	8,1	6,6	7,2
nemoci trávicí soustavy	3,8	3,1	3,6	3,5	3,4	4,1	3,9	3,3
vnější příčiny	3,5	3,4	3,6	3,6	4,1	3,5	3,2	3,6

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
551 021	520 316	509 274	1 187 667	632 492	582 921	1 203 299	OBYVATELSTVO
50,7	50,4	50,3	51,0	51,0	51,0	50,9	Počet obyvatel k 31. 12.
271 591	257 948	253 061	582 516	309 620	285 883	590 516	z toho ženy (%)
16,2	16,3	15,9	16,6	16,2	15,8	16,0	Muži celkem
65,6	66,6	66,8	66,8	66,7	67,3	67,7	ve věku (%):
18,2	17,1	17,3	16,6	17,1	16,9	16,4	0–14 let
279 430	262 368	256 213	605 151	322 872	297 038	612 783	15–64 let
14,9	15,3	15,0	15,3	14,9	14,4	14,5	65 a více let
61,0	62,0	62,1	62,1	61,9	62,0	62,7	Ženy celkem
24,0	22,7	22,9	22,6	23,2	23,6	22,8	ve věku (%):
102,9	101,7	101,2	103,9	104,3	103,9	103,8	0–14 let
95,0	95,3	95,0	95,5	95,8	94,6	94,5	15–64 let
95,7	94,8	94,2	96,6	96,8	95,7	96,1	65 a více let
135,8	134,8	134,2	141,5	141,6	145,0	144,4	80 a více let
188,1	193,9	193,5	206,0	205,4	215,0	203,2	Cizinci k 31. 12. (bez azylantů) ¹⁾
16 654	17 575	10 648	50 351	12 302	10 255	27 987	z toho ženy (%)
42,4	41,1	41,8	43,0	41,7	40,5	38,1	Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)
3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3	Index stáří ²⁾
136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9	muži
112,7	105,2	108,6	100,1	105,5	107,1	102,6	ženy
161,2	148,8	153,3	148,2	155,9	164,1	156,6	Průměrný věk k 31. 12.
43,1	42,4	42,8	42,4	42,8	43,1	42,7	muži
41,6	41,0	41,4	40,9	41,2	41,4	41,1	ženy
44,5	43,8	44,1	43,8	44,3	44,7	44,2	Živě narození
5 677	5 526	5 430	13 594	6 699	6 078	12 387	z toho dívky (%)
49,6	49,4	48,4	49,1	49,4	49,4	48,1	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9	Průměrný věk matky při narození dítěte
30,6	30,6	30,6	31,1	30,7	30,9	30,1	při narození prvního dítěte
28,6	28,5	28,6	29,4	28,9	29,1	28,3	Podíl předmanželských koncepcí ³⁾ (%)
24,3	22,7	24,6	22,3	25,2	22,9	24,4	Úhrnná plodnost ⁴⁾
1,739	1,742	1,750	1,763	1,725	1,702	1,676	Úhrnná potratovost ⁵⁾
0,497	0,416	0,428	0,418	0,485	0,465	0,497	Zemřelí
6 024	5 528	5 277	12 542	6 952	6 338	13 649	z toho ženy (%)
50,3	49,4	48,2	49,5	48,5	48,6	48,8	Zemřelí muži
2 996	2 797	2 736	6 339	3 579	3 259	6 994	z toho ve věku (%):
20,6	22,3	19,0	20,4	21,7	22,1	23,9	60–69 let
31,9	27,4	31,7	30,7	28,9	29,7	31,1	70–79 let
27,1	28,2	28,5	25,9	25,2	25,7	22,6	80–89 let
8,4	7,5	7,9	8,1	8,0	7,1	5,4	90 a více let
27,0	27,0	27,8	27,4	24,4	24,9	25,8	z toho vybrané příčiny smrti (%):
43,7	39,0	41,0	39,2	41,4	39,5	40,9	novotvary
7,4	9,2	8,1	7,8	8,4	8,1	8,2	nemoci oběhové soustavy
4,4	5,4	4,5	6,0	5,8	6,1	6,5	nemoci dýchací soustavy
5,1	6,5	5,8	6,8	8,1	7,5	6,2	nemoci trávicí soustavy
3 028	2 731	2 541	6 203	3 373	3 079	6 655	vnější příčiny
10,6	11,4	9,3	10,4	11,0	10,9	12,9	Zemřelé ženy
21,7	22,8	21,5	21,9	22,8	21,7	26,1	z toho ve věku (%):
40,5	39,8	41,5	38,4	38,0	40,2	35,9	60–69 let
21,7	20,2	21,8	23,1	21,1	20,5	17,7	70–79 let
21,2	22,8	20,8	22,0	21,1	21,0	21,9	80–89 let
48,9	47,2	49,6	47,9	49,8	48,1	47,8	90 a více let
7,8	6,6	5,8	6,9	7,4	6,2	6,3	z toho vybrané příčiny smrti (%):
3,4	3,3	3,1	3,8	3,9	4,6	5,0	novotvary
3,3	3,0	3,5	3,5	4,4	4,2	2,9	nemoci oběhové soustavy
							nemoci dýchací soustavy
							nemoci trávicí soustavy
							vnější příčiny

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2018

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Přirozený přírůstek	1 116	3 043	1 089	52	-194	-736	-1 239	20
muži	983	1 936	566	29	-46	-388	-679	-4
ženy	133	1 107	523	23	-148	-348	-560	24
Naděje dožití při narození (2017–2018)								
muži	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4
ženy	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7
Naděje dožití ve věku 45 let (2017–2018)								
muži	32,6	34,4	32,6	33,1	32,9	31,6	31,1	32,3
ženy	37,7	38,6	37,4	37,9	37,7	36,1	36,1	37,5
Naděje dožití ve věku 65 let (2017–2018)								
muži	16,1	17,3	15,8	16,2	16,2	15,5	15,1	15,8
ženy	19,7	20,3	19,3	19,7	19,5	18,5	18,5	19,4
Sňatky podle bydliště ženicha	54 470	6 549	6 656	3 407	3 034	1 631	4 299	2 265
z toho podle rodinného stavu snoubenců (%):								
svobodný ženich	75,9	76,8	74,1	76,1	74,9	70,0	68,3	71,5
svobodná nevěsta	76,4	80,4	74,3	76,1	74,4	70,8	68,2	73,0
oba svobodní	67,2	69,5	64,7	67,5	65,5	59,5	57,4	62,1
v tom podle rozdílu ve věku snoubenců (%):								
starší ženich	67,7	68,7	67,6	67,7	66,1	69,2	67,9	65,7
starší nevěsta	21,8	20,0	22,1	21,9	23,8	22,1	23,4	23,1
oba stejného věku	10,5	11,3	10,3	10,4	10,1	8,6	8,7	11,2
Podíl ženichů jiného státního občanství (%)	5,9	12,4	5,5	4,4	5,9	5,6	4,6	5,6
Podíl nevěst jiného státního občanství (%)	4,9	10,8	5,9	3,6	5,0	5,9	3,6	4,2
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	32,5	33,5	32,7	32,2	32,3	33,1	33,2	32,8
nevěsty	29,9	31,1	30,0	29,4	29,6	30,3	30,4	30,4
Sňatky podle bydliště nevěsty	54 470	6 377	6 641	3 403	3 024	1 608	4 266	2 297
Rozvody	24 313	2 798	3 397	1 439	1 386	678	2 106	1 000
z toho podle pořadí rozvodu (%):								
první rozvod muže	80,9	79,1	78,7	79,4	81,3	77,0	78,7	78,0
první rozvod ženy	81,3	82,9	79,7	79,6	81,6	77,7	77,3	78,6
v tom podle počtu let trvání manželství (%):								
do 1 roku	4,6	4,4	4,6	5,6	6,2	5,8	3,9	4,5
2–4 roky	12,7	13,2	13,8	14,1	13,3	16,5	11,8	13,8
5–14 let	39,6	44,1	39,7	39,3	40,6	38,1	43,4	39,2
15 a více let	43,2	38,3	41,9	40,9	39,9	39,7	40,8	42,5
Podíl rozvodů s nezletilými dětmi (%)	58,4	52,3	60,9	59,3	58,7	50,3	61,0	59,8
Průměrný věk při prvním rozvodu								
muži	43,2	43,7	42,9	42,7	42,4	43,2	43,0	42,9
ženy	40,6	41,2	40,3	40,1	39,9	40,5	40,2	40,3
Stěhování v rámci kraje	247 414	.	23 095	11 925	10 433	5 642	17 729	7 384
z toho ženy (%)	52,9	.	53,3	53,1	53,0	52,6	53,2	54,1
Přistěhovalí do kraje	58 148	40 503	31 078	6 697	7 959	3 553	8 373	5 560
z toho ženy (%)	40,5	47,8	49,3	44,9	45,0	46,8	46,4	47,0
Vystěhovalí z kraje	19 519	29 427	15 630	4 812	3 909	3 607	7 425	4 524
z toho ženy (%)	42,6	50,3	50,5	48,7	50,1	49,0	49,6	51,5
Přírůstek/úbytek stěhováním	38 629	11 076	15 448	1 885	4 050	-54	948	1 036
muži	23 420	6 523	8 028	1 226	2 428	50	750	754
z toho s cizinou	23 420	7 073	3 556	1 338	2 025	410	1 284	1 015
ženy	15 209	4 553	7 420	659	1 622	-104	198	282
z toho s cizinou	15 209	5 461	2 121	659	1 376	396	678	620
Celkový přírůstek/úbytek	39 745	14 119	16 537	1 937	3 856	-790	-291	1 056
muži	24 403	8 459	8 594	1 255	2 382	-338	71	750
ženy	15 342	5 660	7 943	682	1 474	-452	-362	306
Na 1 000 obyvatel:								
živě narození (‰)	10,7	11,9	10,9	10,5	10,4	9,3	9,9	10,7
zemřelí (‰)	10,6	9,5	10,1	10,4	10,8	11,8	11,4	10,7
přirozený přírůstek/úbytek (‰)	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0
přistěhovalí (‰)	5,5	31,1	22,8	10,4	13,7	12,0	10,2	12,6
vystěhovalí (‰)	1,8	22,6	11,5	7,5	6,7	12,2	9,0	10,2
přírůstek/úbytek stěhováním (‰)	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3
celkový přírůstek/úbytek (‰)	3,7	10,9	12,2	3,0	6,6	-2,7	-0,4	2,4
sňatky (‰)	5,1	5,0	4,9	5,3	5,2	5,5	5,2	5,1
rozvody (‰)	2,3	2,2	2,5	2,2	2,4	2,3	2,6	2,3

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
-347	-2	153	1 052	-253	-260	-1 262	Přirozený přírůstek
-132	-1	65	580	-191	-182	-570	muži
-215	-1	88	472	-62	-78	-692	ženy
							Naděje dožití při narození (2017–2018)
77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5	muži
82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1	ženy
							Naděje dožití ve věku 45 let (2017–2018)
33,6	33,0	33,4	32,9	32,3	32,5	31,3	muži
38,4	38,0	38,7	38,5	37,9	38,3	37,1	ženy
							Naděje dožití ve věku 65 let (2017–2018)
16,7	16,5	16,5	16,3	16,1	16,2	15,4	muži
20,1	19,8	20,3	20,3	19,9	20,1	19,2	ženy
2 791	2 648	2 689	6 156	3 204	2 856	6 285	Sňatky podle bydliště ženicha
							z toho podle rodinného stavu snoubenců (%):
75,4	77,3	80,6	78,8	78,0	82,6	75,8	svobodný ženich
76,1	77,1	79,6	79,5	77,9	82,3	75,5	svobodná nevěsta
66,7	69,3	72,9	70,5	70,3	75,2	67,0	oba svobodní
							v tom podle rozdílu ve věku snoubenců (%):
68,1	66,6	68,1	67,4	69,0	68,9	66,9	starší ženich
21,1	22,5	21,0	22,4	19,6	20,4	22,0	starší nevěsta
10,7	11,0	10,9	10,2	11,4	10,6	11,1	oba stejného věku
3,5	3,7	3,1	6,3	4,2	5,4	4,9	Podíl ženichů jiného státního občanství (%)
3,4	4,0	3,3	4,6	2,8	3,4	3,4	Podíl nevěst jiného státního občanství (%)
							Průměrný věk při prvním sňatku
32,1	31,8	31,4	32,2	32,2	32,1	32,1	ženichové
29,6	29,1	28,7	29,7	29,4	29,3	29,6	nevěsty
2 836	2 695	2 742	6 123	3 202	2 893	6 363	Sňatky podle bydliště nevěsty
1 273	1 120	1 064	2 684	1 417	1 285	2 666	Rozvody
							z toho podle pořadí rozvodu (%):
79,6	82,1	86,1	84,2	83,1	86,2	81,3	první rozvod muže
78,2	82,9	85,1	84,1	84,0	84,5	81,3	první rozvod ženy
							v tom podle počtu let trvání manželství (%):
5,4	5,5	4,6	3,8	4,1	3,9	4,1	do 1 roku
13,7	11,6	11,4	12,9	9,9	10,6	11,6	2–4 roky
39,0	38,3	36,8	38,2	38,9	37,0	36,7	5–14 let
41,8	44,6	47,2	45,1	47,1	48,5	47,6	15 a více let
61,7	59,9	59,0	59,0	59,3	59,1	56,3	Podíl rozvodů s nezletilými dětmi (%)
							Průměrný věk při prvním rozvodu
42,9	42,5	43,1	43,5	43,8	43,9	43,3	muži
40,4	40,2	40,6	40,9	41,0	41,1	40,9	ženy
8 975	8 398	6 520	18 799	10 537	7 843	20 360	Stěhování v rámci kraje
53,3	54,1	54,7	52,9	53,9	53,8	53,0	z toho ženy (%)
5 340	6 539	4 460	12 649	4 867	4 230	6 114	Přistěhovalí do kraje
47,9	45,1	47,0	48,7	49,0	46,6	45,0	z toho ženy (%)
5 061	4 558	4 255	9 241	5 300	4 105	7 439	Vystěhovalí z kraje
50,8	50,8	51,2	49,1	51,7	52,0	51,3	z toho ženy (%)
279	1 981	205	3 408	-433	125	-1 325	Přírůstek/úbytek stěhovaním
293	1 345	285	1 784	-77	288	-257	muži
731	1 407	766	1 702	494	676	943	z toho s cizinou
-14	636	-80	1 624	-356	-163	-1 068	ženy
391	733	386	1 513	218	272	385	z toho s cizinou
-68	1 979	358	4 460	-686	-135	-2 587	Celkový přírůstek/úbytek
161	1 344	350	2 364	-268	106	-827	muži
-229	635	8	2 096	-418	-241	-1 760	ženy
							Na 1 000 obyvatel:
10,3	10,6	10,7	11,5	10,6	10,4	10,3	živě narození (‰)
10,9	10,6	10,4	10,6	11,0	10,9	11,3	zemřelí (‰)
-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0	přirozený přírůstek/úbytek (‰)
9,7	12,6	8,8	10,7	7,7	7,3	5,1	přistěhovalí (‰)
9,2	8,8	8,4	7,8	8,4	7,0	6,2	vystěhovalí (‰)
0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1	přírůstek/úbytek stěhovaním (‰)
-0,1	3,8	0,7	3,8	-1,1	-0,2	-2,1	celkový přírůstek/úbytek (‰)
5,1	5,1	5,3	5,2	5,1	4,9	5,2	sňatky (‰)
2,3	2,2	2,1	2,3	2,2	2,2	2,2	rozvody (‰)

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2018

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Muži podle způsobu bydlení:								
v bytech	4 941 424	581 177	613 990	301 410	270 582	138 333	382 382	204 652
mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců	57 701	7 161	9 986	3 316	4 460	2 373	5 055	2 850
v zařízeních	110 641	25 400	13 276	3 570	7 095	4 777	10 016	4 035
Ženy podle způsobu bydlení:								
v bytech	5 203 537	632 929	635 049	313 169	280 540	145 948	402 055	216 173
mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců	39 442	4 837	7 851	2 573	3 208	1 911	2 933	2 229
v zařízeních	83 815	17 292	9 059	4 298	4 516	2 253	6 520	2 500
Muži celkem	5 109 766	613 738	637 252	308 296	282 137	145 483	397 453	211 537
z toho podle rodinného stavu (%):								
svobodní	44,8	46,5	44,0	44,0	44,0	46,2	46,0	45,2
ženatí	43,3	40,7	44,2	44,3	43,7	39,0	40,0	41,7
rozvedení	9,1	9,3	9,1	8,9	9,4	11,9	11,0	10,4
ovdovělí	2,5	2,2	2,4	2,6	2,6	2,5	2,6	2,5
Ženy celkem	5 326 794	655 058	651 959	320 040	288 264	150 112	411 508	220 902
z toho podle rodinného stavu (%):								
svobodné	35,2	38,2	34,8	34,4	34,0	36,2	36,2	35,7
vdané	41,3	37,4	42,7	42,7	42,4	37,7	38,3	39,7
rozvedené	11,4	13,3	10,7	10,7	11,3	14,5	13,4	12,9
ovdovělé	11,9	10,4	11,7	12,1	12,2	11,4	12,0	11,5
Ženy ve věku 15 a více let	4 601 815	580 180	555 094	275 560	249 531	129 645	352 173	189 388
z toho s počtem všech živě narozených dětí (%):								
0	21,7	29,0	20,5	20,5	20,3	19,1	18,7	20,2
1	18,1	23,3	19,0	16,6	19,0	20,2	19,9	18,4
2	40,8	33,6	43,2	43,0	43,0	38,5	40,5	41,4
3 a více	15,5	7,4	13,7	16,5	13,7	17,2	16,8	15,9
Věřící (z počtu osob s uvedeným vztahem k víře, %)								
muži	34,3	31,0	23,8	36,4	25,7	21,9	16,7	20,6
ženy	40,6	36,2	28,8	43,9	31,0	26,7	20,3	25,7
Rodáci ⁶⁾ (%)								
muži	49,5	51,6	41,9	47,4	47,2	40,8	44,7	46,0
ženy	44,8	49,9	37,5	40,8	42,6	36,9	40,9	40,8
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště (% ze zaměstnaných osob daného pohlaví)								
muži	40,0	7,6	55,6	42,3	43,1	42,3	43,8	38,8
ženy	38,9	4,8	60,4	41,9	42,4	41,0	40,2	36,7
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti celkem	4 375 122	579 509	523 045	262 692	242 397	128 904	352 346	183 299
z toho typ domácnosti (%):								
úplné rodiny – sezdaná soužití	42,5	32,9	44,6	44,4	42,9	36,4	38,2	40,8
úplné rodiny – nesezdaná soužití	5,4	5,7	5,6	5,1	5,8	6,3	6,4	6,2
neúplné rodiny – v čele muž	2,4	2,4	2,6	2,5	2,4	2,8	2,6	2,6
neúplné rodiny – v čele žena	10,6	10,8	10,2	10,3	9,8	11,8	11,4	10,8
domácnosti jednotlivců – muži	14,6	17,4	14,1	14,7	15,1	16,3	16,2	15,0
domácnosti jednotlivců – ženy	17,9	21,6	16,3	17,4	17,6	18,9	18,6	18,3
z celku hospodařících domácností jednotlivců	1 422 147	225 802	158 918	84 195	79 334	45 345	122 615	60 916
muži	637 688	100 850	73 792	38 563	36 623	21 025	57 055	27 426
v tom podle způsobu bydlení (%)								
samostatně v bytě	82,2	83,3	78,0	83,7	80,3	79,9	82,5	81,5
v bytě spolu s další domácností	14,5	13,1	17,5	12,9	15,2	16,3	14,0	15,4
mimo byty (bez zařízení)	3,3	3,5	4,5	3,4	4,5	3,8	3,5	3,2
ženy	784 459	124 952	85 126	45 632	42 711	24 320	65 560	33 490
v tom podle způsobu bydlení (%)								
samostatně v bytě	88,0	88,9	84,4	88,2	87,7	87,1	89,0	87,9
v bytě spolu s další domácností	10,5	9,2	13,3	9,8	10,4	10,8	9,8	10,5
mimo byty (bez zařízení)	1,5	1,9	2,3	2,0	1,9	2,0	1,2	1,6

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
							z toho ženy (%)
261 205	245 065	245 172	552 493	297 678	277 131	570 154	Muži podle způsobu bydlení:
2 534	1 954	1 741	5 435	2 969	2 240	5 627	v bytech
5 228	5 291	3 283	9 954	4 879	3 129	10 708	mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců
							v zařízeních
273 000	253 678	250 879	584 187	316 180	291 990	607 760	Ženy podle způsobu bydlení:
1 792	1 284	1 093	3 477	1 962	1 307	2 985	v bytech
4 157	4 355	3 397	7 962	4 759	4 147	8 600	mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců
268 967	252 310	250 196	567 882	305 526	282 500	586 489	v zařízeních
							Muži celkem
							z toho podle rodinného stavu (%):
43,5	44,0	44,2	44,9	44,4	44,2	44,6	svobodní
44,3	44,7	46,0	44,4	44,1	45,6	43,2	ženatí
9,4	8,4	7,1	8,1	8,8	7,6	9,5	rozvedení
2,6	2,6	2,5	2,4	2,5	2,4	2,6	ovdovělí
278 949	259 317	255 369	595 626	322 901	297 444	619 345	Ženy celkem
							z toho podle rodinného stavu (%):
33,9	34,3	34,0	35,2	35,0	34,0	34,8	svobodné
42,5	43,3	45,0	42,2	41,9	43,4	40,8	vdané
11,3	10,1	8,5	10,5	10,8	9,5	11,7	rozvedené
12,2	12,1	12,4	12,1	12,2	13,0	12,6	ovdovělé
240 649	222 989	219 448	516 337	278 711	257 480	534 630	Ženy ve věku 15 a více let
							z toho s počtem všech živě narozených
							dětí (%):
19,8	20,5	20,6	23,0	21,0	21,5	20,4	0
16,7	15,3	12,8	17,6	15,8	14,5	17,4	1
44,1	43,0	42,3	39,8	41,7	42,0	41,4	2
15,8	17,8	21,0	16,3	18,3	19,0	17,5	3 a více
							Věřící (z počtu osob s uvedeným vztahem
							k víře, %)
27,3	32,8	49,6	45,7	38,8	58,2	42,3	muži
33,3	39,3	56,8	53,7	46,4	65,9	50,0	ženy
							Rodáci ⁶⁾ (%)
49,0	50,4	55,8	53,3	51,5	56,2	53,4	muži
42,4	43,9	46,4	49,3	45,0	49,9	49,6	ženy
							Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
							(% ze zaměstnaných osob daného pohlaví)
41,2	44,6	44,5	40,3	43,7	46,7	43,8	muži
42,3	44,5	44,5	40,9	43,3	46,4	38,8	ženy
228 256	207 396	198 504	473 520	257 964	229 682	507 608	DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
							Hospodařící domácnosti celkem
							z toho typ domácnosti (%):
45,0	47,0	50,0	44,4	45,5	48,4	43,3	úplné rodiny – sezdaná soužití
5,4	5,3	4,4	4,9	5,2	4,4	5,3	úplné rodiny – nesezdaná soužití
2,5	2,4	2,3	2,3	2,4	2,3	2,4	neúplné rodiny – v čele muž
10,0	9,8	9,4	10,8	10,7	10,6	11,1	neúplné rodiny – v čele žena
13,8	13,3	12,7	13,6	13,1	12,2	14,2	domácnosti jednotlivců – muži
17,8	17,0	15,9	17,1	17,5	16,7	18,0	domácnosti jednotlivců – ženy
72 208	62 789	56 688	145 117	78 801	66 330	163 089	z celku hospodařící domácnosti jednotlivců
31 501	27 601	25 141	64 304	33 759	28 086	71 962	muži
							v tom podle způsobu bydlení (%)
82,4	83,2	84,2	81,4	82,9	84,0	84,3	samostatně v bytě
14,6	14,3	13,0	15,4	14,4	13,5	13,5	v bytě spolu s další domácností
3,0	2,5	2,7	3,2	2,7	2,5	2,2	mimo byty (bez zařízení)
40 707	35 188	31 547	80 813	45 042	38 244	91 127	ženy
							v tom podle způsobu bydlení (%)
88,5	88,6	89,1	87,1	88,6	88,3	88,9	samostatně v bytě
10,1	10,3	9,8	11,6	10,2	10,7	10,2	v bytě spolu s další domácností
1,4	1,2	1,1	1,3	1,2	1,0	0,9	mimo byty (bez zařízení)

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2018

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
VZDĚLÁNÍ								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Nejvyšší ukončené vzdělání mužů 15+								
(vybrané kódy ISCED, %)								
základní vzdělání a bez vzdělání	10,5	6,9	9,2	10,0	9,0	16,8	16,3	13,5
střední bez maturity	39,2	19,6	40,2	44,8	44,8	43,8	42,9	42,9
střední s maturitou	31,1	33,1	32,5	30,7	30,0	27,9	30,6	29,3
vysokoškolské	19,1	40,4	18,0	14,5	16,2	11,5	10,2	14,2
Nejvyšší ukončené vzdělání žen 15+								
(vybrané kódy ISCED, %)								
základní vzdělání a bez vzdělání	16,6	8,7	16,7	17,4	16,5	21,3	24,2	19,3
střední bez maturity	26,2	13,8	25,6	28,6	28,2	29,8	28,4	29,6
střední s maturitou	37,5	41,0	39,3	37,2	37,5	35,7	35,2	35,8
vysokoškolské	19,6	36,4	18,4	16,8	17,8	13,3	12,2	15,3
VZDĚLÁVÁNÍ⁷⁾ (Pramen: MŠMT)								
Podíl dívek/žen na počtu žáků a studentů (%)								
středních škol	49,5	49,8	49,2	48,5	49,7	51,0	49,8	49,9
v tom podle oborů vzdělání:								
obory gymnázií	57,3	54,3	55,3	58,4	57,3	55,3	57,5	58,6
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	46,1	46,8	46,6	44,5	46,8	48,8	46,9	46,7
obory nástavbového studia	45,5	49,9	42,2	42,5	44,3	56,0	53,7	50,8
vyšších odborných škol	73,0	71,1	77,5	49,2	67,3	82,7	77,5	67,0
vysokých škol s místem výuky v kraji	55,9	53,7	52,6	62,0	55,2	63,5	66,4	55,1
vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji	55,9	53,5	57,0	56,8	57,6	55,8	57,7	57,5
v tom podle typu studijního programu:								
bakalářský	55,1	53,0	55,7	56,5	57,0	55,0	56,6	57,0
magisterský včetně navazujícího								
magisterského	59,6	56,5	61,6	59,5	62,2	60,0	62,4	62,3
doktorský	44,6	46,7	46,5	47,0	41,8	32,5	38,8	38,2
základních uměleckých škol	69,9	66,5	69,9	67,7	70,0	69,1	71,2	72,3
Podíl žen na počtu učitelů (%)								
mateřských škol	99,4	98,7	99,5	99,6	99,4	99,5	99,6	99,8
základních škol	84,5	83,6	86,7	83,7	85,6	83,6	84,9	84,8
středních škol	60,2	61,5	61,4	57,8	61,0	62,2	60,2	57,4
vyšších odborných škol	66,0	60,8	63,8	59,9	66,0	74,4	74,1	63,2
EKONOMICKÁ AKTIVITA (EA)								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Míra EA mužů celkem 15+								
z toho ve věku:	68,7	73,8	69,5	68,0	68,5	69,1	66,5	67,0
20–24 let	59,7	46,7	54,0	65,2	58,4	57,3	68,3	62,6
25–29 let	92,9	91,0	94,6	93,9	92,8	87,0	90,2	94,9
30–34 let	97,5	99,4	97,7	98,8	96,4	99,5	97,0	97,3
55–59 let	90,6	98,1	92,5	91,2	93,0	93,2	83,9	87,8
60–64 let	60,9	78,5	62,3	62,1	61,5	60,9	53,3	58,9
Míra EA žen celkem 15+								
z toho ve věku:	52,8	57,3	55,0	51,0	52,6	55,5	49,6	49,2
20–24 let	45,4	39,1	56,0	34,6	43,3	42,9	51,1	51,5
25–29 let	69,9	73,8	69,5	69,3	63,4	72,8	60,9	64,7
30–34 let	65,5	70,9	69,1	58,3	67,8	69,8	64,5	60,6
55–59 let	84,9	90,0	85,8	89,0	82,3	89,7	69,8	78,7
60–64 let	34,4	52,5	37,3	23,8	34,0	39,6	31,2	34,7
Míra EA mužů podle vzdělání								
základní vzdělání a bez vzdělání	28,0	27,3	24,3	25,5	26,3	42,6	41,1	32,0
střední bez maturity	69,0	69,5	69,0	70,4	70,7	74,6	68,0	69,5
střední s maturitou	74,0	74,8	73,2	73,3	72,1	73,9	75,1	74,1
vysokoškolské	81,9	83,0	87,2	78,8	79,4	75,4	75,0	77,3
Míra EA žen podle vzdělání								
základní vzdělání a bez vzdělání	16,5	18,2	15,6	15,0	21,2	25,1	22,2	15,9
střední bez maturity	53,1	49,3	53,7	53,8	54,2	58,2	51,7	51,8
střední s maturitou	58,3	55,8	61,9	56,4	56,2	63,2	58,6	55,9
vysokoškolské	72,5	71,5	77,6	71,6	71,8	77,9	73,3	70,8

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							VZDĚLÁNÍ
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Nejvyšší ukončené vzdělání mužů 15+
							(vybrané kódy ISCED, %)
10,3	11,5	9,1	9,9	10,3	9,8	11,6	základní vzdělání a bez vzdělání
39,1	40,7	44,5	38,1	44,2	44,5	41,3	střední bez maturity
31,4	32,4	31,6	29,2	32,6	30,4	30,8	střední s maturitou
19,1	15,4	14,9	22,8	12,8	15,3	16,3	vysokoškolské
							Nejvyšší ukončené vzdělání žen 15+
							(vybrané kódy ISCED, %)
15,1	15,4	15,7	16,2	18,2	16,9	18,7	základní vzdělání a bez vzdělání
27,4	30,9	30,7	25,1	27,9	30,3	28,7	střední bez maturity
40,7	38,1	37,4	36,4	37,4	36,4	34,5	střední s maturitou
16,7	15,6	16,2	22,3	16,3	16,4	18,0	vysokoškolské
							VZDĚLÁVÁNÍ⁷⁾ (Pramen: MŠMT)
							Podíl dívek/žen na počtu žáků a studentů (%)
48,5	48,7	51,5	49,3	49,6	49,0	49,5	středních škol
							v tom podle oborů vzdělání:
57,2	58,0	60,3	57,0	58,1	61,3	59,8	obory gymnázií
							obory odborného vzdělání
45,1	45,5	47,9	45,6	45,8	43,9	45,4	(bez nástavbového studia)
39,2	36,4	48,2	40,0	48,4	40,7	46,7	obory nástavbového studia
71,1	85,0	81,8	77,4	75,0	59,1	76,8	vyšších odborných škol
66,2	55,2	70,8	52,1	68,0	58,4	53,3	vysokých škol s místem výuky v kraji
56,0	56,6	57,8	56,8	57,3	57,6	56,2	vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji
							v tom podle typu studijního programu:
54,9	55,0	57,1	55,8	56,1	56,6	55,3	bakalářský
							magisterský včetně navazujícího
59,7	61,5	61,6	60,6	61,7	61,6	61,1	magisterského
44,3	43,9	41,7	48,1	47,3	44,3	40,9	doktorský
69,6	70,6	71,2	70,6	70,3	70,3	70,6	základních uměleckých škol
							Podíl žen na počtu učitelů (%)
99,5	99,2	99,7	99,6	99,5	99,4	99,5	mateřských škol
83,1	85,4	82,9	83,8	84,4	83,8	84,9	základních škol
56,4	59,0	56,9	60,4	61,8	58,5	62,9	středních škol
72,5	70,2	70,9	77,8	68,6	51,8	70,9	vyšších odborných škol
							EKONOMICKÁ AKTIVITA (EA)
							(Výběrové šetření pracovních sil)
67,1	67,7	67,9	68,5	67,6	68,6	67,3	Míra EA mužů celkem 15+
							z toho ve věku:
60,0	69,3	61,1	57,7	64,1	57,6	64,3	20–24 let
91,5	95,9	91,1	91,3	94,7	92,8	95,7	25–29 let
96,8	97,7	98,6	97,7	94,2	97,9	95,6	30–34 let
91,5	93,5	92,8	86,8	93,0	90,1	85,4	55–59 let
58,9	54,4	58,6	60,5	59,2	67,7	50,6	60–64 let
52,0	52,9	51,3	52,1	52,4	49,6	52,6	Míra EA žen celkem 15+
							z toho ve věku:
44,7	46,0	40,8	45,0	45,1	37,6	47,7	20–24 let
76,0	76,9	70,6	72,7	73,7	67,5	67,1	25–29 let
61,5	62,8	57,4	63,4	66,8	57,5	69,1	30–34 let
89,8	86,9	83,1	87,4	89,2	83,6	82,3	55–59 let
28,1	28,7	28,1	35,0	30,8	28,0	33,5	60–64 let
							Míra EA mužů podle vzdělání
27,2	24,0	19,5	24,2	22,1	22,1	26,9	základní vzdělání a bez vzdělání
68,4	68,9	68,0	69,0	68,0	69,9	67,2	střední bez maturity
71,4	74,2	76,0	72,7	75,2	74,2	75,4	střední s maturitou
79,3	83,6	80,3	81,2	84,0	83,5	81,5	vysokoškolské
							Míra EA žen podle vzdělání
13,9	15,3	11,7	15,0	15,6	8,6	16,8	základní vzdělání a bez vzdělání
50,6	53,9	50,4	53,8	53,3	50,2	56,6	střední bez maturity
59,1	59,5	59,8	55,3	60,1	59,1	58,8	střední s maturitou
71,6	71,7	71,4	72,0	73,7	69,0	71,6	vysokoškolské

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2018

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Zaměstnaní celkem (v tis.)	5 293,8	706,8	680,0	315,8	293,0	151,8	385,2	210,3
z toho ženy (%)	44,3	45,2	44,8	43,7	44,0	45,6	43,2	43,3
Zaměstnaní muži (v tis.)	2 946,5	387,1	375,4	177,7	164,1	82,6	219,0	119,2
z toho podle postavení v zaměstnání (%):								
zaměstnanci ⁸⁾	79,4	73,3	76,1	80,0	79,9	83,2	82,2	78,3
zaměstnavatelé	4,3	3,6	4,9	4,0	4,1	5,7	5,1	6,6
pracující na vlastní účet	16,1	22,9	18,8	15,8	16,0	10,9	12,5	14,9
v tom podle odvětví (%):								
zemědělství, lesnictví a rybářství	3,6	0,3	3,5	6,8	4,7	4,8	2,5	2,4
průmysl, stavebnictví	48,3	25,8	43,8	50,5	52,4	48,3	52,8	58,6
služby	48,1	73,9	52,7	42,7	42,9	46,9	44,6	39,0
Zaměstnané ženy (v tis.)	2 347,3	319,7	304,6	138,2	128,9	69,2	166,2	91,1
z toho podle postavení v zaměstnání (%):								
zaměstnanci ⁸⁾	87,6	83,5	85,5	87,9	87,6	89,0	87,0	89,1
zaměstnavatelé	1,6	2,0	2,2	1,2	1,4	1,0	1,4	1,0
pracující na vlastní účet	9,9	13,9	11,2	9,7	10,5	9,0	10,0	8,4
v tom podle odvětví (%):								
zemědělství, lesnictví a rybářství	1,8	.	2,3	3,6	1,5	1,7	1,7	0,8
průmysl, stavebnictví	23,9	9,5	20,8	28,0	28,4	26,6	22,0	36,1
služby	74,3	90,5	76,9	68,4	70,1	71,7	76,2	63,2
MZDY A PLATY								
(Kč; IS o průměrném výdělku MPSV)								
Medián měsíční mzdy v podnikatelské sféře								
muži	30 749	36 240	32 595	29 132	31 949	28 189	29 271	30 644
ženy	24 772	29 795	25 281	24 385	25 307	22 502	23 740	24 940
Medián měsíčního platu v nepodnikatel. sféře								
muži	36 696	43 700	35 597	34 989	36 214	36 201	35 157	35 137
ženy	31 561	36 569	30 612	30 260	32 071	30 504	30 067	30 665
Gender pay gap (GPG) ⁹⁾ (%)								
v podnikatelské sféře	19,4	17,8	22,4	16,3	20,8	20,2	18,9	18,6
v nepodnikatelské sféře	14,0	16,3	14,0	13,5	11,4	15,7	14,5	12,7
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12.								
dle evidence úřadu práce (Pramen: MPSV)								
Uchazeči o zaměstnání	231 534	18 476	25 238	11 060	9 009	6 229	26 335	10 091
z toho ženy (%)	50,9	52,2	53,6	50,7	50,5	50,6	54,6	52,5
Podíl uchazečů v evidenci déle než 12 měsíců (%)								
muži	24,6	21,8	23,4	14,1	17,3	21,8	26,7	19,3
ženy	27,6	22,3	27,7	18,1	19,2	25,2	32,8	24,5
Uchazeči o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti	82 355	6 449	9 630	4 899	3 745	1 891	7 413	3 757
z toho ženy (%)	51,1	56,4	53,3	51,3	51,5	54,4	55,9	54,1
Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti (Kč)								
muži	8 202	10 280	8 759	8 202	8 688	8 464	7 822	7 917
ženy	6 845	8 878	7 288	6 620	6 940	6 904	6 260	6 859
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁰⁾ (%)								
muži	2,98	1,84	2,42	2,35	2,08	2,86	3,98	3,00
ženy	3,17	2,02	2,87	2,41	2,16	3,00	5,06	3,37
ZDRAVOTNICTVÍ (Pramen: ÚZIS ČR)								
Návštěvy (kontakty) v zařízeních ambulantní péče na 1 obyvatele								
praktický lékař pro dospělé (20+)								
muži	2,05	1,60	1,95	2,13	1,87	1,93	2,23	2,31
ženy	2,41	1,98	2,33	2,46	2,20	2,24	2,68	2,78
praktický zubní lékař								
muži	1,44	1,25	1,37	1,44	1,47	1,27	1,32	1,47
ženy	1,70	1,50	1,63	1,69	1,74	1,54	1,64	1,74
ambulantní specialisté								
muži	4,79	5,29	4,79	4,34	4,61	4,32	4,45	3,99
ženy	7,37	8,25	7,46	6,70	7,18	6,72	6,96	6,30

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
270,4	258,6	251,9	583,4	311,6	286,3	588,7	Zaměstnaní celkem (v tis.)
44,5	44,4	43,3	44,1	44,9	43,2	44,9	z toho ženy (%)
150,0	143,8	142,9	326,1	171,6	162,6	324,4	Zaměstnaní muži (v tis.)
							z toho podle postavení v zaměstnání (%):
80,4	82,6	82,8	81,8	79,7	78,4	82,2	zaměstnanci ⁸⁾
4,5	4,8	3,0	3,3	4,9	3,8	4,4	zaměstnavatelé
15,0	12,5	14,0	14,8	14,7	17,8	13,4	pracující na vlastní účet
							v tom podle odvětví (%):
6,0	5,1	6,6	3,5	6,3	2,9	2,3	zemědělství, lesnictví a rybářství
50,8	57,0	57,1	47,5	49,5	59,8	56,0	průmysl, stavebnictví
43,3	37,9	36,3	49,0	44,3	37,3	41,6	služby
120,4	114,8	108,9	257,3	140,0	123,6	264,4	Zaměstnané ženy (v tis.)
							z toho podle postavení v zaměstnání (%):
89,0	89,7	89,5	88,5	87,8	88,1	90,6	zaměstnanci ⁸⁾
1,1	2,1	2,1	1,4	1,5	2,2	1,4	zaměstnavatelé
9,7	7,5	8,2	9,2	8,9	9,0	7,4	pracující na vlastní účet
							v tom podle odvětví (%):
3,0	2,5	3,4	1,9	2,3	1,4	1,0	zemědělství, lesnictví a rybářství
26,8	29,4	30,1	22,1	30,1	33,0	24,9	průmysl, stavebnictví
70,3	68,1	66,5	76,0	67,6	65,6	74,1	služby
							MZDY A PLATY
							(Kč; IS o průměrném výdělku MPSV)
							Medián měsíční mzdy v podnikatelské sféře
30 114	29 140	30 025	30 370	28 248	29 843	29 581	muži
23 550	24 042	23 019	24 007	22 508	22 843	22 551	ženy
							Medián měsíčního platu v nepodnikatel. sféře
35 122	34 020	35 151	35 544	34 753	34 869	35 561	muži
30 792	29 858	30 440	31 610	31 083	29 525	30 789	ženy
							Gender pay gap (GPG) ⁹⁾ (%)
21,8	17,5	23,3	21,0	20,3	23,5	23,8	v podnikatelské sféře
12,3	12,2	13,4	11,1	10,6	15,3	13,4	v nepodnikatelské sféře
							NEZAMĚSTNANOST k 31. 12.
							dle evidence úřadu práce (Pramen: MPSV)
8 968	7 914	10 628	32 042	14 801	10 954	39 789	Uchazeči o zaměstnání
50,8	48,6	49,4	51,4	48,7	47,8	48,0	z toho ženy (%)
							Podíl uchazečů v evidenci
							déle než 12 měsíců (%)
17,7	9,5	22,1	27,5	21,1	19,0	37,2	muži
19,7	12,6	26,9	32,0	27,3	21,8	35,4	ženy
							Uchazeči o zaměstnání s podporou
3 755	3 921	4 792	11 197	5 546	4 571	10 789	v nezaměstnanosti
51,1	47,4	45,2	50,6	47,4	47,6	49,0	z toho ženy (%)
							Průměrná měsíční výše podpory
							v nezaměstnanosti (Kč)
7 911	7 919	8 143	8 047	7 714	7 605	7 706	muži
6 684	6 606	7 439	6 835	6 431	6 422	6 170	ženy
							Podíl nezaměstnaných osob ¹⁰⁾ (%)
2,25	2,20	3,00	3,69	3,42	2,67	4,79	muži
2,37	2,18	3,05	4,04	3,32	2,55	4,51	ženy
							ZDRAVOTNICTVÍ (Pramen: ÚZIS ČR)
							Návštěvy (kontakty) v zařízeních ambulantní
							péče na 1 obyvatele
							praktický lékař pro dospělé (20+)
2,16	2,16	2,13	2,01	2,16	2,23	2,07	muži
2,53	2,59	2,45	2,37	2,49	2,59	2,43	ženy
							praktický zubní lékař
1,51	1,44	1,54	1,47	1,57	1,64	1,52	muži
1,78	1,70	1,78	1,72	1,83	1,88	1,78	ženy
							ambulantní specialisté
4,73	4,69	4,49	4,73	5,13	4,79	5,00	muži
7,16	7,09	6,81	7,19	8,11	7,29	7,63	ženy

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2018

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
ZDRAVOTNÍ STAV (Pramen: ÚZIS ČR)								
Podíl osob s vysokým krevním tlakem z obyvatel kraje (%; rok 2014)								
muži	23,4	23,0	19,9	25,8	26,0	33,9	18,7	22,1
ženy	23,9	26,5	18,3	24,9	29,3	29,2	19,8	26,4
Léčení diabetici na 1 000 obyvatel								
muži	96,5	80,9	95,7	101,9	98,1	97,2	100,6	90,0
ženy	95,2	74,6	91,8	96,2	97,5	98,0	103,2	89,8
Incidence novotvarů ¹¹⁾ na 100 000 obyvatel								
muži	604,1	581,9	556,5	617,6	657,9	609,2	608,9	596,3
ženy	510,4	541,2	463,2	491,7	561,0	568,1	526,3	499,2
DOČASNÁ PRACOVNÍ NESCHOPNOST								
Průměrný počet nemocensky pojištěných								
muži	2 391 394	616 776	230 845	118 711	119 790	41 710	132 663	80 158
ženy	2 341 344	650 707	218 512	114 160	108 078	44 953	150 892	75 521
Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz na 100 pojištěnců								
muži	36,6	27,8	39,9	40,2	43,5	42,6	40,7	45,7
ženy	41,7	35,8	44,4	46,6	48,9	46,6	44,5	50,6
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti								
pro nemoc								
muži	3,251	2,405	3,332	3,522	3,368	3,452	3,569	3,532
ženy	4,428	3,494	4,619	5,136	4,926	4,778	4,790	5,103
pro pracovní úraz								
muži	0,199	0,111	0,188	0,286	0,271	0,204	0,258	0,188
ženy	0,097	0,062	0,102	0,139	0,131	0,094	0,164	0,098
pro ostatní úraz								
muži	0,585	0,382	0,559	0,793	0,635	0,623	0,599	0,633
ženy	0,381	0,277	0,375	0,518	0,417	0,416	0,407	0,415
Počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti na 1 nově hlášený případ								
muži	40,3	38,0	37,3	41,8	35,9	36,7	39,7	34,8
ženy	43,0	39,1	41,9	45,4	40,8	41,4	43,9	40,5
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ (Pramen: MPSV)								
Podíl žen mezi uživateli sociálních služeb (osoby starší 18 let, %)								
pečovatelská služba	69,6	71,4	69,1	68,7	68,4	67,6	71,5	72,3
osobní asistence	65,1	65,8	66,1	62,0	65,2	59,9	63,9	67,9
odlehčovací služby	64,6	69,6	65,9	61,5	70,1	81,0	67,3	60,0
domovy pro seniory	74,8	79,2	74,1	73,4	71,2	73,7	72,4	75,1
domovy se zvláštním režimem	70,1	74,1	74,0	69,0	67,3	77,4	67,2	73,1
domovy pro osoby se zdravotním postižením	45,8	56,5	44,4	49,6	47,2	72,0	37,4	55,5
azylové domy	46,3	40,0	70,2	55,5	64,0	32,5	51,4	50,6
denní stacionáře	55,3	54,1	61,8	46,1	44,1	49,4	49,1	57,8
sociální poradny	60,8	61,2	61,7	62,6	58,0	65,1	58,9	59,7
Starobní důchody (prosinec)								
příjemci důchodu (plného nebo poměrného; včetně souběhu s vdovským/vdoveckým)								
muži	947 979	101 528	115 237	59 320	53 610	26 579	72 039	40 498
ženy	1 462 101	165 010	172 271	90 154	80 404	40 734	110 365	61 438
průměrná měsíční výše sólo důchodu (Kč)								
muži	13 703	14 487	13 880	13 455	13 582	13 260	13 598	13 463
ženy	11 296	12 333	11 408	11 286	11 271	11 000	11 084	11 267
Vdovecké/vdovské důchody sólo (prosinec)								
příjemci důchodu								
muži	5 318	538	675	369	282	160	410	214
ženy	22 121	2 187	2 677	1 199	1 012	618	1 836	837
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)								
muži	7 137	7 341	7 322	7 265	7 118	6 861	6 823	7 160
ženy	8 029	8 117	8 091	7 834	7 964	7 658	7 888	7 810

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							ZDRAVOTNÍ STAV (Pramen: ÚZIS ČR)
							Podíl osob s vysokým krevním tlakem z obyvatel kraje (%; rok 2014)
21,4	21,7	27,7	21,8	16,7	24,7	29,5	muži
24,4	25,1	31,7	20,6	22,6	27,9	22,7	ženy
							Léčení diabetici na 1 000 obyvatel
105,1	100,4	101,8	92,5	101,1	96,6	99,6	muži
103,4	100,4	100,5	90,9	100,5	100,3	104,2	ženy
							Incidence novotvarů ¹¹⁾ na 100 000 obyvatel
647,5	602,3	602,9	597,3	604,8	636,4	616,3	muži
551,1	504,4	488,7	497,3	502,9	485,9	515,1	ženy
							DOČASNÁ PRACOVNÍ NESCHOPNOST
							Průměrný počet nemocensky pojištěných
105 338	105 056	95 060	255 233	119 304	118 273	252 477	muži
95 251	98 536	84 153	247 817	119 751	106 809	226 203	ženy
							Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz na 100 pojištěnců
42,3	38,6	39,7	35,2	37,5	37,6	39,8	muži
45,9	45,3	45,0	40,5	37,6	40,8	43,2	ženy
							Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc
3,357	3,246	3,593	3,272	3,661	3,926	4,073	muži
4,602	4,747	5,078	4,330	4,387	5,053	5,182	ženy
							pro pracovní úraz
0,256	0,227	0,298	0,197	0,232	0,215	0,232	muži
0,106	0,113	0,138	0,082	0,090	0,097	0,107	ženy
							pro ostatní úraz
0,627	0,650	0,722	0,600	0,634	0,805	0,713	muži
0,454	0,430	0,450	0,365	0,391	0,484	0,453	ženy
							Počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti na 1 nově hlášený případ
36,6	39,0	42,4	42,2	44,1	48,1	46,0	muži
41,1	42,7	46,0	43,0	47,3	50,4	48,6	ženy
							SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ (Pramen: MPSV)
							Podíl žen mezi uživateli sociálních služeb (osoby starší 18 let, %)
69,3	68,6	68,3	69,8	70,5	69,8	68,0	pečovatelská služba
62,0	68,3	66,6	60,4	63,0	68,6	65,9	osobní asistence
62,8	61,0	63,0	63,8	60,8	70,3	62,9	odlehčovací služby
75,3	76,3	74,0	77,2	72,0	76,8	75,7	domovy pro seniory
73,7	64,3	71,4	72,6	70,0	65,0	66,3	domovy se zvláštním režimem
59,5	43,7	29,3	40,5	36,1	56,9	45,1	domovy pro osoby se zdravotním postižením
59,3	61,3	49,6	52,5	41,2	42,4	35,3	azylové domy
61,0	51,2	53,6	52,6	55,3	65,7	53,7	denní stacionáře
59,8	59,7	61,6	61,0	57,6	61,8	61,9	sociální poradny
							Starobní důchody (prosinec)
							příjemci důchodu (plného nebo poměrného; včetně souběhu s vdovským/vdoveckým)
53 375	48 570	49 321	103 679	57 856	53 707	112 660	muži
81 794	73 291	73 649	164 635	91 867	85 920	170 569	ženy
							průměrná měsíční výše sólo důchodu (Kč)
13 434	13 361	13 351	13 491	13 244	13 451	14 236	muži
11 255	11 111	11 034	11 218	11 022	11 098	10 876	ženy
							Vdovecké/vdovské důchody sólo (prosinec)
							příjemci důchodu
283	265	263	543	360	343	613	muži
1 002	967	930	2 277	1 364	1 274	3 941	ženy
							průměrná měsíční výše důchodu (Kč)
7 202	7 197	7 200	7 071	7 145	7 200	6 898	muži
7 892	7 841	7 929	7 877	7 857	7 940	8 465	ženy

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2018

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ								
(vč. městských obvodů; říjen 2018)								
Podíl žen mezi kandidáty (%)	33,3	38,0	34,4	30,5	32,0	34,9	36,5	34,8
Podíl žen mezi zvolenými zastupiteli (%)	28,0	29,3	30,9	25,1	26,5	30,8	31,6	30,6
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů (%)	28,6	11,8	36,3	32,9	34,6	22,9	22,6	28,0
mezi muži	30,9	13,5	38,3	35,5	37,4	24,3	24,3	29,7
mezi ženami	24,1	9,1	32,6	27,1	28,6	20,2	19,5	24,7
KRIMINALITA (Pramen: Policejní prezidium ČR)								
Stíhané osoby na 1 000 mužů / žen (‰)								
muži	13,5	14,1	11,5	13,9	13,3	16,9	20,7	16,6
ženy	2,7	2,9	2,0	2,9	2,2	2,9	4,7	3,5
ZÁVISLOSTI (Pramen: ÚZIS ČR)								
Ambulantní pacienti s diagnózou poruchy příjmu potravy na 100 000 obyvatel (rok 2017)								
muži	6,9	17,4	2,4	5,1	2,1	3,4	6,9	3,2
ženy	62,7	206,2	21,3	44,2	41,1	25,4	32,1	53,1
Osoby v substituční léčbě na opioidech/ opioidech na 100 000 obyvatel (průměr let 2017–2018)								
muži	30,2	92,4	43,7	23,7	13,2	7,5	57,3	6,7
ženy	12,8	39,7	16,6	10,5	6,8	2,7	26,2	2,9
Kuřáci tabákových výrobků (%; rok 2014)								
současní kuřáci								
muži	27,6	22,5	28,7	26,0	15,9	30,4	28,8	20,5
ženy	15,7	17,6	17,1	13,1	15,7	23,3	20,9	16,7
bývalí kuřáci								
muži	15,5	15,1	12,5	20,7	15,7	16,4	11,9	16,8
ženy	8,0	4,5	7,7	11,7	6,6	13,9	7,2	9,5
nikdy nekouřící								
muži	56,9	62,4	58,8	53,4	68,4	53,2	59,3	62,7
ženy	76,3	77,9	75,1	75,2	77,7	62,8	71,8	73,8
DOPRAVNÍ NEHODY								
(Pramen: Policejní prezidium ČR)								
zaviněné chodcem	1 161	303	102	42	96	44	95	47
z toho ženou (%)	20,2	24,1	16,7	23,8	22,9	15,9	16,8	14,9
zaviněné řidičem nemotorového vozidla	2 896	134	314	248	190	59	117	182
z toho ženou (%)	24,4	15,7	20,1	30,6	25,8	28,8	15,4	26,4
zaviněné řidičem motorového vozidla	86 632	21 934	11 765	3 962	3 113	2 339	9 016	3 449
z toho ženou (%)	17,7	16,3	18,8	17,4	19,5	16,4	20,9	17,4
INFORMAČNÍ SPOLEČNOST								
Jednotlivci – muži 16+ používající (%) ; tříletý průměr 2016–2018)								
internet	81,0	86,3	85,1	79,7	82,9	80,8	77,6	77,5
internet na mobilním telefonu	53,5	64,0	59,1	49,0	57,8	57,3	52,7	46,2
internetové bankovníctví	54,4	56,8	60,1	51,6	56,5	54,1	48,5	55,8
nakupování na internetu	49,4	54,6	51,4	48,1	46,5	50,8	40,4	46,0
profil na sociálních sítích	44,9	50,4	46,8	46,5	44,7	40,5	46,6	37,4
Jednotlivci – ženy 16+ používající (%) ; tříletý průměr 2016–2018)								
internet	76,5	82,6	80,0	76,5	79,4	77,7	73,4	72,1
internet na mobilním telefonu	46,7	56,9	50,0	44,1	53,8	49,3	47,2	40,7
internetové bankovníctví	50,3	49,3	51,5	46,7	54,5	53,5	44,5	52,1
nakupování na internetu	49,7	52,2	52,5	54,7	53,2	52,3	41,1	44,1
profil na sociálních sítích	46,2	52,0	46,2	48,4	49,3	39,1	48,1	41,1

1) občané cizích zemí s povolením k trvalému nebo dlouhodobému pobytu

2) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

3) podíl manželsky narozených dětí prvního pořadí počatých před sňatkem (narozených v době trvání manželství 0–7 měsíců)

4) průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

5) průměrný počet potratů, které by případly na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku, zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce, zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; říjen 2018)
32,4	32,2	28,7	33,1	34,9	31,3	34,4	Podíl žen mezi kandidáty (%)
28,7	28,4	23,4	26,6	30,0	25,7	28,7	Podíl žen mezi zvolenými zastupiteli (%)
34,7	33,1	40,1	24,9	26,3	25,9	19,8	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů (%)
36,5	34,9	43,1	27,3	28,3	28,0	21,5	mezi muži
30,8	29,2	32,7	20,0	22,6	21,3	16,5	mezi ženami
							KRIMINALITA (Pramen: Policejní prezidium ČR)
							Stíhané osoby na 1 000 mužů / žen (‰)
12,5	10,0	9,4	11,5	12,7	12,2	16,4	muži
2,4	1,9	1,9	2,4	2,8	2,1	3,0	ženy
							ZÁVISLOSTI (Pramen: ÚZIS ČR)
							Ambulantní pacienti s diagnózou poruchy
							příjmu potravy na 100 000 obyvatel (rok 2017)
7,4	2,7	4,4	13,0	10,0	1,4	3,9	muži
63,6	47,1	37,5	63,5	53,8	30,6	43,4	ženy
							Osoby v substituční léčbě na opiátech/ opioidech na 100 000 obyvatel (průměr let 2017–2018)
30,8	7,8	7,3	20,4	9,5	2,1	9,0	muži
9,1	3,6	3,5	11,1	3,6	0,5	2,8	ženy
							Kuřáci tabákových výrobků (%; rok 2014)
							současní kuřáci
34,9	27,3	24,0	27,1	36,9	23,3	35,7	muži
15,6	10,7	14,0	11,0	14,5	8,6	18,2	ženy
							bývalí kuřáci
18,1	17,5	24,5	17,4	18,4	14,1	9,3	muži
10,0	8,2	10,1	7,9	7,7	4,3	9,4	ženy
							nikdy nekouřící
47,0	55,2	51,5	55,5	44,7	62,7	55,0	muži
74,4	81,2	75,9	81,1	77,8	87,0	72,4	ženy
							DOPRAVNÍ NEHODY (Pramen: Policejní prezidium ČR)
53	40	32	133	46	31	97	zaviněné chodcem
22,6	20,0	15,6	18,0	13,0	22,6	20,6	z toho ženou (%)
198	212	105	309	260	218	350	zaviněné řidičem nemotorového vozidla
20,7	20,3	31,4	22,7	26,5	28,0	28,3	z toho ženou (%)
3 948	3 385	2 926	6 087	3 960	2 982	7 766	zaviněné řidičem motorového vozidla
19,4	19,9	16,5	16,7	14,8	18,0	17,2	z toho ženou (%)
							INFORMAČNÍ SPOLEČNOST Jednotlivci – muži 16+ používající (%; tříletý průměr 2016–2018)
77,8	80,2	77,9	81,7	76,1	78,3	80,4	internet
50,7	45,9	46,9	51,9	50,1	50,4	51,4	internet na mobilním telefonu
54,6	59,8	49,1	55,6	48,6	51,7	52,7	internetové bankovníctví
52,0	52,9	50,4	50,4	45,2	48,2	50,0	nakupování na internetu
38,1	42,1	38,7	45,3	41,2	47,5	46,2	profil na sociálních sítích
							Jednotlivci – ženy 16+ používající (%; tříletý průměr 2016–2018)
73,9	76,3	71,5	75,9	70,9	75,4	75,6	internet
47,8	40,9	39,1	42,1	40,4	43,7	45,3	internet na mobilním telefonu
52,3	57,5	45,1	52,6	45,5	52,8	50,1	internetové bankovníctví
48,7	54,0	46,7	51,1	44,5	47,8	48,7	nakupování na internetu
43,8	44,0	37,1	46,5	39,6	47,5	47,7	profil na sociálních sítích

⁶⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

⁷⁾ stav za veřejné a soukromé vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9.

⁸⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁹⁾ rozdíl mediánu mzdy mužů a žen vztážený k mediánu mzdy mužů

¹⁰⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel stejného věku

¹¹⁾ nové případy zhubných onemocnění dle Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decennální revize; dg. C00–C97 bez dg. C44 (průměr let 2012–2016)

Vybrané ukazatele podle okresů Kraje Vysočina v roce 2018

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Havlíčkův Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár nad Sázavou
OBYVATELSTVO						
Počet obyvatel k 31. 12.	509 274	94 732	113 153	72 226	111 069	118 094
z toho ženy (%)	50,3	50,3	50,4	50,2	50,4	50,2
Muži celkem	253 061	47 041	56 152	35 972	55 072	58 824
ve věku (%):						
0–14 let	15,9	15,8	16,8	14,8	15,3	16,5
15–64 let	66,8	66,2	66,7	66,8	67,4	66,7
65 a více let	17,3	18,0	16,5	18,4	17,3	16,9
Ženy celkem	256 213	47 691	57 001	36 254	55 997	59 270
ve věku (%):						
0–14 let	15,0	15,1	15,6	14,1	14,4	15,2
15–64 let	62,1	61,5	62,1	61,6	62,7	62,4
65 a více let	22,9	23,5	22,2	24,3	22,8	22,4
Cizinci k 31.12. (bez azylantů) ¹⁾	10 648	2 136	3 521	2 203	1 345	1 443
z toho ženy (%)	41,8	42,7	41,5	41,0	42,5	41,5
Podíl cizinců na obyvatelstvu (%)	2,1	2,3	3,1	3,1	1,2	1,2
Index stáří ²⁾	130,4	134,3	119,6	147,7	135,0	124,1
muži	108,6	113,7	98,3	124,0	112,9	102,5
ženy	153,3	155,7	142,2	172,5	158,1	147,4
Průměrný věk k 31. 12.	42,8	43,0	42,2	43,6	43,0	42,3
muži	41,4	41,8	40,8	42,3	41,6	40,9
ženy	44,1	44,3	43,6	45,0	44,3	43,7
Živě narození	5 430	1 015	1 166	727	1 087	1 435
z toho dívky (%)	48,4	49,6	47,4	51,4	46,6	48,3
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	43,4	46,2	42,7	47,2	44,4	39,4
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,6	30,7	30,8	30,3	30,5	30,5
při narození prvního dítěte	28,6	28,8	28,8	28,8	28,3	28,6
Zemřelí	5 277	1 029	1 139	811	1 163	1 135
z toho ženy (%)	48,2	47,4	50,2	47,7	47,9	47,3
Zemřelí muži	2 736	541	567	424	606	598
z toho vybrané příčiny smrti (%):						
novotvary	27,8	27,0	32,3	24,8	26,4	27,8
nemoci oběhové soustavy	41,0	42,0	37,4	38,7	41,6	44,6
nemoci dýchací soustavy	8,1	6,8	7,2	9,4	9,4	7,9
vnější příčiny	5,8	6,3	6,0	5,2	5,0	6,5
Zemřelé ženy	2 541	488	572	387	557	537
z toho vybrané příčiny smrti (%):						
novotvary	20,8	17,4	23,1	19,6	23,2	19,9
nemoci oběhové soustavy	49,6	52,9	44,8	46,3	51,2	52,5
nemoci dýchací soustavy	5,8	4,3	5,1	7,5	6,1	6,5
vnější příčiny	3,5	2,3	5,4	3,9	3,8	2,0
Přirozený přírůstek	153	-14	27	-84	-76	300
muži	65	-29	46	-71	-25	144
ženy	88	15	-19	-13	-51	156
Naděje dožití při narození (2014–2018)						
muži	.	77,1	76,8	76,3	77,1	76,6
ženy	.	82,8	82,9	81,9	83,2	82,7
Naděje dožití ve věku 65 let (2014–2018)						
muži	.	16,5	16,4	16,1	16,7	16,4
ženy	.	20,0	20,3	19,6	20,7	20,2
Průměrný věk při prvním sňatku						
ženichové	31,4	31,8	31,5	31,7	31,3	30,8
nevěsty	28,7	29,0	28,9	28,8	28,7	28,2
Průměrný věk při prvním rozvodu						
muži	43,1	43,1	42,5	42,9	43,9	43,4
ženy	40,6	41,0	39,7	39,9	41,3	41,4
Přírůstek/úbytek stěhováním	205	260	196	167	-281	-137
muži	285	178	125	117	-111	-24
ženy	-80	82	71	50	-170	-113

Vybrané ukazatele podle okresů Kraje Vysočina v roce 2018

pokračování

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Havlíčkův Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár nad Sázavou
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011						
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	505 565	94 217	110 522	71 914	111 693	117 219
z toho ženy (%)	50,5	50,7	50,7	50,5	50,4	50,3
Muži podle způsobu bydlení:						
v bytech	245 172	45 632	53 523	34 595	54 067	57 355
mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců	1 741	314	539	234	330	324
v zařízeních	3 283	531	453	742	960	597
Ženy podle způsobu bydlení:						
v bytech	250 879	46 580	55 188	35 463	55 409	58 239
mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců	1 093	233	390	131	146	193
v zařízeních	3 397	927	429	749	781	511
Muži celkem	250 196	46 477	54 515	35 571	55 357	58 276
z toho podle rodinného stavu (%):						
svobodní	44,2	43,8	44,7	43,1	44,1	44,9
ženatí	46,0	46,4	45,0	46,8	45,8	46,3
rozvedení	7,1	7,2	7,7	7,2	7,3	6,4
ovdovělí	2,5	2,5	2,4	2,8	2,5	2,3
Ženy celkem	255 369	47 740	56 007	36 343	56 336	58 943
z toho podle rodinného stavu (%):						
svobodné	34,0	33,2	34,8	32,4	34,3	34,8
vdané	45,0	45,1	43,9	45,5	44,8	45,6
rozvedené	8,5	8,7	9,5	8,2	8,5	7,5
ovdovělé	12,4	12,9	11,8	13,8	12,2	12,0
Věřící (z počtu osob s uvedeným vztahem k víře, %)						
muži	49,6	41,1	41,4	48,4	51,0	62,5
ženy	56,8	49,1	48,4	55,5	58,8	68,7
Rodáci (%) ³⁾						
muži	55,8	54,5	55,5	53,0	55,4	59,0
ženy	46,4	45,2	48,2	43,3	47,0	47,0
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011						
Hospodařící domácnosti celkem	198 504	37 070	45 133	28 435	43 463	44 403
z toho typ domácnosti (%):						
úplné rodiny – sezdaná soužití	50,0	50,2	46,9	50,2	50,8	52,0
úplné rodiny – nesezdaná soužití	4,4	4,4	4,8	4,2	4,6	3,8
neúplné rodiny – v čele muž	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,4
neúplné rodiny – v čele žena	9,4	9,4	9,6	9,1	9,5	9,3
domácnosti jednotlivců – muži	12,7	12,5	13,8	12,6	12,4	11,9
domácnosti jednotlivců – ženy	15,9	16,0	16,7	16,2	15,6	15,0
z celku hospodařící domácnosti jednotlivců	56 688	10 565	13 800	8 197	12 201	11 925
muži	25 141	4 644	6 244	3 586	5 405	5 262
v tom podle způsobu bydlení (%):						
samostatně v bytě	84,2	83,5	84,2	85,0	83,9	84,8
v bytě spolu s další domácností	13,0	13,6	12,4	12,8	14,3	12,0
mimo byty (bez zařízení)	2,7	3,0	3,3	2,2	1,8	3,1
ženy	31 547	5 921	7 556	4 611	6 796	6 663
v tom podle způsobu bydlení (%):						
samostatně v bytě	89,1	88,2	88,8	89,7	89,7	89,1
v bytě spolu s další domácností	9,8	10,4	9,8	9,5	9,5	9,8
mimo byty (bez zařízení)	1,1	1,4	1,4	0,9	0,8	1,1

Vybrané ukazatele podle okresů Kraje Vysočina v roce 2018

dokončení

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Havlíčkův Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár nad Sázavou
VZDĚLÁVÁNÍ⁴⁾ (Pramen: MŠMT)						
Podíl žen na počtu studentů vysokých škol s bydlištěm v kraji/okrese k 31. 12. (%)	57,8	58,0	58,0	58,0	57,5	57,7
v tom podle typu studijního programu:						
bakalářský	57,1	58,3	58,1	55,6	56,9	56,5
magisterský vč. navazujícího magisterského	61,6	60,1	60,6	64,2	61,1	62,5
doktorský	41,7	36,0	41,8	44,7	40,5	44,4
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12.						
dle evidence úřadu práce (Pramen: MPSV)						
Uchazeči o zaměstnání						
muži	5 383	712	1 329	419	1 449	1 474
ženy	5 245	875	1 125	408	1 475	1 362
Podíl uchazečů v evidenci déle než 12 měsíců (%)						
muži	22,1	21,8	19,6	10,5	22,8	27,1
ženy	26,9	29,5	23,0	9,1	29,2	31,1
Uchazeči o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti						
muži	2 627	358	642	248	691	688
ženy	2 165	364	478	236	572	515
Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti (Kč)						
muži	8 143	8 408	8 955	8 111	7 576	7 824
ženy	6 585	6 434	6 896	6 667	6 434	6 534
Podíl nezaměstnaných osob ⁵⁾ (%)						
muži	3,00	2,13	3,31	1,63	3,68	3,56
ženy	3,05	2,69	2,92	1,72	3,89	3,45
DOČASNÁ PRACOVNÍ NESCHOPNOST (PN)						
Průměrné procento dočasné PN (%)						
muži	4,613	4,701	3,925	4,821	4,524	5,326
ženy	5,666	5,628	4,882	5,915	5,545	6,549
Počet kalendářních dnů dočasné PN na 1 nově hlášený případ						
muži	42,4	42,4	38,3	38,9	44,7	48,2
ženy	46,0	46,7	40,5	44,8	46,1	52,2
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ (Pramen: MPSV)						
Starobní důchody (prosinec)						
příjemci důchodu (plného nebo poměrného; vč. souběhu s vdovským/vdoveckým)						
muži	49 321	9 265	10 234	7 256	10 714	11 852
ženy	73 649	13 754	15 698	10 815	16 150	17 232
průměrná měsíční výše sólo důchodu (Kč)						
muži	13 351	13 359	13 249	13 320	13 036	13 736
ženy	11 034	11 190	11 025	11 279	10 664	11 121
Vdovecké/vdovské důchody sólo (prosinec)						
příjemci důchodu						
muži	263	41	51	33	76	62
ženy	930	150	190	138	209	243
průměrná měsíční výše sólo důchodu (Kč)						
muži	7 200	7 255	7 268	7 137	7 071	7 300
ženy	7 929	7 640	7 937	7 883	7 867	8 182

1) občané cizích zemí s povolením k trvalému nebo dlouhodobému pobytu

2) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

3) podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

4) stav za veřejné a soukromé vysoké školy k 31. 12. 2018

5) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel stejného věku

Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2011 a 2018

	Stav k 31. 12.	Celkem	v tom ve věku									
			0–9	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	80–89	90 a více
Kraj Vysočina	Celkem											
	2011 2018	511 937 509 274	51 691 52 344	52 781 49 650	69 475 58 649	81 022 67 488	68 816 79 094	68 780 65 584	62 716 66 283	36 797 47 192	18 041 19 987	1 818 3 003
v tom okres:												
Havlíčkův Brod	2011 2018	95 091 94 732	9 521 9 749	9 526 9 142	12 763 10 561	14 882 12 371	12 635 14 611	12 937 12 187	11 994 12 850	7 066 8 938	3 482 3 806	285 517
Jihlava	2011 2018	112 181 113 153	11 876 12 307	11 083 11 085	14 971 12 624	18 517 15 680	14 949 17 962	15 102 14 143	13 660 14 437	7 651 10 036	3 956 4 198	416 681
Pelhřimov	2011 2018	72 460 72 226	6 880 6 911	7 286 6 859	9 358 8 122	11 191 9 358	9 731 11 240	9 790 9 327	9 474 9 667	5 752 7 296	2 719 3 025	279 421
Třebíč	2011 2018	113 330 111 069	11 123 10 920	12 020 10 747	15 700 13 125	17 912 14 598	15 229 17 124	15 605 14 648	13 481 14 758	7 702 10 090	4 121 4 339	437 720
Žďár nad Sázavou	2011 2018	118 875 118 094	12 291 12 457	12 866 11 817	16 683 14 217	18 520 15 481	16 272 18 157	15 346 15 279	14 107 14 571	8 626 10 832	3 763 4 619	401 664
Kraj Vysočina	Muži											
	2011 2018	253 985 253 061	26 508 26 786	27 264 25 515	35 992 30 367	42 153 35 494	35 353 40 737	35 014 33 452	29 815 32 433	15 277 20 445	6 161 7 067	448 765
v tom okres:												
Havlíčkův Brod	2011 2018	47 171 47 041	4 847 4 928	4 960 4 686	6 638 5 489	7 748 6 528	6 468 7 532	6 603 6 172	5 753 6 350	2 857 3 883	1 221 1 337	76 136
Jihlava	2011 2018	55 585 56 152	6 123 6 316	5 756 5 720	7 747 6 543	9 605 8 185	7 685 9 197	7 641 7 261	6 481 6 966	3 143 4 357	1 304 1 434	100 173
Pelhřimov	2011 2018	35 909 35 972	3 493 3 540	3 747 3 489	4 802 4 238	5 909 4 905	5 048 5 914	5 009 4 762	4 513 4 781	2 400 3 171	914 1 066	74 106
Třebíč	2011 2018	56 150 55 072	5 710 5 555	6 222 5 508	8 059 6 811	9 298 7 672	7 727 8 789	7 991 7 394	6 398 7 257	3 225 4 371	1 416 1 533	104 182
Žďár nad Sázavou	2011 2018	59 170 58 824	6 335 6 447	6 579 6 112	8 746 7 286	9 593 8 204	8 425 9 305	7 770 7 863	6 670 7 079	3 652 4 663	1 306 1 697	94 168
Kraj Vysočina	Ženy											
	2011 2018	257 952 256 213	25 183 25 558	25 517 24 135	33 483 28 282	38 869 31 994	33 463 38 357	33 766 32 132	32 901 33 850	21 520 26 747	11 880 12 920	1 370 2 238
v tom okres:												
Havlíčkův Brod	2011 2018	47 920 47 691	4 674 4 821	4 566 4 456	6 125 5 072	7 134 5 843	6 167 7 079	6 334 6 015	6 241 6 500	4 209 5 055	2 261 2 469	209 381
Jihlava	2011 2018	56 596 57 001	5 753 5 991	5 327 5 365	7 224 6 081	8 912 7 495	7 264 8 765	7 461 6 882	7 179 7 471	4 508 5 679	2 652 2 764	316 508
Pelhřimov	2011 2018	36 551 36 254	3 387 3 371	3 539 3 370	4 556 3 884	5 282 4 453	4 683 5 326	4 781 4 565	4 961 4 886	3 352 4 125	1 805 1 959	205 315
Třebíč	2011 2018	57 180 55 997	5 413 5 365	5 798 5 239	7 641 6 314	8 614 6 926	7 502 8 335	7 614 7 254	7 083 7 501	4 477 5 719	2 705 2 806	333 538
Žďár nad Sázavou	2011 2018	59 705 59 270	5 956 6 010	6 287 5 705	7 937 6 931	8 927 7 277	7 847 8 852	7 576 7 416	7 437 7 492	4 974 6 169	2 457 2 922	307 496

Vybrané ukazatele podle správních obvodů ORP Kraje Vysočina v roce 2018

	Kraj celkem	Správní obvod obce s rozšířenou působností						
		Bystřice nad Pernštejnem	Havlíčkův Brod	Humpolec	Chotěboř	Jihlava	Moravské Budějovice	Náměšť nad Oslavou
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	509 274	19 810	52 652	17 732	21 903	100 623	23 122	13 453
z toho ženy (%)	50,3	49,9	50,4	50,1	50,3	50,4	49,9	49,8
Muži celkem	253 061	9 916	26 108	8 841	10 892	49 921	11 575	6 747
ve věku (%):								
0–14 let	15,9	15,0	16,8	15,7	15,0	16,9	14,6	15,5
15–64 let	66,8	67,3	65,7	66,3	66,6	66,6	67,8	66,9
65 a více let	17,3	17,8	17,5	18,0	18,4	16,5	17,5	17,6
Ženy celkem	256 213	9 894	26 544	8 891	11 011	50 702	11 547	6 706
ve věku (%):								
0–14 let	15,0	14,0	15,4	14,5	15,1	15,8	13,6	14,0
15–64 let	62,1	61,6	61,7	61,3	60,8	62,3	63,0	62,0
65 a více let	22,9	24,4	22,9	24,2	24,1	21,9	23,4	24,0
Počet žen na 100 mužů								
ve věku:								
0–14 let	95,0	93,3	93,4	92,9	101,9	94,8	92,6	90,1
15–64 let	94,2	91,4	95,4	93,0	92,2	94,9	92,7	92,1
65 a více let	134,2	137,1	133,1	135,3	132,6	135,5	132,9	135,4
80 a více let	193,5	203,3	190,8	194,6	189,5	202,1	187,1	196,7
Index stáří ¹⁾	130,4	145,6	125,2	139,3	141,7	117,5	145,0	140,7
muži	108,6	118,7	103,9	114,2	123,0	97,2	119,9	113,7
ženy	153,3	174,5	148,1	166,3	160,1	138,9	172,1	170,7
Průměrný věk k 31. 12.	42,8	43,3	42,5	43,3	43,3	42,1	43,2	43,4
muži	41,4	41,7	41,1	41,9	42,2	40,7	41,8	41,9
ženy	44,1	44,8	43,9	44,7	44,5	43,5	44,6	44,9
Živě narození	5 430	235	591	167	219	1 033	219	133
z toho dívky (%)	48,4	48,9	48,6	46,7	47,9	47,3	39,3	45,1
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	43,4	43,8	45,5	45,5	46,6	41,9	48,4	42,9
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,6	30,4	30,9	31,2	30,3	30,8	30,0	31,1
při narození prvního dítěte	28,6	28,3	29,0	29,3	27,8	28,8	27,8	28,7
Zemřelí	5 277	210	534	180	252	985	271	153
z toho ženy (%)	48,2	48,1	50,4	48,3	47,2	50,3	46,5	51,6
Zemřelí muži	2 736	109	265	93	133	490	145	74
z toho vybrané příčiny smrti (%):								
novotvary	27,8	25,7	30,6	19,4	23,3	32,7	27,6	35,1
nemoci oběhové soustavy	41,0	41,3	35,8	43,0	46,6	36,3	40,7	44,6
nemoci dýchací soustavy	8,1	9,2	6,0	8,6	6,0	6,7	9,0	6,8
vnější příčiny	5,8	10,1	6,4	6,5	8,3	6,3	4,1	2,7
Zemřelé ženy	2 541	101	269	87	119	495	126	79
z toho vybrané příčiny smrti (%):								
novotvary	20,8	20,8	18,2	21,8	21,0	22,2	24,6	24,1
nemoci oběhové soustavy	49,6	53,5	54,6	43,7	47,9	45,7	47,6	50,6
nemoci dýchací soustavy	5,8	5,0	3,3	8,0	4,2	5,3	6,3	7,6
vnější příčiny	3,5	2,0	1,5	2,3	3,4	4,8	3,2	2,5
Přirozený přírůstek	153	25	57	-13	-33	48	-52	-20
muži	65	11	39	-4	-19	54	-12	-1
ženy	88	14	18	-9	-14	-6	-40	-19
Naděje dožití při narození (2014–2018)								
muži	.	74,9	77,6	77,5	76,6	77,0	76,1	77,7
ženy	.	82,1	82,5	81,3	83,3	83,0	82,5	84,5
Naděje dožití ve věku 65 let (2014–2018)								
muži	.	15,6	16,6	16,0	16,5	16,6	16,4	17,0
ženy	.	19,3	19,8	19,3	20,3	20,4	20,3	21,1
Přírůstek/úbytek stěhováním	205	-25	266	177	-36	212	-34	60
muži	285	2	193	103	-20	144	7	34
ženy	-80	-27	73	74	-16	68	-41	26

Správní obvod obce s rozšířenou působností								
Nové Město na Moravě	Pacov	Pelhřimov	Světlá nad Sázavou	Telč	Třebíč	Velké Meziříčí	Žďár nad Sázavou	
19 401	9 430	45 064	19 759	12 948	74 494	36 235	42 648	OBYVATELSTVO
50,1	50,0	50,2	50,2	50,3	50,7	50,1	50,4	Počet obyvatel k 31. 12.
9 681	4 711	22 420	9 836	6 436	36 750	18 086	21 141	z toho ženy (%)
16,1	13,6	14,7	14,1	15,7	15,5	17,6	16,4	Muži celkem
65,6	66,2	67,2	67,2	67,2	67,4	67,5	66,1	ve věku (%):
18,3	20,2	18,1	18,7	17,1	17,1	14,9	17,5	0–14 let
9 720	4 719	22 644	9 923	6 512	37 744	18 149	21 507	15–64 let
15,7	12,9	14,2	14,0	14,4	14,8	15,8	15,0	65 a více let
61,7	60,5	61,9	61,8	61,2	62,7	63,4	62,3	Ženy celkem
22,6	26,6	23,9	24,3	24,4	22,5	20,9	22,7	ve věku (%):
98,1	95,0	97,4	99,9	92,9	98,0	89,8	93,5	0–14 let
94,4	91,5	93,1	92,8	92,1	95,7	94,2	95,8	15–64 let
123,9	132,1	133,1	130,6	144,5	134,7	140,5	131,9	65 a více let
159,1	194,2	193,8	207,5	211,2	197,6	204,6	172,7	80 a více let
129,1	176,3	145,7	153,3	137,9	131,1	107,0	128,1	Index stárí ¹⁾
114,2	148,1	123,3	132,9	108,8	110,6	84,5	106,8	muži
144,2	205,9	168,6	173,7	169,3	152,1	132,1	150,8	ženy
42,5	44,8	43,5	44,1	43,1	42,8	41,2	42,6	Průměrný věk k 31. 12.
41,5	43,4	42,2	42,9	41,5	41,5	39,7	41,2	muži
43,6	46,3	44,8	45,3	44,7	44,1	42,6	44,0	ženy
254	95	465	199	139	735	461	485	Živě narození
46,5	56,8	52,0	54,3	48,2	49,0	47,1	50,1	z toho dívky (%)
36,6	42,1	48,8	48,2	48,2	43,5	37,3	40,8	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
30,6	30,0	30,1	30,7	30,5	30,5	30,2	30,8	Průměrný věk matky při narození dítěte
28,9	28,6	28,7	29,0	28,4	28,4	27,9	29,3	při narození prvního dítěte
163	127	504	239	158	739	336	426	Zemřelí
50,3	50,4	46,8	40,6	50,6	47,6	46,1	46,7	z toho ženy (%)
81	63	268	142	78	387	181	227	Zemřelí muži
22,2	23,8	26,9	23,9	29,5	24,3	24,9	33,0	z toho vybrané příčiny smrti (%):
55,6	36,5	37,7	48,6	44,9	41,3	46,4	41,0	novotvary
4,9	11,1	9,3	9,2	10,3	10,1	5,5	10,1	nemoci oběhové soustavy
2,5	4,8	4,9	4,2	3,8	5,7	7,7	5,3	nemoci dýchací soustavy
82	64	236	97	80	352	155	199	vnější příčiny
18,3	20,3	18,6	11,3	27,5	22,4	15,5	23,6	Zemřelé ženy
59,8	45,3	47,5	53,6	40,0	52,6	47,7	52,8	z toho vybrané příčiny smrti (%):
8,5	12,5	5,9	7,2	3,8	5,7	9,0	4,5	novotvary
-	3,1	4,7	3,1	8,8	4,3	3,9	1,5	nemoci oběhové soustavy
91	-32	-39	-40	-19	-4	125	59	nemoci dýchací soustavy
55	-22	-45	-51	-6	-12	63	15	vnější příčiny
36	-10	6	11	-13	8	62	44	Přirozený přírůstek
77,0	76,6	76,0	76,2	75,4	77,4	76,1	77,8	muži
83,3	80,8	82,2	82,7	82,7	83,1	82,4	83,0	ženy
16,9	16,5	16,2	15,8	15,3	16,7	16,0	17,1	Naděje dožití při narození (2014–2018)
20,5	19,2	19,7	20,0	20,1	20,6	20,0	20,6	muži
34	-23	13	28	-14	-307	-6	-140	ženy
9	-14	28	4	-18	-152	-2	-33	Přírůstek/úbytek stěhováním
25	-9	-15	24	4	-155	-4	-107	muži
								ženy

Vybrané ukazatele podle správních obvodů ORP Kraje Vysočina v roce 2018

	Kraj celkem	Správní obvod obce s rozšířenou působností						
		Bystřice nad Pernštejnem	Havlíčkův Brod	Humpolec	Chotěboř	Jihlava	Moravské Budějovice	Náměšť nad Oslavou
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	505 565	19 866	51 787	17 344	21 850	97 904	23 632	13 636
z toho ženy (%)	50,5	50,2	50,8	50,8	50,2	50,7	50,4	49,1
Muži podle způsobu bydlení:								
v bytech	245 172	9 729	24 948	8 264	10 804	47 335	11 480	6 514
mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců	1 741	102	169	100	41	501	25	41
v zařízeních	3 283	60	371	171	30	406	212	392
Ženy podle způsobu bydlení:								
v bytech	250 879	9 809	25 775	8 528	10 916	48 905	11 700	6 569
mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců	1 093	52	125	41	44	372	19	23
v zařízeních	3 397	114	399	240	15	385	196	97
Muži celkem	250 196	9 891	25 488	8 535	10 875	48 242	11 717	6 947
z toho podle rodinného stavu (%):								
svobodní	44,2	44,7	44,1	42,4	43,3	44,6	45,3	45,0
ženatí	46,0	45,7	46,1	47,2	47,3	45,0	45,9	44,5
rozvedení	7,1	7,0	7,2	7,5	6,6	7,9	6,3	7,7
ovdovělí	2,5	2,5	2,5	2,8	2,6	2,4	2,4	2,4
Ženy celkem	255 369	9 975	26 299	8 809	10 975	49 662	11 915	6 689
z toho podle rodinného stavu (%):								
svobodné	34,0	33,5	33,9	32,0	32,8	34,8	34,6	32,6
vdané	45,0	45,0	44,6	45,5	46,5	43,8	45,1	45,4
rozvedené	8,5	7,6	8,9	8,5	7,5	9,8	7,2	7,9
ovdovělé	12,4	13,9	12,6	14,0	13,0	11,5	13,0	13,8
Věřící (z počtu osob s uvedeným vztahem k víře, %)								
muži	49,6	62,6	39,9	48,0	42,1	39,3	59,8	49,9
ženy	56,8	69,3	47,7	55,2	50,1	46,3	67,8	59,1
Rodáci (%) ²⁾								
muži	55,8	60,3	55,3	54,7	56,5	55,6	55,2	52,0
ženy	46,4	46,1	46,5	45,1	47,3	48,6	45,2	46,9
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti	198 504	7 709	20 462	6 805	8 517	40 346	8 894	5 115
z toho typ domácnosti (%)								
úplné rodiny – sezdaná soužití	50,0	49,9	50,0	50,0	52,2	46,4	52,7	51,8
úplné rodiny – nesezdaná soužití	4,4	3,5	4,6	4,2	4,1	5,0	4,1	4,4
neúplné rodiny – v čele muž	2,3	2,7	2,3	2,0	2,3	2,2	2,2	2,1
neúplné rodiny – v čele žena	9,4	9,6	9,5	9,1	8,6	9,6	9,2	9,0
domácnosti jednotlivců – muži	12,7	13,2	12,3	12,7	12,0	14,0	11,3	11,9
domácnosti jednotlivců – ženy	15,9	15,5	16,3	16,2	15,4	16,9	15,5	15,7
z celku hospodařící domácnosti jednotlivců	56 688	2 209	5 846	1 965	2 340	12 464	2 383	1 411
muži	25 141	1 017	2 510	863	1 026	5 653	1 002	608
z toho podle způsobu bydlení (%):								
samostatně v bytě	84,2	81,7	83,1	86,1	84,2	84,5	83,0	82,1
v bytě spolu s další domácností	13,0	12,8	14,4	11,6	13,5	12,2	15,5	15,6
ženy	31 547	1 192	3 336	1 102	1 314	6 811	1 381	803
z toho podle způsobu bydlení (%):								
samostatně v bytě	89,1	89,3	87,9	90,2	89,2	88,8	88,8	87,7
v bytě spolu s další domácností	9,8	9,0	10,6	9,2	9,7	9,7	10,4	11,5
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12.								
dle evidence úřadu práce (Pramen: MPSV)								
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾ (%)								
muži	3,00	4,81	1,94	2,47	1,69	2,97	3,06	2,95
ženy	3,05	4,80	1,94	2,57	3,25	2,78	4,21	2,85

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

³⁾ poměr dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k 31. 12. 2018 k počtu obyvatel stejného věku k 31. 12. 2017

Správní obvod obce s rozšířenou působností								
Nové Město na Moravě	Pacov	Pelhřimov	Světlá nad Sázavou	Telč	Třebíč	Velké Meziříčí	Žďár nad Sázavou	
19 004	9 756	44 814	20 162	13 036	74 425	35 312	43 037	OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
50,1	50,3	50,5	50,9	50,2	50,7	50,2	50,4	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
								z toho ženy (%)
9 367	4 676	21 655	9 664	6 404	36 073	17 323	20 936	Muži podle způsobu bydlení:
65	37	97	104	38	264	68	89	v bytech
58	132	439	130	47	356	178	301	mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců
								v zařízeních
9 436	4 759	22 176	9 688	6 484	37 140	17 444	21 550	Ženy podle způsobu bydlení:
43	30	60	63	19	104	59	39	v bytech
35	122	387	513	44	488	240	122	mimo byty (bez zařízení) vč. bezdomovců
9 490	4 845	22 191	9 898	6 489	36 693	17 569	21 326	v zařízeních
								Muži celkem
44,7	43,4	43,2	43,5	45,4	43,5	46,0	44,1	z toho podle rodinného stavu (%):
47,0	47,4	46,5	46,0	45,6	46,0	45,8	46,8	svobodní
5,6	6,1	7,4	7,9	6,3	7,5	5,9	6,8	ženatí
2,7	2,7	2,8	2,6	2,6	2,5	2,2	2,3	rozvedení
9 514	4 911	22 623	10 264	6 547	37 732	17 743	21 711	ovdovělí
								Ženy celkem
34,9	31,1	32,9	32,1	34,2	34,5	35,6	34,6	z toho podle rodinného stavu (%):
46,7	46,2	45,4	44,7	44,6	44,6	45,3	45,7	svobodné
6,7	6,7	8,4	9,7	7,4	9,0	6,9	8,3	vdané
11,7	15,8	13,3	13,4	13,7	11,7	12,1	11,2	rozvedené
								ovdovělé
65,9	53,8	47,5	42,6	57,9	48,4	68,8	55,7	Věřící (z počtu osob s uvedeným
71,9	59,4	54,9	51,1	64,9	56,0	74,9	61,8	vztahem k více, %)
								muži
								ženy
62,7	53,7	52,2	49,9	55,3	56,2	60,7	55,3	Rodáci (%) ²⁾
49,8	42,7	42,8	39,4	45,0	47,5	48,0	45,2	muži
								ženy
7 169	3 797	17 833	7 934	4 944	29 454	12 828	16 697	DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
								Hospodařící domácnosti
53,0	52,0	50,0	48,7	50,8	50,0	53,3	51,5	z toho typ domácnosti (%)
3,4	3,5	4,4	4,2	3,6	4,7	3,9	4,0	úplné rodiny – sezdaná soužití
2,6	2,2	2,4	2,6	2,5	2,2	2,5	2,1	úplné rodiny – nesezdaná soužití
8,5	8,8	9,1	10,1	9,5	9,7	9,6	9,3	neúplné rodiny – v čele muž
11,4	12,1	12,7	13,7	12,4	12,9	11,1	12,0	neúplné rodiny – v čele žena
15,5	16,2	16,2	15,7	15,6	15,7	13,6	15,7	domácnosti jednotlivců – muži
1 926	1 073	5 159	2 334	1 381	8 407	3 166	4 624	domácnosti jednotlivců – ženy
816	458	2 265	1 087	612	3 795	1 427	2 002	z celku hospodařící domácnosti jednotlivců
								muži
84,4	87,1	84,1	83,3	82,5	84,4	84,6	86,8	z toho podle způsobu bydlení (%):
12,4	11,8	13,5	11,9	14,9	13,8	12,3	11,3	samostatně v bytě
1 110	615	2 894	1 247	769	4 612	1 739	2 622	v bytě spolu s další domácností
								ženy
87,8	91,5	89,0	87,9	89,3	90,2	87,9	90,4	z toho podle způsobu bydlení (%):
10,5	8,0	9,9	10,7	10,0	9,0	11,6	8,8	samostatně v bytě
								v bytě spolu s další domácností
								NEZAMĚŠTNANOST k 31. 12.
								dle evidence úřadu práce (Pramen: MPSV)
5,01	1,20	1,38	3,00	5,52	3,95	2,95	2,72	Podíl nezaměstnaných osob ³⁾ (%)
5,02	1,48	1,40	4,04	3,72	3,92	3,21	2,26	muži
								ženy

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina – obyvatelstvo

	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
OBVATELSTVO¹⁾							
Počet obyvatel k 31. 12.	511 267	511 645	513 677	515 411	514 992	514 569	511 937
Muži celkem	252 482	253 343	254 552	255 773	255 492	255 249	253 985
ve věku:							
0–14 let	44 727	39 659	39 093	38 579	38 377	38 352	38 742
15–64 let	179 594	183 626	184 700	185 492	184 515	183 525	180 383
65 a více let	28 161	30 058	30 759	31 702	32 600	33 372	34 860
Ženy celkem	258 785	258 302	259 125	259 638	259 500	259 320	257 952
ve věku:							
0–14 let	41 840	37 280	36 809	36 328	36 189	36 346	36 589
15–64 let	174 288	176 155	176 714	176 746	175 784	174 488	171 393
65 a více let	42 657	44 867	45 602	46 564	47 527	48 486	49 970
Počet žen na 100 mužů							
ve věku:							
0–14 let	93,5	94,0	94,2	94,2	94,3	94,8	94,4
15–64 let	97,0	95,9	95,7	95,3	95,3	95,1	95,0
65 a více let	151,5	149,3	148,3	146,9	145,8	145,3	143,3
80 a více let	206,3	215,3	212,8	207,9	204,5	202,8	200,5
Cizinci k 31. 12. (bez azylantů) ²⁾	4 748	7 016	8 752	9 771	8 583	8 023	7 873
muži	.	4 048	5 150	5 777	4 954	4 527	4 431
ženy	.	2 968	3 602	3 994	3 629	3 496	3 442
Index stár ³⁾	81,8	97,4	100,6	104,5	107,5	109,6	112,6
muži	63,0	75,8	78,7	82,2	84,9	87,0	90,0
ženy	102,0	120,4	123,9	128,2	131,3	133,4	136,6
Průměrný věk k 31. 12.	38,3	39,8	40,0	40,3	40,5	40,8	41,1
muži	36,8	38,3	38,6	38,8	39,1	39,3	39,6
ženy	39,8	41,2	41,5	41,7	41,9	42,2	42,4
Živé narození	4 509	5 113	5 373	5 649	5 447	5 357	5 075
chlapci	2 359	2 681	2 708	2 909	2 793	2 741	2 627
dívky	2 150	2 432	2 665	2 740	2 654	2 616	2 448
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	12,6	24,9	25,2	29,0	32,1	33,7	35,7
Průměrný věk matky při narození dítěte	27,1	28,8	29,1	29,4	29,8	29,8	30,0
při narození prvního dítěte	25,0	27,0	27,0	27,4	27,6	27,5	27,9
Předmanželské koncepce ⁴⁾	844	577	608	582	474	434	359
Podíl předmanželských koncepcí (%)	45,0	31,6	34,2	31,2	28,6	27,1	24,4
Úhrnná plodnost ⁵⁾	1,135	1,316	1,391	1,482	1,449	1,455	1,419
Potraty celkem	1 831	1 762	1 789	1 746	1 661	1 591	1 630
z toho umělá přerušení těhotenství	1 213	1 029	949	989	879	816	852
Zemřelí	5 121	4 773	4 880	4 881	5 094	5 105	5 031
muži	2 579	2 498	2 556	2 481	2 600	2 607	2 570
z toho ve věku:							
60–69 let	478	493	534	556	561	558	547
70–79 let	839	720	753	692	718	681	694
80–89 let	534	643	635	611	727	758	728
90 a více let	143	139	111	110	101	130	132
z toho vybrané příčiny smrti:							
novotvary	709	709	735	719	732	748	715
nemoci oběhové soustavy	1 379	1 254	1 185	1 106	1 164	1 208	1 143
nemoci dýchací soustavy	93	153	175	163	221	178	164
nemoci trávicí soustavy	94	95	105	102	128	100	107
vnější příčiny	197	166	217	215	168	184	198
z toho sebevraždy	58	50	50	44	44	47	70
ženy	2 542	2 275	2 324	2 400	2 494	2 498	2 461
z toho ve věku:							
60–69 let	284	246	252	249	232	256	302
70–79 let	827	630	628	576	615	603	578
80–89 let	898	890	951	1 080	1 150	1 144	1 089
90 a více let	314	316	301	296	288	310	289
z toho vybrané příčiny smrti:							
novotvary	562	529	551	595	558	567	577
nemoci oběhové soustavy	1 637	1 377	1 341	1 294	1 451	1 431	1 318
nemoci dýchací soustavy	71	126	141	181	168	161	113
nemoci trávicí soustavy	63	72	78	66	69	64	69
vnější příčiny	106	46	68	78	67	93	90
z toho sebevraždy	10	8	12	8	8	9	11

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
511 207	510 209	509 895	509 475	508 952	508 916	509 274	OBYVATELSTVO¹⁾
253 694	253 270	253 176	252 964	252 695	252 711	253 061	Počet obyvatel k 31. 12.
							Muži celkem
							ve věku:
38 752	38 782	39 191	39 372	39 598	39 905	40 314	0–14 let
178 611	176 875	175 111	173 542	171 660	170 105	168 975	15–64 let
36 331	37 613	38 874	40 050	41 437	42 701	43 772	65 a více let
257 513	256 939	256 719	256 511	256 257	256 205	256 213	Ženy celkem
							ve věku:
36 702	36 706	36 913	37 350	37 731	38 082	38 306	0–14 let
169 431	167 575	165 756	163 949	162 005	160 467	159 166	15–64 let
51 380	52 658	54 050	55 212	56 521	57 656	58 741	65 a více let
							Počet žen na 100 mužů
							ve věku:
94,7	94,6	94,2	94,9	95,3	95,4	95,0	0–14 let
94,9	94,7	94,7	94,5	94,4	94,3	94,2	15–64 let
141,4	140,0	139,0	137,9	136,4	135,0	134,2	65 a více let
199,1	199,3	199,9	198,1	195,8	195,1	193,5	80 a více let
7 752	7 775	7 806	8 050	8 437	9 265	10 648	Cizinci k 31. 12. (bez azylantů) ²⁾
4 339	4 345	4 338	4 496	4 738	5 262	6 200	muži
3 413	3 430	3 468	3 554	3 699	4 003	4 448	ženy
116,2	119,6	122,1	124,2	126,7	128,7	130,4	Index stárí ³⁾
93,8	97,0	99,2	101,7	104,6	107,0	108,6	muži
140,0	143,5	146,4	147,8	149,8	151,4	153,3	ženy
41,3	41,6	41,9	42,1	42,3	42,6	42,8	Průměrný věk k 31. 12.
39,9	40,2	40,4	40,7	41,0	41,2	41,4	muži
42,7	43,0	43,3	43,5	43,7	43,9	44,1	ženy
5 148	4 920	5 334	5 349	5 307	5 440	5 430	Živě narození
2 643	2 510	2 785	2 663	2 702	2 732	2 801	chlapci
2 505	2 410	2 549	2 686	2 605	2 708	2 629	dívky
37,7	38,9	41,3	42,2	43,8	44,4	43,4	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
30,0	30,2	30,3	30,3	30,5	30,3	30,6	Průměrný věk matky při narození dítěte
27,8	28,2	28,2	28,4	28,3	28,2	28,6	při narození prvního dítěte
406	358	381	400	374	431	394	Předmanželské koncepce ⁴⁾
27,0	24,2	25,5	25,6	24,4	27,2	24,6	Podíl předmanželských koncepcí (%)
1,474	1,437	1,593	1,629	1,647	1,731	1,750	Úhrnná plodnost ⁵⁾
1 557	1 619	1 421	1 544	1 508	1 460	1 335	Potrasy celkem
847	835	697	699	755	717	676	z toho umělá přerušení těhotenství
5 223	5 129	4 880	5 178	4 997	5 288	5 277	Zemřelí
2 662	2 630	2 582	2 604	2 517	2 724	2 736	muži
							z toho ve věku:
592	564	600	545	531	575	519	60–69 let
727	712	689	722	702	769	867	70–79 let
777	793	732	785	740	774	779	80–89 let
132	163	159	185	188	229	216	90 a více let
							z toho vybrané příčiny smrti:
746	719	731	719	698	725	760	novotvary
1 225	1 176	1 097	1 067	1 063	1 142	1 122	nemoci oběhové soustavy
141	172	184	184	170	203	222	nemoci dýchací soustavy
110	106	89	93	84	103	124	nemoci trávicí soustavy
184	161	173	191	161	196	159	vnější příčiny
48	57	46	47	41	56	33	z toho sebevraždy
2 561	2 499	2 298	2 574	2 480	2 564	2 541	ženy
							z toho ve věku:
290	277	254	252	257	259	236	60–69 let
533	560	462	533	518	549	546	70–79 let
1 158	1 106	1 027	1 143	1 068	1 096	1 054	80–89 let
392	392	391	484	473	514	554	90 a více let
							z toho vybrané příčiny smrti:
586	531	525	510	540	551	529	novotvary
1 430	1 333	1 223	1 319	1 249	1 256	1 260	nemoci oběhové soustavy
108	127	99	154	129	183	148	nemoci dýchací soustavy
51	79	73	83	67	77	79	nemoci trávicí soustavy
64	72	75	100	88	109	89	vnější příčiny
8	4	8	10	8	13	9	z toho sebevraždy

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina – obyvatelstvo

	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Přirozený přírůstek	-612	340	493	768	353	252	44
muži	-220	183	152	428	193	134	57
ženy	-392	157	341	340	160	118	-13
Naděje dožití při narození (dvouleté období)							
muži	.	73,8	74,3	74,5	74,9	75,1	75,4
ženy	.	80,2	81,1	81,2	81,1	81,2	81,4
Naděje dožití ve věku 45 let (dvouleté období)							
muži	.	30,7	31,3	31,4	31,7	31,7	32,0
ženy	.	36,3	36,9	37,0	37,0	37,0	37,3
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté období)							
muži	.	14,7	15,1	15,4	15,5	15,4	15,7
ženy	.	18,2	18,8	18,9	18,9	18,9	19,2
Sňatky podle bydliště ženicha	2 516	2 393	2 580	2 332	2 187	2 216	2 167
z toho podle rodinného stavu snoubenců (%):							
svobodný ženich	81,9	81,1	79,5	80,9	79,6	81,6	81,1
svobodná nevěsta	81,8	79,5	79,5	78,5	78,5	79,2	79,7
oba svobodní	73,8	72,5	71,7	71,6	70,6	73,1	72,5
v tom podle rozdílu ve věku snoubenců (%):							
starší ženich	72,6	69,9	69,7	69,3	70,2	68,9	71,7
starší nevěsta	17,5	19,4	19,8	20,4	20,3	21,0	18,8
oba stejného věku	9,9	10,7	10,5	10,4	9,5	10,1	9,5
Podíl ženichů jiného státního občanství (%)	3,6	2,3	3,1	3,7	3,9	3,8	3,5
Podíl nevěst jiného státního občanství (%)	2,0	2,0	2,1	3,1	2,9	2,2	2,7
Průměrný věk při prvním sňatku							
ženichové	27,0	29,0	29,3	29,8	30,0	30,3	30,3
nevěsty	24,3	26,3	26,6	26,9	27,0	27,5	27,5
Sňatky podle bydliště nevěsty	2 560	2 427	2 619	2 361	2 213	2 203	2 193
Rozvody	1 182	1 224	1 252	1 343	1 157	1 328	1 105
z toho podle pořadí rozvodu (%):							
první rozvod muže	86,3	83,8	84,2	84,9	85,6	84,3	85,9
první rozvod ženy	85,1	84,5	84,3	85,0	85,6	84,6	84,1
z toho podle počtu let trvání manželství (%):							
do 1 roku	5,6	4,2	4,6	5,2	5,9	4,7	4,1
2–4 roky	16,9	14,0	13,7	11,8	12,1	13,5	14,2
5–14 let	47,1	39,1	39,0	38,0	36,0	31,3	35,1
15 a více let	30,4	42,6	42,7	45,0	46,1	50,5	46,6
Podíl rozvodů s nezletilými dětmi (%)	72,8	65,0	64,1	63,2	64,8	60,7	61,6
Průměrný věk při prvním rozvodu							
muži	36,0	39,0	39,1	39,5	39,8	40,8	41,1
ženy	33,3	36,1	36,3	37,0	37,4	38,3	38,3
Stěhování v rámci kraje	5 356	7 639	6 768	6 925	6 182	6 428	6 363
muži	2 500	3 597	3 229	3 330	2 894	3 036	2 965
ženy	2 856	4 042	3 539	3 595	3 288	3 392	3 398
Přistěhovalí do kraje	3 054	4 893	6 402	5 402	3 503	3 406	3 197
muži	1 451	2 560	3 496	2 975	1 727	1 660	1 537
ženy	1 603	2 333	2 906	2 427	1 776	1 746	1 660
Vystěhovalí z kraje	3 408	4 355	4 863	4 436	4 275	4 081	3 549
muži	1 786	2 214	2 439	2 182	2 201	2 037	1 635
ženy	1 622	2 141	2 424	2 254	2 074	2 044	1 914
Přírůstek/úbytek stěhováním	-354	538	1 539	966	-772	-675	-352
muži	-335	346	1 057	793	-474	-377	-98
z toho s cizinou	-176	765	1 619	1 306	178	25	118
ženy	-19	192	482	173	-298	-298	-254
z toho s cizinou	57	535	1 078	748	214	97	97
Celkový přírůstek/úbytek	-966	878	2 032	1 734	-419	-423	-308
muži	-555	529	1 209	1 221	-281	-243	-41
ženy	-411	349	823	513	-138	-180	-267

¹⁾ data přepočtená na současnou územní strukturu kromě dat za cizince

¹⁾ data od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

²⁾ občané cizích zemí s povolením k trvalému nebo dlouhodobému pobytu

³⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁴⁾ počet manželsky narozených dětí prvního pořadí počatých před sňatkem (narozených v době trvání manželství 0–7 měsíců)

⁵⁾ průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
-75	-209	454	171	310	152	153	Přirozený přírůstek
-19	-120	203	59	185	8	65	muži
-56	-89	251	112	125	144	88	ženy
							Naděje dožití při narození (dvouleté období)
75,5	75,8	76,2	76,5	77,0	77,0	76,9	muži
81,4	81,8	82,5	82,6	82,4	82,7	83,0	ženy
							Naděje dožití ve věku 45 let (dvouleté období)
32,2	32,3	32,7	33,1	33,5	33,5	33,4	muži
37,3	37,6	38,3	38,4	38,4	38,6	38,7	ženy
							Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté období)
15,8	15,7	16,0	16,2	16,5	16,6	16,5	muži
19,3	19,3	19,9	20,0	20,0	20,2	20,3	ženy
2 208	2 043	2 188	2 333	2 445	2 554	2 689	Sňatky podle bydliště ženicha
							z toho podle rodinného stavu snoubenců (%):
81,4	81,8	81,9	84,0	81,5	81,7	80,6	svobodný ženich
81,4	80,6	81,2	81,6	81,9	80,3	79,6	svobodná nevěsta
73,6	73,5	74,2	74,7	74,6	74,1	72,9	oba svobodní
							v tom podle rozdílu ve věku snoubenců (%):
71,1	71,6	68,6	69,2	69,8	68,9	68,1	starší ženich
18,8	19,0	20,7	20,6	20,2	20,0	21,0	starší nevěsta
10,2	9,3	10,6	10,2	10,0	11,1	10,9	oba stejného věku
3,8	3,8	4,1	4,6	2,9	3,6	3,1	Podíl ženichů jiného státního občanství (%)
2,2	2,0	3,0	2,5	2,5	3,1	3,3	Podíl nevěst jiného státního občanství (%)
							Průměrný věk při prvním sňatku
30,8	30,9	30,9	31,4	31,2	31,3	31,4	ženichové
27,9	28,0	28,3	28,5	28,5	28,6	28,7	nevěsty
2 218	2 066	2 211	2 363	2 448	2 573	2 742	Sňatky podle bydliště nevěsty
995	1 125	1 107	1 049	945	1 100	1 064	Rozvody
							z toho podle pořadí rozvodu (%):
82,9	83,9	81,2	84,8	85,4	83,6	86,1	první rozvod muže
83,0	82,9	83,9	83,5	84,7	85,0	85,1	první rozvod ženy
							z toho podle počtu let trvání manželství (%):
4,6	3,4	3,6	3,4	3,8	4,6	4,6	do 1 roku
12,5	12,6	13,3	13,1	9,6	11,2	11,4	2–4 roky
39,2	37,1	36,3	37,4	38,3	36,4	36,8	5–14 let
43,7	46,9	46,8	46,1	48,3	47,8	47,2	15 a více let
64,1	59,1	58,6	59,8	63,3	60,8	59,0	Podíl rozvodů s nezletilými dětmi (%)
							Průměrný věk při prvním rozvodu
40,9	41,9	42,3	42,5	42,6	43,0	43,1	muži
38,4	39,1	39,5	39,8	40,0	39,9	40,6	ženy
6 161	6 260	6 496	6 498	6 530	6 232	6 520	Stěhování v rámci kraje
2 821	2 889	2 989	2 957	2 970	2 830	2 951	muži
3 340	3 371	3 507	3 541	3 560	3 402	3 569	ženy
3 207	3 125	3 197	3 285	3 456	3 947	4 460	Přistěhovalí do kraje
1 509	1 471	1 454	1 520	1 571	1 950	2 362	muži
1 698	1 654	1 743	1 765	1 885	1 997	2 098	ženy
3 862	3 914	3 965	3 876	4 289	4 135	4 255	Vystěhovalí z kraje
1 781	1 775	1 751	1 791	2 025	1 942	2 077	muži
2 081	2 139	2 214	2 085	2 264	2 193	2 178	ženy
-655	-789	-768	-591	-833	-188	205	Přírůstek/úbytek stěhovaním
-272	-304	-297	-271	-454	8	285	muži
39	6	66	95	186	524	766	z toho s cizinou
-383	-485	-471	-320	-379	-196	-80	ženy
6	-16	101	88	151	236	386	z toho s cizinou
-730	-998	-314	-420	-523	-36	358	Celkový přírůstek/úbytek
-291	-424	-94	-212	-269	16	350	muži
-439	-574	-220	-208	-254	-52	8	ženy

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina – vzdělání, vzdělávání a ekonomická aktivita

	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VZDĚLÁNÍ (Zdroj: VŠPS)							
Nejvyšší ukončené vzdělání mužů 15+ (vybrané kódy ISCED, %)							
základní vzdělání a bez vzdělání	17,0	13,6	12,0	12,7	11,7	11,4	11,8
střední bez maturity	49,8	50,7	51,6	49,4	48,3	48,4	49,1
střední s maturitou	25,7	26,8	26,4	27,4	29,8	29,9	27,5
vysokoškolské	7,5	9,0	10,1	10,5	10,2	10,2	11,6
Nejvyšší ukončené vzdělání žen 15+ (vybrané kódy ISCED, %)							
základní vzdělání a bez vzdělání	27,5	24,9	24,0	23,3	22,2	22,1	20,5
střední bez maturity	35,7	31,7	34,1	32,1	31,2	30,7	30,2
střední s maturitou	32,5	35,1	34,1	36,2	37,6	37,4	38,5
vysokoškolské	4,2	8,3	7,8	8,5	9,0	9,7	10,8
VZDĚLÁVÁNÍ¹⁾ (Pramen: MŠMT)							
Děti, žáci a studenti							
mateřských škol	15 548	14 722	14 946	15 427	15 878	16 520	17 001
z toho dívky	.	7 072	7 299	7 470	7 561	7 942	8 100
základních škol	58 009	47 304	45 314	43 371	41 902	41 173	41 009
z toho dívky	27 861	22 672	21 585	20 706	20 126	19 821	19 813
středních škol	.	28 782	28 429	28 344	28 080	26 742	25 394
v tom podle oborů vzdělání:							
obory gymnázií	.	6 949	6 936	6 914	6 791	6 472	6 315
z toho dívky	.	4 360	4 356	4 361	4 265	4 030	3 893
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	.	19 838	19 453	19 246	19 025	18 012	17 118
z toho dívky	.	9 314	9 108	9 035	8 835	8 361	7 870
obory nástavbového studia	.	1 995	2 040	2 184	2 264	2 258	1 961
z toho dívky	.	817	847	964	1 006	976	850
konzervatoří	.	.	.	.	.	.	.
z toho dívky	.	.	.	.	.	.	.
vyšších odborných škol	1 780	1 436	1 471	1 494	1 533	1 568	1 500
z toho ženy	1 228	1 086	1 161	1 152	1 109	1 127	1 056
vysokých škol s místem výuky v kraji	.	1 399	1 876	2 777	3 217	3 669	3 792
z toho ženy	.	887	1 235	1 944	2 294	2 564	2 718
vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji	9 468	14 824	16 062	17 362	18 216	18 728	18 834
z toho ženy	4 575	8 105	8 916	9 854	10 453	10 803	10 918
v tom podle typu studijního programu:							
bakalářský	1 864	8 789	10 004	11 232	11 903	12 194	12 265
z toho ženy	1 046	4 639	5 382	6 234	6 779	6 930	7 050
magisterský vč. navazujícího magisterského	7 163	5 392	5 397	5 509	5 693	5 896	5 930
z toho ženy	3 418	3 260	3 322	3 408	3 486	3 661	3 654
doktorský	576	859	862	861	905	910	902
z toho ženy	179	323	339	361	371	386	370
základních uměleckých škol	11 048	10 576	10 814	10 934	11 141	11 188	11 321
z toho dívky	8 142	7 682	7 822	7 847	7 883	7 842	7 885
Podíl žen na počtu učitelů (%)							
mateřských škol	.	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,8
základních škol	.	81,1	81,6	81,9	82,1	82,1	82,4
středních škol	.	55,7	55,5	55,6	55,5	56,1	56,8
vyšších odborných škol	.	59,4	64,6	51,8	61,6	57,2	54,3
EKONOMICKÁ AKTIVITA (EA) (Zdroj: VŠPS)							
Míra EA mužů celkem 15+ (třileté průměry)							
z toho ve věku:	.	68,2	69,6	68,0	67,1	67,4	66,5
20–24 let	.	69,4	72,4	65,3	62,7	65,9	62,5
25–29 let	.	96,2	92,7	89,9	91,1	93,5	91,2
30–34 let	.	95,1	95,8	94,0	95,4	98,5	96,7
55–59 let	.	84,8	86,7	85,2	82,0	81,3	87,0
60–64 let	.	37,3	39,0	40,3	42,2	37,5	30,1
Míra EA žen celkem 15+ (třileté průměry)							
z toho ve věku:	.	49,1	50,0	48,8	49,0	49,1	47,9
20–24 let	.	54,2	56,5	53,8	50,9	46,3	43,4
25–29 let	.	62,3	65,6	64,9	64,6	65,9	64,2
30–34 let	.	64,9	68,8	62,5	64,5	61,8	65,5
55–59 let	.	41,4	43,9	50,4	51,3	56,6	59,6
60–64 let	.	9,8	16,9	16,3	11,8	11,2	8,0

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
							VZDĚLÁNÍ (Zdroj: VŠPS)
							Nejvyšší ukončené vzdělání mužů 15+ (vybrané kódy ISCED, %)
11,9	11,7	11,6	11,1	10,5	11,1	10,4	základní vzdělání a bez vzdělání
49,1	46,9	49,1	48,4	46,8	47,1	44,7	střední bez maturity
27,5	29,7	29,2	28,7	30,2	28,8	30,8	střední s maturitou
11,6	11,7	10,1	11,8	12,5	13,0	14,1	vysokoškolské
							Nejvyšší ukončené vzdělání žen 15+ (vybrané kódy ISCED, %)
20,5	19,3	19,3	18,4	17,7	18,4	18,0	základní vzdělání a bez vzdělání
30,2	31,9	32,3	32,2	34,1	33,8	31,9	střední bez maturity
38,4	35,8	35,6	35,0	33,0	32,7	34,9	střední s maturitou
10,8	13,0	12,8	14,4	15,2	15,2	15,3	vysokoškolské
							VZDĚLÁVÁNÍ¹⁾ (Pramen: MŠMT)
							Děti, žáci a studenti
17 677	18 032	17 996	17 982	17 821	17 866	17 770	mateřských škol
8 532	8 677	8 666	8 713	8 582	8 609	8 566	z toho dívky
41 167	41 568	42 428	43 109	43 876	44 319	44 729	základních škol
19 886	20 108	20 499	20 817	21 300	21 504	21 658	z toho dívky
23 933	22 858	22 360	21 976	21 545	21 274	21 331	středních škol
							v tom podle oborů vzdělání:
6 120	6 063	6 101	6 117	6 130	6 191	6 191	obory gymnázií
3 719	3 661	3 709	3 724	3 727	3 728	3 735	z toho dívky
							obory odborného vzdělání
16 189	15 364	15 088	14 876	14 487	14 283	14 461	(bez nástavbového studia)
7 442	7 035	7 193	7 065	6 860	6 802	6 921	z toho dívky
1 624	1 431	1 171	983	928	800	679	obory nástavbového studia
690	613	536	454	413	348	327	z toho dívky
.	.	.	.	.	.	.	konzervatoří
.	.	.	.	.	.	.	z toho dívky
1 597	1 508	1 445	1 442	1 194	1 080	930	vyšších odborných škol
1 154	1 140	1 080	1 131	965	869	761	z toho ženy
3 319	3 314	2 775	2 327	2 223	2 280	2 227	vysokých škol s místem výuky v kraji
2 391	2 444	2 086	1 747	1 625	1 638	1 577	z toho ženy
18 210	17 578	16 439	15 310	14 497	13 845	13 268	vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji
10 662	10 297	9 565	8 849	8 403	8 024	7 669	z toho ženy
							v tom podle typu studijního programu:
11 784	11 321	10 253	9 437	8 781	8 402	8 100	bakalářský
6 903	6 695	5 975	5 455	5 052	4 833	4 626	z toho ženy
5 766	5 574	5 517	5 246	5 073	4 843	4 584	magisterský vč. navazujícího magisterského
3 540	3 373	3 356	3 195	3 116	2 966	2 823	z toho ženy
848	858	843	795	767	701	690	doktorský
345	356	352	319	313	297	288	z toho ženy
11 278	11 383	11 442	11 486	11 593	11 625	11 608	základních uměleckých škol
7 908	7 994	8 078	8 141	8 267	8 265	8 268	z toho dívky
							Podíl žen na počtu učitelů (%)
99,8	99,8	99,9	99,7	99,8	99,7	99,7	mateřských škol
82,3	82,5	82,4	82,9	82,8	82,8	82,9	základních škol
57,3	57,1	56,9	57,5	56,9	57,4	56,9	středních škol
53,7	65,5	69,0	57,8	63,7	72,8	70,9	vyšších odborných škol
							EKONOMICKÁ AKTIVITA (EA) (Zdroj: VŠPS)
65,8	67,6	66,4	64,9	66,1	67,6	67,9	Míra EA mužů celkem 15+ (tříleté průměry)
							z toho ve věku:
55,9	62,0	63,2	54,1	55,1	61,7	61,1	20–24 let
92,5	96,6	94,7	90,6	89,0	88,9	91,1	25–29 let
95,6	94,3	96,6	99,0	97,8	97,8	98,6	30–34 let
88,3	93,0	88,0	89,1	87,9	89,5	92,8	55–59 let
32,2	41,3	42,6	37,0	54,3	61,2	58,6	60–64 let
48,1	49,2	50,2	50,1	50,1	50,8	51,3	Míra EA žen celkem 15+ (tříleté průměry)
							z toho ve věku:
42,3	47,6	40,9	43,3	39,9	45,9	40,8	20–24 let
62,5	64,9	68,9	63,5	72,1	66,3	70,6	25–29 let
69,7	68,2	60,9	65,6	64,0	62,7	57,4	30–34 let
62,5	62,4	69,8	78,7	77,1	79,8	83,1	55–59 let
10,2	13,3	14,7	13,8	24,4	24,4	28,1	60–64 let

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina – vzdělání, vzdělávání a ekonomická aktivita

	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Míra EA mužů podle vzdělání							
základní vzdělání a bez vzdělání	23,3	19,1	21,7	13,9	11,5	18,3	16,7
střední bez maturity	75,1	75,0	75,4	76,7	74,1	73,4	72,8
střední s maturitou	80,3	75,7	74,7	71,6	73,5	73,3	73,5
vysokoškolské	87,3	81,4	83,7	83,0	79,1	76,8	74,4
Míra EA žen podle vzdělání							
základní vzdělání a bez vzdělání	18,1	16,3	15,4	13,1	14,3	19,1	12,2
střední bez maturity	56,8	57,8	57,3	53,5	54,6	55,6	53,2
střední s maturitou	68,5	58,8	62,5	62,4	59,1	57,1	58,1
vysokoškolské	69,2	73,5	70,4	71,4	72,5	66,1	64,9
Zaměstnaní muži (tis.osob)	.	.	.	.	139,3	137,2	136,7
z toho podle postavení v zaměstnání (%):							
zaměstnanci ²⁾	.	.	.	.	81,9	80,5	81,7
zaměstnavatelé	.	.	.	.	3,8	5,2	4,2
pracující na vlastní účet	.	.	.	.	13,9	14,0	13,6
v tom podle odvětví (%):							
zemědělství, lesnictví a rybářství	.	.	.	.	12,8	9,8	7,6
průmysl, stavebnictví	.	.	.	.	53,5	55,5	56,5
služby	.	.	.	.	33,7	34,7	36,0
Zaměstnané ženy (tis.osob)	.	.	.	.	101,8	101,0	98,4
z toho podle postavení v zaměstnání (%):							
zaměstnanci ²⁾	.	.	.	.	90,7	89,7	89,0
zaměstnavatelé	.	.	.	.	1,7	1,2	1,5
pracující na vlastní účet	.	.	.	.	6,7	8,0	8,2
v tom podle odvětví (%):							
zemědělství, lesnictví a rybářství	.	.	.	.	4,2	3,8	2,9
průmysl, stavebnictví	.	.	.	.	30,6	28,4	28,6
služby	.	.	.	.	65,2	67,9	68,5
MZDY A PLATY							
(Kč; Pramen: Informační systém o průměrném výděлку MPSV)							
Medián měsíční mzdy v podnikatelské sféře							
muži	.	.	.	.	.	.	22 008
ženy	.	.	.	.	.	.	16 033
Medián měsíčního platu v nepodnikatelské sféře							
muži	.	.	.	.	.	.	25 301
ženy	.	.	.	.	.	.	21 877
Gender pay gap (GPG) ³⁾ (%)							
v podnikatelské sféře	.	.	.	.	.	.	27,1
v nepodnikatelské sféře	.	.	.	.	.	.	13,5
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12.							
dle evidence úřadu práce (Pramen: MPSV)	18 196	20 060	16 202	17 874	28 566	29 410	25 605
Uchazeči o zaměstnání							
muži	8 841	9 113	7 466	8 596	15 299	15 723	13 161
ženy	9 355	10 947	8 736	9 278	13 267	13 687	12 444
Podíl uchazečů v evidenci déle než 12 měsíců (%)							
muži	.	32,3	28,4	19,0	16,8	25,5	30,6
ženy	.	44	40	31	28	37	42
Průměrná délka evidence (dny)							
muži	.	524	529	399	309	373	422
ženy	.	643	652	534	446	499	572
Uchazeči o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti							
muži	.	3 517	3 225	4 511	6 785	6 871	4 717
ženy	.	3 222	2 773	3 896	4 534	4 200	3 219
Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti (Kč)							
muži	.	5 152	5 407	6 198	6 252	6 103	6 120
ženy	.	4 050	4 254	4 925	4 851	4 933	4 989
Podíl nezaměstnaných osob ⁴⁾ (%)							
muži	.	.	.	.	.	.	.
ženy	.	.	.	.	.	.	.

¹⁾ veřejné a soukromé vysoké školy – stav k 31. 12.; ostatní školy – stav k 30. 9. (Pramen: MŠMT)

²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
16,5	22,4	16,8	16,8	20,8	21,1	19,5	Míra EA mužů podle vzdělání
70,5	72,4	70,0	67,0	67,1	68,0	68,0	základní vzdělání a bez vzdělání
74,1	72,6	73,1	75,3	76,6	76,6	76,0	střední bez maturity
75,3	81,5	81,8	72,0	77,9	80,8	80,3	střední s maturitou
							vysokoškolské
9,7	12,3	12,6	13,8	14,2	12,6	11,7	Míra EA žen podle vzdělání
52,6	52,9	52,0	52,9	54,9	51,4	50,4	základní vzdělání a bez vzdělání
57,6	58,9	59,8	59,8	58,3	61,4	59,8	střední bez maturity
67,6	68,8	70,7	64,6	65,2	70,6	71,4	střední s maturitou
134,1	137,6	136,3	134,4	138,2	141,2	142,9	vysokoškolské
							Zaměstnaní muži (tis. osob)
80,3	81,0	79,9	82,5	81,9	81,2	82,8	z toho podle postavení v zaměstnání (%):
3,9	4,1	2,9	2,3	2,7	2,9	3,0	zaměstnanci ²⁾
15,6	14,7	17,0	15,1	15,4	15,8	14,0	zaměstnavatelé
							pracující na vlastní účet
8,9	9,0	9,2	10,6	7,4	5,7	6,6	v tom podle odvětví (%):
54,7	57,3	57,9	56,1	59,2	57,7	57,1	zemědělství, lesnictví a rybářství
36,3	33,6	32,9	33,3	33,3	36,6	36,3	průmysl, stavebnictví
97,9	98,8	102,2	102,4	104,7	106,9	108,9	služby
							Zaměstnané ženy (tis. osob)
90,4	90,4	88,0	89,9	89,7	89,4	89,5	z toho podle postavení v zaměstnání (%):
1,8	1,2	1,6	1,6	0,9	1,5	2,1	zaměstnanci ²⁾
7,3	7,4	9,5	7,5	8,2	8,6	8,2	zaměstnavatelé
							pracující na vlastní účet
3,9	4,5	3,1	3,9	4,1	3,3	3,4	v tom podle odvětví (%):
29,2	30,9	26,2	32,2	35,3	33,5	30,1	zemědělství, lesnictví a rybářství
66,9	64,6	70,6	63,9	60,6	63,1	66,5	průmysl, stavebnictví
							služby
							MZDY A PLATY
							(Kč; Pramen: Informační systém o průměrném
							výdělku MPSV)
							Medián měsíční mzdy v podnikatelské sféře
21 881	22 508	23 430	24 867	25 688	27 759	30 025	muži
16 272	16 579	17 261	18 434	19 398	21 108	23 019	ženy
							Medián měsíčního platu v nepodnikatelské sféře
25 639	25 786	26 493	27 860	29 387	31 610	35 151	muži
22 603	22 878	23 534	24 302	25 598	27 477	30 440	ženy
							Gender pay gap (GPG) ³⁾ (%)
25,6	26,3	26,3	25,9	24,5	24,0	23,3	v podnikatelské sféře
11,8	11,3	11,2	12,8	12,9	13,1	13,4	v nepodnikatelské sféře
							NEZAMĚSTNANOST k 31. 12.
26 963	28 304	25 532	21 268	17 672	12 992	10 628	dle evidence úřadu práce (Pramen: MPSV)
							Uchazeči o zaměstnání
13 703	14 505	12 894	10 710	8 875	6 608	5 383	muži
13 260	13 799	12 638	10 558	8 797	6 384	5 245	ženy
							Podíl uchazečů v evidenci déle než 12 měsíců (%)
28,9	33,7	35,9	33,7	29,8	24,6	22,1	muži
39	43	46	44	39	33	27	ženy
							Průměrná délka evidence (dny)
432	490	561	608	610	578	535	muži
576	639	715	761	731	684	582	ženy
							Uchazeči o zaměstnání s podporou
							v nezaměstnanosti
3 917	4 129	4 156	3 875	3 635	3 008	2 627	muži
2 806	2 996	2 901	2 832	2 770	2 290	2 165	ženy
							Průměrná měsíční výše podpory
							v nezaměstnanosti (Kč)
6 236	7 006	6 458	6 663	6 939	7 526	8 143	muži
5 223	5 601	5 164	5 398	5 588	6 113	6 585	ženy
							Podíl nezaměstnaných osob ⁴⁾ (%)
9,09	8,06	7,25	6,09	5,05	3,76	3,00	muži
11,75	8,04	7,46	6,36	5,28	3,83	3,05	ženy

³⁾ rozdíl mediánu mzdy mužů a žen vztážený k mediánu mzdy mužů⁴⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel stejného věku

Vývoj vybraných ukazatelů v Kraji Vysočina – zdravotnictví a sociální zabezpečení

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ZDRAVOTNICTVÍ, DOČASNÁ PRACOVNÍ NESCHOPNOST									
Návštěvy (kontakty) v zařízeních ambulantní péče na 1 obyvatele	8,78	8,88	9,11	9,31	9,24	10,41	9,99	9,97	10,19
praktický lékař pro dospělé									
muži	0,93	0,99	1,12	1,19	1,01	1,56	1,59	1,60	1,69
ženy	1,09	1,22	1,42	1,50	1,23	1,88	1,89	1,89	1,98
praktický zubní lékař									
muži	1,45	1,49	1,51	1,52	1,53	1,58	1,58	1,56	1,54
ženy	1,71	1,75	1,77	1,76	1,78	1,83	1,82	1,81	1,78
ambulantní specialisté									
muži	4,04	4,01	4,04	4,16	4,29	4,77	4,40	4,41	4,49
ženy	6,46	6,38	6,37	6,51	6,64	7,19	6,70	6,70	6,81
Průměrný počet nemocensky pojištěných									
muži	95 755	93 595	95 946	97 895	94 337	94 250	93 241	90 573	95 060
ženy	79 472	79 096	82 922	80 973	80 634	80 721	81 730	83 662	84 153
Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz na 100 pojištěnců									
muži	30,5	29,5	27,6	30,7	29,5	35,5	36,4	37,4	39,7
ženy	33,1	32,6	29,9	33,7	32,9	40,1	40,6	41,2	45,0
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti									
pro nemoc									
muži	2,854	2,725	2,433	2,715	2,751	3,149	3,286	3,407	3,593
ženy	3,877	3,748	3,510	3,788	4,029	4,556	4,769	4,791	5,078
pro pracovní úraz									
muži	0,314	0,317	0,277	0,288	0,287	0,298	0,285	0,294	0,298
ženy	0,126	0,128	0,110	0,118	0,121	0,136	0,153	0,139	0,138
pro ostatní úraz									
muži	0,490	0,481	0,587	0,601	0,607	0,637	0,671	0,678	0,722
ženy	0,239	0,226	0,297	0,334	0,342	0,380	0,405	0,430	0,450
Počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti na 1 nově hlášený případ celkem									
muži	43,7	43,7	43,6	42,9	45,1	42,0	42,6	42,8	42,4
ženy	46,8	45,9	47,8	45,9	49,8	46,2	47,9	47,5	46,0
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ									
Podíl žen mezi uživateli sociálních služeb (osoby starší 18 let, %)									
pečovatelská služba	68,8	70,3	71,0	70,1	70,3	68,9	68,4	66,1	68,3
osobní asistence	62,4	65,4	67,1	65,9	60,8	61,6	57,9	65,4	66,6
odlehčovací služby	61,4	51,6	53,9	55,6	57,1	58,9	58,8	60,0	63,0
domovy pro seniory	68,8	72,6	72,8	72,8	72,2	73,4	73,4	73,1	74,0
domovy se zvláštním režimem	64,6	62,6	65,5	66,5	67,7	68,2	69,3	69,1	71,4
domovy pro osoby se zdravotním postižením	21,9	23,0	23,9	25,1	26,7	29,4	29,7	29,9	29,3
azylové domy	45,2	46,4	41,2	36,8	37,6	39,4	47,9	52,5	49,6
denní stacionáře	54,3	57,9	56,1	51,3	52,3	54,0	50,8	49,9	53,6
sociální poradny	61,6	59,3	61,5	60,6	59,2	61,8	61,7	57,4	61,6
Starobní důchody (prosinec)									
příjemci důchodu (plného nebo poměrného; vč. souběhu s vdovským/vdoveckým)									
muži	43 607	45 765	45 862	45 972	46 521	47 203	48 053	48 687	49 321
ženy	71 542	73 449	72 994	72 671	73 043	73 477	73 626	73 634	73 649
průměrná měsíční výše sólo důchodu (Kč)									
muži	10 831	11 301	11 547	11 758	11 881	12 182	12 311	12 734	13 351
ženy	8 979	9 365	9 554	9 720	9 812	10 060	10 160	10 518	11 034
Vdovecké/vdovské sólo důchody (prosinec)									
příjemci důchodu									
muži	333	345	362	355	349	315	302	275	263
ženy	1 601	1 454	1 389	1 361	1 251	1 169	1 053	978	930
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)									
muži	5 688	5 999	6 108	6 293	6 342	6 549	6 592	6 955	7 200
ženy	6 582	6 868	6 992	7 118	7 147	7 315	7 370	7 593	7 929

Obyvatelstvo Kraje Vysočina podle pohlaví a věku k 31. 12. 2011 a 2018

Věk	2011			2018			Věk	2011			2018		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy		celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
0	5 062	2 612	2 450	5 405	2 796	2 609	50	6 599	3 358	3 241	6 417	3 276	3 141
1	5 431	2 763	2 668	5 385	2 704	2 681	51	6 370	3 313	3 057	6 586	3 404	3 182
2	5 486	2 827	2 659	5 254	2 674	2 580	52	6 374	3 240	3 134	6 624	3 399	3 225
3	5 656	2 914	2 742	5 122	2 545	2 577	53	6 835	3 581	3 254	6 828	3 475	3 353
4	5 465	2 754	2 711	5 275	2 758	2 517	54	7 132	3 669	3 463	7 115	3 590	3 525
0–4	27 100	13 870	13 230	26 441	13 477	12 964	50–54	33 310	17 161	16 149	33 570	17 144	16 426
5	5 153	2 700	2 453	4 859	2 490	2 369	55	7 263	3 689	3 574	6 891	3 580	3 311
6	5 110	2 637	2 473	5 148	2 650	2 498	56	7 423	3 782	3 641	6 363	3 229	3 134
7	4 832	2 523	2 309	5 017	2 587	2 430	57	6 840	3 346	3 494	6 404	3 228	3 176
8	4 793	2 396	2 397	5 408	2 759	2 649	58	6 874	3 453	3 421	6 176	3 178	2 998
9	4 703	2 382	2 321	5 471	2 823	2 648	59	7 070	3 583	3 487	6 180	3 093	3 087
5–9	24 591	12 638	11 953	25 903	13 309	12 594	55–59	35 470	17 853	17 617	32 014	16 308	15 706
10	4 554	2 374	2 180	5 688	2 925	2 763	60	7 101	3 504	3 597	6 593	3 415	3 178
11	4 697	2 433	2 264	5 492	2 759	2 733	61	6 826	3 305	3 521	6 879	3 470	3 409
12	4 610	2 387	2 223	5 155	2 696	2 459	62	6 726	3 293	3 433	6 946	3 463	3 483
13	4 857	2 473	2 384	5 116	2 637	2 479	63	6 825	3 311	3 514	7 062	3 523	3 539
14	4 922	2 567	2 355	4 825	2 511	2 314	64	7 064	3 428	3 636	6 472	3 067	3 405
10–14	23 640	12 234	11 406	26 276	13 528	12 748	60–64	34 542	16 841	17 701	33 952	16 938	17 014
15	4 843	2 439	2 404	4 778	2 380	2 398	65	6 778	3 205	3 573	6 523	3 199	3 324
16	5 265	2 780	2 485	4 706	2 373	2 333	66	5 640	2 557	3 083	6 660	3 252	3 408
17	5 815	3 014	2 801	4 547	2 382	2 165	67	5 614	2 584	3 030	6 618	3 151	3 467
18	6 644	3 418	3 226	4 733	2 454	2 279	68	5 376	2 459	2 917	6 362	3 011	3 351
19	6 574	3 379	3 195	4 610	2 398	2 212	69	4 766	2 169	2 597	6 168	2 882	3 286
15–19	29 141	15 030	14 111	23 374	11 987	11 387	65–69	28 174	12 974	15 200	32 331	15 495	16 836
20	6 772	3 399	3 373	4 909	2 508	2 401	70	4 522	2 064	2 458	6 224	2 891	3 333
21	7 062	3 675	3 387	4 942	2 561	2 381	71	4 425	1 901	2 524	6 310	2 913	3 397
22	6 701	3 500	3 201	4 884	2 466	2 418	72	3 982	1 692	2 290	6 000	2 695	3 305
23	6 987	3 593	3 394	5 282	2 781	2 501	73	3 824	1 620	2 204	4 916	2 103	2 813
24	6 731	3 464	3 267	5 843	3 051	2 792	74	3 672	1 520	2 152	4 813	2 070	2 743
20–24	34 253	17 631	16 622	25 860	13 367	12 493	70–74	20 425	8 797	11 628	28 263	12 672	15 591
25	7 025	3 665	3 360	6 614	3 396	3 218	75	3 379	1 419	1 960	4 591	1 959	2 632
26	7 169	3 693	3 476	6 455	3 348	3 107	76	3 395	1 364	2 031	3 950	1 671	2 279
27	6 944	3 577	3 367	6 577	3 327	3 250	77	3 259	1 279	1 980	3 669	1 545	2 124
28	6 998	3 732	3 266	6 740	3 547	3 193	78	3 164	1 228	1 936	3 576	1 399	2 177
29	7 086	3 694	3 392	6 403	3 382	3 021	79	3 175	1 190	1 985	3 143	1 199	1 944
25–29	35 222	18 361	16 861	32 789	17 000	15 789	75–79	16 372	6 480	9 892	18 929	7 773	11 156
30	6 975	3 634	3 341	6 505	3 408	3 097	80	2 820	1 102	1 718	2 976	1 152	1 824
31	7 423	3 938	3 485	6 303	3 318	2 985	81	2 714	1 016	1 698	2 690	1 018	1 672
32	7 838	4 115	3 723	6 507	3 447	3 060	82	2 393	857	1 536	2 443	919	1 524
33	8 158	4 210	3 948	6 699	3 485	3 214	83	2 188	742	1 446	2 293	828	1 465
34	8 218	4 282	3 936	6 540	3 402	3 138	84	1 878	656	1 222	2 109	714	1 395
30–34	38 612	20 179	18 433	32 554	17 060	15 494	80–84	11 993	4 373	7 620	12 511	4 631	7 880
35	8 638	4 532	4 106	6 643	3 577	3 066	85	1 657	505	1 152	1 905	678	1 227
36	8 828	4 570	4 258	6 752	3 552	3 200	86	1 413	450	963	1 791	567	1 224
37	8 787	4 463	4 324	6 747	3 527	3 220	87	1 215	341	874	1 466	494	972
38	8 337	4 408	3 929	7 170	3 789	3 381	88	976	288	688	1 258	385	873
39	7 820	4 001	3 819	7 622	3 989	3 633	89	787	204	583	1 056	312	744
35–39	42 410	21 974	20 436	34 934	18 434	16 500	85–89	6 048	1 788	4 260	7 476	2 436	5 040
40	7 325	3 744	3 581	7 943	4 083	3 860	90–94	1 525	391	1 134	2 577	687	1 890
41	7 034	3 601	3 433	8 137	4 224	3 913	95 a více	293	57	236	426	78	348
42	6 811	3 494	3 317	8 591	4 484	4 107							
43	6 490	3 325	3 165	8 750	4 546	4 204							
44	6 715	3 491	3 224	8 752	4 433	4 319	Celkem	511 937	253 985	257 952	509 274	253 061	256 213
40–44	34 375	17 655	16 720	42 173	21 770	20 403	0–14	75 331	38 742	36 589	78 620	40 314	38 306
45	6 681	3 439	3 242	8 265	4 365	3 900	15–64	351 776	180 383	171 393	328 141	168 975	159 166
46	6 976	3 577	3 399	7 757	3 937	3 820	65 a více	84 830	34 860	49 970	102 513	43 772	58 741
47	7 239	3 687	3 552	7 247	3 687	3 560							
48	7 020	3 660	3 360	6 920	3 535	3 385							
49	6 525	3 335	3 190	6 732	3 443	3 289	Průměrný věk (roky)	41,1	39,6	42,4	42,8	41,4	44,1
45–49	34 441	17 698	16 743	36 921	18 967	17 954							

Stěhování obyvatelstva mezi kraji podle pohlaví v letech 2013–2018 (roční průměr)

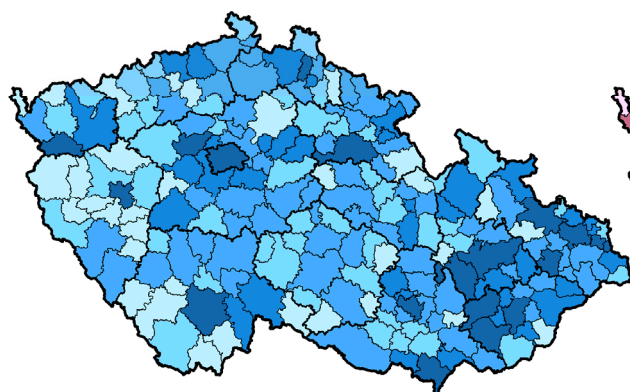
		Kraj vystěhování													
		PHA	STČ	JHČ	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	ZLK	MSK
		Obyvatelstvo celkem													
Kraj přistěhování	PHA	x	7 440	1 271	839	842	1 969	1 002	1 019	765	823	1 491	803	726	1 638
	STČ	14 085	x	746	574	396	1 554	852	765	597	522	550	392	308	796
	JHČ	935	728	x	419	132	287	110	97	106	440	247	100	77	200
	PLK	665	671	426	x	701	442	101	88	76	73	136	72	42	164
	KVK	319	233	90	409	x	361	62	47	32	32	72	37	27	77
	ULK	1 193	1 380	210	254	407	x	740	171	149	106	197	112	62	233
	LBK	644	734	103	74	67	827	x	463	110	81	116	67	35	128
	HKK	573	642	80	69	60	210	489	x	827	115	163	133	52	180
	PAK	397	472	89	53	57	168	102	966	x	279	426	272	77	188
	VYS	433	384	363	49	44	95	49	87	243	x	811	97	60	109
	JHM	528	354	270	121	95	210	128	235	473	1 016	x	895	984	1 059
	OLK	256	188	66	43	36	112	63	112	258	102	650	x	599	1 009
	ZLK	221	141	49	37	29	76	41	49	67	67	787	602	x	612
	MSK	407	282	96	77	56	191	70	112	122	96	489	819	477	x
		Muži													
Kraj přistěhování	PHA	x	3 533	600	392	400	933	471	477	366	379	726	379	330	765
	STČ	6 753	x	337	270	186	727	396	360	272	235	262	179	143	372
	JHČ	453	346	x	195	63	133	52	44	50	195	116	46	35	95
	PLK	328	328	206	x	327	219	52	41	39	35	69	31	20	85
	KVK	154	110	42	191	x	175	36	22	16	15	36	18	15	38
	ULK	594	654	104	124	190	x	342	74	70	53	98	54	33	116
	LBK	311	355	51	36	32	391	x	214	51	35	57	31	16	57
	HKK	279	304	39	30	26	102	216	x	377	51	78	61	25	82
	PAK	191	225	43	24	28	77	49	446	x	123	196	121	38	90
	VYS	206	167	158	25	22	46	25	38	105	x	359	45	25	48
	JHM	264	168	130	58	43	108	64	118	217	466	x	414	459	494
	OLK	129	92	30	21	18	54	30	50	114	50	306	x	264	455
	ZLK	108	70	23	19	14	38	20	24	33	32	377	274	x	270
	MSK	198	137	48	40	30	92	35	57	63	47	232	376	220	x
		Ženy													
Kraj přistěhování	PHA	x	3 907	671	447	443	1 037	531	542	399	444	765	424	395	873
	STČ	7 332	x	409	305	210	827	456	405	325	287	288	213	165	425
	JHČ	481	382	x	224	68	154	58	53	56	245	131	54	43	106
	PLK	337	343	220	x	375	223	50	48	37	38	67	41	22	79
	KVK	166	123	47	218	x	186	27	26	16	18	36	20	12	39
	ULK	599	726	107	130	218	x	398	97	79	53	99	58	29	117
	LBK	334	379	52	38	35	435	x	249	59	45	59	37	19	71
	HKK	294	338	41	39	33	108	274	x	450	64	85	72	28	98
	PAK	206	247	46	29	30	91	53	520	x	157	230	152	39	98
	VYS	227	217	204	25	22	49	24	49	138	x	452	52	35	62
	JHM	264	186	141	63	52	102	64	118	256	550	x	480	526	565
	OLK	127	96	36	22	18	58	33	63	144	52	343	x	335	554
	ZLK	113	71	26	18	14	38	21	25	34	35	410	328	x	342
	MSK	209	145	48	37	27	99	36	56	59	49	257	443	257	x

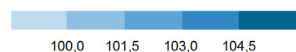
Index stáří podle pohlaví a SO ORP k 31. 12. 2018

(počet obyvatel stejného pohlaví ve věku 65 a více let na 100 obyvatel ve věku 0–14 let)

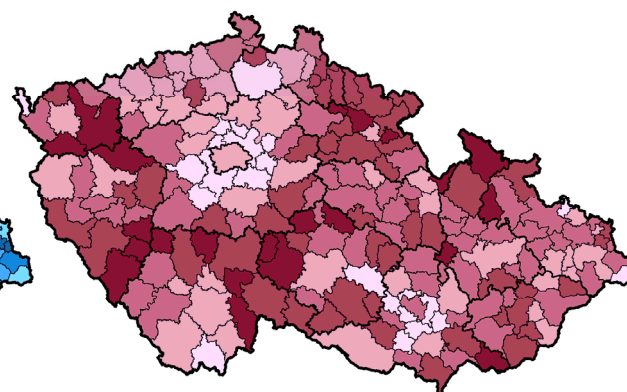
Muži

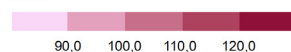
index

Ženy

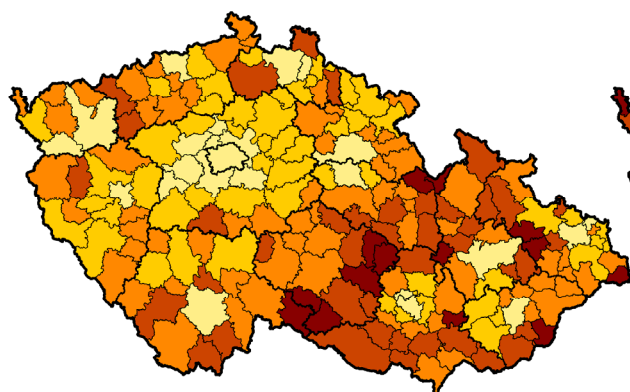
index

Zdroj: ČSÚ

Generační plodnost žen podle SO ORP podle SLDB 2011

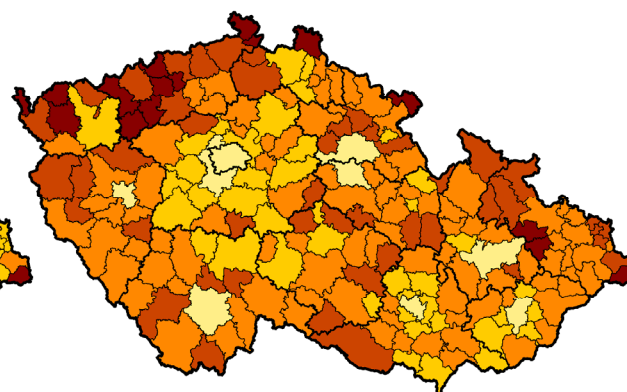
Generace 1941–1965

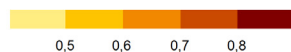
průměrný počet živě narozených dětí na 1 ženu

Generace 1981–1985

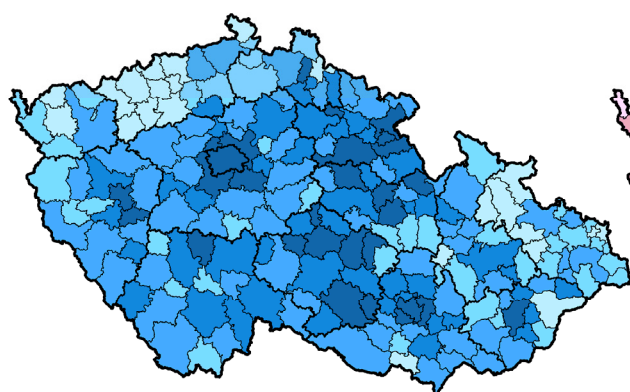
průměrný počet živě narozených dětí na 1 ženu

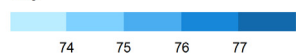
Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití při narození podle pohlaví a SO ORP v období 2014–2018

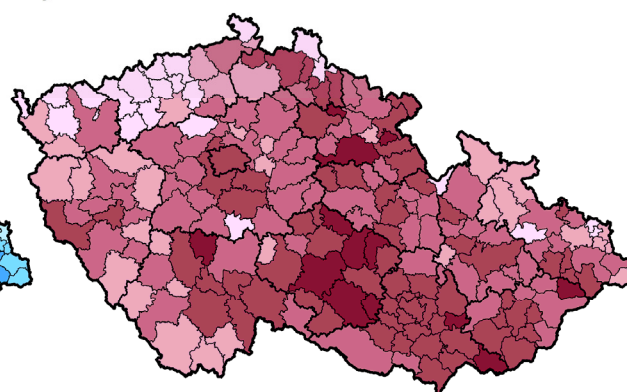
Muži

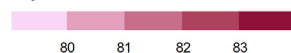
roky

Ženy

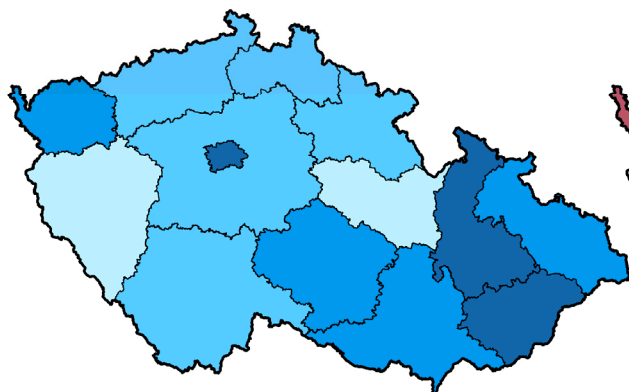
roky

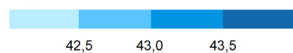
Zdroj: ČSÚ

Průměrný věk při prvním rozvodu podle pohlaví a krajů v roce 2018

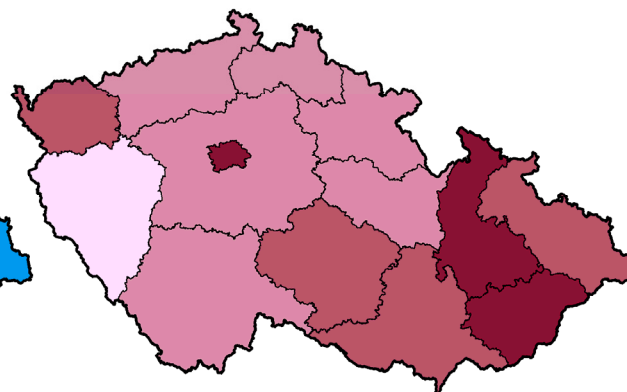
Muži

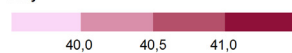
roky

Ženy

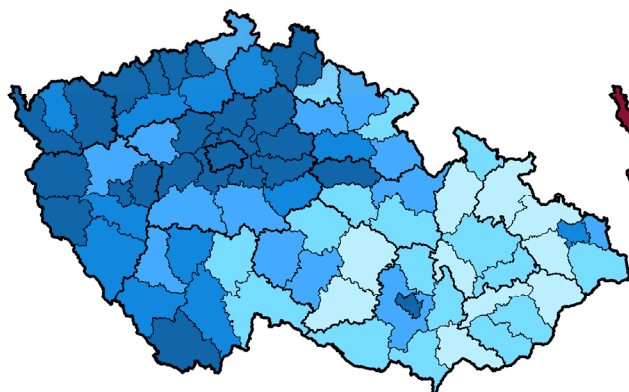
roky

Zdroj: ČSÚ

Cizinci podle pohlaví a okresů k 31. 12. 2018

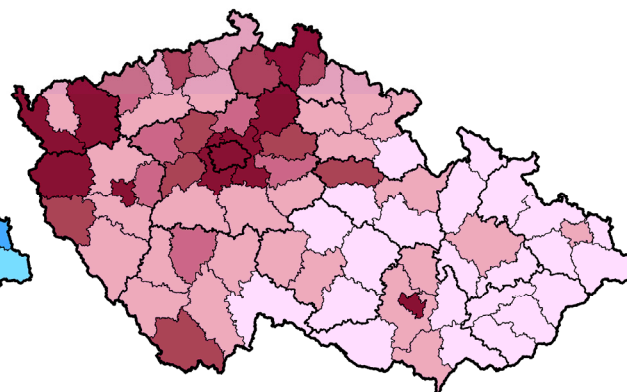
Muži

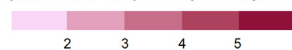
podíl na celkovém počtu obyvatel stejného pohlaví (%)

Ženy

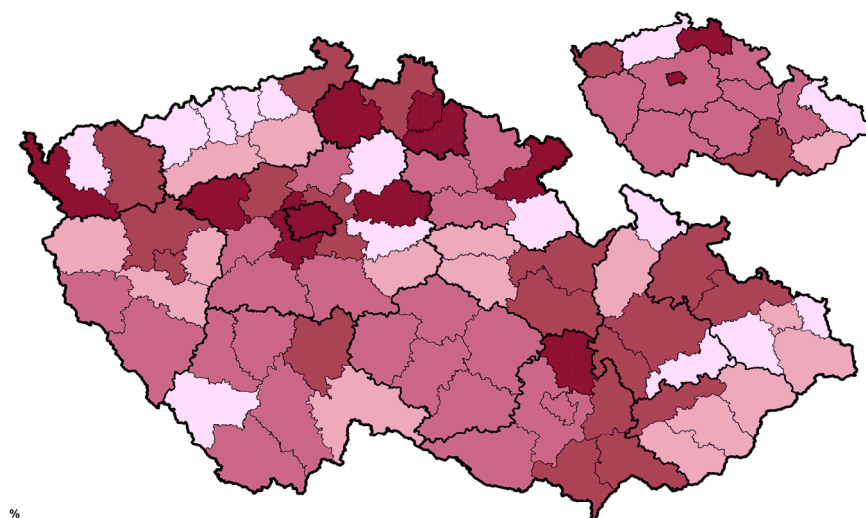

podíl na celkovém počtu obyvatel stejného pohlaví (%)

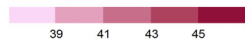

Pramen: Ředitelství služeb cizinecké policie

Podíl žen mezi cizinci podle okresů a krajů k 31. 12. 2018

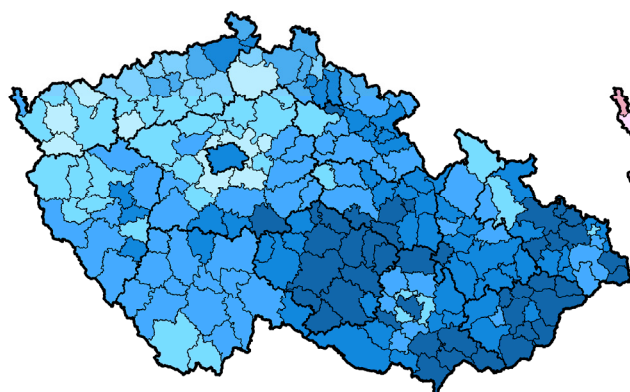
%

Pramen: Ředitelství služeb cizinecké policie

Rodáci podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011
(ze zjištěných hodnot)

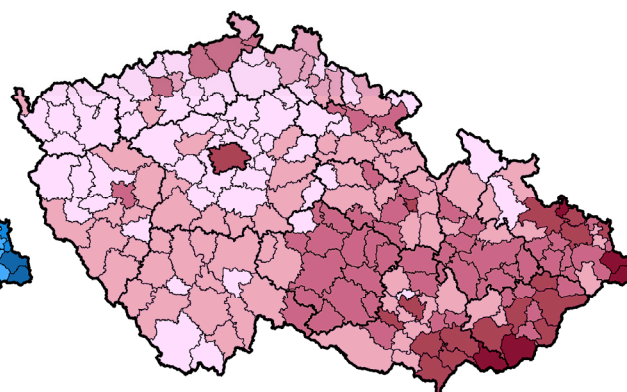
Muži

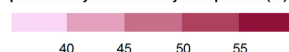
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví (%)

Ženy

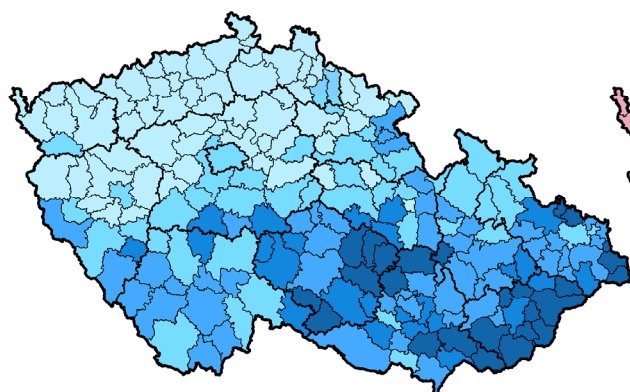
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví (%)

Zdroj: ČSÚ

Věřící obyvatelstvo podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011
(z osob s uvedeným vztahem k víře)

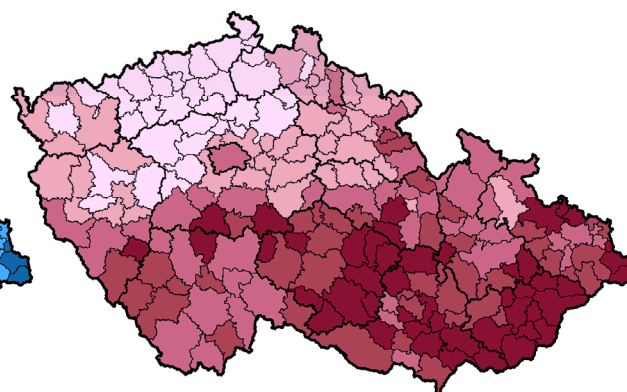
Muži

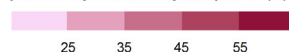
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví (%)

Ženy

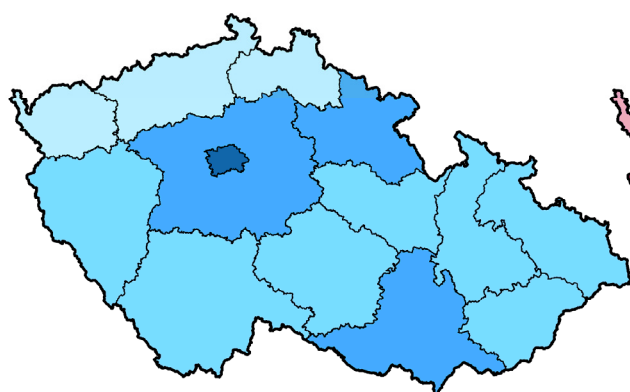
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví (%)

Zdroj: ČSÚ

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let se vzděláním středoškolským s maturitou, vyšším odborným nebo vysokoškolským podle pohlaví a krajů v roce 2018

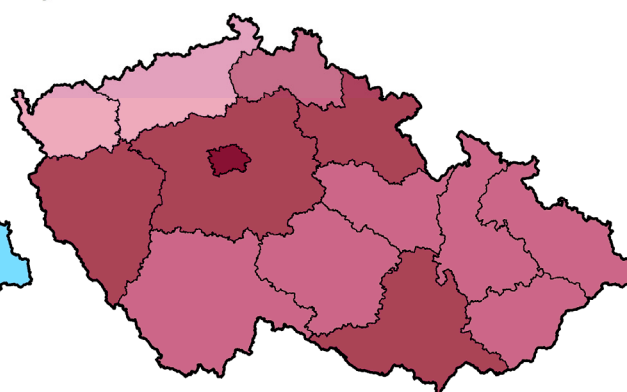
Muži

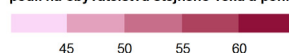
podíl na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

Ženy

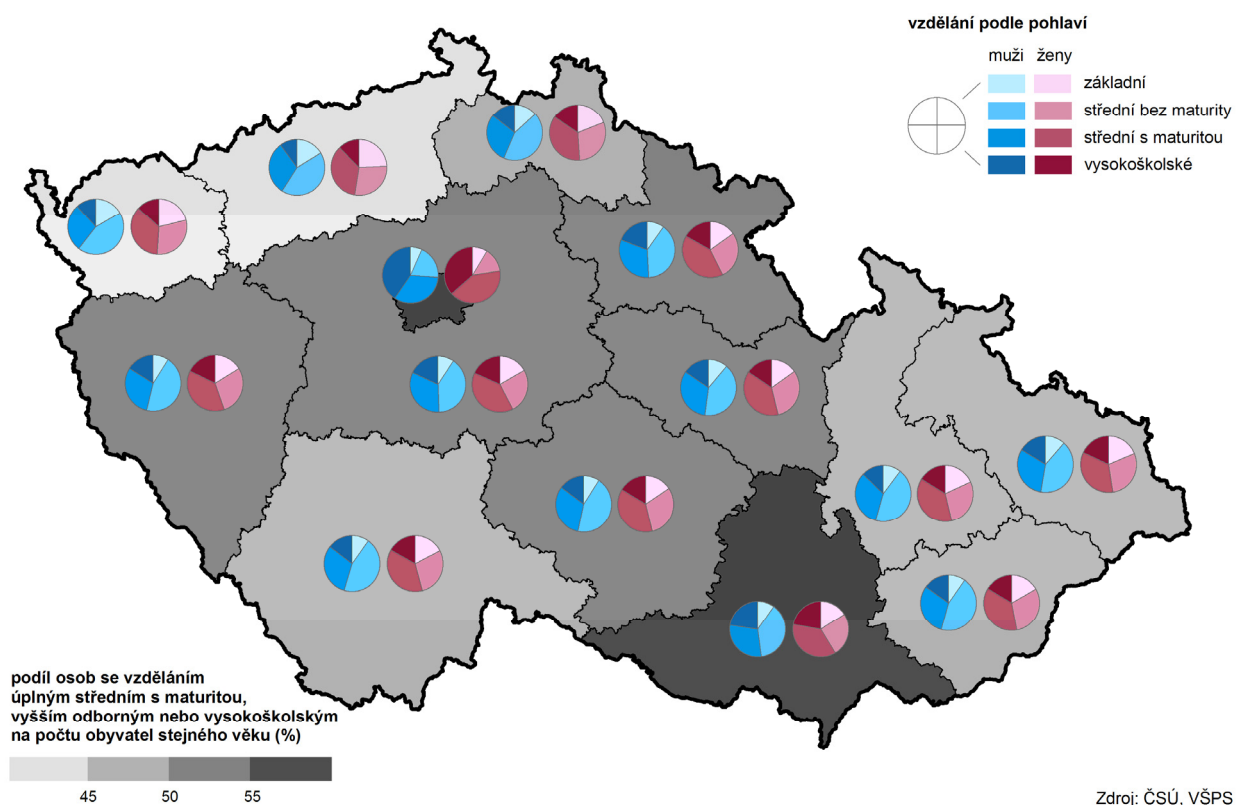

podíl na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

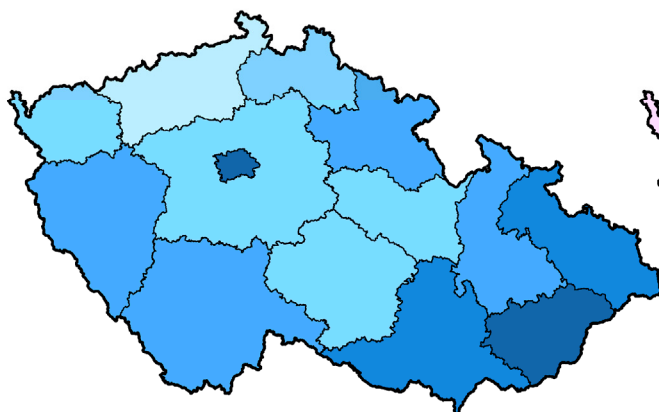
Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví, vzdělání a krajů v roce 2018

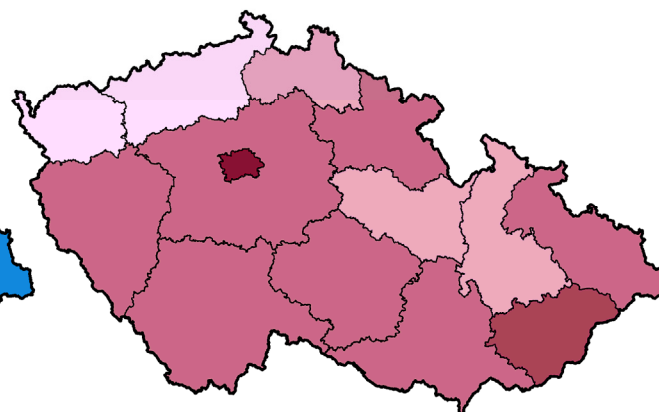

Žáci středních škol studující obory zakončené maturitní zkouškou podle pohlaví a krajů ve školním roce 2018/19

Muži

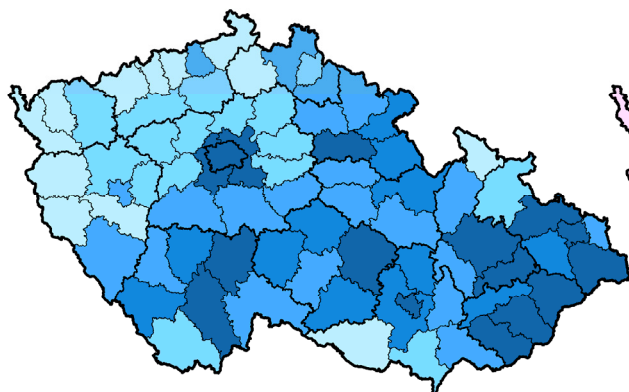
Ženy

Pramen: MŠMT

Studenti veřejných a soukromých vysokých škol se státním občanstvím ČR podle pohlaví a okresu trvalého bydliště k 31. 12. 2018

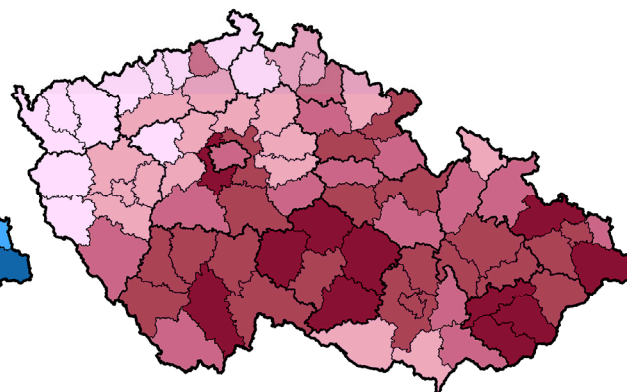
Muži

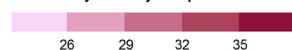
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 18 a více let

Ženy

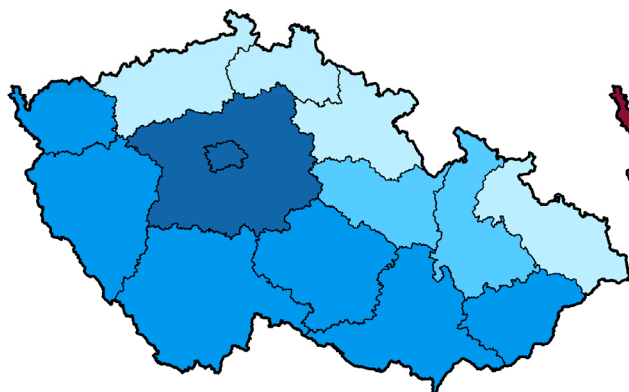
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 18 a více let

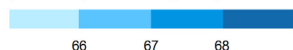
Pramen: MŠMT

Zaměstnaní podle pohlaví a krajů v roce 2018

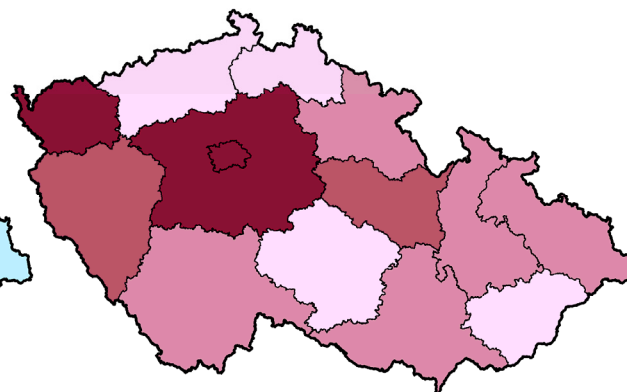
Muži

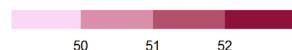
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

Ženy

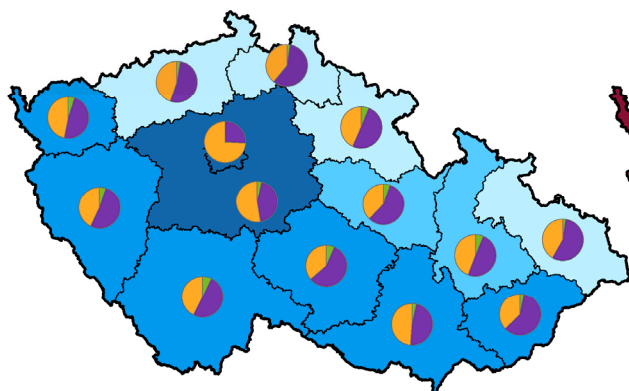
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Zaměstnaní podle pohlaví, sektorů a krajů v roce 2018

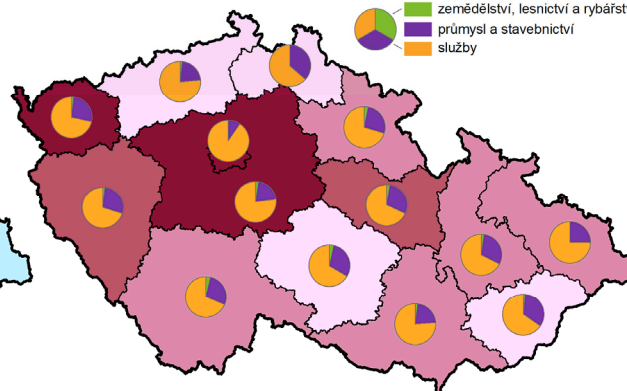
Muži

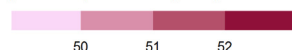
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

Ženy

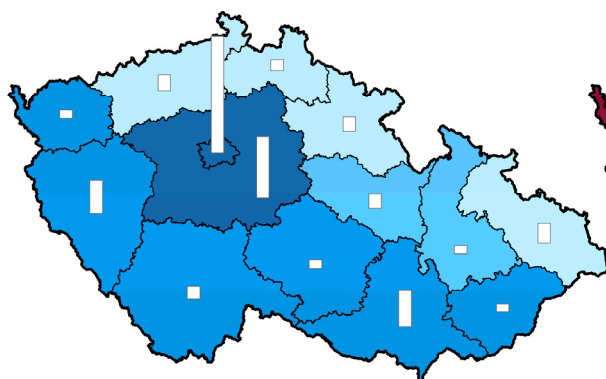
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Zaměstnaní podle pohlaví a krajů v roce 2018

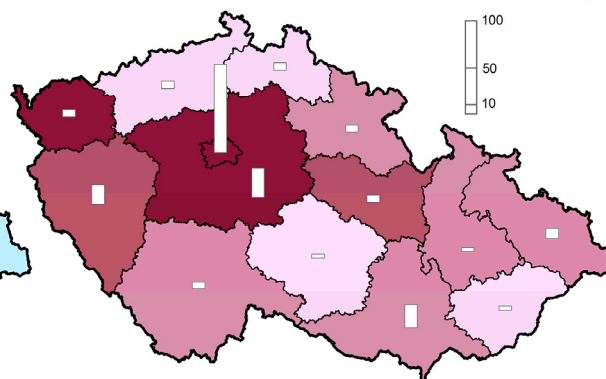
Muži

podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

66 67 68

Ženy

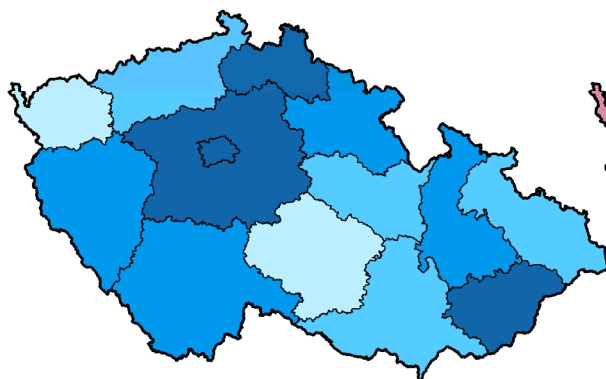
podíl na obyvatelstvu stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

50 51 52

Pozn: zdrojem podílu zaměstnaných osob je VŠPS, jedná se o roční průměr. Pramenem počtu zaměstnaných cizinců je MPSV a MPO, jedná se o stav k 31. 12. Pramen: MPSV, MPO, ČSÚ, VŠPS

Podnikatelé podle pohlaví a krajů v roce 2018
(zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet)

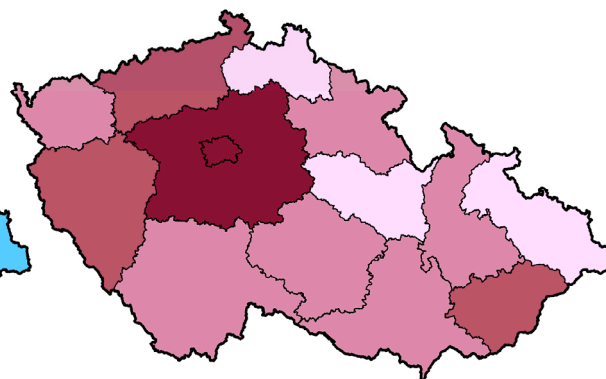
Muži

podíl na počtu zaměstnaných stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

17 19 21

Ženy

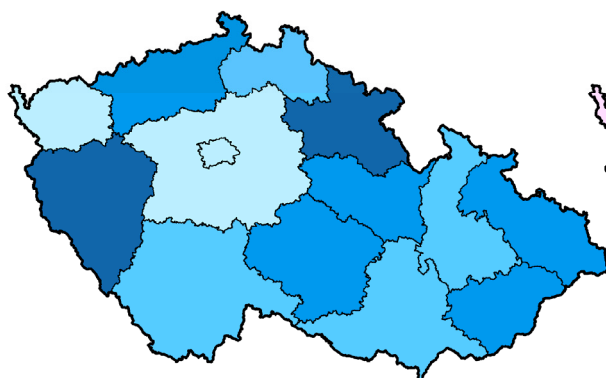
podíl na počtu zaměstnaných stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

10 11 12

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Podíl uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením v evidenci úřadu práce podle krajů ke konci roku 2018

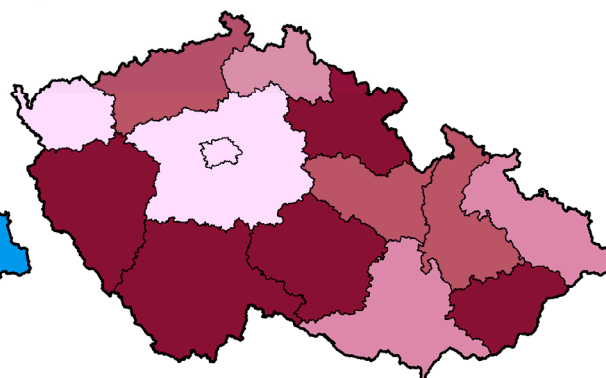
Muži

na celkovém počtu uchazečů stejného pohlaví (%)

15 17 19

Ženy

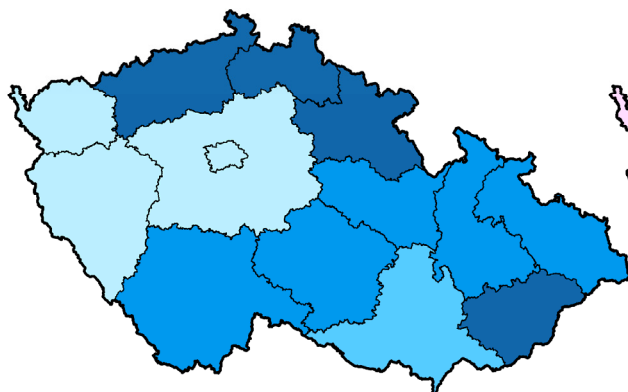
na celkovém počtu uchazečů stejného pohlaví (%)

15 17 19

Pramen: MPSV

Návštěvy (kontakty) v ordinacích praktických lékařů pro dospělé podle pohlaví a krajů (průměr let 2016–2018)

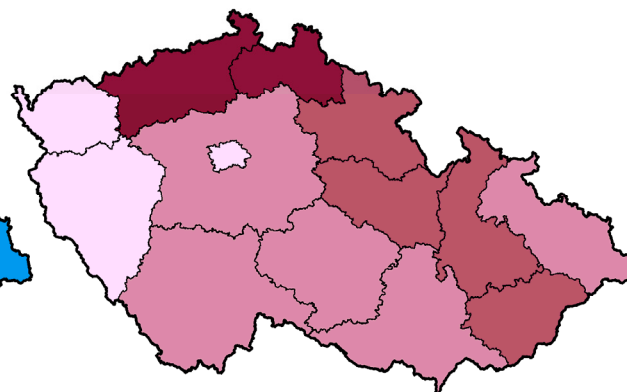
Muži

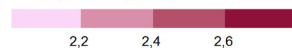
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 20 a více let

Ženy

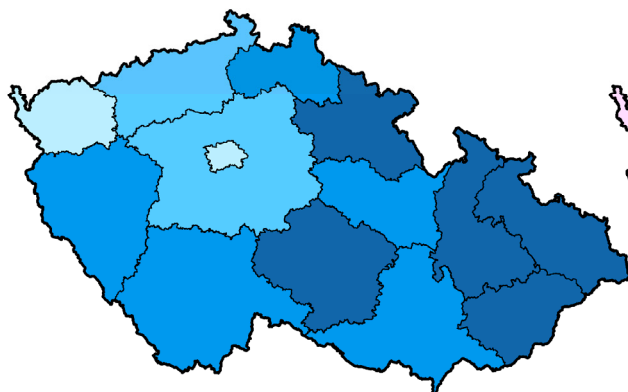
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 20 a více let

Pramen: ÚZIS

Návštěvy (kontakty) v ordinacích praktických zubních lékařů podle pohlaví a krajů (průměr let 2016–2018)

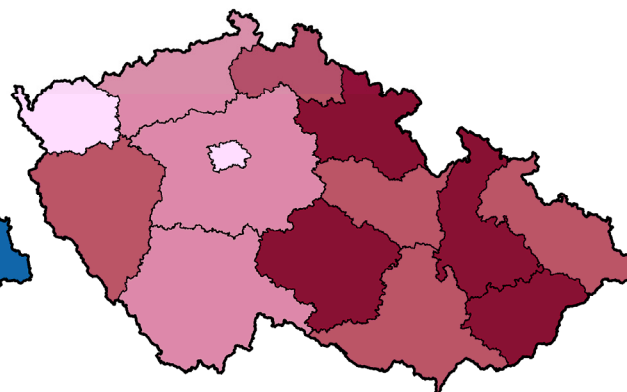
Muži

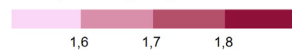
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

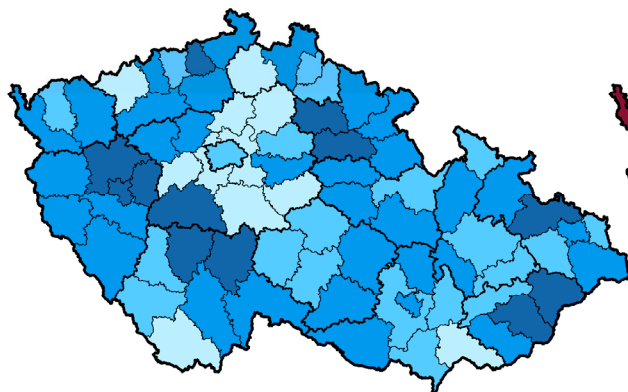
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

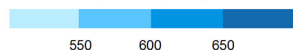
Pramen: ÚZIS

Incidence zhoubných novotvarů podle pohlaví a okresů (průměr let 2012–2016)

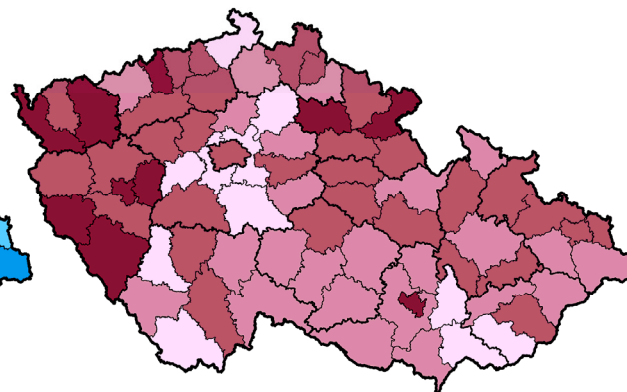
Muži

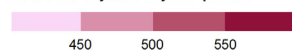
na 100 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

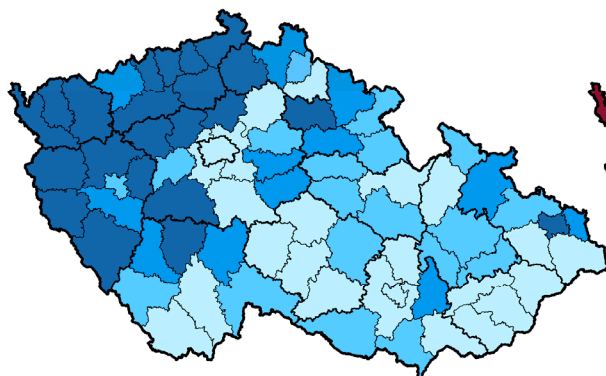
na 100 000 obyvatel stejného pohlaví

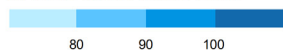
Pramen: ÚZIS

Incidence zhoubného novotvaru průdušek, průdušnice a plic podle pohlaví a okresů (průměr let 2012–2016)

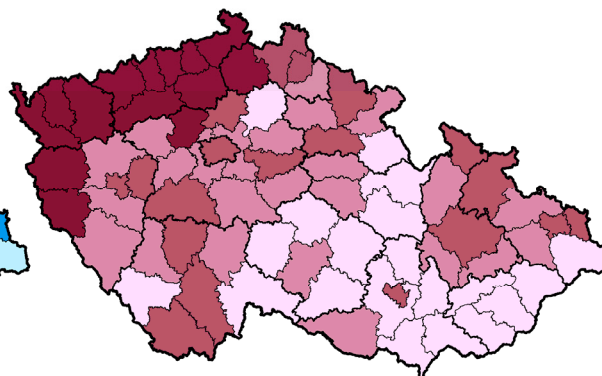
Muži

na 100 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

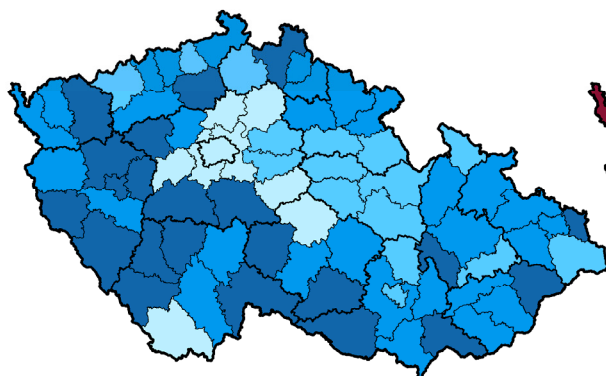
na 100 000 obyvatel stejného pohlaví

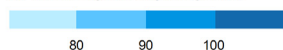
Pramen: ÚZIS

Incidence zhoubného novotvaru tlustého střeva a konečníku podle pohlaví a okresů (průměr let 2012–2016)

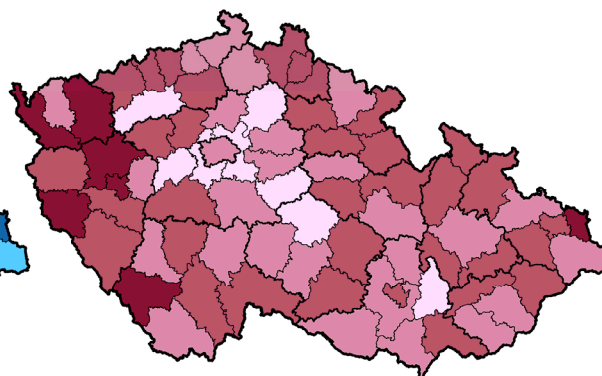
Muži

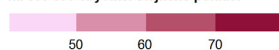
na 100 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

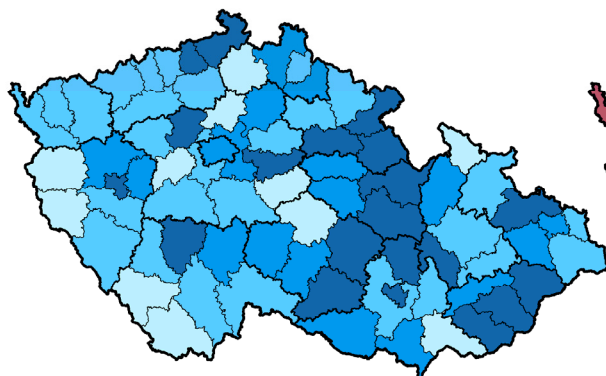
na 100 000 obyvatel stejného pohlaví

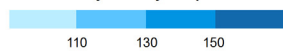
Pramen: ÚZIS

Incidence zhoubného novotvaru prostaty u mužů a zhoubného novotvaru prsu u žen podle okresů (průměr let 2012–2016)

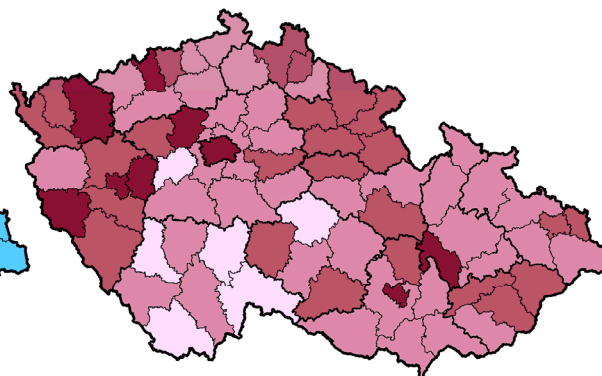
Muži

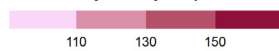
na 100 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

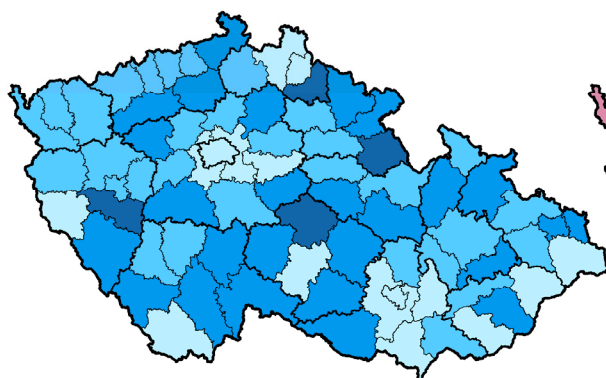
na 100 000 obyvatel stejného pohlaví

Pramen: ÚZIS

Léčení diabetici podle pohlaví a okresů (průměr let 2016–2018)

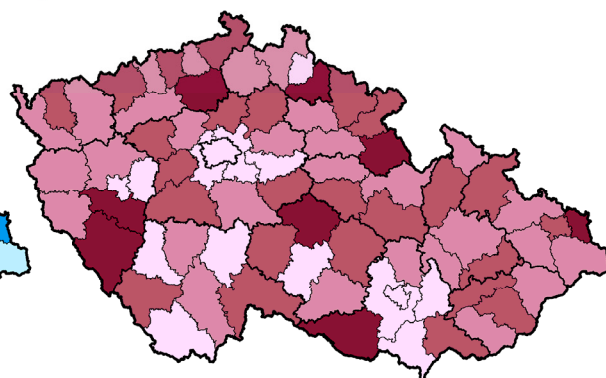
Muži

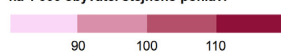
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

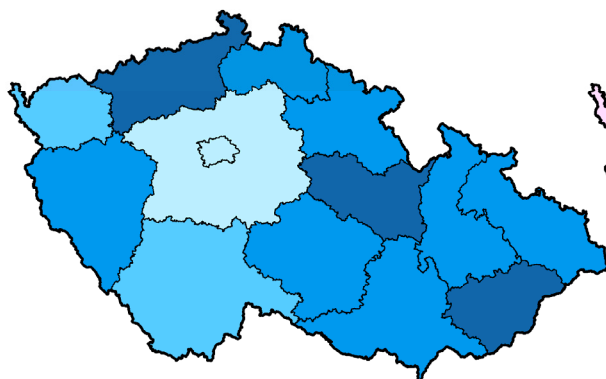
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Pramen: ÚZIS

Příspěvek na péči podle pohlaví a krajů v roce 2018
(průměrný měsíční počet vyplacených dávek)

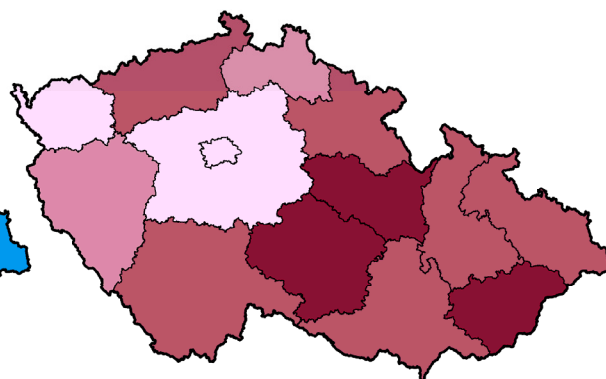
Muži

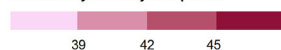
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

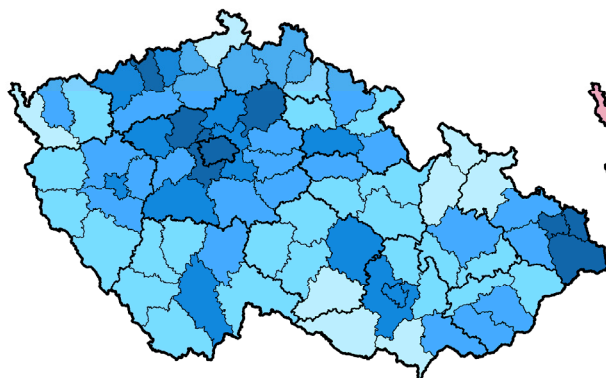
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Pramen: MPSV

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví a okresů v prosinci 2018

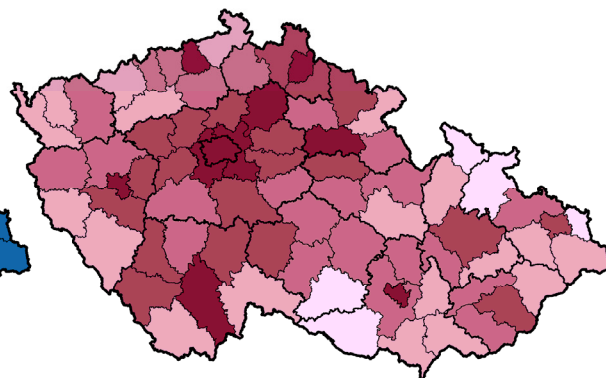
Muži

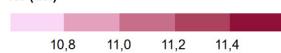
Kč (tis.)

Ženy

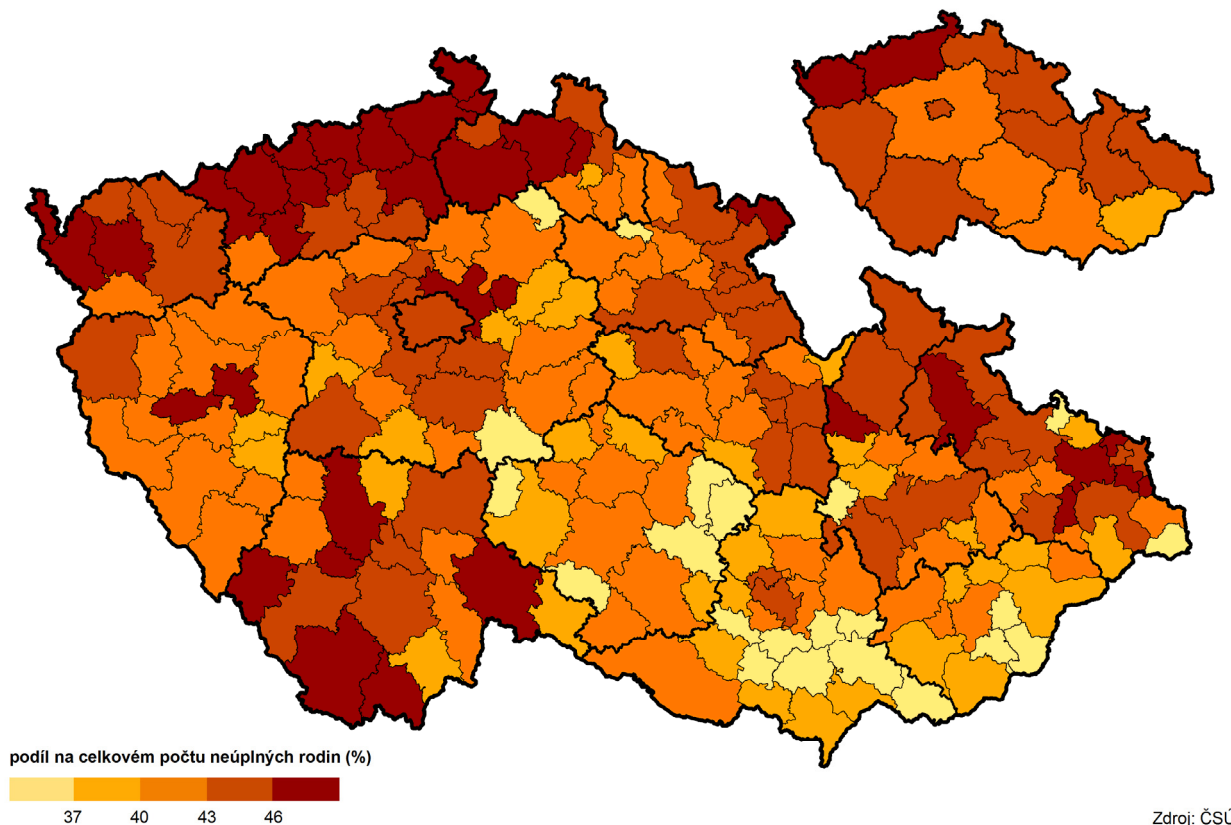

Kč (tis.)

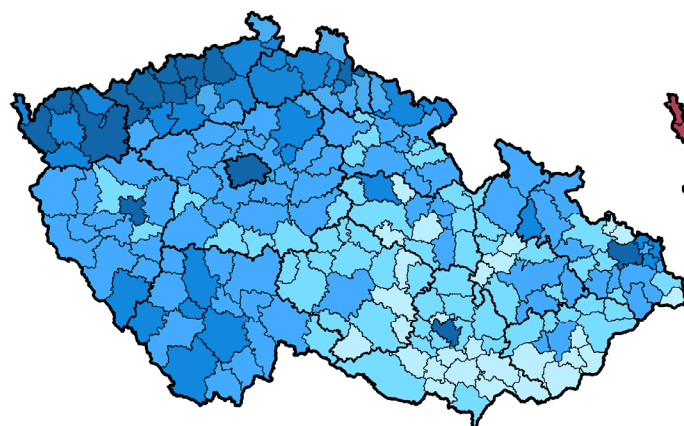
Pramen: ČSSZ, ČSÚ

Neúplné rodiny v čele se ženou se závisými dětmi podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

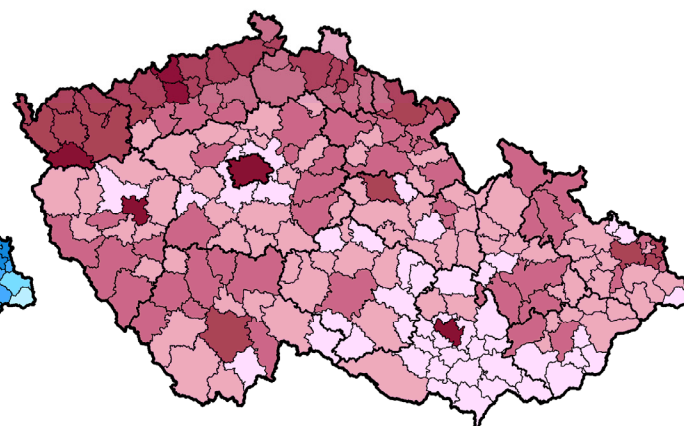

Domácnosti jednotlivců podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011

Muži

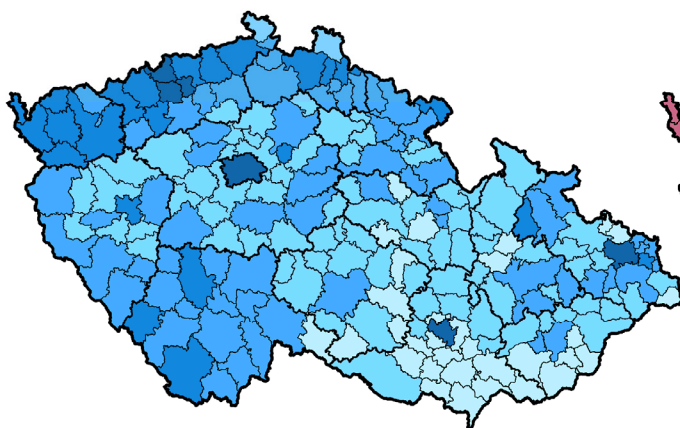
Ženy

Zdroj: ČSÚ

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 15 a více let podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011

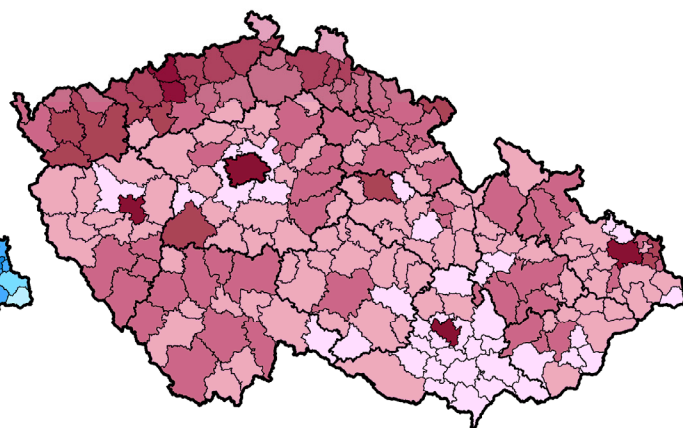
Muži

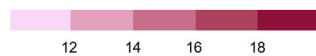
podíl na celkovém počtu osob stejného věku a pohlaví (%)

Ženy

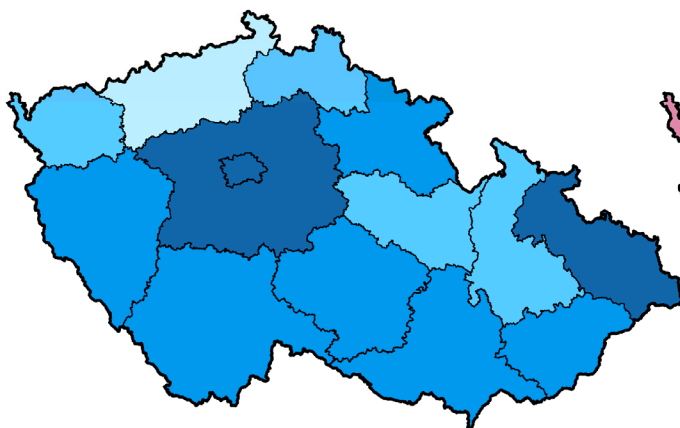
podíl na celkovém počtu osob stejného věku a pohlaví (%)

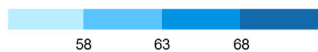
Zdroj: ČSÚ

Každodenní uživatelé internetu ve věku 16 let a více let podle pohlaví a krajů v roce 2017 (průměr let 2016–2018)

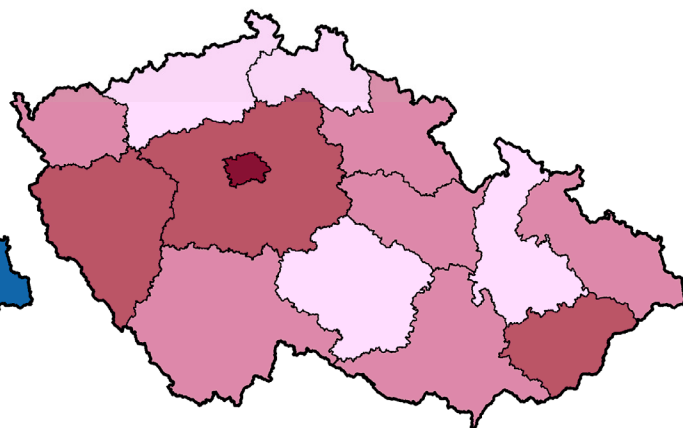
Muži

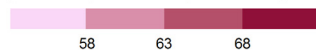
podíl na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

Ženy

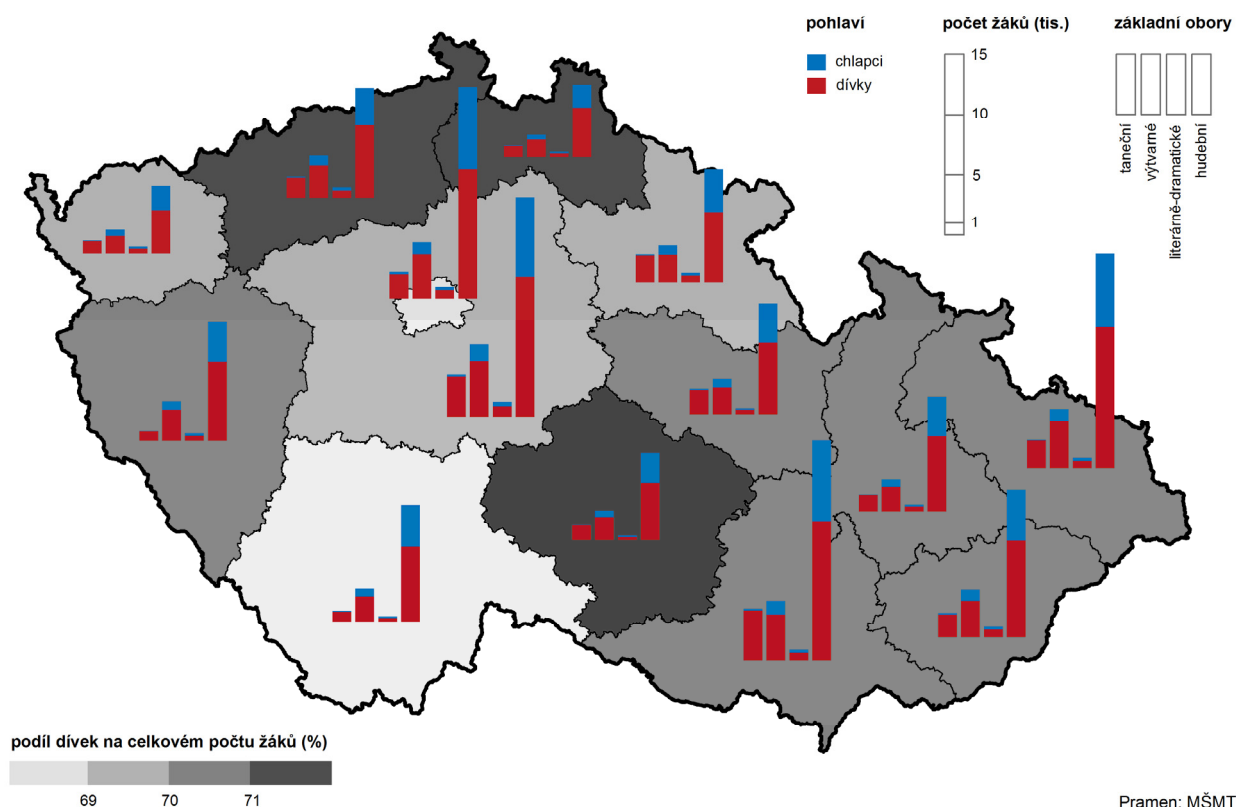

podíl na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

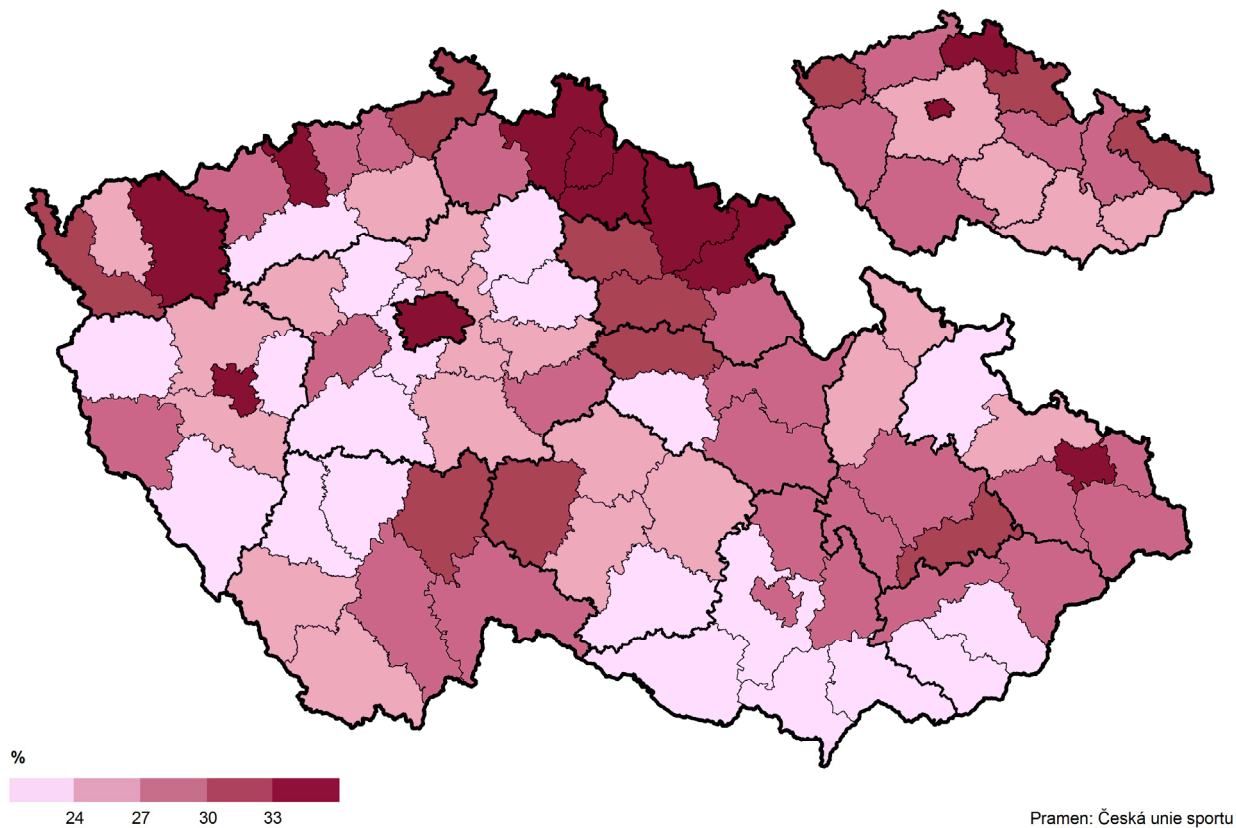

Zdroj: ČSÚ

Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví, základních oborů a krajů ve školním roce 2018/19

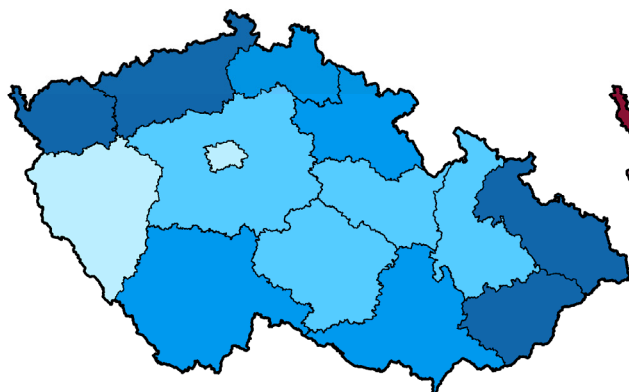

Podíl žen na členské základně České unie sportu podle okresů a krajů k 31. 12. 2018

Bodové hodnocení řidičů podle pohlaví v krajích k 31. 12. 2018

Muži

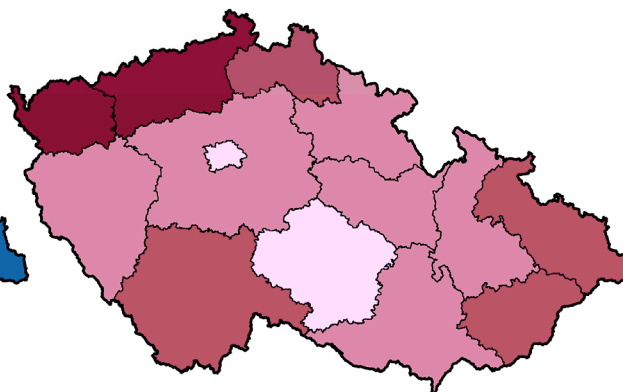

podíl bodovaných řidičů z registrovaných řidičů stejného pohlaví (%)

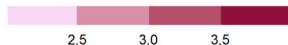

9,5 10,5 11,5

Ženy

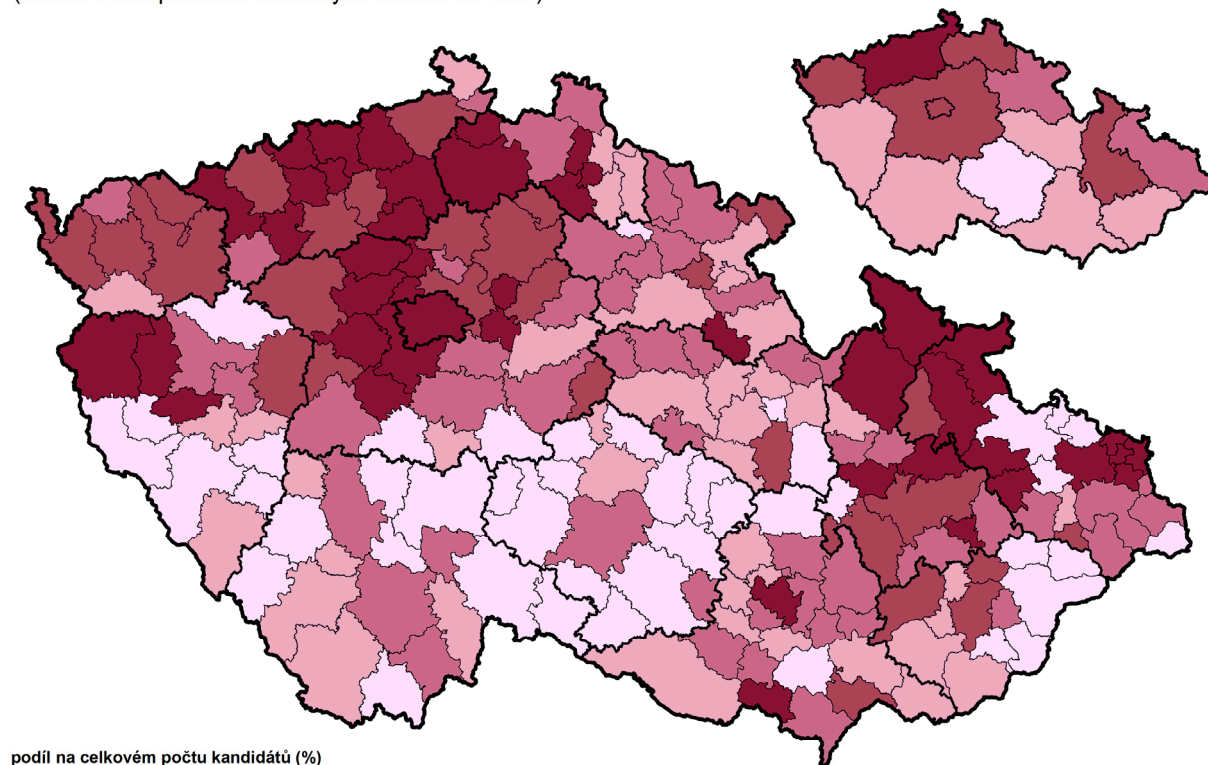
podíl bodovaných řidičů z registrovaných řidičů stejného pohlaví (%)

2,5 3,0 3,5

Pramen: Ministerstvo dopravy

Ženy mezi kandidáty podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

podíl na celkovém počtu kandidátů (%)

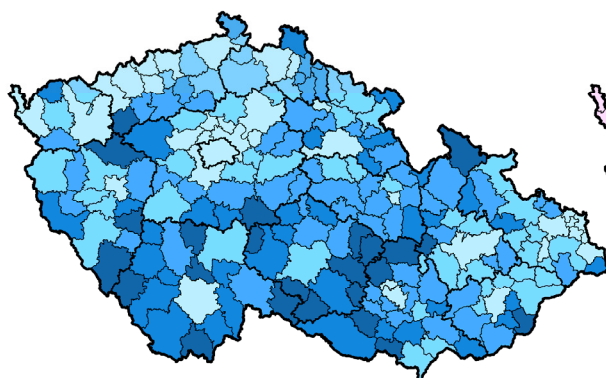

30 32 34 36

Zdroj: ČSÚ

Kandidáti podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

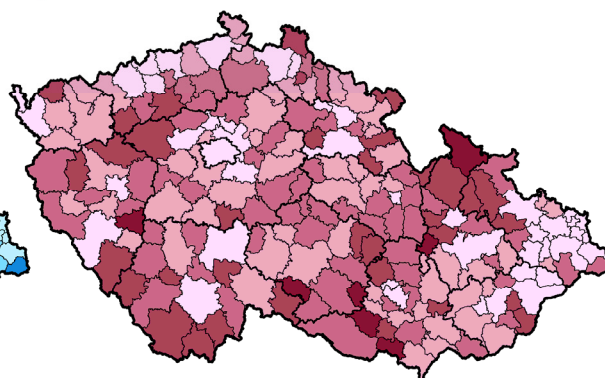
Muži

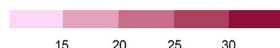
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 18 a více let (k 31. 12. 2018)

Ženy

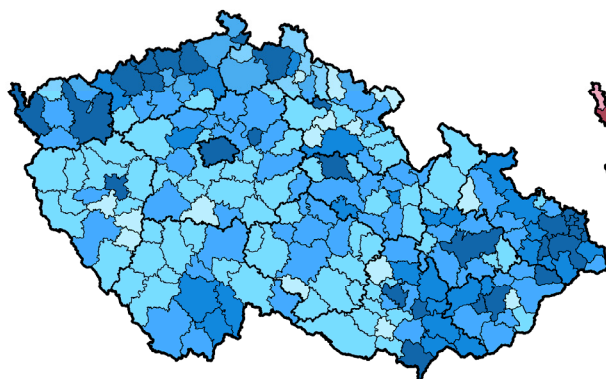
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 18 a více let (k 31. 12. 2018)

Zdroj: ČSÚ

Kandidáti s příslušností k politické straně podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

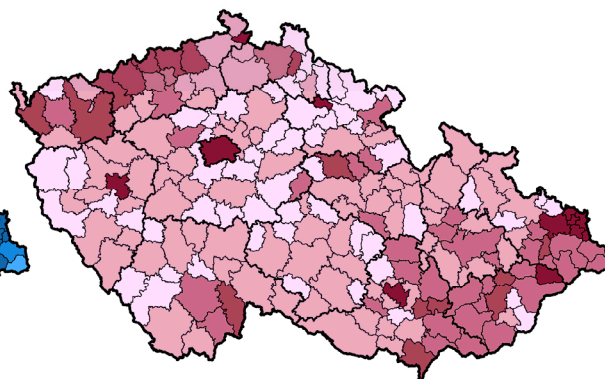
Muži

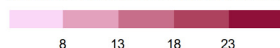
podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)

Ženy

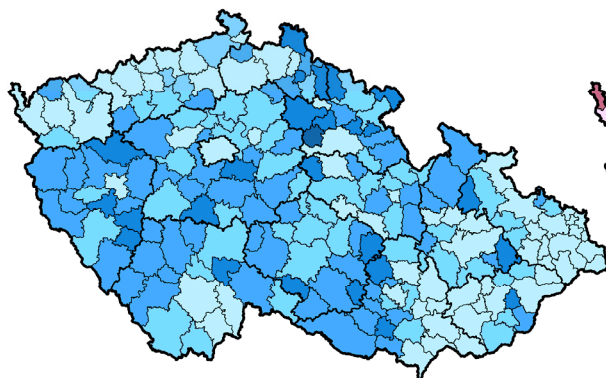
podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)

Zdroj: ČSÚ

Kandidáti bez politické příslušnosti podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

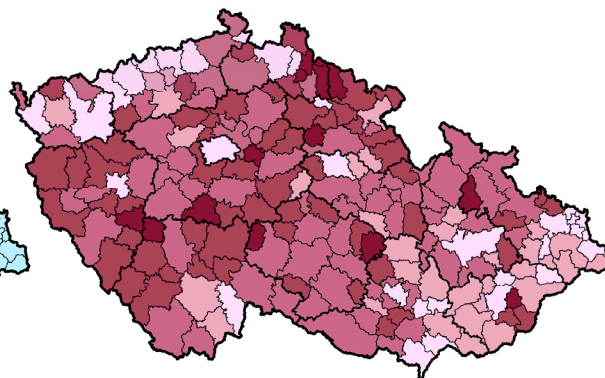
Muži

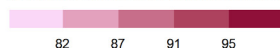
podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)

Ženy

podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)

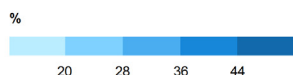
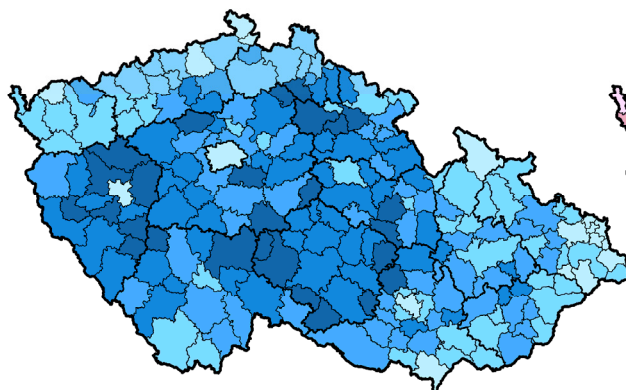

Zdroj: ČSÚ

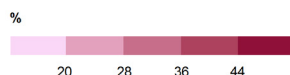
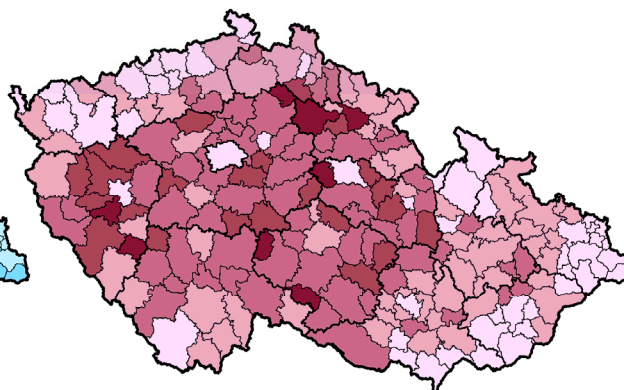
Úspěšnost kandidátů podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

(podíl zvolených zastupitelů na počtu kandidátů stejného pohlaví; včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

Muži

Ženy

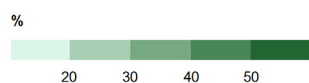
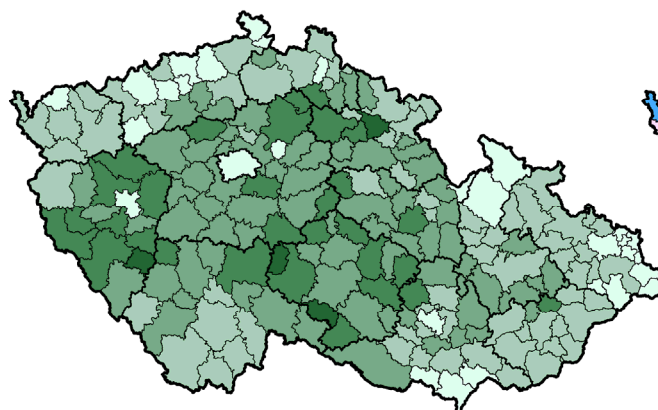

Zdroj: ČSÚ

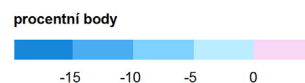
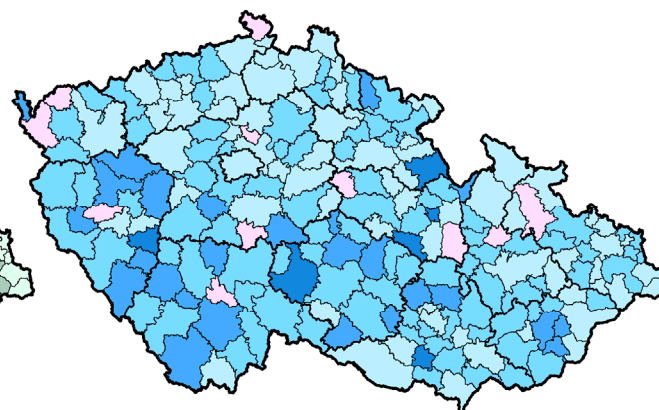
Úspěšnost kandidátů celkem a rozdíl v pohlaví podle SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

(podíl zvolených zastupitelů na počtu kandidátů stejného pohlaví; včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

Celkem

Úspěšnost žen v porovnání s úspěšností mužů

Zdroj: ČSÚ